

**TÉT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
KONCEPCIÓ ÉS INTEGRÁLT
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA
Megalapozó vizsgálat**

Megalapozó vizsgálat Tét Településfejlesztési Konceptiójának és Integrált
Településfejlesztési Stratégiájának teljes körű felülvizsgálatához és
átdolgozásához kapcsolódóan

Készítette: Pro Via'91 Kft. – 2014.

Felülvizsgálta: TRENECON Tanácsadó és Tervező
Kft. – 2022. június

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	11
1 HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ.....	12
1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok	12
1.1.1 A település szerepe az országos településhálózatban	13
1.1.2 A település szerepe a regionális, a megyei és a járási településhálózatban.....	15
1.1.3 A település vonzáskörzete	18
1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata.....	20
1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)	20
1.2.2 Győr-Moson-Sopron megye Területfejlesztési Konceptiója.....	23
1.2.3 Győr-Moson-Sopron megye Stratégiai Területfejlesztési Programja	25
1.2.4 A Kapuvár-Csorna-Tét fejlesztési térség konkrét fejlesztési céljai.....	33
1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata	34
1.3.1 Országos tervhierarchia és összefüggései.....	34
1.3.2 Tét az Országos Területrendezési Tervben	34
1.3.3 Tét a megyei területrendezési tervben.....	36
1.4 A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai	45
1.4.1 Felpéc	45
1.4.2 Gyömöre	46
1.4.3 Győrszemere	46
1.4.4 Kisbábó	46
1.4.5 Koroncó.....	46
1.4.6 Mórchida	46
1.4.7 Rábaszentmihály	47
1.4.8 Rábaszentmiklós	47
1.5 A hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	47
1.5.1 A hatályos fejlesztési koncepció vonatkozó megállapításai	47
1.5.2 Az Integrált Településfejlesztési Stratégia vonatkozó megállapításai	48
1.5.3 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	49
1.6 A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata	49
1.6.1 A hatályban lévő településrendezési eszközök.....	49
1.6.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek.....	49

1.7	A település társadalma	51
1.7.1	Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság.....	51
1.7.2	Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok.....	72
1.7.3	Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.).....	73
1.8	A település humán infrastruktúrája	75
1.8.1	Humán közszolgáltatások.....	75
1.8.2	Esélyegyenlőség biztosítása	87
1.9	A település gazdasága	90
1.9.1	A település gazdasági súlya, szerepköre	90
1.9.2	A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői.....	93
1.9.3	A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)	98
1.9.4	Turisztika, vendéglátás.....	101
1.9.5	Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat).....	101
1.10	Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere	103
1.10.1	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	103
1.10.2	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere.....	104
1.10.3	Gazdaságfejlesztési tevékenység	105
1.10.4	Foglalkoztatáspolitikai	105
1.10.5	Lakás- és helyiséggazdálkodás	106
1.10.6	Intézményfenntartás.....	106
1.10.7	Energiagazdálkodás.....	106
1.11	Településüzemeltetési szolgáltatások	106
1.12	A táji és természeti adottságok vizsgálata	107
1.12.1	Természeti adottságok.....	107
1.12.2	Tájhasználat, tájszerkezet	112
1.12.3	Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek	113
1.12.4	Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése	115
1.13	Zöldfelületi rendszer vizsgálata.....	115
1.13.1	A települési zöldfelületi rendszer elemei.....	115
1.13.2	A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái.....	117
1.14	Az épített környezet vizsgálata	117
1.14.1	Területfelhasználás vizsgálata.....	117
1.14.2	A telekstruktúra vizsgálata.....	123

1.14.3	Az épített környezet értékei	125
1.14.4	Az épített környezet konfliktusai, problémái.....	127
1.15	Közlekedés	128
1.15.1	Hálózatok és hálózati kapcsolatok	128
1.15.2	Közúti közlekedés.....	130
1.15.3	Közösségi közlekedés	135
1.15.4	Kerékpáros és gyalogos közlekedés	138
1.15.5	Parkolás.....	138
1.15.6	Vízi közlekedés	139
1.16	Közművesítés és elektronikus hírközlés.....	139
1.16.1	Víziközművek	139
1.16.2	Energia	144
1.16.3	Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)	148
1.17	Környezetvédelem (és településüzemeltetés).....	149
1.17.1	Talaj.....	149
1.17.2	Felszíni és a felszín alatti vizek	150
1.17.3	Levegőtisztaság és védelme	150
1.17.4	Zaj- és rezgésterhelés.....	151
1.17.5	Sugárzás védelem.....	151
1.17.6	Hulladékkezelés.....	151
1.17.7	Vizuális környezetterhelés	152
1.17.8	Árvízvédelem.....	152
1.17.9	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák.....	152
1.18	Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)	153
1.18.1	Építésföldtani korlátok.....	153
1.18.2	Vízrajzi veszélyeztetettség	153
1.18.3	Egyéb.....	154
1.19	Ásványi nyersanyag lelőhely	155
1.20	Városi klíma.....	155
2	HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ.....	156
2.1	A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése	156
2.1.1	Településhálózat	156
2.1.2	Társadalom.....	156

2.1.3	Gazdaság	156
2.1.4	Táji és természeti adottságok	157
2.1.5	Zöldfelületek	157
2.1.6	Épített környezet.....	157
2.1.7	Közlekedés	158
2.1.8	Közművek.....	158
2.1.9	Környezetvédelem	158
3	HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ.....	160
3.1	A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis	160
3.1.1	A folyamatok értékelése	160
3.1.2	A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése.....	161
3.1.3	A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata	166
3.2	PROBLÉMATÉRKÉP/ÉRTÉKTÉRKÉP	166
3.3	Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek.....	167
3.3.1	Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása	167
3.3.2	Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	167
4	MELLÉKLETEK	172

Ábrajegyzék:

1-1. ábra: Tét elhelyezkedése Forrás: maps.goggle.hu	12
1-2. ábra: A Nyugat-Dunántúli Régió megyéinek járásai Forrás: www.wikimedia.org	13
1-3. ábra: Funkcionális térségek Magyarországon (Forrás: OFTK, pp. 109.)	14
1-4. ábra: Városhálózati struktúra Magyarországon (Forrás: OFTK, pp. 142.)	15
1-5. ábra: Győr-Moson-Sopron megye járásai 2013-tól Forrás: Győr-Moson-Sopron megye Területfejlesztési Konceptió 2014	17
1-6. ábra: Vonzáskörzetek Győr-Moson-Sopron megyében Forrás: Győr-Moson-Sopron Területfejlesztési Konceptió 2014	18
1-7. ábra: Vasútvonal a téti járásban Forrás: http://vonatinfo.mav-start.hu/	19
1-8. ábra: A sikeres város stratégiájának elemei Forrás: OFTK	21
1-9. ábra: Megyei területfejlesztési célrendszer Forrás: Győr-Moson-Sopron megye Területfejlesztési Konceptió	24
1-10. ábra: Tét térségek szerinti besorolása az OTrT-ben	35
1-11. ábra: Tét és környezetének területfelhasználási kategóriák szerinti besorolása a megyei területrendezési tervben	36
1-12. ábra: Tét lakónépességének változása 2010-től Forrás: KSH (T-Star)	51
1-13. ábra: Lakónépesség változása a különböző területi egységeken Forrás: KSH (T-Star)	52
1-14. ábra: Természetes szaporodás változása 2000-2020 Forrás: KSH (T-STAR)	53
1-15. ábra: Vándorlások egyenlege Forrás: KSH (T-Star)	53
1-16. ábra: A háztartások száma Forrás: KSH	54
1-17. ábra: 100 háztartásra jutó személyek és foglalkoztatottak száma Forrás: KSH	55
1-18. ábra: Családok száma és átlagos családtagok száma Forrás: KSH	55
1-19. ábra: Családokra jutó gyerekek száma (fő) Forrás: KSH	56
1-20. ábra: Nemzetiségek aránya Téten 2011 Forrás: KSH	56
1-21. ábra: A 10 % feletti részesedéssel rendelkező nemzetiségek, 2011 (forrás: KSH Népszámlálás)	57
1-22. ábra: A cigány nemzetiségűek aránya a népességből (%), 2011 (forrás: KSH Népszámlálás)	58
1-23. ábra: A lakosság iskolázottság aránya	59
1-24. ábra: A népesség gazdasági aktivitása Téten és a Tégi járásban (2011) Forrás: KSH	60
1-25. ábra: Naponta ingázó foglalkoztatottak egyenlege (%), 2011 (forrás: KSH Népszámlálás)	61
1-26. ábra: Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő) évenkénti megoszlásban Forrás: KSH (T- STAR)	61
1-27. ábra: Álláskeresők száma nemek szerinti megoszlásban (fő) évekre bontva	62
1-28. ábra: Nyilvántartott megváltozott munkaképességű álláskeresők száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)	63
1-29. ábra: Nyilvántartott álláskeresők megoszlása végzettség szerint 2020-ban Forrás: KSH (T-STAR)	63
1-30. ábra: Támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők aránya 2020-ban Forrás: KSH (T-STAR)	64
1-31. ábra: Nyilvántartott álláskeresők korösszetétel szerint 2020-ban Forrás: KSH (T-STAR)	65
1-32. ábra: Adóbevallók száma Téten Forrás: NAV	66
1-33. ábra: SZJA-alap összege és a befizetett SZJA összege, ezer Ft, 2019 Forrás: NAV	67
1-34. ábra: SZJA-alap/adózó, Ft és SZJA/adózó, Ft Forrás: NAV	68
1-35. ábra: Öregségi nyugdíjban részesülők száma nemek szerinti eloszlásban Forrás: KSH (T-STAR)	68
1-36. ábra: A lakásállomány változása Téten 2020-ig Forrás: KSH (T-Star)	69

1-37. ábra: A téti lakások jellege 2020-ban Forrás: KSH (T-Star)	69
1-38. ábra: Épített lakások száma Téten 2010-től Forrás: KSH (T-Star)	70
1-39. ábra: Az év folyamán épített gázvezetékekkel ellátott lakások száma (db) Forrás: KSH (T-Star)	70
1-40. ábra: Az év folyamán épített fürdőszobával ellátott lakások száma (db) Forrás: KSH (T-Star) ...	71
1-41. ábra: Az év folyamán épített, közcsonnával ellátott lakások száma (db) Forrás: KSH (T-STAR) 71	
1-42. ábra: Az év folyamán épített lakások összes alapterülete (m ²) Forrás: KSH (T-STAR)	72
1-43. ábra: Szegregációs terület a város belterületén	73
1-44. ábra: Az általános iskolai tanulók létszáma a nappali oktatásban Forrás: KSH (T-STAR)	76
1-45. ábra: Gyógypedagógiai oktatásban részesülő iskolai tanulók száma Forrás: KSH (T-STAR)	77
1-46. ábra: Más településekről bejáró általános iskolai tanulók száma Forrás: KSH (T-STAR)	77
1-47. ábra: Megjelenési, meglátogatási és beavatkozási esetek a háziorvosi és járóbeteg szakellátásban, 2020. Forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis	79
1-48. ábra: Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)	82
1-49. ábra: Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)	82
1-50. ábra: Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)	83
1-51. ábra: Szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak száma összesen (fő) Forrás: KSH (T-STAR)	83
1-52. ábra: Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)	84
1-53. ábra: Időskorúak otthonaiban ellátottak száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)	84
1-54. ábra: Bejegyzett vállalkozások számának változása a különböző területi egységeken Forrás: KSH	92
1-55. ábra: Belföldi és külföldi vendégek száma a kereskedelmi vendéglátóhelyeken (fő) Forrás: KSH	95
1-56. ábra: Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken Forrás: KSH.....	96
1-57. ábra: Külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db) Forrás: KSH	96
1-58. ábra: Egyéb magán szálláshelyek vendégeinek száma (fő) Forrás: KSH	97
1-59. ábra: Egyéb magán szálláshelyek vendégéjszakáinak száma (db) Forrás: KSH.....	97
1-60. ábra: Egy lakosra jutó jegyzett tőke (ezer Ft-ban). Forrás: TeIR, 2022	98
1-61. ábra: Egy lakosra jutó jegyzett tőke a járási településeken (ezer Ft-ban) Forrás: TEIR, 2022	99
1-62. ábra: Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (ezer Ft-ban). Forrás: TeIR, 2022.	100
1-63. ábra: Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték a téti járásban (ezer Ft-ban), 2019. Forrás: TeIR, 2022.	101
1-64. ábra: Négyzetméterárak alakulása Forrás: ingatlanet.hu.....	102
1-65. ábra: Négyzetméterárak alakulása Győr vonzáskörzetében Forrás: ingatlanet.hu.....	102
1-66. ábra: Tét elhelyezkedése Forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata.....	108
1-67. ábra: Fő talajtípusok a Tégi járásban, forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata.....	109
1-68. ábra: A talajok fő fizikai féleségei a Tégi-járársban, forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata.....	110
1-69. ábra: A Tégi járás és környékének felszínborítottsága Forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata	112
1-70. ábra: A Tégi járás községeit érintő Natura 2000 területei, forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata	114
1-71. ábra: A Tégi járás településeit érintő ökológiai hálózati elemek Forrás: Országos Területrendezési Terv	115

1-72. ábra: Tét az I. katonai felmérés térképén (1783-1785) (Forrás: A Habsburg birodalom történelmi térképei. http://mapire.eu/hu/)	118
1-73. ábra: Tét a II. katonai felmérés térképén (1819-1869) (Forrás: A Habsburg birodalom történelmi térképei. http://mapire.eu/hu/)	118
1-74. ábra: Tét a kataszteri felmérés térképén (1856.) (Forrás: A Habsburg birodalom történelmi térképei. http://mapire.eu/hu/)	119
1-75. ábra: Tét a III. katonai felmérés térképén (1869-87.) (Forrás: A Habsburg birodalom történelmi térképei. http://mapire.eu/hu/)	119
1-76. ábra: Tét a IV. katonai felmérés térképén (1941.) (Forrás: http://mapire.eu/hu/).....	120
1-77. ábra: Tét járás közlekedési hálózata Forrás: utadat.hu	129
1-78. ábra: Tét belterületének közúti hálózata (Forrás: KIRA).....	131
1-79. ábra: 83 sz. főút Pápa-Győr közötti elkerülő szakaszának nyomvonala (Forrás: NIF Zrt.).....	132
1-80. ábra: Közúti forgalom nagysága Tét térségében (Forrás: KIRA 2021.)	133
1-81. ábra: Személyi sérüléssel járó közúti balesetek száma 1000 főre vetítve (Forrás: KSH 2021.) .	134
1-82. ábra: Személygépjárművek száma 1000 lakosra vetítve (Forrás: KSH)	134
1-83. ábra: Évente elsőnek forgalomba helyezett gépjárművek száma 1000 lakosra vetítve (Forrás: KSH)).....	135
1-84. ábra: 10. sz vasútvonal.....	137
1-85. ábra: Tét meglévő kerékpárforgalmi létesítményei (Forrás: KIRA)	138
1-86. ábra: Közüemi ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) 2020 (forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis).....	139
1-87. ábra: Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000m ³) Forrás: KSH	140
1-88. ábra: Közüemi ivóvíz-hálózat hossza (km) Forrás: KSH	141
1-89. ábra: Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000m ³) Forrás: KSH	141
1-90. ábra: A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatban elvezetett összes szennyvíz mennyisége Forrás: KSH	142
1-91. ábra: A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt házak száma Forrás: KSH	143
1-92. ábra: Közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%), 2020 (forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis).....	143
1-93. ábra: Háztartási villamosenergia fogyasztók száma (db) Forrás: KSH	145
1-94. ábra: A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh) Forrás: KSH	145
1-95. ábra: Háztartási gázfogyasztók száma (db) Forrás: KSH	146
1-96. ábra: Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (1000m ³) Forrás: KSH	146
1-97. ábra: Az összes gázcsőhálózat hossza (km) Forrás: KSH	147
1-98. ábra: Ország energetikai széltérkép Forrás: Magyar Meteorológiai Szolgálat.....	148
1-99. ábra: Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások számának változása Téten Forrás: KSH....	149
1-100. ábra: Egy főre jutó hasznosított települési hulladék (kg/fő), 2020 (forrás: KSH)	152
1-101. ábra: Magyarország földrengés-veszélyeztetettsége (Forrás: http://mkweb.uni-pannon.hu/tudastar/ff/10-vesz/images/001.png)	153
1-102. ábra: Belvízi veszélyeztetettség (Forrás: https://katasztrofavedelem.hu/287/katasztrofatispusok-belviz/).....	154
3-1. ábra: A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata.....	166
3-2. ábra: Tét probléma- és értéktérképe. Forrás: saját szerkesztés openstreetmap.org alapján.....	167
3-3. ábra: A szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek Téten (forrás: KSH, 2011)	168
3-4. ábra: A város szövetbe kapcsolódó szegregációval veszélyeztetett terület	169

Táblázatjegyzék:

1-1. táblázat: Tétí járás népsűrűsége 2020 Forrás: KSH (Tstar)	51
1-2. táblázat: Tét demográfiai szerkezete 2020 Forrás: KSH	52
1-3. táblázat: Tét város népmozgalmi adatai (fő, 2010. és 2020.).....	53
1-4. táblázat: Tét öregedési indexe 2020-ban Forrás: KSH	54
1-5. táblázat: A nyilvántartott állás keresők aránya 2020 (forrás: KSH (T-star))	62
1-6. táblázat: A nyilvántartott állás keresők arányának változása 2015 és 2020 között (forrás: KSH (T-star))	62
1-7. táblázat: Nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint Forrás: KSH	64
1-8. táblázat: Nyilvántartott állás keresők száma korösszetétel szerint 20015-2020(fő/ %) Forrás: KSH	66
1-9. táblázat: Egy állandó lakosra jutó befizetett személyi jövedelemadó (Ft), 2019 (forrás: NAV)	67
1-10. táblázat: Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők megoszlása Forrás: KSH	68
1-11. táblázat: Jelentős civil szerveződések Téten 2022 Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás	74
1-12. táblázat: Általános iskolai és háziorvosi ellátás megléte a településen, 2020 (forrás: KSH, dari.oktatas.hu).....	75
1-13. táblázat: Az általános iskolába járók közül a más településről bejárók aránya (%), 2020 (forrás: KSH).....	77
1-14. táblázat: A hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali tanulókból (%), 2020 (forrás: KSH)	78
1-15. táblázat: Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos problémák és megoldási elképzelések Téten.....	89
1-16. táblázat: Vállalkozások foglalkoztatottak száma szerint (db), 2020 (forrás: KSH)	91
1-17. táblázat: 1000 főre jutó regisztrált vállalkozások száma (db), 2020 (forrás: KSH (T-STAR)).....	92
1-18. táblázat: Megszűnt vállalkozások száma országos, regionális, megyei és települési szinten Forrás: KSH (T-STAR)	93
1-19. táblázat: Vállalkozások száma ágazatonként Téten 2020 Forrás: KSH	93
1-20. táblázat: Állattartó telepek adatai Forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata	93
1-21. táblázat: A város művelési ágak szerinti megoszlása Forrás: Takarnet	94
1-22. táblázat: Költségvetési egyenleg előirányzata 2021.....	103
1-23. táblázat: Költségvetés módosítása. Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás	103
1-24. táblázat: A főbb településüzemeltetési szolgáltatások ellátói	107
1-25. táblázat: Tét város belterületi mérlege Forrás: Tét Város Területrendezési Terv 2002	113
1-26. táblázat: Tét város külterületi mérlege Forrás: Tét Településrendezési Terv 2002	113
1-27. táblázat: Belterületi zöldfelületi mérleg Forrás: Tét Város Területrendezési Terv 2002.....	116
1-28. táblázat: Külterületi zöldfelületi mérleg Forrás Tét Város Területrendezési Terv 2002.....	116
1-29. táblázat: Különböző szintű térségi kapcsolatok elérhetősége.....	129
1-30. táblázat: Járási települések elérése Tétről gépjárművek.....	131
1-31. táblázat: Tét elérhetősége a járás településeiről helyközi autóbusz járással	136
1-32. táblázat: Tét elérhetősége a járási településekről vasúttal	137
1-33. táblázat: Felszíni vízhasználat Téten Forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata.....	140
1-34. táblázat: Felszín alatti vízkivétel	150

3-1. táblázat: Tét szegregátuma és szegregátummal veszélyeztetett területének társadalmi-mutatói a KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján.	170
3-2. táblázat: Tét szegregátuma és szegregátummal veszélyeztetett területének szegregációt jelző társadalmi-mutatói a KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján	171
3-3. táblázat: Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek).....	171

BEVEZETÉS

A 2021-2027-es tervezési időszakra való felkészülés országos és helyi szinten a korábbiakhoz képest hasonló keretek között zajlik. Ennek megfelelően a településfejlesztés teljes rendszerében nem történt változás, tehát hasonlóan az előző ciklushoz, a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet alapján az új Európai Unió fejlesztési időszakhoz kapcsolódó stratégiai dokumentumokat kell készíteniük a járási központ városoknak.

Tét Város, összhangban a kormányrendeletben és a vonatkozó módszertani útmutatókban leírtakkal – a partnerség elveinek messzemenő figyelembevételével – megkezdte a 2021-2027-es programozási időszakra való felkészülést.

A hivatkozott rendelet összefüggő, három elemből álló dokumentum-rendszert hoz létre, mely az alábbi elemekből épül fel:

- Megalapozó vizsgálat
- Településfejlesztési Koncepció
- Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)

A külső szakértők közreműködésével készülő jelen szakmai anyag, vagyis a megalapozó vizsgálat háttérét képezi a – nem csupán Európai Unió, de adott esetben hazai forrásokból finanszírozott fejlesztési programokat megalapozó – középtávú, operatív jellegű („megvalósítás orientált”) integrált településfejlesztési stratégiának.

Fentiekből adódóan a készülő dokumentumok összeállítása, illetve a vizsgálati munkarész aktualizálása során a város társadalmi és gazdasági folyamataiban bekövetkezett változásokra érdemes koncentrálni, hangsúlyosan kiemelve azon területek elemzését, értékelését, melyek összefüggésben lehetnek a hazai, illetve Európai Unió szinten meghatározott fő fejlesztési célokkal.

E szempontok figyelembevételével a megalapozó vizsgálatban áttekintésre kerülnek a Tét városát érintő hosszabb távú társadalmi-gazdasági folyamatok, bemutatásra kerül a helyi épített- és természeti környezet állapota, és áttekintjük az infrastrukturális, környezetvédelmi, valamint energetikai területen tapasztalható tendenciákat.

A vizsgálati munkarészt követően helyzetértékelés során összegezzük az elemzés főbb megállapításait, rögzítve egyúttal a vázolt folyamatok egymásra hatását. Mindezeket túl, érvényesítve a területi elemzés módszertani követelményeit, a megalapozó vizsgálat mind a városrészek, mind pedig a szegregátumok helyzetelemzését tartalmazza.

A megalapozó vizsgálat felülvizsgálata során a korábbi adatok, információk aktualizálása történt, az anyag az időközben bekövetkezett változásokat a korábbi megalapozó vizsgálat mélységében követi le változtatlanul hagyva minden 2022 elején is érvényes megállapítást. Az adatok frissítése a KSH és önkormányzati adatszolgáltatáson alapul, így ezek hiányában egyes adatkörök frissítésére nem volt lehetőség (pl. 2011-es – kiemelten szegregátumokra vonatkozó - népszámlálási adatok).

1 HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1 Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Tét, Magyarország északnyugati és a Kisalföld délkeleti részén, a Nyugat-Dunántúli Régióban helyezkedik el (1.1-1. ábra), Győr-Moson-Sopron megyében, a 83-as számú főút mellett, Győr és Pápa között félúton. A 8460-as számú enesei út észak-déli irányba vezet keresztül a városon, mely Lébényen keresztül összeköttetést biztosít Pápa irányába, jelentős nyári idegenforgalommal a Balaton felé. A település egy dombháton fejlődött, melyet délnyugatról a Csángota völgye határol, ahol homokos szőlőtermelésre alkalmas területen (Ürgehegy, Kányahegy) zártkertek alakultak ki. Az idők során területe jellegzetesen mezőgazdasági területté alakult, mivel energiahordozókban és nyersanyagokban szegény térségről beszélünk.

1-1. ábra: Tét elhelyezkedése Forrás: maps.goggle.hu

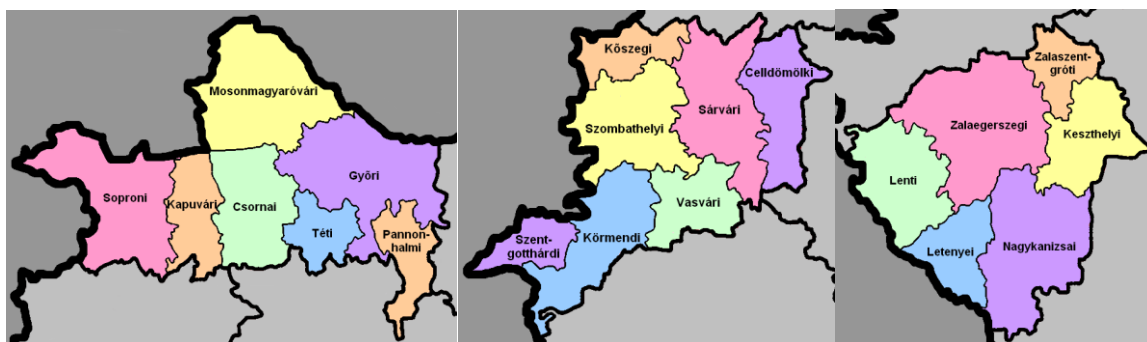
Az ország településeinek ötöde, a népesség mintegy tizede található a régióban. A Nyugat-Dunántúli régió településhálózatának szerkezetét rendkívüli változatosság jellemzi, amelynek elsődleges oka a domborzati viszonyokra, a közlekedési hálózat történelmi és meglévő struktúrájára vezethető vissza. A régió északi részének településhálózata a természeti (domborzat, vízrajz) viszonyok és a termelési hagyományok miatt kevés hasonlóságot mutat a déli területekkel. A régió belülről dél felé haladva a domborzat egyre intenzívebbé válik, ennek megfelelően a településhálózat is jóval elaprózottabb.

A Nyugat-Dunántúli településszerkezete és az egyes települések is nagy múltra tekintenek vissza, hisz a legtöbb a kőkortól az avarokon, rómaiakon át a honfoglaló magyarokig lakott hely volt, a tatár, török elnéptelenedést, osztrák majd szocialista nyomokat, mint történelmüket magukon viselik.

A nyugat-dunántúli régió hazai viszonyok között egyedülálló módon öt megyei jogú várost találunk, melyek jelentős térszervező erővel bírnak: Győr, Szombathely, Zalaegerszeg, Sopron és Nagykanizsa. Mindemellett ez a térség Magyarország legkisebb területű (11 328 km²) és legnagyobb

településsűrűségű (58 település/1000 km²) régiója, lakónépessége 994 500 fő (TeIR, 2019). Sajátos településhálózati adottságai – melyet a törpefalvak (58 db) és az aprófalvak (281 db) kiugróan magas aránya (a régió településeinek 57%-a) jellemez – elsősorban a domborzati viszonyokkal és a közlekedési hálózat történelmi és jelenkori struktúrájával magyarázhatók. Győr-Moson-Sopron megye településhálózata a természeti viszonyok (Kisalföld) és a termelési hagyományok miatt a mezővárosi szerkezeten keresztül jellemzően az alföldi régiók településszerkezetéhez hasonlít. Vas és Zala megyében a településhálózat struktúrája jóval elaprózódottabb. Ennek szélsőséges jelenségei Zala megyében figyelhetők meg, míg Vas megye jellemzően átmenetet képez a Győr-Moson-Sopron és Zala megye között. Az apró települések nagy száma a népességfogyás mellett a hagyományos településszerkezetre vezethető vissza. Elsősorban az Őrség és Göcsej területe híres a hagyományos „szer” vagy „szeg” névvel leírt településekről. Ez a sajátos településforma lényegében sok kicsi, vízmentes kiemelkedésekre település tanyaszerű együttesből áll.

A régió városhálózata kiegyensúlyozott, nagy- és középvárosok egyaránt megtalálhatók. A régióban 28 városi rangú település van, közülük egyedül Győrnek van 100 ezer főt meghaladó népessége. A többi négy megyei jogú város (Sopron, Szombathely, Zalaegerszeg, Nagykanizsa) népessége 50 és 100 000 fő közé esik. A régió gazdasági teljesítőképeségét tekintve messze felülmúlja az országos átlagot. Ez főként a földrajzi fekvésnek, a gazdasági nyitottságnak és a globális hálózatok és gyorsforgalmi úthálózatok kedvező elérhetőségének köszönhető (ugyanakkor a régió belül rendkívül kedvezőtlen az észak-déli elérhetőség, ami a mára már hatalmas méreteket öltő tranzit áruforgalommal együtt több évtizedes probléma forrása). Kiemelkedő központ Győr, amelynek gazdasági karakterét az autóipari beruházások adták meg.

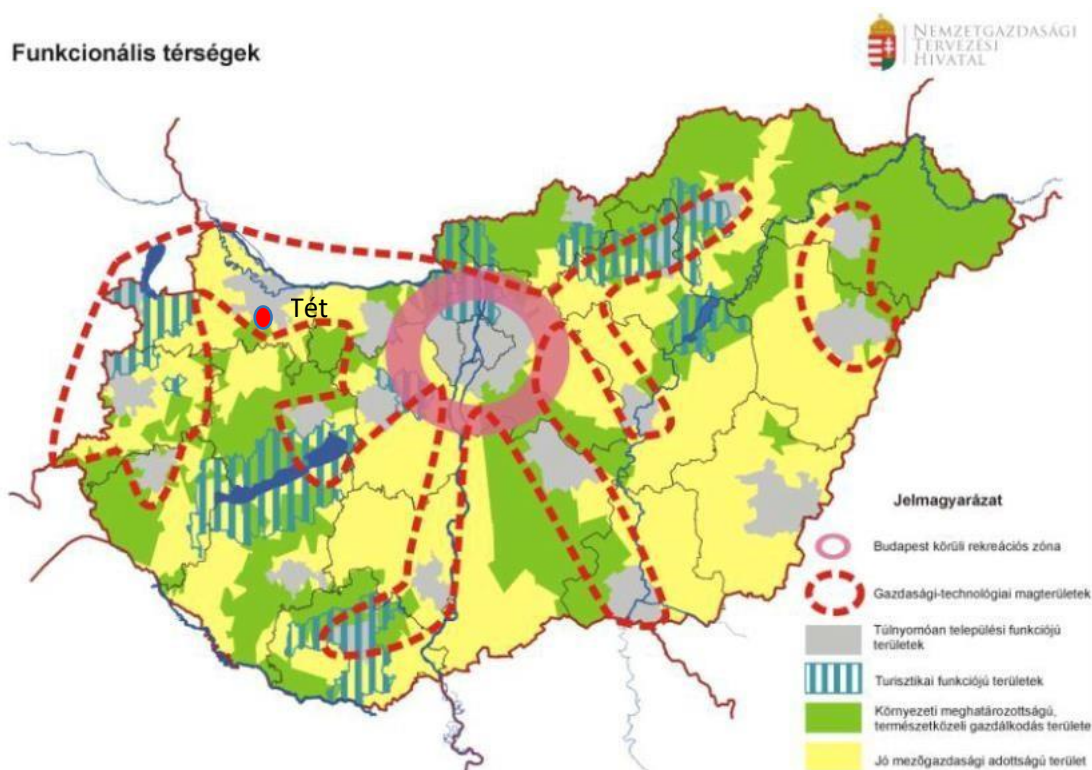

1-2. ábra: A Nyugat-Dunántúli Régió megyéinek járásai Forrás: www.wikimedia.org

A Nyugat-Dunántúl jelentős nemzetközi átmenő forgalommal rendelkezik határmenti elhelyezkedéséből fakadóan, az itt található határátkelőkön keresztül bonyolódik hazánk határforgalmának nagy része. Szlovénia és Szlovákia Uniós csatlakozásával, majd a schengeni határok megszűnésével egyúttal lehetőség nyílt arra, hogy a határon átvélő együttműködések még szorosabbak legyenek, melyek pénzügyi támogatások csatornáinak megnyílását is magával hozta.

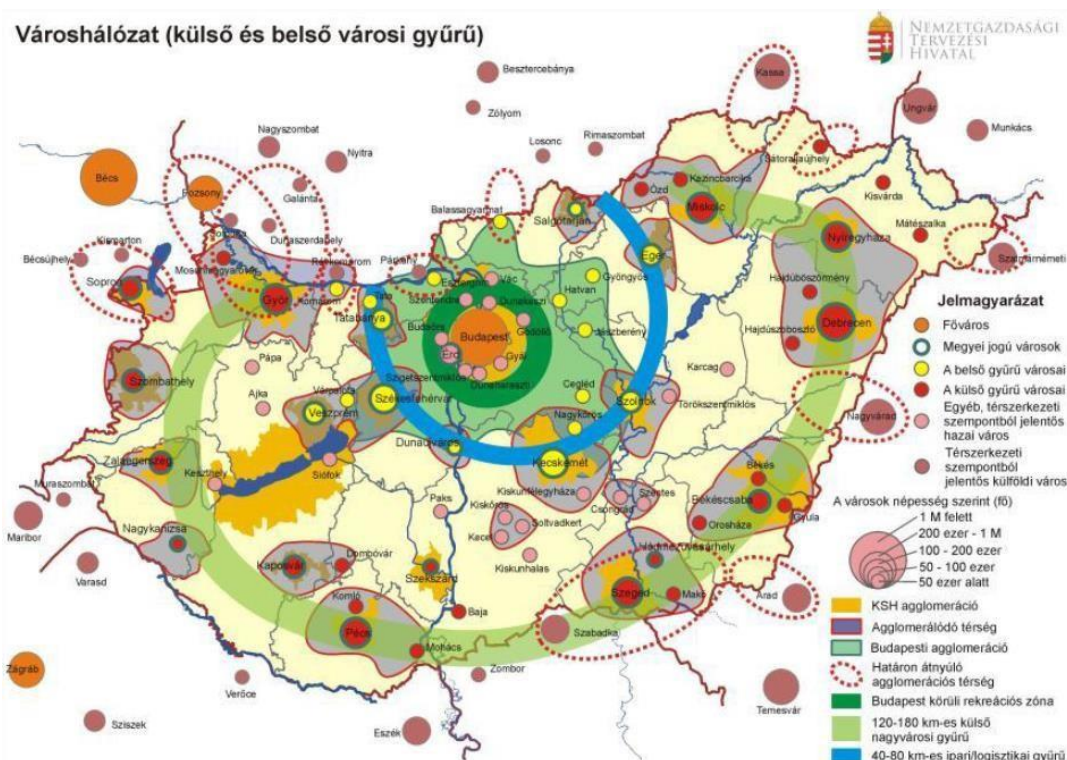
1.1.1 A település szerepe az országos településhálózatban

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK; elfogadva az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozatával) értelmében a városstratégiák célja a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózatok kialakulása, valamint a kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése. Mindezek szem előtt tartásával az OFTK olyan funkcionális térségeket határoz meg (1-3. ábra), amelyek a jövőben egy-egy, nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti feladatot fognak ellátni, integrálódva a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba.

1-3. ábra: Funkcionális térségek Magyarországon (Forrás: OFTK, pp. 109.)

A városok és térségeik az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében is jelentős szerepet játszanak. A térségi szemlélet érdekében az OFTK kijelölte a növekedés elsődleges színtereit és hálózatait. Ezeket olyan városok alkotják, amelyek kiemelkedő telephelyi lehetőségeik, jelenlévő és potenciális befektetőik, vállalataik, térségi beágyazottságuk révén a növekedés dinamikus térségeiként jelennek meg a hazai településszerkezetben. Az 1-3. ábra alapján megállapítható, hogy Győr-Ménfőcsanak a jó mezőgazdasági adottságú területek közé került besorolásra, emellett túlnyomóan települési funkciójú területekkel rendelkezik.

1-4. ábra: Városhálózati struktúra Magyarországon (Forrás: OFTK, pp. 142.)

A fenti mutatja a városhálózati struktúrát hazánkban. Ez alapján megállapítható, hogy Tét az agglomerálódó térségek közé sorolható, amelynek vonzásközpontja Győr. Meg kell még említeni, hogy a település közel esik a határon átnyúló agglomerációs térséghez is, mely potenciális fejlesztési forrásokat is magával hozhat.

1.1.2 A település szerepe a regionális, a megyei és a járási településhálózatban

Győr-Moson-Sopron megye földrajzi helyzete geopolitikai és gazdasági szempontok szerint egyaránt kimondottan kedvező, az ország legjobban pozícionált megyéjének tekinthető. A kelet-közép-európai térségfejlődést képviselő magterületekkel közvetlenül érintkezik, hiszen a Bécs-Brno-Pozsony-Győr innovációs magterület, amely kitart egészen Budapestig, új nagytérségi fejlődési zónának tekinthető. Ebben a nagytérségben Bécs – és napjainkra már Pozsony is – meghatározó, fejlődést generáló központnak tekintő. Az elmúlt években számos jele mutatkozott annak, hogy a két szomszédos ország fővárosa nem csak új típusú együttműködések épít ki, hanem együttesen kívánják a formálódó nagyvárosi régiójukat alakítani, amely egyértelműen kiterjed Győr-Moson-Sopron megyére és annak központjaira is. A megye közúti (elsősorban az M1-es autópálya), vasúti és a Duna révén kapcsolódik a nemzetközi közlekedési útvonalakhoz. A megyén haladnak keresztül a hazánkat (valamint Kelet-Európát és a Balkánt) Közép- és Nyugat-Európával összekötő útvonalak. Az Európai Unió 2004-ben történt bővítésével pedig egyre jobban felértékelődött a megyét átszelő észak-déli, a Baltikumot az Adria-térséggel összekötő E65 jelű útvonal (a 86-os főút), illetve a kelet-nyugati irányban Sopront Győrrel összekötő M85-ös főút is, amelyeknek nemzetközi tehergépjármű-forgalma drasztikusan megnövekedett. A megyeszékhely kapcsolata a többi európai gazdasági központtal különösen kiemelkedő.

A megyét több térszerkezeti vonal osztja fel, melyek befolyásolják a településhálózat fejlődését:

- a Budapest-Bécs innovációs tengely;
- a Győr-(Fertő-mente) Sopron potenciális innovációs tengely;
- a 85-ös úttól délre a megyehatár mentén húzódó sáv belső periféria jellegű.

A Budapest-Bécs nemzetközi közlekedési tengely megyei szakasza a Győr-Mosonmagyaróvár vonallal jellemezhető, mely a megye egyik legintenzívebben fejlődő része. Észak-nyugaton a tengelyre - a megyei városok adottságai mellett - Bécs és Pozsony is jelentős hatást gyakorol. A megye a történelem során is Bécs, és főleg Pozsony vonzáskörzetéhez tartozott, és így Trianon után központ nélkül maradt, mely feladatot Győr csak részben tudott ellátni. Az integrációs folyamatok során tehát a két főváros hatása természetesen újra intenzívvé vált. E terület egységes jellemzője a gazdasági prosperitás és a vándorlási nyereség, amely kedvezően hat a településrendszer alakulására. A tengellyel párhuzamosan fut a Duna, mint a kontinens egyik legfontosabb, növekvő jelentőségű vízi útvonala. Jelenleg a folyam nem nyújt olyan lehetőségeket a megye számára, mint a korábbi időszakokban, azonban az olyan beruházások, mint a gönyűi kikötő, ezen változtathatnak. A térszerkezetet kedvezően alakító közlekedési hálózat fejlesztések, így a regionális szinten tervezett észak-déli összeköttetés (86-os út) tengelyfejlesztő hatása mérsékelten jelentkezett. Oka, hogy a fejlesztések nem valósultak meg, a csomóponti rendszerek (Csorna) nem épültek ki, a további helyi fejlesztések nem tudtak ráépülni a hálózatra, mivel azok korszerűsítése nem valósult meg. A Sopron-Győr összeköttetés (85-ös út) korszerűsítése az elmúlt években befejeződött, ezáltal a megye és az ország két dinamikus központja között a kapcsolat közúton jelentős javulást mutat, segíti az együttműködések intenzívebbé válását, s ezzel a fejlődési zónák összekapcsolását.

A II. világháború utáni megyerendezéskor alakult ki Győr-Sopron megye, Győr, Moson és Sopron vármegyéik Trianon után megmaradt részeiből. 1990-től neve Győr-Moson-Sopron megye. Az elmúlt két évtizedben település szétválásokkal, illetve három hullámban összesen tizenegy település Veszprém megyéből történő csatlakozásával napjainkban 183 alkotja a megye településrendszerét. A 183 településből 12 város. Hagyományosan vidéki települési térség (15 fő/ha-nál nem nagyobb belterületi lakossűrűségű községek) kategóriába 166 falu tartozik. A 100 km²-re jutó 4,3 település meghaladja az országos településsűrűsége (3,4). A megye kistelepülésszerű jellegű, mivel 99 település 1.000 fő alatti és csak hét 5.000 feletti, de nem aprófalvas, mivel 500 fő alatti település 52 darab van és mindössze hatban laknak száznál kevesebben. Differenciált a településméret eloszlása a megyében, a Csorna-Kapuvár vonaltól délre eső területen sorakozik az 1.000 fő alatti települések háromnegyede. Az északi részen ellenben a települések zöme 2000 fő feletti.

A települések közötti feladatmegosztásokat tekintve a helyzet a következőképpen alakul:

1.1.2.1 Városok

Győr hazánk egyik legnagyobb hagyományokkal rendelkező gazdasági központja, fejlődő turisztikai, kulturális, kereskedelmi, egyetemi és kutatási kapacitásokkal. Sopron országos jelentőségű idegenforgalmi desztináció, továbbá kutatás-fejlesztési-innovációs központ és interregionális egyetemi centrum. Mosonmagyaróvár viszonylag erős szolgáltató-igazgatási funkciókörrel bír, ipari és egészségturisztikai jelentősége szintén fejlődik. A három nagyváros teljeskörűen ellátja a vizsgált funkciókat.

Hagyományos térségi vonzásterülettel a kisebb városok közül csak Csorna és Kapuvár bír, azonban nem alakult ki a megye középső-déli negyedét megfelelően lefedő vonzáskörzet-rendszer, nem rendelkeznek felsőoktatási intézménnyel és bizonyos igazgatási szerepek is hiányoznak. A kisebb

városokban a szolgáltató szektor, az igazgatás és más városi funkciók is viszonylag gyengék. Ilyen város Pannonhalma, Fertőd, és Tét, azonban a két előbbi idegenforgalmi szerepköre révén előnyösebb helyzetben van. Funkcióhiányos központnak tekinthető Beled, Fertőszentmiklós és Jánossomorja. Lébény 2013-ban nyerte el a városi rangot. A funkciók ilyen eloszlásának okai közül kiemelendő, hogy az öt nagy település a tágabb vonzáskörzetű funkciók tekintetében jól lefedi a megye nagyobb részét, valamint a funkcióhiányos városok többsége a megyei jogú városok főbb kivezető útjai mentén található, így a nagyobb centrumok is jól elérhetők.

1.1.2.2 Községek

Funkciógazdag falvak elsősorban a két megyei jogú város agglomerációjában, valamint a Szigetközben és a Bécs-Budapest korridor mentén jelennek meg, valamint a déli területek városhiányossága miatt több község ellátottsága kiemelkedik. Ezen települések nagyobb népességi és jobb közlekedési-gazdasági helyzetük révén több funkciót képesek helyben ellátni, így hagyományosan ide sorolhatók a körjegyzőségi központok. A megye 183 településéből 99 a gyenge illetve a funkció nélküli települések kategóriájába tartozik, utóbbiak 25%-a a déli belső periférián található, így ezen falvak ellátásának jobb megszervezése a peremterület helyzetének javítása érdekében elengedhetetlen.

2013. január 1-től megalakultak a járások, amelyeket az 1-5. ábra mutat megyei bontásban. Ezek száma a megyében változatlan maradt a korábbi statisztikai kistérségekhez képest, azonban a területük valamelyest változott, ugyanis a járások határai némileg eltérnek az eddigi kistérségi határoktól:

- 1 a Győri járás a csornai kistérségből Bezi, Fehértó és Győrsövényház, a mosonmagyaróvári kistérségből Mosonszentmiklós, a pannonthalmi kistérségből Győrság, a téti kistérségből Tényő, Kajárpéc és Sokorópátka települések,
- 2 a Csornai járás a téti kistérségből Sobor,
- 3 a Kapuvári járás a Sopron-fertődi kistérségből Répceszemere átcsatolásával bővült.

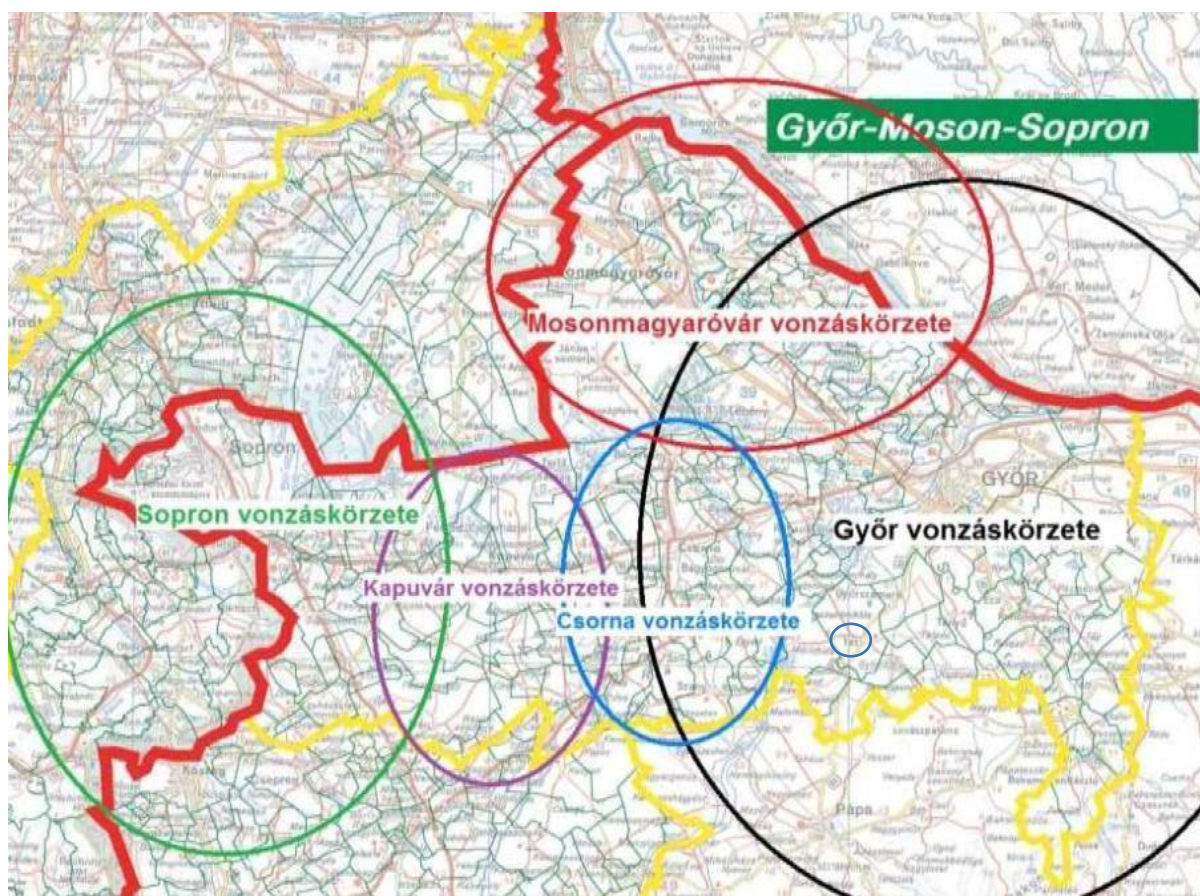
1-5. ábra: Győr-Ménfőcsanak-Sopron megye járásai 2013-tól Forrás: Győr-Ménfőcsanak-Sopron megye Területfejlesztési Kon koncepció 2014

A téti járáshoz a következő települések tartoznak: Árpás, Csikvánd, Felpéc, Gyarmat, Gyömöre, Györszemere, Kisbabot, Mérges, Mórchida, Rábacsécsény, Rábamentmihály, Rábamentmíklós, Szerecsény.

A járásek kiterjedt közigazgatási feladatkört kapnak, és több intézményt átvésznak a megyéktől, köztük a gyermekvédelem, az építésügy, az állategészségügy, a földhivatal került a járási kormányhivatalok alárendeltségébe, mások (kórházak, szakképzés) pedig minisztériumi irányítás alá kerültek. Ugyanakkor a területfejlesztés - a kistérségektől és régióktól elkerülve - a megyei önkormányzatok fő feladatává vált. A kistérségi, valamint az új járási rendszer kapcsán kiemelendő, hogy beosztásukhoz nem igazodik a közösségi közlekedés, pl. Tápról Pannonhalmára, a járás/kistérség központjába csak 1,5-2 órás úttal, Győron keresztül lehet eljutni. A többi kistérségben is általánosan jellemző az észak-déli irányú útvonalak alacsony buszsűrűsége, illetve az útvonal hiánya, ami jelentősen csökkenti a kistérségi szint hatékonyságát. A helyzetet tovább bonyolítja, hogy több intézmény (okmányirodák, földhivatalok stb.) vonzáskörzetének területi beosztása jelenleg nem követi a fent bemutatott közigazgatási (járás, kistérség, körjegyzőség) határokat.

1.1.3 A település vonzáskörzete

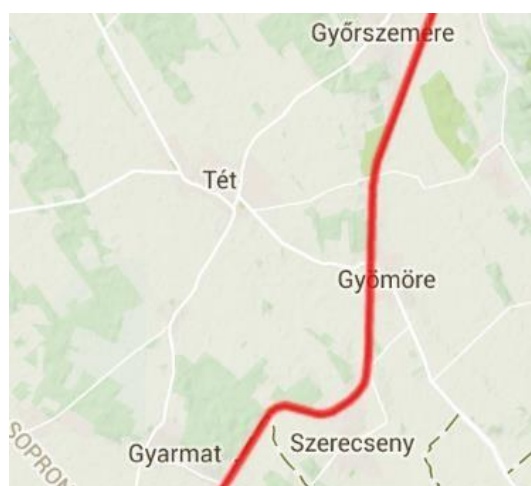
Tét kisváros lévén nem rendelkezik kiemelkedő vonzáskörzettel, a funkcionális besorolása alapján (1-6. ábra) Győr város vonzáskörzetébe tartozik. A megyében a következő nagyobb vonzáskörzetek találhatók:

1-6. ábra: Vonzáskörzetek Győr-Ménos-Sopron megyében Forrás: Győr-Ménos-Sopron Területfejlesztési Koncepció 2014

Tét, mint járási központ, számos intézményi szolgáltatást biztosít a járási települések számára, amelyek mentén kijelölhető a szigorúan vett vonzaskörzet: a településen található például a körzeti földhivatal, az építési hatóság, okmányiroda, könyvtár, takarékszövetkezet, a neves egészségügyi intézmény: a Gyógyítóház, általános iskola, és gyermekjóléti szolgálat is. Ezek ellátási körzete közigazgatási és egyéb szolgáltatási szempontból felvázolja Tét funkcionális vonzaskörzetét és meghatározza azokat a településeket, melyek esetében a város „elszívó” erővel rendelkezik.

Ahogy látható, Tét észak és dél felől is könnyen és gyorsan megközelíthető gépjárművel a 83-as főútnak köszönhetően, a többi településről többnyire sugár alakban. Tét vasúti úton közvetlenül nem közelíthető meg, a Celldömölkre Pápan át közlekedő vonat nem érinti a várost, amit szemléltet az alábbi ábra is:

1-7. ábra: Vasútvonal a téti járásban Forrás: <http://vonatinfo.mav-start.hu/>

A vasútvonal Gyömrőt érinti elsősorban, azonban a gyömrői állomás összevonás alá került a tétivel, így – ha áttételesen is - Tétről is elmondható, hogy rendelkezik vasúti összeköttetéssel. A járási településeken belül a vasút Gyarmaton, Szerecsenyen és Györszemerén halad át Győr felé, így ezek között a települések között reális és gyors opció a vasúti közlekedés.

Autóbuszok szempontjából a teljes járást tekintve a településközi kapcsolatok hiányosnak mondhatók, azonban a járásközpontból a tágra értelmezett vonzaskörzetbe, főleg Győrbe viszonylag sűrűn közlekednek a járatok. A közlekedési lehetőségek bővebben a vonatkozó fejezetekben kerülnek tárgyalásra.

A főbb igazgatási funkciók közül, az okmányiroda, építésügyi körzetközpont, körzeti földhivatal, munkaügyi központ kirendeltsége, városi gyámhivatal, városi bíróság, rendőrkapitányság és tűzoltóság fontos szerepet töltenek be a lakosság mindennapi életében, ezáltal meglétük és elérhetőségük hatással van a járásközpont és a vonzaskörzet közötti kapcsolat intenzitására. A fent említettekből a bíróság és a munkaügyi központ kivételével mind megtalálható Téten.

Foglalkoztatottság tekintetében Tét gazdasági szerepénél fogva nem játszik kiemelkedő szerepet a régió foglalkoztatottságában, illetve a járási statisztikában megjelenik Győr elszívó ereje, mint a tágra vett térség legnagyobb foglalkoztatói központja, melyet főleg az autóipar megléte okoz. A helyi nagyvállalat, a SOKORÓ Kft. járási és azon túl is gyakorol elszívó hatást, mivel körülbelül 200-250 munkavállaló ingázik Tétre a környező és járáson túli településekről egyaránt.

Kereskedelem szempontjából elmondható, hogy a meglévő kiskereskedelmi egységek viszonylag széleskörű kínálatot biztosítanak a helyi és környékbeli lakosságnak, az alapszintű ellátáson felül is sok kiskereskedelmi funkció megtalálható: heti piac, takarékszövetkezet, több szakáruház.

A téti tankerületbe három iskola tartozik, amelyhez négy tagintézmény, valamint egy pedagógiai szakmai szolgáltató tartozik. A járás többi településén vagy nincs iskola, egyéb esetekben más tankerülethez tartoznak. A város központi szerepköre e tekintetben tehát kevésbé érvényesül.

Noha a járásban a legtöbb település részesül alapfokú orvosi ellátásban, Téten az Egészségház jelentős forgalmat generál a járás településeinek lakóit tekintve, továbbá jellemző a járáson túli páciensek részéről is az intézményhez köthető egészségügyi szolgáltatások igénybevétele. Téten mindemellett található mentőállomás, és két patika is, vagyis kijelenthető, hogy a város alapfokú egészségügyi központnak tekinthető, jelentős elszívó és ellátási erővel.

1.2 A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

1.2.1 Kapcsolódás az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepcióhoz (OFTK)

Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) OGY határozata mellékleteként fogadta el a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót. Ezen határozat hatályba lépésével a régebbi területfejlesztési Koncepciók hatályukat veszítették (96/2005. (XII. 25.) OGY határozat; 97/2005. (XII. 25.) OGY határozat; 67/2007. (VI. 28.) OGY határozat).

A Koncepció integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–2020-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készült tervdokumentumok (Partnerségi Megállapodás, Operatív Programok) megalapozását is szolgálta. Továbbá az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU 2020 Stratégia és a Nemzeti Reform Program vállalásaihoz illeszkedve hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg Magyarország számára.

A nemzeti fejlesztés- és területfejlesztési politika céljainak és prioritásainak teljesülése érdekében, a Koncepció egyrészt horizontális szempontokat fogalmaz meg, másrészt alapelveket határoz meg a fejlesztéspolitika keretében igénybe vett források felhasználásával kapcsolatban, valamint a kedvezményezett térségekkel-települések besorolásával kapcsolatban.

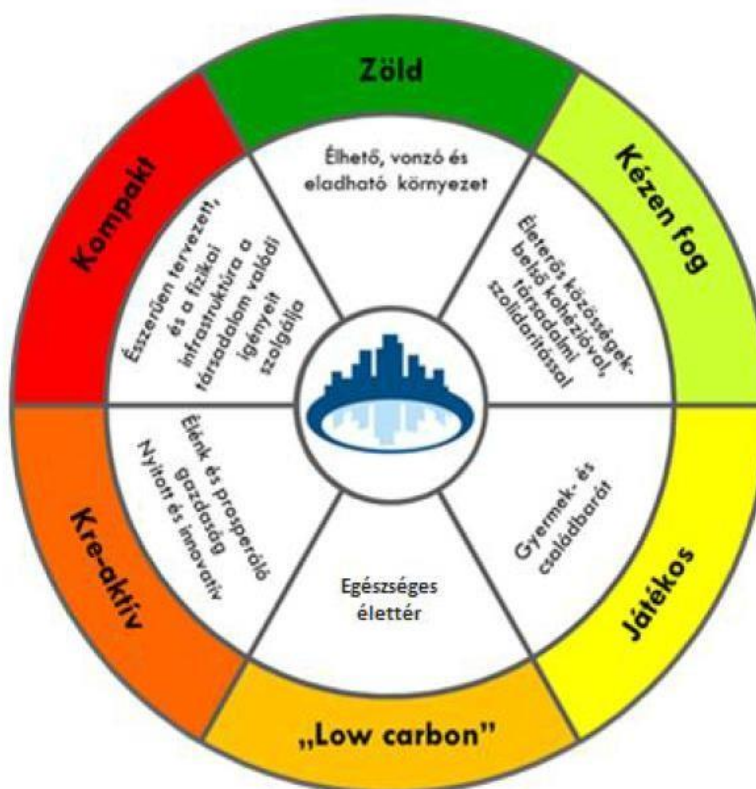
A nemzeti jövőkép elérése érdekében a Koncepcióban foglalt négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelöl ki. Az átfogó célok megvalósulása érdekében az Országgyűlés megerősíti a Koncepció tizenhárom specifikus célkitűzését, köztük hét szakpolitikai jellegű célt és hat területi célt.

Az OFTK kiemelten kezeli a vidéki térségek, települések sajátos vidéki értékeit megőrző, azokra építő fejlesztését, felzárkóztatását, beleértve a társadalmi, közösségi, gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseket.

Kulcsfontosságúnak tartja, hogy a vidéki települések népségmegtartó képessége erősödjék. Az agrár- és élelmiszergazdaságon túl a vidéki térségek jövője szempontjából kulcsfontosságú a vidéki foglalkoztatást biztosító további gazdasági ágazatok fejlesztése, a gazdasági diverzifikáció, a helyi gazdaság megerősítése.

AZ OFTK az alábbi, Tét készülő stratégiájában is meghatározó, főbb területpolitikai irányokat és teendőket határoz meg:

1. hálózati szemlélettel működő, valamint települési adottságokat és lehetőségeket egyaránt figyelembe vevő területi tervezési folyamat kialakítása, amely decentralizált térszerkezet kialakulását és hálózatos térszerkezetet eredményez.
2. városhálózati megközelítés, a térszerkezet funkcionális fejlesztése
3. a város-vidék, a város vonzáskörzet együttműködése, a kölcsönös előnyökön nyugvó, együttműködéseken alapuló kapcsolatrendszer kialakítása
4. hatékonyan és fenntarthatóan működő gazdasági térszerkezet megvalósítása az adott térség valós potenciáljainak, igényeinek és kitörési lehetőségeinek felismerésével
5. periférikus térségek felzárkóztatása a helyi adottságaik figyelembevételével
6. határmenti együttműködések révén a szomszédos országok gazdasági, infrastrukturális rendszereihez való kapcsolódás, a határon belüli és túli lakosság közötti kapcsolatok ápolása.
7. hátrányos helyzetű – különös tekintettel a leromlott városrészekben koncentrálódó – társadalmi csoportok szociális, oktatási és lakhatási helyzetének javítása, fejlesztése
8. kijelöli a sikeres város stratégiájának alapelemeit (1-8. ábra)

1-8. ábra: A sikeres város stratégiájának elemei Forrás: OFTK

Az ország településhálózatának mintegy harmada 500 főnél kisebb lélekszámú aprófal. Társadalmuk kiemelten sérülékeny, többségüket rendkívül kedvezőtlen demográfiai és társadalmi folyamatok jellemzik, amely a gazdasági teljesítményükre is negatív hatással van. A demográfiai és a társadalmi problémák halmozottan jelentkeznek azon aprófalvak esetében, amelyek térszerkezeti, településhálózati szempontból és gazdaságilag is perifériális térségben, a gazdasági centrumoktól távol találhatók. Számos aprófalu küzd közlekedési, elérhetőségi nehézségekkel, s ez a munkába és az iskolába járást is ellehetetleníti. A társadalmi és infrastrukturális problémák következtében e térség települései különösen ki vannak téve a klímaváltozás negatív hatásainak.

Győr és vonzáskörzete, így Tét is az aprófalvas területek közé tartozik így az OFTK kijelöli a követendő fejlesztéspolitikai feladatokat, amelyek a következők:

- 1 A napi munkába járás, ingázás igényeihez maximálisan illeszkedő akadálymentes és fenntartható közösségi közlekedés fejlesztése, a hiányzó térségi kapcsolatok kiépítése különösen a zsáktelepülések, határ menti települések esetében.
- 2 Az aprófalvak gazdasági létalapját biztosító gazdasági tevékenységek fejlesztése. Helyi, autonóm ellátási, energetikai rendszerek kialakítása.
- 3 A szociális és önellátó gazdaság kialakulásának, tartós és fenntartható működésének ösztönzése.
- 4 A helyi népesség szociális, egészségügyi, adminisztrációs igényeinek minél kevesebb utazással történő kielégítése, rendszeres mobil szolgáltató rendszerek kiépítésének támogatása.
- 5 A klímaváltozás elleni védekezés elősegítése az egészségügyi szolgáltatások fejlesztésével és az agrárium átalakításával (pl. szárazságtűrő, a helyi ökoszisztémába illeszkedő növények elterjesztése).
- 6 A helyben élő tehetséges fiatalok mentorálása. Hosszú távú programmal szükséges őket segíteni taníttatásuk és elhelyezkedésük során. Helyben maradást és letelepedést segítő programokkal az értelmiség helyben tartásának segítése.
- 7 Helyi közösségek kialakulásának, fejlesztési programjaik közös kidolgozásának segítése, a kultúrához való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, kulturális örökség megőrzése.
- 8 Az aprófalvak falusi turizmushoz, öko- és aktív turizmushoz kapcsolódó infrastruktúrájának a kapcsolódó szolgáltatások kínálatának térségileg összehangolt fejlesztése.
- 9 Az aprófalvas térségekben található nagy számú üresen álló ingatlan felmérése, koncepció kidolgozása a hasznosításukra.

Az OFTK megyei szinten a következő fejlesztési irányokat határozza meg:

- 10 A humán erőforrások diverzifikált fejlesztése: az innovatív, jól képzett emberi erőforrások gyarapítása; erős identitástudattal és közösségekkel; a jól működő egészségügyi és szociális ellátórendszer fejlesztése.
- 11 A gazdaság szerkezetének és feltételeinek javítása: helyi gazdaságfejlesztés, helyi innovációk támogatása; kkv-k fejlesztése; turizmusfejlesztés, a mezőgazdasági termelés feltételeinek javítása, az élelmiszerfeldolgozó-ipar újraélesztése, a táji, környezeti szempontok figyelembevételével.
- 12 A megyén áthaladó TEN-T közlekedési korridorok (közutak, vasutak, Duna), valamint ezek csomópontjai (logisztikai központok, kikötők) és a kapcsolódó hálózat fejlesztése.
- 13 A környezet minőségének javítása: környezet- és hulladékgazdálkodási program, természetvédelmi program; alternatív energiaforrások hasznosítási programja.
- 14 A települések és térségek adottságainak hasznosítása, infrastruktúrájuk fejlesztése.
- 15 A multi- és interregionális kapcsolatok erősítése: szorosabb együttműködés a nagyvárosi terekben (Bécs-Pozsony-Győr); a megye- és országhatáron átnyúló együttműködések fokozása; az európai területi együttműködési csoportosulások (ETT-k) kiterjesztése.
- 16 Győr és Sopron (a határon átnyúló agglomerációjú centrumok), valamint Mosonmagyaróvár gazdasági, kulturális, oktatási, egészségügyi, szolgáltató és innovációs központi szerepének erősítése.
- 17 A többi város térség- és gazdaságszervező erejének növelése, vidékfejlesztési szerepkörének fejlesztése.
- 18 A megye periférikus térségeinek felzárkóztatása.

1.2.2 Győr-Moson-Sopron megye Területfejlesztési Konceptiója

Győr-Moson-Sopron megye jövőképében, mint innovatív, fenntartható és egészséges megye jelenik meg.

Győr-Moson-Sopron megye

- klímabarát megoldások, valamint a körkörös gazdaság megvalósításával, ipari, mezőgazdasági és szolgáltatási kapacitásokra építve a jövőben a kutatásnak, az innovációnak meghatározó szerepével, sokszínű határon átnyúló kapcsolataival,
- fejlett egészségügyi szolgáltatásokkal és az egészségesebb életmód elősegítésével stabil életkörülményeket, otthont kíván biztosítani az itt élőknek.

Átfogó célok (2030)

- Innovatív versenyképes megye;
- Fenntartható, klímabarát megye;

Az "egészséges" megyei társadalom A megye jövőképében a 2030-ig tartó időszakig azt kívánja elérni, hogy az országos, sőt középeurópai dimenzióban is számottevő gazdaságát megerősítse, annak domináns szektorait (járműipar, gépipar, élelmiszeripar, turizmus) fejleszteni tudja, ezen ágazatokhoz folyamatosan kiépüljenek és megújuljanak a beszállítói közép- és kisvállalkozások, amelyek magas hozzáadott értékű, innovációban egyre teljesebb termék és szolgáltatás skálát tudjanak előállítani, s ezzel a megye versenyképessége növekedjék. A hagyományos gazdasági szektorok mellett erősödjenek meg új tevékenységek, iparok és szolgáltatások, így az egészségipar, a környezetipar, a logisztika, a tudásipar, a sport- és kulturális szolgáltatások köre. Egyben történjen meg a megyei termelési adottságok teljesebb hasznosítása, bővüljenek és korszerűsödjenek a helyi termék-kínálatok, s ezek jelenjenek meg az európai piacokon.

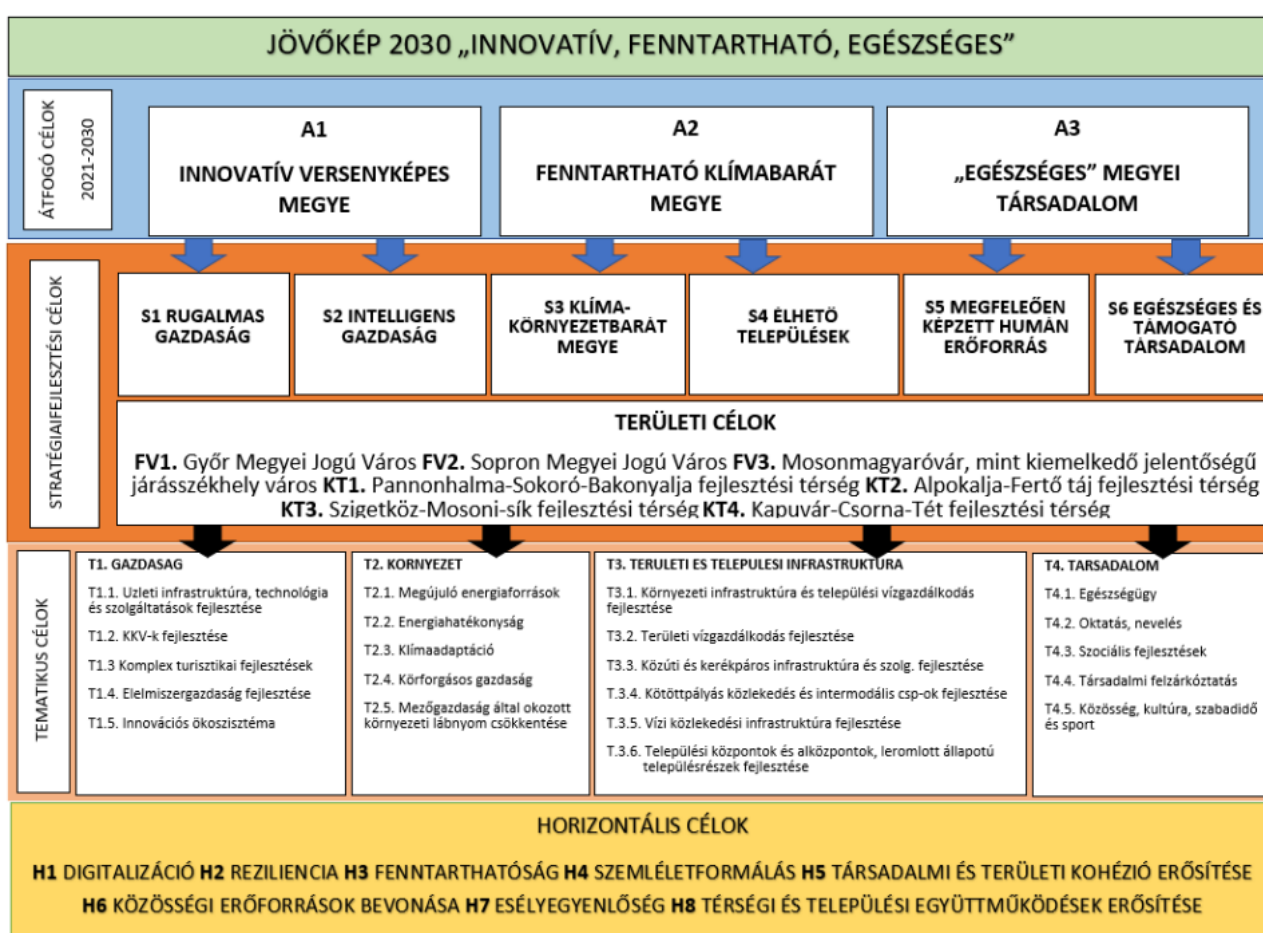
A gazdasági szerkezet generált, innováció alapú megújítása szükségessé teszi a rendelkezésre álló - és a megye kedvező gazdasági szerkezete miatt a más térségekből idetelepülő – munkaerőállományának minőségi fejlesztését, a humán erőforrások gyarapítását, az innovációkhoz aktívan kapcsolódni képes bázisainak, intézményeinek fejlesztését, kreativitásra épülő gyarapítását. A kettős megfelelés, vagyis a dinamikus, innováció-orientált ágazatok és a magasan képzett munkaerőállomány növekvő igényvel lép fel a területi szerkezet és a települési környezet iránt, annak minőségének állandó emelését követelve meg. A megye gazdaságfejlődésének napjainkban tapasztalható akadályozó tényezője a belső közlekedési, szállítási kapcsolatok elavultsága, a jelenlegi közlekedési rendszerek nem képesek követni a gazdasági fejlődést és az igényeket. Szükségszerű, hogy 2030-ig a megye belső közlekedési és szállítási kapcsolatai teljesen megújulásra kerüljenek, olyan rendszerek, hálózatok és csomópontok jöjjenek létre, amelyek egyrészt biztosítják a nagyvárosok gyors összeköttetését, azok teljesebb integrálódását a szomszédos hazai és országhatáron túli nagyközpontok irányába. Másrészt a megye belső térségei, kisvárosai, települései egymás közötti kapcsolatának, közlekedési feltártságának minősége javuljon, a térségi szintű hálózatokkal, rendszerekkel.

A jövőkép meghatározó eleme, hogy folytatódjon a nagyvárosok térség-szervező funkcióinak megújítása, s ezzel a települési agglomerációk teljesebb kiépülése, amiben már jelenjen meg az egyes gazdasági funkciók kihelyezése is, s ezzel a környezeti terhelés, a területfelhasználás arányosabb megvalósítása. A megye nagyvárosainak sajátos elhelyezkedése miatt - az európai integrációs

folyamatok ütemes gyorsulása következtében - térségi hatásaik az országhatáron túlra is kiterjednek, ami a fejlesztések nemzetközi szintű összehangolását is megköveteli.

A megye belső tereinek, a vidéki térségeknek a teljesebb integrálása a 2030-ig tartó időszak meghatározó feladata. A Rábaköz, a Répce mente, a Tóköz, a Sokoró-alja, a Bakony-alja térsége értékes természeti és környezeti, de egyben mezőgazdasági kultúrával is rendelkezik, amelyeknek hasznosítása, s egyben megújítása a megyei fejlesztéspolitika kiemelt célkitűzése. A kisvárosok határozottabb funkcióalakítása, azok gazdasági bázisainak megerősítése, a vidékükkel való jobbkapcsolatok sokoldalúbb megteremtése, a helyi termelési bázisok támogatása, azok korszerűsítése, a meglévő értékek megóvása és azok fokozott bekapcsolása az országos és országhatáron túli hálózatokba, segítheti a megye vidéki térségeinek felzárkózását.

A tárgyi koncepció összesen 6 stratégiai fejlesztési célterületet, illetve hozzájuk kapcsolódó tematikus célokat (mint lehetséges prioritást) határoz meg, melyeket az alábbi ábra foglal össze:

1-9. ábra: Megyei területfejlesztési célrendszer Forrás: Győr-Moson-Sopron megye Területfejlesztési Koncepció

A megye koncepciójában a 2030-ig tartó időszakig az alábbi stratégiai célokat tűzte ki:

1. A megyei gazdaság versenyképességének megőrzése, a globális válságokkal szembeni ellenállóképességének javítása, illetve a megye egyprofilú (járműipar) gazdasági tevékenységének diverzifikálása.

2. A megye gazdasági tevékenységének folyamatos megújítását szolgáló infrastrukturális, technológiai és szolgáltatási környezet kialakítása, különös tekintettel a fenntarthatósági kritériumok betartására, a körkörös gazdaság megvalósításához szükséges igények kielégítésére.
3. A klíma- és környezetbarát megye célja, hogy a globális környezeti, humánökológiai problémákat okozó, az éghajlatváltozást fokozó antropogén hatásokat visszaszorítsa, valamint az azok által okozott hatásokra felkészüljön. Célja egy fenntartható, a jövő generációk számára is élhető környezet megőrzése, kialakítása.
4. Élhető települések és településrészek, fenntartható és magas színvonalú megyei infrastruktúra és közszolgáltatások kialakítása és fejlesztése, szerethető infrastruktúra megvalósítása a földrajzi, természeti, környezeti értékek megtartásával. Kiemelt szempontként környezeti infrastruktúra kialakítása, fejlesztése, a közúti és vasúti infrastruktúra célzott és fenntartható fejlesztése. A megye vizeihez kötődő infrastrukturális fejlesztések az elérhető legfejlettebb eszközökkel és módszerekkel, a vizek fenntartható és biztonságos hasznosításának biztosítása, védekezés a vizek kártételei ellen, a víztől függő ökoszisztémák megfelelő működésének biztosítása.
5. A 21. század új kihívásaira reagálni tudó, a társadalmi mobilitást és az esélyegyenlőséget a lehető legjobban elősegítő, mindenki számára nyitott és elérhető, modern és együttműködő oktatási-képzési tér létrehozása, amely a munkaerőpiac folyamatosan változó igényeinek és elvárásainak megfelelni képes, flexibilis, magas színvonalú szakmai képzettséget és tudást biztosít.

Az egészségügyi, szociális és társadalmi jóléti különbségek mérséklése, a társadalmi felzárkóztatás elősegítése, a közösségi, kulturális, szabadidős, aktív turizmushoz kapcsolódó és sport jellegű aktivitások élénkítése, az ezekhez kapcsolódó ellátásoknak, szolgáltatásoknak programoknak és aktivitásoknak a fejlesztése, elérhetőségének javítása, továbbá érintettek szemléletének megváltoztatása révén.

Horizontális célok:

- Digitalizáció
- Reziliencia
- Fenntarthatóság
- Szemléletformálás
- Társadalmi és területi kohézió erősítése
- Közösségi erőforrások bevonása
- Esélyegyenlőség

Térségi és települési együttműködések erősítése A horizontális célok (természetüknél fogva) mindhárom átfogó célhoz és az összes stratégiai, illetve tematikuscélhoz kapcsolódnak.

1.2.3 Győr-Moson-Sopron megye Stratégiai Területfejlesztési Programja

A megyei területfejlesztési koncepcióban rögzített célrendszerhez (a jövőképhez, valamint az átfogó, specifikus, horizontális és területi célokhoz) kapcsolódóan Győr-Moson-Sopron megye fejlesztési prioritásai az alábbiak:

- Innovatív, rugalmas, versenyképes gazdaság ;
- Versenyképes munkaerő (tudás, képzés, oktatás);
- Fenntartható és klímabarát megye;
- Jobban összekapcsolódó Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal;

- Egészséges, aktív és támogató társadalom;
- Területi egyenlőtlenségek mérséklése, a kohézió és az együttműködés erősítése;

A program 6 prioritása lényegében következik a koncepció 6 specifikus céljából. A prioritások tartalma viszont már több ponton eltér a koncepcióban elképzelt intézkedésektől.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Területfejlesztési Program Operatív Programjának céljai kapcsolódnak a horizontális és stratégiai, ezáltal a tematikus célokhoz, így a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű népesség és térségek társadalmi, gazdasági felemelkedését, az infokommunikációs technikák minőségének, használatának és hozzáféréseinek horizontális célját, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást, a városok és térségi központok fejlesztését, a térségi együttműködéseket, a fenntartható közlekedés támogatását, annak szűk keresztmetszetének feloldását a gazdasági és az innovációs potenciál javítását, a humán erőforrások kreativitásának alakítását célozza meg. A prioritás részletes tartalmának bemutatása:

1.2.3.1 „Innovatív, rugalmas, versenyképes gazdaság” prioritás intézkedései és azok projektcsomagjai:

- Az üzleti infrastruktúra fejlesztése < intézkedés
 - i Ipari parkok, tudományos és technológiai parkok, logisztikai és innovációs központok fejlesztése; < projektcsomagok
 - ii Iparterületek kialakítása és meglévők fejlesztése, barnamezős beruházások;
 - iii Inkubátorházak fejlesztése.
 - A kkv-k innovációs potenciáljának növelése
 - Az önkormányzatok által szervezett, koordinált helyi szolgáltatások, gazdaságszervezési tevékenységek;
 - A társadalmi vállalkozások, elsődlegesen a helyi önkormányzat tagságával rendelkező szociális szövetkezetek a helyi adottságokhoz igazodó termelő, feldolgozó, szolgáltató vállalkozási tevékenységének támogatása.
 - A kkv-k termelési kapacitásainak fejlesztése
 - o A kkv-k növekedés és versenyképesség előmozdítása.
 - Digitalizációs fejlesztések
- 1 Az Ipar 4.0 és innovatív gyártástechnológiák támogatása
 - 2 A mikro-, kis- és középvállalkozások digitális fejlesztéseinek támogatása
 - Komplex turisztikai fejlesztések
 - A térségben jelentős kulturális és örökségi helyszínek turisztikai fejlesztése
 - Vidéki területen található örökségvédelmi helyszínek komplex fejlesztése
 - Ökoturisztikai fejlesztések
 - Aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztések
 - Vidéki területeken található gyógyfürdők és területük komplex fejlesztése
 - Turisztikai termékcsomagok létrehozása
 - Jelentős turisztikai attrakcióval rendelkező települések turisztikai infrastrukturális és szolgáltatói hiányosságai felszámolása
 - Szálláshelyek, vendéglátóhelyek fejlesztése
 - Az élelmiszergazdaság fejlesztése
 3. Helyi termelők, helyi termékek piacra jutásának támogatása

4. Önkormányzati, saját közétkeztetési célokat szolgáló fejlesztések támogatása
5. Helyi termékek piacra jutását segítő agrárlogisztikai fejlesztések támogatása gyűjtőpont (hub) jelleggel
6. A mezőgazdaság és az élelmiszer-rendszerek digitalizációjának fejlesztése
7. Öntözéses gazdálkodásban optimális környezet kialakítása

1.2.3.2 „Versenyképes munkaerő (tudás, képzés, oktatás)” prioritás intézkedései és azok projektcsomagjai:

- Köznevelési alap-infrastruktúra fejlesztése
 - o Alap- és középfokú neveléshez-oktatáshoz kapcsolódó intézmények feladatellátási helyek fejlesztése
 - o Többfunkciós közösségi terek/szolgáltató központok létrehozása, fejlesztése és eszközbeszerzése
- Digitális fejlesztések az oktatás és képzés területén
 - o Okosfalvak és szélessávú internet kiépítése, fejlesztése
 - o A köznevelés digitális infrastruktúrájának, eszközparkjának és szolgáltatásainak megújítása
 - o A pedagógusok digitális és digitális oktatási kompetenciájának fejlesztése
 - o A tanulók digitális kompetenciáinak és idegen nyelvi készségének megerősítése
 - o Digitális kompetenciafejlesztő programok megtervezése, elindítása és koordinációja
- A helyi gazdaság igényeihez igazodó szakképzés
 - o A foglalkoztatást elősegítő képzésben való részvétel támogatása
 - o Az oktatás és a képzés minőségének és munkaerő-piaci relevanciájának növelése
 - o A nem-formális és informális tanulási lehetőségekhez való hozzáférés javítása
 - o A minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés, valamint a köznevelési intézmények hátrány kompenzációjának erősítése, a korai iskolaelhagyás megelőzése, oktatási esélyteremtés
 - o A szakképzés megújítása
 - o Helyi sajátosságokon alapuló munkaszocializáció és készségfejlesztés, a helyi gazdasági kultúra erősítése
- K+F+I potenciál erősítése
- Tudástermelés, - áramlás, és - hasznosítás elősegítése
- Készségfejlesztés az intelligens szakosodáshoz, ipari átalakuláshoz és vállalkozáshoz
- A felsőoktatási képzések ágazati modernizációja
- Az innovációs ökoszisztéma megerősítése
- Üzleti infrastruktúra, köztük innovációs központok fejlesztése

1.2.3.3 „Zöldebb, karbonmentes megye” prioritás intézkedései és azok-projektcsomagjai:

1. Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztés
 - Ivóvízellátás korszerűsítése és bővítése
 - Szennyvízelvezető rendszer kiépítése, bővítése és korszerűsítése
 - Szennyvíztelepek bővítése és korszerűsítése
 - Csapadékvízvezető rendszerek létesítése, bővítése és korszerűsítése
 - Csapadékvíz-gyűjtő és hasznosító rendszerek kiépítése, korszerűsítése

- Ivóvízbázisok védelmét szolgáló intézkedések, fejlesztések és korszerűsítések
 - Ökoszisztéma szolgáltatások hasznosítását megalapozó információs rendszer létesítése, fejlesztése
 - Környezetkímélő talajművelés és a precíziós mezőgazdaság eszközrendszereinek és módszereinek meghonosítása
 - Zajárnyékoló- és zajgátló falrendszerek létesítése
 - A települési üzemeltetéshez és karbantartáshoz szükséges eszközpark korszerűsítése
2. Megújuló energiaforrások hasznosítása
- Fotovoltaikus rendszerek (napelem, napkollektor) létesítése
 - Geotermikus energiahasznosító rendszerek fenntartható módon történő alkalmazását célzó beruházások
 - Hulladékra és biomasszára épülő megújuló energiaelőállítás (biogáz) fejlesztése
 - Meglévő, vagy megépülő duzzasztóművekhez kapcsolódó vízerőhasznosítás
 - Lokális energiatermelést és okos energiaelosztást, valamint felhasználási monitoringot támogató rendszerek kiépítése, energiaközösségek létrehozása
 - Lokális energiatarolást támogató rendszerek létrehozása
3. Energiahatékonyság növelése
- Közvilágítási rendszerek korszerűsítése és fejlesztése
 - Középületek és lakóingatlanok energetikai korszerűsítése, hőszigetelés, fűtőkorszerűsítés, lokális megújuló energiahasznosítás
 - Központi energiaelosztórendszerek (pl. távhő) energiahatékonyságának növelése
 - Energiahatékonyságot növelő, illetve alacsony energiafelhasználású megoldások elterjesztése a lakossági, ipari, mezőgazdasági, szolgáltató és egyéb szektorokban
 - Közösségi közlekedés energiahatékonyságának javítása, ÜHG kibocsátásának csökkentése
 - Szennyvíztisztító telepek energiahatékonyságának növelését célzó beruházások
 - Hatékony víz- és energiahasznosító mezőgazdasági rendszerek elterjedése
 - Precíziós mezőgazdaság eszközrendszereinek és eljárásainak fejlesztése és bővítése
4. Körforgásos gazdaságra való áttérés és hulladékgazdálkodása
- Körforgásos megoldások előmozdítása a gazdasági szférában
 - Szelektív hulladékgyűjtés kiépítése, bővítése, hatékonyságának fokozása
 - Zöldhulladék kezelésére alkalmas rendszerek létesítése, bővítése
 - Házi és közösségi komposztálás támogatása és elterjesztése
 - Hulladékhasznosítás fokozása
 - Hulladéklerakók rekultivációja
 - Tisztított szennyvíz és szennyvíziszap hasznosítása
 - Körforgásos mezőgazdasági rendszerek meghonosítása
5. Ökológiai potenciál javítása
- Szén-dioxid elnyelő kapacitás növelése
 - Települések fásításainak, parkosításának támogatása
 - Erdőtelepítések támogatása
 - Natura 2000 területeket és védett természeti területeket magában foglaló külterületi zöldinfrastruktúra megőrzése, fejlesztése és kezelése
 - Vizes élőhelyek védelmét vagy rehabilitációját célzó beruházások

- Felszín alatti víztől függő ökoszisztémák védelmét, vagy rehabilitációját célzó beruházások
- Környezeti elemek védelmét szolgáló intézkedések, környezetközpontú irányítási rendszerek elterjesztése
- Szennyezett ipari területek helyreállítása, kármentesítése és előkészítése további barnamezős fejlesztésekhez
- A mezőgazdasági ÜHG kibocsátás mértékének csökkentése a természetközeli erdőfelújítás és erdőgazdálkodás ösztönzésével

6. Fenntartható (integrált) vízgazdálkodás

- Katasztrófák elleni jobb védekezés tervezés, megelőzés, felkészülés, reagálás, helyreállítás által
- Vizek jó ökológiai, kémiai és mennyiségi állapotának elérését támogató beruházások
- Vízgazdálkodási beruházások a kék és zöld infrastruktúrák előkészítésének és vizeink jó állapotának vagy ökológiai potenciáljának elérése érdekében
- A vízi biodiverzitás és ökoszisztémák védelmét, megőrzését, esetleges növelését célzó beruházások
- Fenntartható akvakultúra tevékenységek támogatása
- A mezőgazdasági vízveszteségek csökkentése, továbbá a csapadék-vízgazdálkodás elterjesztése

7. Szemléletformálás és ökoturizmus megvalósítása

- Edukációs, szemléletformáló programok, akciók és bemutatóhelyek megvalósítása
- Ökoturizmus meghonosítása, további terjesztése
- Mezőgazdasági mintagazdaságok létrehozása

1.2.3.4 „Jobban összekapcsolódó Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal” prioritás intézkedései és azok-projektsomagjai:

1. Észak-déli gyorsforgalmi hálózati viszonylatok fejlesztése

- M85 építésének folytatása SopronFertőrákosi csatlakozástól az országhatárig.
- Győr-Székesfehérvár kapcsolat fejlesztése
- Győr-Pápa kapcsolat fejlesztése
- MosonmagyaróvárCsorna kapcsolat fejlesztése
- M9 Pereszteg-Vas megye határa közötti szakaszának megépítése

2. Hiányzó főúti kapcsolatok fejlesztése

- 82. sz. út VeszprémGyőr közötti szakasz fejlesztése
- 84-es főút SopronBalaton közötti szakasz fejlesztése
- Győrben a 14. sz. főút és az 1. sz. főút közötti belső elkerülő út kiépítése
- Győrben az északnyugati elkerülő főút befejezése
- Győr-PápaDevecser-Tapolca között új észak-dél irányú közlekedési tengely kiépítése
- FertőszentmiklósRépcévis-Kőszeg nyomvonalon hiányzó főúti kapcsolat fejlesztése
- A 86. sz. főút és az M70 gyorsforgalmi út között közvetlen magyarországi főúti kapcsolódás létrehozása
- Vámoszabadi határátkelőnél egy új híd építése
- A 84. sz. főút tönkrement útburkolatának megerősítése
- A 86. sz. főút tönkrement útburkolatának megerősítése

3. Települések kedvezőbb feltárása, zsákhelyzetének megszüntetése
 - Települések zsákhelyzetének megszüntetése és a mellékúthálózat fejlesztése a védett területek igénybevétele és károsítása nélkül
 - Települések kedvezőbb feltárása, Balf-Fertőrákos közút szélesítése
 - Települések kedvezőbb feltárása, Újkér-Tormásliget közútfejlesztése
 - Települések kedvezőbb feltárása, Beled-Csapod-Röjtökmuzsaj 85. sz. főútra kivezető útvonalak korszerűsítése
 - Települések kedvezőbb feltárása, Kapuvár–Pomogy határátkelő közötti út felújítása
4. Belterületi járdák, kerékpárutak felújítása, új helyi és térségi kerékpáros létesítmények kiépítése
 - Belterületi járdák, felújítása, építése
 - Új helyi és térségi kerékpáros létesítmények kiépítése, felújítása
 - Győr kötőpályás elővárosi közlekedés fejlesztése
 - Észak-déli vasúti folyosó fejlesztése
 - GYSEV hálózat kapacitásnövelése
 - Regionális és távolsági vasúti személyszállítás feltételeinek javítása
 - Nagysebességű és teherforgalmi vasútvonalfejlesztések
 - Intermodális logisztikai központok kialakítása, fejlesztése
 - Vízi közlekedés fejlesztése

1.2.3.5 „Egészséges, aktív és támogató társadalom” prioritás intézkedései és azok projektsomagjai:

1. Egészségügyi fejlesztések - egészségügyi ellátás, szolgáltatások, az egészségfejlesztési infrastruktúra és humán állomány fejlesztése, a digitalizáció, a hozzáférés, a prevenció és egészségtudatosság erősítése
 - Az egészségügyi alapellátás, járóbeteg szakellátás, továbbá sürgősségi ellátás, valamint az egészségfejlesztés, továbbá az egészségügyi szolgáltatásokhoz kapcsolódó önkormányzati tulajdonú épületek (gyógyszertár, orvosi rendelő, nővérszoba, váróhelyiségek, stb.) infrastrukturális feltételeinek és eszközellátottságának javítása, korszerűsítése (pl. energetikai).
 - Egészségügyi közszolgáltatások szakemberellátottságának, humán állományának fejlesztését szolgáló ösztönző programok megvalósítása.
 - Az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés megerősítése, szolgáltatások elérhetőségének javítása
 - Prevenciós programok az egészségmegőrzés és a betegségmegelőzés támogatása érdekében, a szervezett szűrési rendszer továbbfejlesztése.
 - Az e-egészségügy rendszerének továbbfejlesztése, digitalizáció, telemedicina szolgáltatások széleskörű elérhetőségének támogatása
 - Az egészségfejlesztési infrastruktúra, az egészségtudatos életmód fejlesztése, szemléletformáló programok megvalósítása.
2. Szociális fejlesztések – szociális szolgáltatások és intézmények fejlesztése, a szociális védelem és társadalmi integráció növelése, a hozzáférés, a prevenció és szociális tudatosság, önkéntesség kultúrájának erősítése.
 - Szociális szolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások fejlesztése
 - Humán közszolgáltatások (szociális és gyermekjóléti alapellátás) szakemberellátottságának fejlesztését szolgáló ösztönző programok megvalósítása

- Minőségi szociális szolgáltatások kialakítása, a digitális megoldások bővítése, az azokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása
 - Szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, és az önkéntességhez kapcsolódó szemléletformáló tevékenységek, programok, akciók.
 - A sérülékeny és akadályoztatott csoportok szociális védelmének javítása, ellátó intézmények, kríziskezelő szolgáltatások fejlesztése
 - Az időügyi, idősellátási infrastruktúra és ellátórendszer komplex fejlesztése, szolgáltatások bővítése.
3. Család- és ifjúságügyi fejlesztések, inter-generációs kapcsolatok, gyermeknevelést támogató rendszerek fejlesztése, ifjúságsegítés.
- A gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra, és feladatellátási helyek fejlesztése (bölcsőde, óvoda, eszközbeszerzés).
 - A gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátórendszer fejlesztése, a gyermekek családban történő nevelésének fejlesztése
 - Fogytékos személyek és idősek családban maradását elősegítő szolgáltatások fejlesztése.
 - Intergenerációs programok az idősek és fiatalok társadalmi, közösségi beilleszkedésének segítésére, generációk közötti kapcsolatok erősítése.
 - Komplex, az ifjúságot megtartó, bevonó és aktivizáló, ifjúságsegítő és fejlesztő tevékenységek és programok,
 - A családi élet és a munka összeegyeztethetőségének támogatása, a családok szerepének megerősítése, családbarát értékek közvetítése, valamint a különböző családformák támogatása
4. Társadalmi felzárkózási fejlesztések, társadalmi különbségek és egyenlőtlenségek csökkentése, a társadalmi kohézió erősítése, a rászoruló személyek támogatása.
- A foglalkoztathatóság növelése, az alacsony képzettségűek tanulási lehetőségeinek biztosítása, a foglalkoztatási szempontból különösen hátrányos helyzetűek foglalkoztatásba ágyazott képzése
 - Hátrányos helyzetű személyek vállalkozóvá válásának és munkalehetőségeinek bővítése, vállalkozások és társadalmi vállalkozások elindításának ösztönzése
 - Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási helyzetének javítása, és a közfoglalkoztatottak nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedési esélyeinek növelése.
 - Települési Helyi Esélyegyenlőségi Programok megvalósítását támogató tevékenységek, programok a hátrányos helyzetű csoportok segítése érdekében.
 - A telepszerű körülmények között élők társadalmi integrációja, lakhatási helyzetük javítását célzó intézkedés komplex programokkal, az egészséges és biztonságos lakókörnyezet megteremtése
 - A gyermekes családok szegénységének csökkentése, integrált járási gyermekprogramok és a koragyermekkori felzárkózást segítő szolgáltatások fejlesztése, az anyagi nélkülözést enyhítő programok indítása, folytatása és továbbfejlesztése.
5. Helyi közösségi és kulturális-művelődési terek és szolgáltatások kialakítása, bővítése és fejlesztése.
- Községi, kulturális és örökségi helyszínek, terek és kulturális adottságokra épülő új vonzerők létrehozása, meglévők megóvása és fejlesztése

- Községi célú tevékenységeket támogató terek és épületek létrehozása, meglévők fejlesztése.
 - A támogató, megtartó és reziliens helyi közösség együttműködését dinamizáló és fenntartó, identitást erősítő, közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok megvalósítása.
 - A digitális kulturális szolgáltatások, megoldások és kezdeményezések támogatása, a kulturálisművelődési értékek gondozása bővítése.
6. Helyi sport- és szabadidős terek és szolgáltatások, sport-és szabadidő infrastruktúra kialakítása, bővítése és fejlesztése.
- Sport- és szabadidős létesítmények, kiszolgáló építmények létrehozása, meglévők fejlesztése, és az alapműködéshez szükséges tárgyi eszközbeszerzések, a versenysport, a tömegsport, diáksport, szabadidősport feltételeinek megteremtése, fejlesztése
 - A természeti adottságokon alapuló, az aktív szabadidő eltöltésére alkalmas helyszínek és módok szinergiájának fejlesztése, illetve az aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztések (gyalogos, kerékpáros, fürdőhelyek, vízi-és horgászturizmus, természeti öko, kulturális és egészségturisztikai).
 - Község és egészségfejlesztést célzó sport- és testmozgás programok, egészségnevelési és fejlesztési programok
 - Az egészséges életmóddal, az életminőség növelésével kapcsolatos szabadidős tevékenységek propagálása és fejlesztése, az intézményi és lakossági szabadidősportot és az egészségnevelést, fejlesztést támogató programok.

**1.2.3.6 „Területi egyenlőtlenségek mérséklése, a kohézió és az együttműködés erősítése”
prioritás intézkedései és azok projektsomagjai:**

1. Agglomerációk és városi településegységek integrált fejlesztése
 - A győri agglomeráció közösségi közlekedési rendszerének integrált fejlesztése
 - Agglomerációs szolgáltató központok kialakítása, a hiányos intézményi kapacitások fejlesztése
2. Szolgáltatások elérhetőségének javítása a periférikus térségekben
 - Falu- és tanyagondnoki szolgáltatás kialakítása, járművek beszerzése
 - Kistépülési kereskedelmi egységek, üzletek fejlesztése, korszerűsítése
 - Járasközpontok, térség-szervező központok intézményi szolgáltatásainak fejlesztése
 - Elérés, hozzáférés javítása a térségi alapon szerveződő szolgáltatások esetében
 - Új lakóterületek, telkek kialakítása a népességmegtartó képesség előmozdítása érdekében
3. Megye- és országhatárokon átnyúló együttműködések, térkapcsolatok előmozdítása
 - Határtérségek jobb megközelíthetőségének biztosítása, a határon átnyúló mobilitás elősegítése;
 - Határon átnyúló fenntartható turizmusfejlesztés
 - Testvértelepülési együttműködések, programok támogatása
 - Határon átnyúló intézményközi együttműködések fejlesztése
 - Európai területi társulások közös fejlesztési programjainak támogatása
4. Településközi kapcsolatok fejlesztése, összehangolt térségi fejlesztések támogatási rendszerei

- Önkormányzatok, intézmények, civil szervezetek közötti együttműködések fejlesztése, erősítése;
- Fejlesztési tevékenységet támogató megyei szintű területi és ágazati adatbázisok, adatrendszerek kialakítása és fenntartása;

1.2.4 A Kapuvár-Csorna-Tét fejlesztési térség konkrét fejlesztési céljai

A Téti járás a Győr-Moson-Sopron megyei Területfejlesztési Programban a „vidékiek, periférius helyzet mérséklése” fejlesztési irányt kapta. Mindezt a kisvárosi funkciók erősítésével a térségi kohézió alakításának segítségével kívánja elérni. Ezek értelmében a következő specifikus fejlesztési irányokat kell megvalósítani:

- A térség kis- és középvállalkozásainak fejlesztése, foglalkoztatási kapacitások bővítése, a piacra jutás és beszállítói hálózatokba való bekapcsolódás elősegítése.
- A periférius térségek belső közúthálózatának fejlesztése, a központok és a főútvonalak elérhetőségének javítása
- A járásközpontok szolgáltatási és intézményi funkcióinak bővítése, a szolgáltatások elérhetőségének biztosítása
- A térség kötőtpályás közlekedési kapcsolatainak fejlesztése (Győr-Sopron, Győr-Celldömölk vasútvonalak).
- A kistelepülési együttműködések előmozdítása a helyi közszolgáltatások hatékonyabb szervezése és ellátása érdekében.
- Megújuló energiaforrások – elsősorban biomassa – használatának elősegítése, szemléletformálás az energiahatékonyság és a klímaadaptáció irányában
- Az idegenforgalmi potenciál bővítése a turizmushoz kapcsolódó alpinfrastruktúra fejlesztésén keresztül, az ökoturizmust célzó fejlesztések (Rábaköz, Tóköz, Hanság).

A járás néhány települése az egyre közkedveltebb kiköltözési települések közé tartozik, ez a folyamat pedig tovább gyűrűzhet, ennél fogva kitüntetett figyelmet kell szentelni az úthálózatok és annak minőségének korszerűsítésére. A demográfiai növekedéssel megnő az ingázók száma is, ezáltal a kapcsolatfelvételek száma a járáson belül, így érdemes figyelemmel lenni a közösségi közlekedés további fejlesztésére az esetleges új viszonylatok kialakításával és a hozzájuk tartozó infrastruktúra kialakításával együtt.

A Téten elérhető szolgáltatások jelenleg nem versenyképesek eléggé, a győri szolgáltatások elszívó ereje érvényesül. Egy téti szolgáltatóház létrehozásával, amely által tömörülnének a szolgáltatások, már vonzó alternatíva lehetne a járás lakói számára.

A helyi kkv-k számára célszerű egy kistérségi inkubátorházat kialakítani, továbbá javasolt egy iparterület előkészítése, amely mérsékli Győr túlzásúfoltóságát.

A kistérségi integrált projektcsomag másik pillére a falusi-, és ökoturizmus fejlesztése, amely a jelenleg nem kellőképpen kihasznált adottságokra épít. A térségi adottságok közül a Rába mentén a víziturizmus, Sokorón, a Sokoróalján kirándulóturizmus, a pincékhez kapcsolódva a borturizmus fejlesztésének van létjogosultsága, ezeket egészítheti ki a kerékpáros-, és a lovasturizmus. Emellett számba vehető itt néhány kulturális örökségi elem is.

1.3 A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

1.3.1 Országos tervhierarchia és összefüggései

A tervhierarchia legmagasabb szintjén az Országos Területrendezési Terv (a továbbiakban: OTrT) áll, amelyet az országgyűlés a 2003. évi XXVI. törvénnyel hagyott jóvá és 2008-ban, valamint 2013-ban módosított (a módosító jogszabályok: 2008. évi L. tv. és 2013. évi CCXXIX. törvény). Az OTTrT határozza meg az ország egyes térségeinek térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, ill. erőforrások védelmére. Az OTTrT az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában.

A közelmúltban megváltozott az ország és a kiemelt térségekre vonatkozó térségi szabályok jogszabályi környezete. Jelen Megalapozó Vizsgálat során az új jogszabályokban (Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény („MATrT”), a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet (jelen fejezetben „rendelet”) szereplő előírásokat mutatjuk be.

A törvény 2. melléklete tartalmazza az Ország Szerkezeti Tervét, 3. melléklete pedig rögzíti az Országos Övezeti Terv tervlapjait az alábbiak szerint:

- 3/1. melléklet az ökológiai hálózat magterületének övezetét, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetét és az ökológiai hálózat puffertérületének övezetét,
- 3/2. melléklet a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét,
- 3/3. melléklet az erdők övezetét,
- 3/4. melléklet a világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett településeket,
- 3/5. melléklet a honvédelmi és katonai célú terület övezete által érintett településeket.

A térségi, illetve megyei területrendezési tervek hivatottak a térségi területfelhasználási kategóriák és övezetek kijelölésére, az országos területfelhasználási kategóriák, övezetek figyelembe vételével, azok pontosításával.

Tét város Győr-Moson-Sopron megyében található, amely megyére vonatkozó területrendezési tervet Győr-Moson-Sopron Megye Közgyűlése a 5/2020. (V. 6.) számú rendelettel fogadott el. A területrendezési intézkedéseket és ajánlásokat – amelyek többek között a településrendezés számára iránymutatást tartalmaznak a megyei területrendezési terv elhatározásainak érvényre juttatása érdekében – határozattal fogadta el a Közgyűlés.

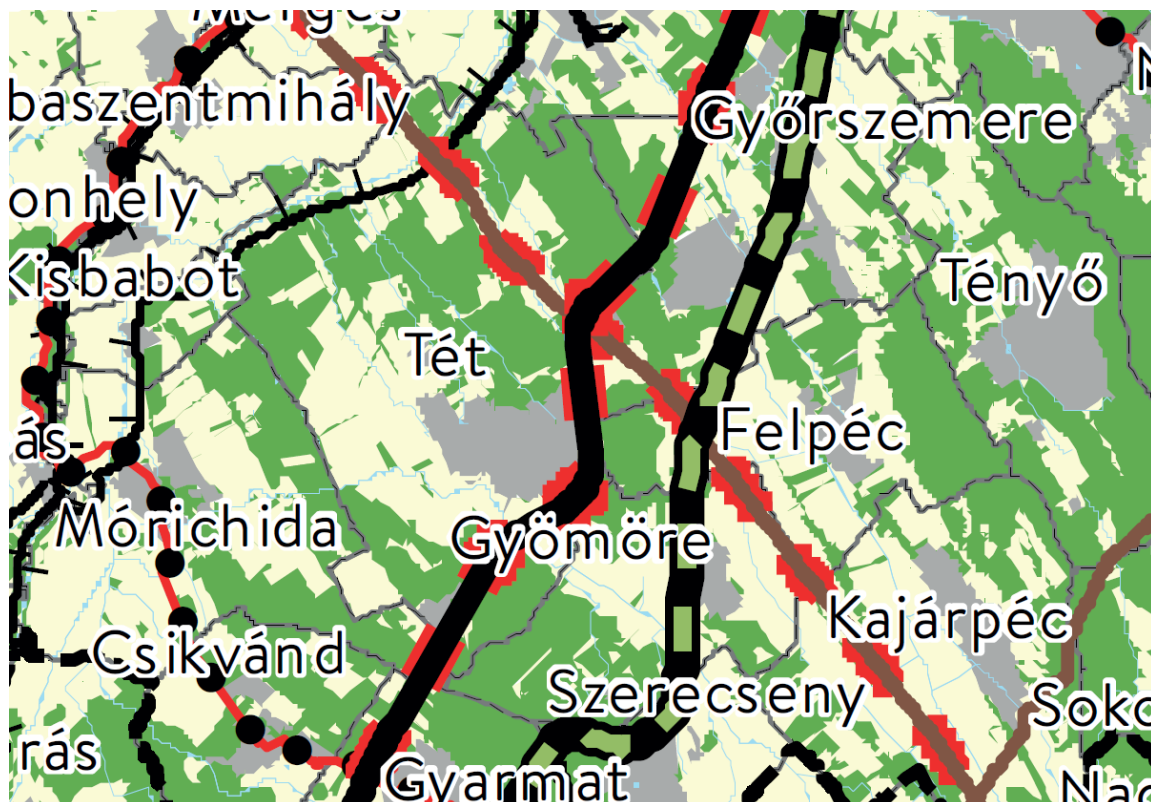
A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) kormányrendelet szerint a településrendezési tervekben igazolni kell a tervezett fejlesztések területi terveknek való megfelelését.

1.3.2 Tét az Országos Területrendezési Tervben

A város az OTTrT-ben nem képvisel kiemelkedő célterületet, elhelyezkedésénél fogva a következőképpen jelenik meg a dokumentumban; a település a 83-as főút mentén helyezkedik el így

érintett a főút fejlesztési terveiben. A tervben a településselkerülő szakaszok kiépítése kapcsán jelenik meg, Takácsi, Gyarmat és Györszemere mellett. Emellett a dokumentum jelzi a nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezetékek meglétét - (Románia) - országhatár - Nagylak - Hódmezővásárhely - Kecskemét - Adony - Székesfehérvár - Mór – Tét vonalon.

Az OTrT területfelhasználási rendszere négy fő térséget határoz meg az ország területére: erdőgazdálkodási, mezőgazdasági, települési, valamint vízgazdálkodási térség.

1-10. ábra: Tét térségek szerinti besorolása az OTrT-ben

Települési térség az országos és a megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a vízgazdálkodási térségbe és a sajátos területfelhasználású térségbe tartozó területek kivételével a település belterülete, valamint a belterületen kívüli beépítésre szánt területek tartoznak.

Erdőgazdálkodási térség az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe azok a települési térségen, illetve a kiemelt és megyei területrendezési tervek esetében a sajátos területfelhasználású térségen kívül eső - Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdő és erdőgazdálkodási célokat közvetlenül szolgáló földterületek, valamint erdőtelepítésre javasolt területek tartoznak, amelyek erdőgazdálkodásra hosszú távon és fenntartható módon alkalmasak, vagy amelyeken a jövőben az erdőtelepítés a termőhelyi adottságok és a környezetvédelmi szempontok alapján kedvező, illetve javasolt.

Mezőgazdasági térség az országos és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe elsősorban szántó, gyepek – ingatlan-nyilvántartás szerint rét, legelő művelési ágba sorolt területek -, szőlő, gyümölcsös és kert területek tartoznak, és amelyen a mezőgazdasági funkció hosszú távú fenntartása indokolt.

térség, mezőgazdasági térség, települési térség, vízgazdálkodási térség, és sajátos területfelhasználású térség.

A kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriákon belül a településrendezési tervben: az erdőgazdálkodási térségben az erdőterület övezetét a térséget lefedő erdők övezetére vonatkozó szabályok szerint, valamint az erdőtelepítésre javasolt terület övezetére vonatkozó szabályok figyelembevételével kell, meglévő és tervezett erdőövezetként differenciáltan lehatárolni;

A mezőgazdasági térség területének legalább 75%-át a mezőgazdasági terület övezetébe kell sorolni, a fennmaradó részen nagyvárosias lakóterület és vegyes terület építési övezet nem jelölhető ki.

A vízgazdálkodási térség területét - az MATrT hatálybalépését megelőzően már jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területek kivételével - vízgazdálkodási terület, vízgazdálkodási célú erdőterület, vízgazdálkodási célú mezőgazdasági terület, természetközeli terület, zöldterület, továbbá különleges beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célú terület vagy honvédelmi célú erdőterület övezetbe kell sorolni, és a működési területével érintett vízügyi igazgatási szervvel egyeztetve kell pontosítani.

A települési térség területén bármely építési övezet, övezet kijelölhető.

A sajátos területfelhasználású térség területét a terület tervezett felhasználásának megfelelően különleges - ideértve a beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt honvédelmi, katonai, nemzetbiztonsági célú területet -, közúti közlekedési, egyéb közlekedési, védelmi célú erdőterület, rekreációs célú erdőterület, egyéb erdőterület, kertes mezőgazdasági terület, általános mezőgazdasági terület, tájgazdálkodási mezőgazdasági terület, kereskedelmi szolgáltató gazdasági, ipari gazdasági, egyéb ipari gazdasági, általános gazdasági, intézményi vegyes területbe kell sorolni.

A Megyei Terv az alábbi adatokat tartalmazza Tét településre:

Győr-Moson-Sopron megye településinek mérlege területfelhasználási kategóriák szerint:

Tét:

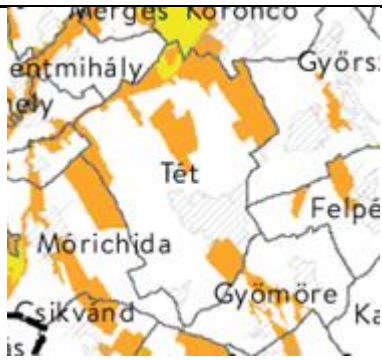
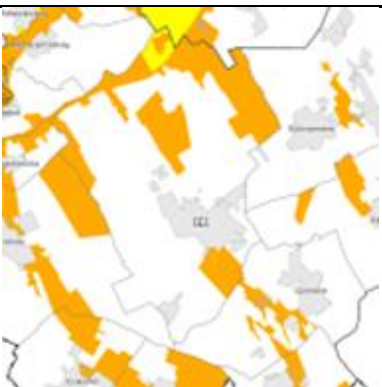
• erdőgazdálkodási térség:	2808,20 ha
• mezőgazdasági térség:	2261,36 ha
• vízgazdálkodási térség:	19,10 ha
• települési térség:	501,52 ha
• sajátos felhasználású térség:	45,10 ha

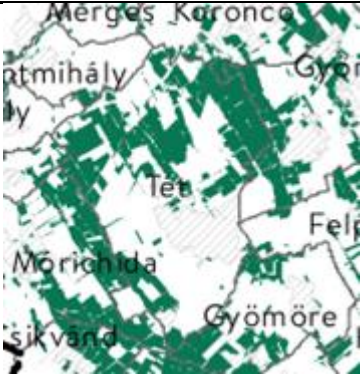
Győr-Moson-Sopron megye településinek térségi övezetekkel való érintettsége:

Tét:

• ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete:	1477,08 ha
• ökológiai hálózat pufferterületének övezete:	85,81 ha
• jó termőhelyi adottságú szántók övezete:	7,53 ha
• erdők övezete:	2062,12 ha
• erdőtelepítésre javasolt terület övezete:	766,71 ha
• tájképvédelmi terület övezete:	1634,08 ha

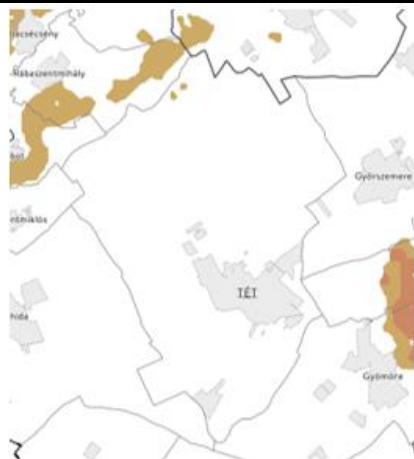
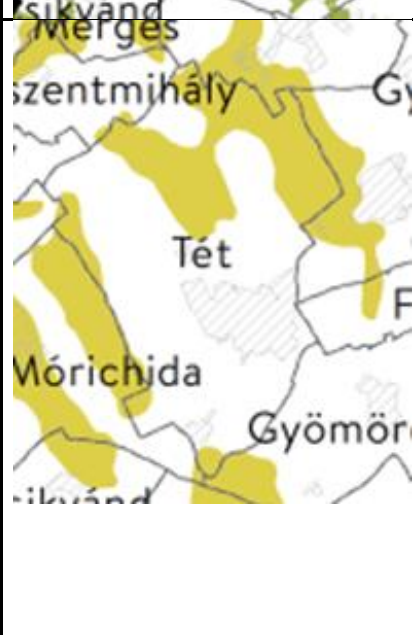
- vízminőség-védelmi területek övezete: 134,62 ha
- nagyvízi meder övezete: 301,00 ha
- rendszeresen belvívjárta terület övezete: 83,31 ha
- árvízi kockázatkezelési terület övezete: 994,08 ha
- szélróziónak kitett terület övezete: 1695,48 ha
- nap-és szélrózímű létesítésének korlátozásával érintett terület övezete: 1991,08 ha

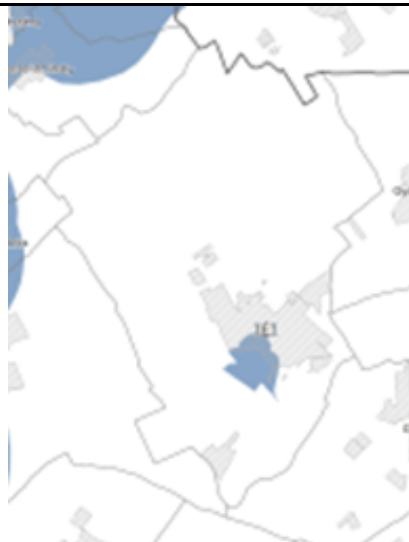
Országos Területrendezési Terv	Övezetre vonatkozó előírások	Győr-Moson-Sopron megyei területrendezési terv
	Az ökológiai hálózat magterületének és ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely ezen övezetek természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem károsítja. Az övezetekben új beépítésre szánt terület csak kivételes esetben, területrendezési hatósági eljárás keretében jelölhető ki. A közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a természetes élőhelyek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el. Bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetekben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, a meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető. Erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető épületen elhelyezve. Az ökológiai hálózat pufferterületének övezetében csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési tervben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely a természetes és természetközeli élőhelyeket és azok kapcsolatait nem károsítja.	

	Az övezetében – az OTrT-ben települési térségként már kijelölt területeken kívül – a településrendezési terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti. Az övezetben bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben célkitermelőhely nem létesíthető.	
	Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetével a települést nem érintett.	
	Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési tervében legalább 95%-ban erdőterület övezetbe kell sorolnia. Az MATrT hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott területek, továbbá az OTrT által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni. Külfejtéses művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet. Az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.	
	A világörökségi és világörökségi várományos területek övezetével a település nem érintett.	
	A honvédelmi és katonai célú terület övezetével a település nem érintett.	

Egyes országos övezeteket a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet határolja le.

Ezek:

MvM rendelet	Övezetre vonatkozó előírás	Győr-Moson-Sopron megyei területrendezési terv
	A településrendezési eszközök készítése során a mezőgazdasági terület területfelhasználási egység területét elsősorban - a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete mellett - a jó termőhelyi adottságú szántók övezetén javasolt kijelölni. A jó termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.	
	A településrendezési eszközök készítése során az Országos Erdőállomány Adattárban nem szereplő erdőterület területfelhasználási egységeket a településfejlesztési és településrendezési célokkal összhangban - a természeti és kulturális örökségi értékek sérelme nélkül - az erdőtelepítésre javasolt terület övezet területén javasolt kijelölni.	
	A tájképvédelmi terület övezete területére a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg térségi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit. Az övezettel érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében - a településképvédelméről szóló törvény vagy annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály eltérő	

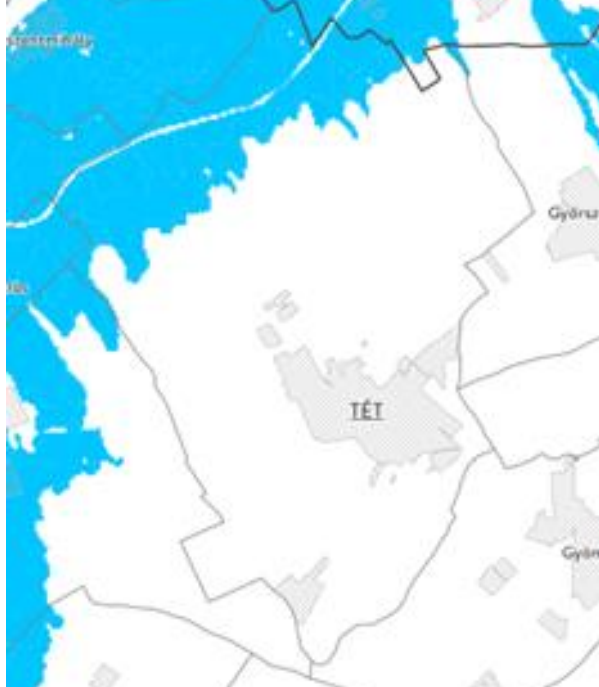
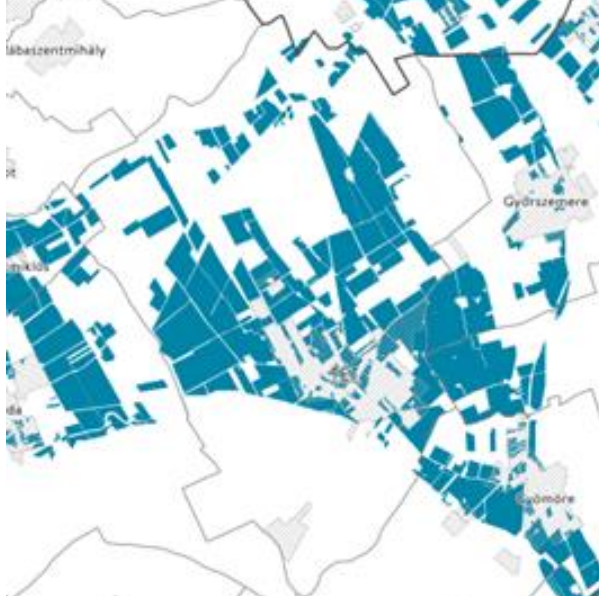
	rendelkezésének hiányában - meg kell határozni a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait, b) a településképi rendeletben a településképi követelményeket. Az övezetben bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben a közlekedési, elektronikus hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell megvalósítani.	
	A vízminőség-védelmi terület övezetében keletkezett szennyvíz övezetből történő kivezetéséről és az övezeten kívül keletkezett szennyvizek övezetbe történő bevezetéséről, illetve a szennyvíz övezeten belüli kezelésének feltételeiről a megye területrendezési tervében rendelkezni kell. Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeinek készítése során ki kell jelölni a vízvédelemmel érintett területeket. A kijelölt vízvédelemmel érintett területekre vonatkozó egyedi szabályokat a helyi építési szabályzatban kell megállapítani. Az övezetben bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. A megyei terv kiegészítő szöveges szabályozása: Az övezet területén – a gazdasági és a műszaki szempontok mérlegelésével – gondoskodni kell a tisztított szennyvizek kivezetéséről. Az övezet területére kívülről – regionális szennyvízgyűjtő- és tisztító rendszerre szennyvízcsatorna-hálózaton történő csatlakozás kivételével – a szennyvíz bevezetése tilos. Az érintett települések településrendezési eszközeiben rendelkezni kell a felszín alatti vizek, üzemelő és tartalék ivóvízbázisok,	

	gyógyforrások védelme érdekében a potenciálisan vízszennyező építmények létesítésének korlátozására vonatkozó szabályokról.	
	A nagyvízi meder övezetébe olyan, a vízfolyást vagy állóvizet magában foglaló területek tartoznak, amelyeket az árvíz levonulása során a víz rendszeresen elborít, és amelyeket a mértékadó árvízszint vagy az eddig előfordult legnagyobb árvízszint közül a magasabb jelöl ki. Az övezetben új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. A településrendezési eszközökben jogszerűen kijelölt beépítésre szánt területen a helyi építési szabályzatnak megfelelően, a vízügyi igazgatási szerv hozzájárulásával lehet építési tevékenységet folytatni. A településrendezési eszközök módosítása esetén a vízügyi igazgatási szerv egyetértésével lehet új beépítésre szánt területet kijelölni.	
	VTT-tározók övezetével a település nem érintett.	

A megyei önkormányzat a területrendezési tervéről szóló rendeletének részeként a megye területének természeti, épített környezeti és gazdasági adottságainak védelmére és fejlesztésére, a térszerkezet szervezésére, továbbá a területfejlesztési koncepciók és programok végrehajtására meghatározott térségi övezeteken túl egyedileg meghatározott övezeteket is megállapíthat.

Győr-Moson-Sopron Megye Területrendezési Tervéről szóló, a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat Közgyűlés Elnökének 5/2020. (VI. 5.) önkormányzati rendelete szerinti térségi övezetek az alábbiak:

Győr-Moson-Sopron Megye Területrendezési Terve	Övezetre vonatkozó előírás
A települést az övezet nem érinti.	Ásványi nyersanyagvagyon övezete
	Rendszeresen belvízjárta terület övezete: az övezetre a rendelet nem tartalmaz előírást. Ajánlasként a belvízvédelemre vonatkozóan általános ajánlasként szerepel a belvízrendszerek rekonstrukciója, a belvízvédelmi tevékenység szervezett és koordinált végzéséhez javasolt megteremteni az állami, a társulati és önkormányzati művek szabályozott üzemeltetésének szinkronját. A vízrendezés távlati feladatainak megfogalmazásánál a terület érzékenységeivel, értékével, potenciálisan veszélyeztetett hozamával arányos megoldásokat indokolt szorgalmazni, kiemelve a belvíztározás és a víz visszatartás szempontjainak érvényesítését. Az ökológiai célú vízforgalom és az öntözővíz szétosztása területén a belvízi főművek kihasználását fokozni javasolt (kettős hasznosítás). A torkolati és a közbenső átemelő belvízi szivattyútelepek átépítésére vonatkozó programot ajánlott megvalósítani, és a rendelkezésre álló forrásoktól függően ütemezni a munkálatokat.
	Földtani veszélyforrás terület övezete
	Győri agglomeráció és a soproni nagyvárosi településeggyüttes övezetébe a Központi Statisztikai Hivatal által lehatárolt győri agglomeráció és a soproni nagyvárosi település-eggyüttes tartozik. Az övezetbe tartozó településeknek mérlegelniük kell közös településszerkezeti terv elkészítésének lehetőségét a győri agglomeráció és a soproni nagyvárosi településeggyüttes vonatkozásában. Amennyiben közös településszerkezeti terv készül, abban különösen az alábbi elemek összehangolt elhelyezéséről kell rendelkezni: - több települést érintő tervezett úthálózati elemek, - több település ellátását szolgáló tervezett közműhálózati elemek, - tervezett „zöldmezős” gazdasági területek, ipari parkok vagy innovációs és logisztikai területek,

Győr-Moson-Sopron Megye Területrendezési Terve	Övezetre vonatkozó előírás
	- egyes nagy kiterjedésű – 5 ha-t meghaladó – különleges területfelhasználási egységbe tartozó tervezett létesítmények, - mezőgazdasági feldolgozó és tároló létesítményekkel kapcsolatos fejlesztések.
A települést az övezet nem érinti.	Natúrparkok övezete
A települést az övezet nem érinti.	Natura 2000 területek övezete
	Árvízi kockázatkezelési terület övezete: az árvízi elöntéssel veszélyeztetett területek tartoznak. Az övezet területén a településrendezési eszközök területfelhasználási egységeinek kijelölésénél figyelembe kell venni az árvízi veszélyt és vizsgálni kell a kockázatcsökkentés vagy legalábbis a szinten tartás területhasználat-szabályozással összefüggő lehetőségeit.
	Szélerózióknak kitett terület övezete: Az övezet által érintett települések településrendezési eszközeiben olyan területfelhasználást kell előírni, olyan építési övezeti és övezeti előírást kell meghatározni, amelynek végrehajtása elősegíti a szélerózió mértékének csökkentését.

1.4.2 Gyömöre

Tétet dél-keletről határoló település, közvetlen közúti kapcsolattal. Gyömöre Téttel közvetlenül csatlakozó területei általános mezőgazdasági és gazdasági erdő területfelhasználásúak. A két település igazgatási határától kb. 1000 m-re nagylétszámú állattartásra alkalmas ipari gazdasági terület tervezett, aminek védőtávolsága nem érinti Tét települést.

A vonatkozó településrendezési terv a következő: **Gyömöre Község Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2006. (X.10.) rendelete a helyi építési szabályzatról**

1.4.3 Győrszemere

A Felpéctől északra fekvő település közel 8 km közös igazgatási határvonallal csatlakozik Tét közigazgatási határával. A két település közvetlen közútkapcsolattal rendelkezik a 83. sz. főúton. Győrszemerei oldalon aszfaltos úton megközelíthető lakott településrész (utca) található, amely a közigazgatási határon földúttal folytatódik. Ezen kívül a település általános mezőgazdasági és gazdasági erdő területekkel csatlakozik Téthez. Mindkét települést érinti az OTTrT-n tervezett országos jelentőségű főútként ábrázolt elem.

A vonatkozó településrendezési terv: **Győrszemere Község Önkormányzat Képviselő-testületének többször módosított 16/2004. (X.27.) rendelete a helyi építési szabályzatról és szabályozási tervről**

1.4.4 Kisbabet

Kisbabet Követlen út kapcsolata nincs a két településnek, a Téttel érintkező területek mezőgazdasági területfelhasználásúak, illetve a két település között folyik a Marcal.

A vonatkozó településrendezési terv: **Kisbabet Község Önkormányzat Képviselő-testületének többször módosított 4/2006. (V.23.) rendelete a helyi építési szabályzatról és szabályozási tervről**

1.4.5 Koroncó

Tétet északról határoló település, az igazgatási határon különleges terület szabadidős, élményfarm, horgászto és mindezek bővítésére alkalmas tartalék területtel csatlakozva. Az igazgatási határon ezeken kívül elsődleges rendeltetés szerint gazdasági-fatermelő célú erdőterület, valamint minimális mértékben mezőgazdasági területek találhatók.

Hatályos településrendezési terv: **Koroncó község önkormányzat képviselő-testületének 17/2003. (XII. 16.) sz. rendelete Koroncó helyi építési szabályzatról**

1.4.6 Mórachida

Téttel közvetlen közúti, és tervezetten kerékpárút kapcsolattal rendelkező, azt nyugatról határoló település. Mórachida Téttel határos területei jellemzően erdő területfelhasználásúak, a település szerkezeti terve szerint tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek.

A vonatkozó településrendezési terv: **Mórachida Község Önkormányzat Képviselő-testületének 15/2018. (XI. 28.) rendelete a helyi építési szabályzatról és szabályozási tervről Módosítás: 10/2019. (XI. 15.)**

1.4.7 Rábaszentmihály

Tétet észak-nyugatról határoló település, közvetlen közúti kapcsolattal. A település Téttel határos területei mezőgazdasági területfelhasználásúak.

A vonatkozó településrendezési terv: **Rábaszentmihály Község Önkormányzat Képviselő-testületének többször módosított 4/2006. (V.23.) rendelete a helyi építési szabályzatról és szabályozási tervről**

1.4.8 Rábaszentmiklós

Tétet észak-nyugatról határoló település. Rábaszentmiklós Téttel határos területei jellemzően erdő területfelhasználásúak. A település rendezési eszközei Tétre közvetlenül ható megállapításokat nem tesznek.

A vonatkozó területrendezési terv: **Rábaszentmiklós Község Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2005. (IX.30.) rendelete a helyi építési szabályzatról és szabályozási tervről. Módosítás: 8/2016 (IX.6.)**

1.5 A hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

1.5.1 A hatályos fejlesztési koncepció vonatkozó megállapításai

Tét Város Polgármesterének 111/2020. (XI.4.) önkormányzati határozatával Településfejlesztési Koncepciójának, valamint Településrendezési eszközeinek felülvizsgálatáról döntött.

A felülvizsgálatot a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról, a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben (továbbiakban Eljr.) meghatározott partnerségi, és államigazgatási véleményezési eljárásnak megfelelően, a településrendezési eszközök felülvizsgálatát az Eljr. szerinti teljes eljárásban kívánja lefolytatni.

Ezt követően a településrendezési eszközök többször kerültek módosításra.

Az Önkormányzat 2017-ben alkotta meg a településfejlesztéssel és településrendezéssel, a települési arculati kézikönyvvel és a településképi rendelettel összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól szóló Tét Város Önkormányzata Képviselő-testületének 13/2017. (IV.29.) önkormányzati rendeletét, mely 2017.04.30-tól hatályos.

A Településképi védelméről szóló Tét Város Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2018. (IV.26.) önkormányzati rendelete 2018.04.27-től hatályos.

2019.07.16-án az Országgyűlés elfogadta Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényt (MTTrT), amely alapján a megyei területrendezési tervek is felülvizsgálatra kerülnek. Győr-Moson-Sopron Megye Területrendezési Terve elkészült, véleményezése és jóváhagyása folyamatban van. A megyei területrendezési terv hatálya alá tartozó településrendezési eszközöket 2021. december 31-ig felülvizsgálni és szükség esetén módosítani kell.

A településrendezési eszközök kidolgozását elsősorban az épített környezet alakításáról és védelméről szóló módosított 1997. évi LXXVIII. sz. törvény (Étv.), az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) határozzák meg, melyek a felülvizsgálat elmúlt 15 éves időszakában több változáson mentek keresztül.

1.5.2 Az Integrált Településfejlesztési Stratégia vonatkozó megállapításai

Tét városnak 2014-ben, a Településfejlesztési Koncepcióval párhuzamosan elkészült az Integrált Településfejlesztési Stratégiája. A koncepció és a stratégia együttesen tartalmazza, és meghatározza a város célrendszerét és stratégiáját hosszú távon, illetve a következő finanszírozási ciklusra. A 2014-ben elfogadott ITS még a település gazdasági programját tekintette városfejlesztési koncepcióként, bár az időtáv és a részletezettség összehasonlíthatatlan a két stratégiai dokumentumtípus esetén.

A 2014-es ITS stratégiai munkarésében az alábbi célok kerültek meghatározásra:

I. A lakosságszám csökkenésének megállítása, illetve a város területén található, KSH által lehatárolt szegregátumok megszüntetése, valamint a leszakadó társadalmi rétegek életkörülményeinek javítása gazdaság-, és társadalomfejlesztési eszközökkel.

Az országos trendekkel megegyezően Tét város lakossága folyamatosan előregedik, illetve az átlagon felüli elvándorlás és képzettségi szint is hozzájárul a népességszám csökkenéséhez. Ezen, a városra rendkívül káros tendencia megállításához egy olyan erős és patrióta közösség kialakítására van szükség, melynek tagjai magukénak érzik a várost, ott munka-, és fejlődési lehetőséghez jutnak. Mindezen lehetőségeket a társadalom minél szélesebb rétegei számára biztosítani kell, egyben kiemelt cél a jelenleg leszakadt rétegek újraintegrálása a társadalomba.

II. Hosszú távon is életképes és prosperáló ipari, mezőgazdasági és turisztikai szerkezet kialakítása.

Ahogy a megalapozó vizsgálat során is többször megállapításra került, Téten egy igazán nagy és a térségben is kiemelkedő munkáltató, a SOKORÓ Kft. foglalkoztatja a legtöbb embert. A gazdasági szerkezete a városnak tehát kifejezetten egypólusú, amely a jelenlegi foglalkoztatási szint mellett is igen sérülékennyé teszi a települést. A képzettségbeli elmaradás és a magas munkanélküliségi szint csökkentése érdekében a mezőgazdasági, valamint a szolgáltatói szektor erősítése a kívánatos. Mindezzel párhuzamosan szükséges az első átfogó cél érvényesülése is, így növelve a munkavállalók képzettségi potenciálját, ami fokozatosan a tudásigényes, fokozottan versenyképes iparágak felé billentené a mérleg nyelvét a jelenlegi, munkaerő igényes szektorokról. Közép távon azonban az elsődleges cél a magas munkanélküliségi ráta csökkentése és egy olyan turisztikai portfólió kialakítása, amelynél Tét játszaná a térségi központi szerepet és minél szélesebb körben kihasználná a környék természeti értékekben gazdag jellegét.

III. A természeti környezet értekeinek védelme; fenntartható erőforrás-gazdálkodás kialakítása és meghonosítása; a változó környezeti adottságokhoz való alkalmazkodás erősítése.

Tét és környéke országos szinten is egyedülálló természeti adottságokkal rendelkezik, azonban ennek kiaknázása, valamint a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás még várat magára, részint infrastrukturális, részint szolgáltatói oldalról. A természeti értékek védelme és hangsúlyozása nem csak a döntéshozók körében kell, hogy kiemelt szerepet kapjon, hanem nagyon fontos a gyermekek környezet-központú nevelése is, melynek eredményeként Tétnek a jövőben nem lenne szükséges az illegális hulladéklerakók felszámolására költeni. A változó környezeti adottságokhoz való alkalmazkodás erősítése a jelenkor városainak egy olyan versenytényezője, mely még nem teljesen hangsúlyozott, azonban a jelenség terjedése rohamos, így a következő generációs vállalatok városba vonzásánál szempontnak kell lennie az alkalmazkodó képes városi szerkezet kialakításának.

IV. Az épített környezet értékeinek védelme, valamint a meglévő infrastrukturális elemek fejlesztése és bővítése annak érdekében, hogy a város képes legyen alkalmazkodni a megváltozott emberi és természeti eredetű terhelésnek.

Az épített környezeti értékek védelme, illetve ezzel párhuzamosan futó infrastrukturális elemek fejlesztése egy olyan sarokköve Tét városának, melynek segítségével nem csak vonzóbbá, hanem élhetőbbé és fenntarthatóbbá is válik a város egésze. Az infrastruktúra fejlesztése alatt főként a csatornahálózat teljes körű kiépítését, illetve a csapadékvíz elvezető rendszer felújítását és szintén teljes körű kiépítését kell érteni. További sürgősen megoldandó feladatot jelent az illegális hulladéklerakók megnyugtató kezelése, mely igény környezeti szempontból is kiemelkedően releváns a város számára.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia felülvizsgálata 2022-re aktuálissá vált, mind a külső és belső körülmények megváltozása, mind az ITS-ben tervezett fejlesztések megvalósulása, illetve az új programozási időszakra vonatkozó tervek aktualizálása miatt

1.5.3 Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

- Tét Város Polgármesteri Hivatal épületének (Tét, Fő u. 88.) felújítása, átalakítása
Határozat száma: 105/2004. (VII. 27.)
- Saját hatáskörben hozott döntés, önkormányzati tulajdon (járda) felújítása
Határozat szám: 118/2005. (VI. 11.)
- Tét, biogáz-projekt pályázat benyújtása
Határozat szám: 30/2006. (III. 28.)
- Tét, biogáz-projekt pályázat benyújtása
Határozat száma: 31/2006. (III. 28.)
- Pályázat benyújtása a Tét, Dr. Kapuy M. u. 2. sz. alatti orvosi rendelő akadálymentesítésére, valamint az orvosi rendelő és szolgálati lakás korszerűsítésére, 11/2006. (II. 02.) Kt. határozat.
Határozat száma: 89/2006. (V. 30.)

1.6 A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1 A hatályban lévő településrendezési eszközök

Tét város teljes közigazgatási területére vonatkozó első Rendezési Tervet a képviselő testület 2002. december 28-i ülésén a településszerkezeti műszaki leírást és tervet határozattal együtt fogadta el.

Tét Város szabályozási tervéről és helyi építési szabályzatról szóló 25/2002. (XII. 30.) rendeletét többször módosította.

1.6.2 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

1.6.2.1 A hatályos településszerkezeti terv megállapításai

A hatályos településrendezési terv a kijelölt, új beépítésre szánt területek igénybevételével 39%-os belterületi növekedést irányoz elő. Az új beépítésre szánt területek túlnyomó része a tervezett elkerülő utak és a jelenlegi belterület között helyezkedik el, nagyobb részük műszaki igénybevétele eddig nem történt meg.

- Tervezett lakóterület:

A lakóterületek a központi belterületen és Tétszentkúton helyezkednek el, a tervezett lakóterületi bővítéseket a meglévőkhöz csatlakozva jelölték ki. A rendezési tervben jóváhagyott fejlesztések megvalósulását követően a község lakóterülete mintegy 6,95 %-kal gyarapodhat, mely növekmény mintegy 289,20 ha-t tesz ki.

Kisvárosias lakóterületek: Kisvárosi lakóterület kíséri a Fő utca központi szakaszát és a Győri utat. A „kisvárosias” besorolás néhány tömb esetében nem elsősorban azok pillanatnyi állapotának szól, inkább egy remélt jövőképet fejez ki.

Falusias lakóterületek: A hagyományos lakóterületek döntő hányada tartozik ide, hagyományos fésűs (előkert nélküli oldalhatáros) jellegű beépítési móddal kialakult területek és az újabb 20. században létrejött tömbök. A kijelölt új lakóterületek jórészt falusias besorolást kaptak.

Kertvárosias lakóterületek: Az egyedi telkes lakóterületek kisebb része „kertvárosias” besorolást kapott a Tét történeti településmagjának Fő utca menti kisvárosias övezetéhez délről csatlakozó területen.

- Tervezett településközpont és központi vegyes területek:

Az igazgatási és oktatási létesítmények a Fő út bal és jobb oldalán, a település központjában, de szétszórtnan helyezkednek el (művelődési ház, templomok, polgármesteri hivatal, óvoda, összes területe: kb 4,0 ha). Az önkormányzatnak a tulajdonában lévő belterületi ingatlanok nem teszik lehetővé egy hosszú távon a település központjába koncentrált intézményi ellátás kialakítását.

- Különleges területek:

A temető (szokatlan módon beépítésre szánt terület Téten), a sportterület, piac és vásártér, szélérőművek területe, szennyvíztelep, egyes települési kihelyezett funkciók területe, a Szarkavár térségében tervezett golfpálya.

- Közlekedéshálózati fejlesztések:

A közművek és az úthierarchia szerint „lakóutcánál” magasabb besorolású közlekedési célú területek, dűlőutak tartoznak ide. Tétet érinti a Győr és Pápa közötti, 83. sz. főút elkerülő szakaszának építése. Az elkerülő Tét környezetében, a várostól északra és délre biztosít kapcsolatot, mely jelentősen javítani fogja a város térségi elérhetőségét. 2019-ben valósult meg a Fő utcán és a Győri úton a kerékpáros hálózati elem kiépítése.

- Zöldterületek, közhasználatú zöldfelületek:

A jelentősebb közhasználatú zöldfelületek, közparkok, közkertek tartoznak ide. Jelentős kiterjedésű új zöldterületet jelöltek ki a település központi részén a jelenlegi lakótelkek rovására.

1.7 A település társadalma

1.7.1 Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság

1.7.1.1 Jövedelmi viszonyok, életminőség

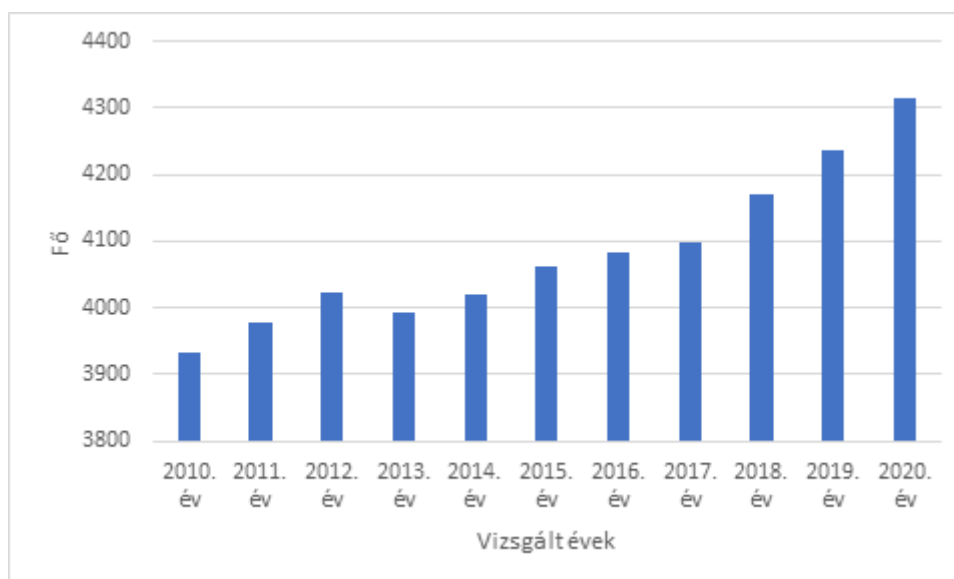
Demográfia, népesség

Győr-Moson-Sopron megyében 12 város található, ebből lakónépesség szerint a hetedik legnagyobb Tét. Lakónépessége 4315 fő (2020 év vége). Népsűrűsége 76,56 fő/km², amely 56,36 km² területre jut. A népsűrűséget szemlélteti a következő táblázat járási szinten:

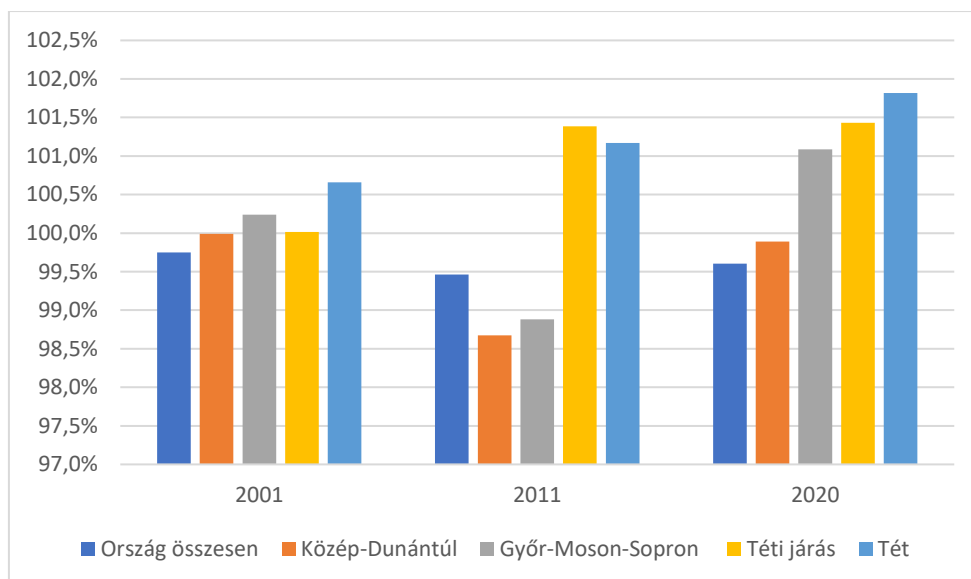
Település neve	Területe (km ²)	Lakónépesség (fő)	Népsűrűség (fő/km ²)
Árpás	14	237	16,93
Csikvánd	15	503	33,53
Felpéc	22	927	42,14
Gyarmat	22	1352	61,45
Gyömöre	20	1222	61,10
Győrszemere	33	3416	103,52
Kisbabot	6	243	40,50
Mérges	7	117	16,71
Mórichida	32	834	26,06
Rábacsécsény	16	583	36,44
Rábaszentmihály	11	451	41,00
Rábaszentmiklós	5	139	27,80
Szerecseny	12	834	69,50
Tét	56,36	4315	76,56

1-1. táblázat: Téti járás népsűrűsége 2020 Forrás: KSH (Tstar)

A településen a lakónépesség száma 2013 óta fokozatosan növekszik, előtte már 2010-2012 között is növekedés volt tapasztalható, majd 2013-ra visszaesett a lakónépesség, ezután ismét növekvő tendencia figyelhető meg. A lakónépesség számának változása az országos folyamatokkal ellentétes. Ezeket az értékeket szemléltetik a következő ábrák (1-12. ábra, 1-13. ábra, 1-2. táblázat):

1-12. ábra: Tét lakónépességének változása 2010-től Forrás: KSH (T-Star)

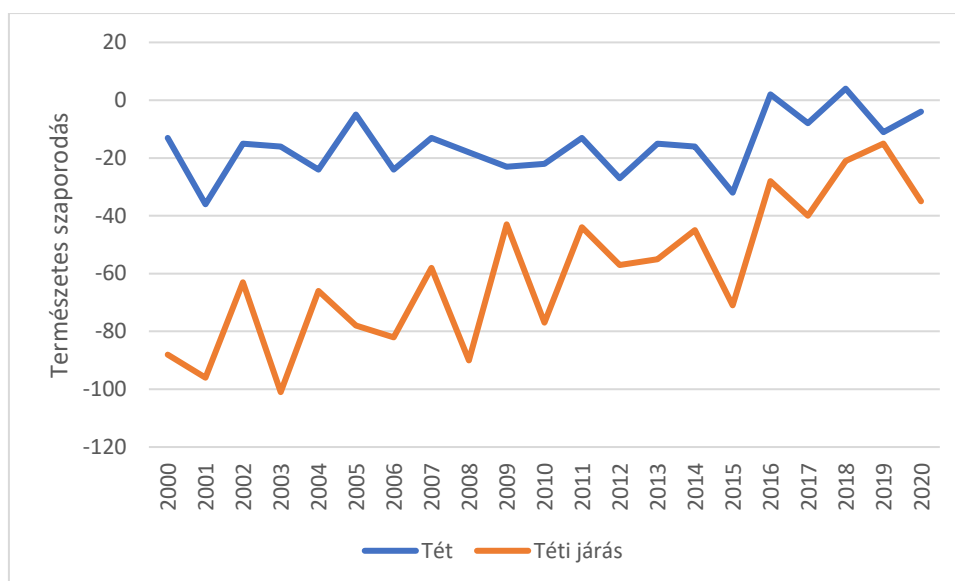
1-13. ábra: Lakónépesség változása a különböző területi egységeken Forrás: KSH (T-Star)

	fő			%	
	nő	férfi	összesen	nők	férfiak
Összesen	2077	2078	4155	50%	50%
0-2			150		
0-14	312	356	668	47%	53%
15-17	59	59	118	50%	50%
18-59	1112	1228	2340	48%	52%
60-64	135	122	257	53%	47%
65-	459	313	772	59%	41%

1-2. táblázat: Tét demográfiai szerkezete 2020 Forrás: KSH

A demográfiai mélypont az 1990-es évre esett, eddig csökkent folyamatosan és meredeken az ország lakossága szinte minden területegységre vonatkozóan, majd ezt követően lassú emelkedésnek indult egészen 2001-ig. 2001-től az országos átlag ismét lassú csökkenést mutatott, azonban Győr-Moson-Sopron megye lakossága emelkedik, ahogy a Téti járásé is és Tété is. Tét lakossága azonban az országos trendeknek megfelelően előregedő.

A lakosságszám változását két tényező befolyásolja: egyrészt a természetes szaporodás vagy fogyás, másrészt pedig a vándorlási egyenleg. A következő grafikon és táblázat ábrázolja a természetes szaporodás és fogyás mértékének alakulását

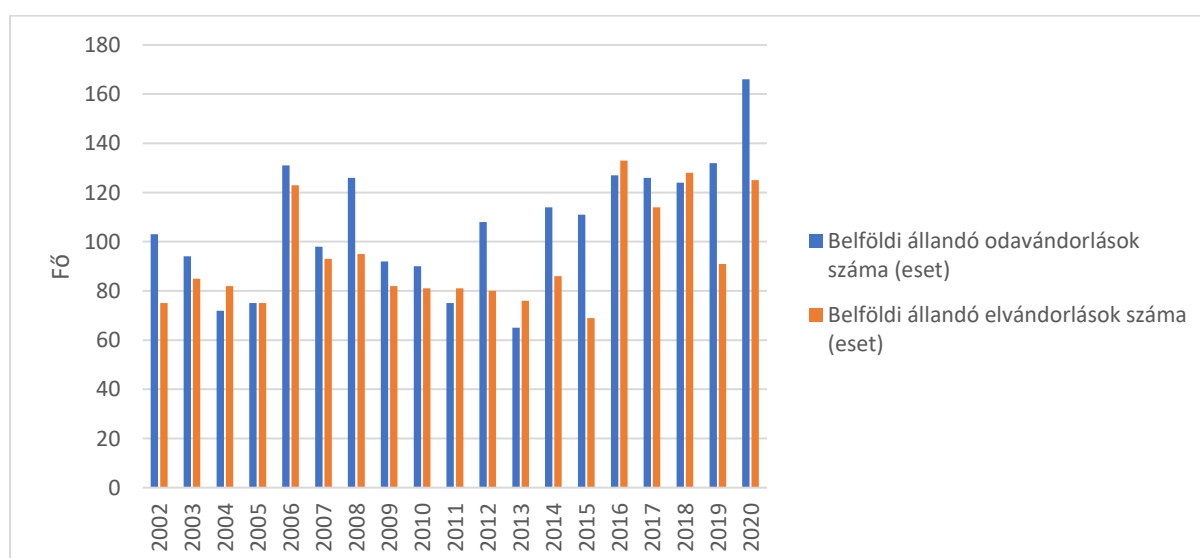
1-14. ábra: Természetes szaporodás változása 2000-2020 Forrás: KSH (T-STAR)

Adattípus	2010	2020
Élveszületések (fő)	31	48
Halálozások (fő)	53	52
Természetes szaporodás (fő)	-22	-4
Vándorlási különbség (fő)	-25	63
Teljes népmozgalom (tényleges szaporodás) (fő)	-47	59

1-3. táblázat: Tét város népmozgalmi adatai (fő, 2010. és 2020.)

A Téti járás lakosságának körében csökken a természetes fogyás mértéke, amely a 2010-es évektől tapasztalható, a járásközpont esetében szintén növekvő trendvonalal szembesülünk, ami a természetes fogyást illeti. Regionális szinten is alapvetően csökkenő tendenciáról beszélünk néhány települést leszámítva.

A vándorlási egyenleget pedig a következő grafikon mutatja:

1-15. ábra: Vándorlások egyenlege Forrás: KSH (T-Star)

A grafikonról leolvasható, hogy a településre vándorlók száma néhány év kivételével mindig túlmutatott az elvándorlók számán, amit alátámaszt a települési létszám növekedése.

Az öregedési index jól mutatja a társadalom előregeredését, amit az alábbi táblázat szemléltet:

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	630	708	89,0%
2011	605	551	109,8%
2015	624	588	106,1%
2016	637	599	106,3%
2017	665	612	108,7%
2018	698	632	110,4%
2019	723	647	111,7%
2020	772	668	115,6%

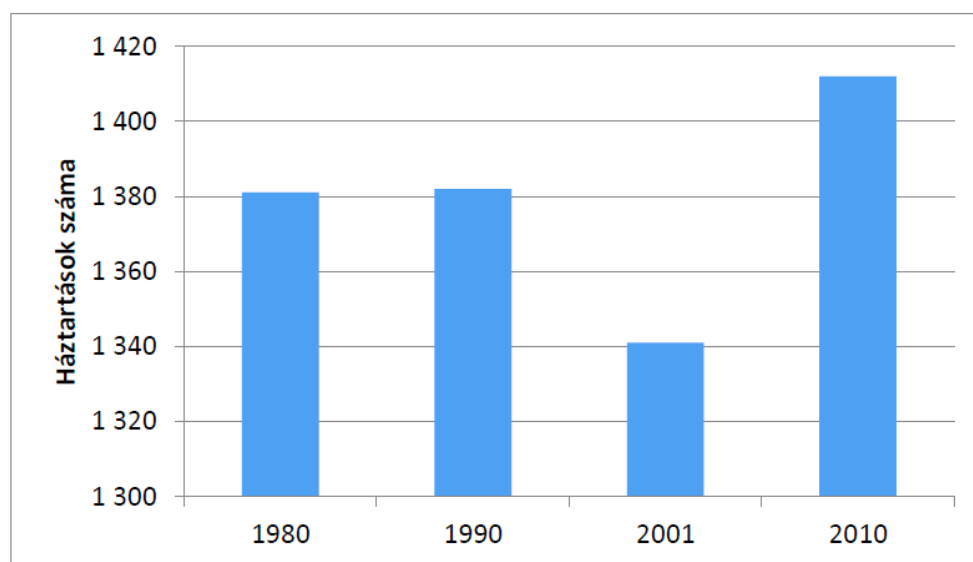
1-4. táblázat: Tét öregedési indexe 2020-ban Forrás: KSH

Az index értéknövekedése szintén a 2000-es évektől fogva kezdett el intenzíven emelkedni, majd 2011 után elenyésző mértékben csökkenni, de 2015-től újra növekedés figyelhető meg. A legnagyobb értékváltozás 2019 és 2020 között tapasztalható, ahol 3,9% a változás, ami az időskorúak számában történő hirtelen megugrásnak köszönhető. Az index eredménye magyarázza a természetes szaporodás, illetve fogyás értékeit is.

Háztartás, család

Mivel 2011 óta nem került sor népszámlálásra, ezért az előző népszámlálás adatai kerülnek elemzésre.

A háztartások számát mutatja az alábbi ábra:

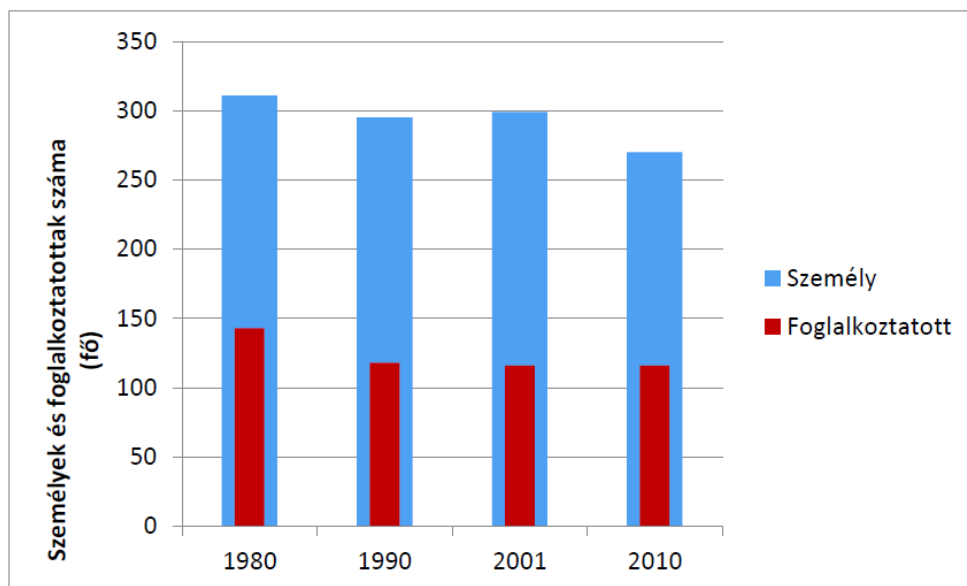

1-16. ábra: A háztartások száma Forrás: KSH

A grafikon alapján látható, hogy a háztartások száma a 2001-es évhez képest növekedést mutatott 2010-re, 71 háztartással lett több, ami 1412 háztartást jelent a korábbi 1341-es adathoz képest. Érdekes összefüggés figyelhető meg a városban, ugyanis az előregeredő társadalom mellett csökkenő családszám tapasztalható, melyekkel párhuzamosan a háztartások száma növekszik. A jelenség

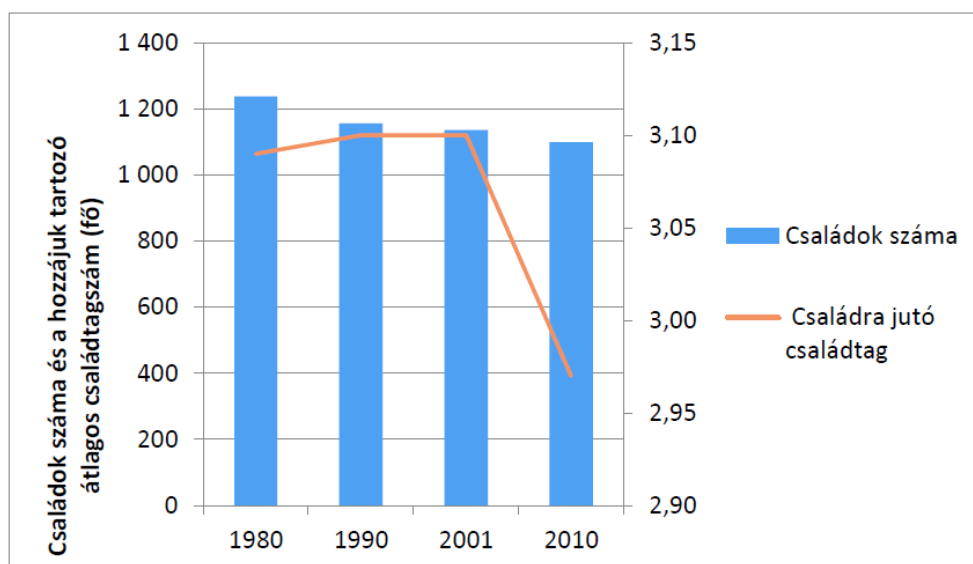
magyarázata lehet a válások növekvő számából fakadó családszakadások, mely következtében a családszám csökken, míg a háztartások száma növekszik.

Az alábbi ábra mutatja a 100 háztartásra jutó személyek és foglalkoztatottak számát. Többségben látható, hogy az egyes háztartásokban élők közül a fél háztartás dolgozik, ami betudható a gyerekek számának.

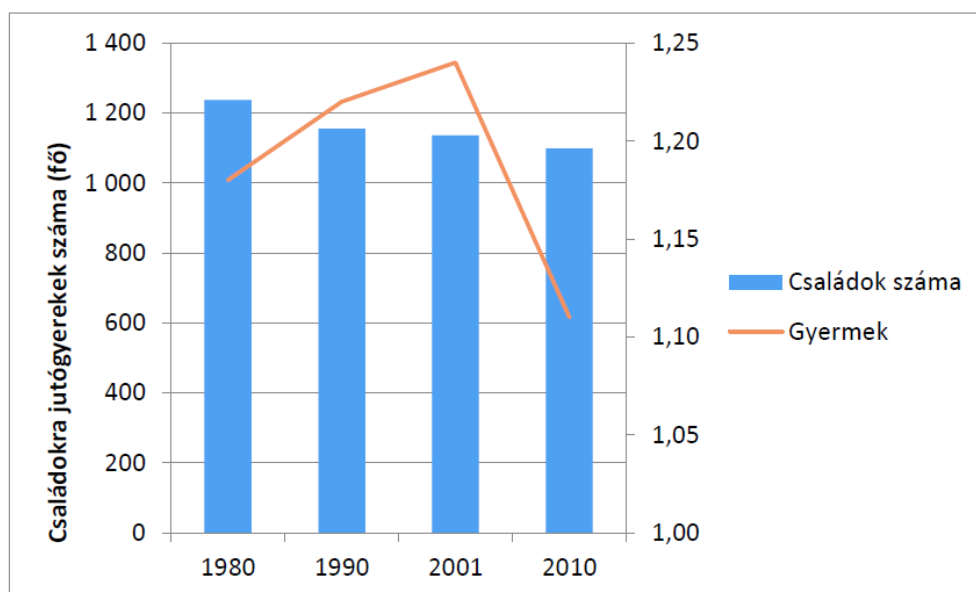

1-17. ábra: 100 háztartásra jutó személyek és foglalkoztatottak száma Forrás: KSH

A családok, családtagok és gyerekek számát ábrázolják a következő grafikonok (1-18. ábra, 1-19. ábra). A grafikonokból leolvasható, hogy a családok száma és a létszámuk is csökken, ez a gyermekvállalási kedv csökkenésének köszönhető főleg, átlagosan nem több a gyermekek száma az egyes családokban egy főnél.

1-18. ábra: Családok száma és átlagos családtagok száma Forrás: KSH

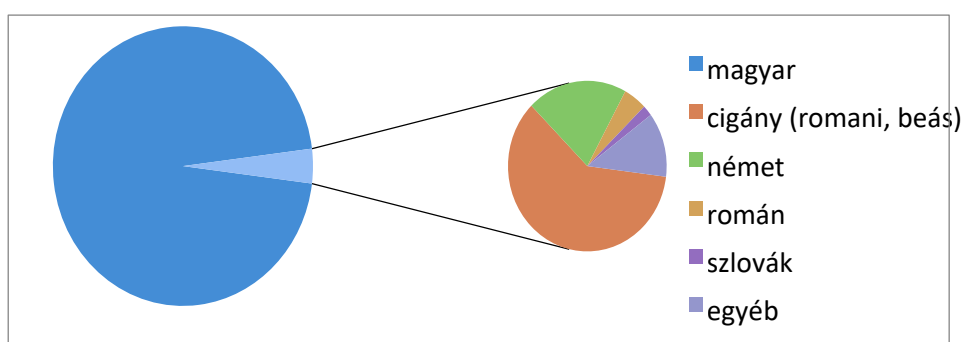
1-19. ábra: Családokra jutó gyerekek száma (fő) Forrás: KSH

A háztartások összetételét tekintve Téten 874-en vannak házastársi vagy élettársi kapcsolatban, elvált szülők 142-en vannak és 1016-an élnek együtt.

Nemzetiségek

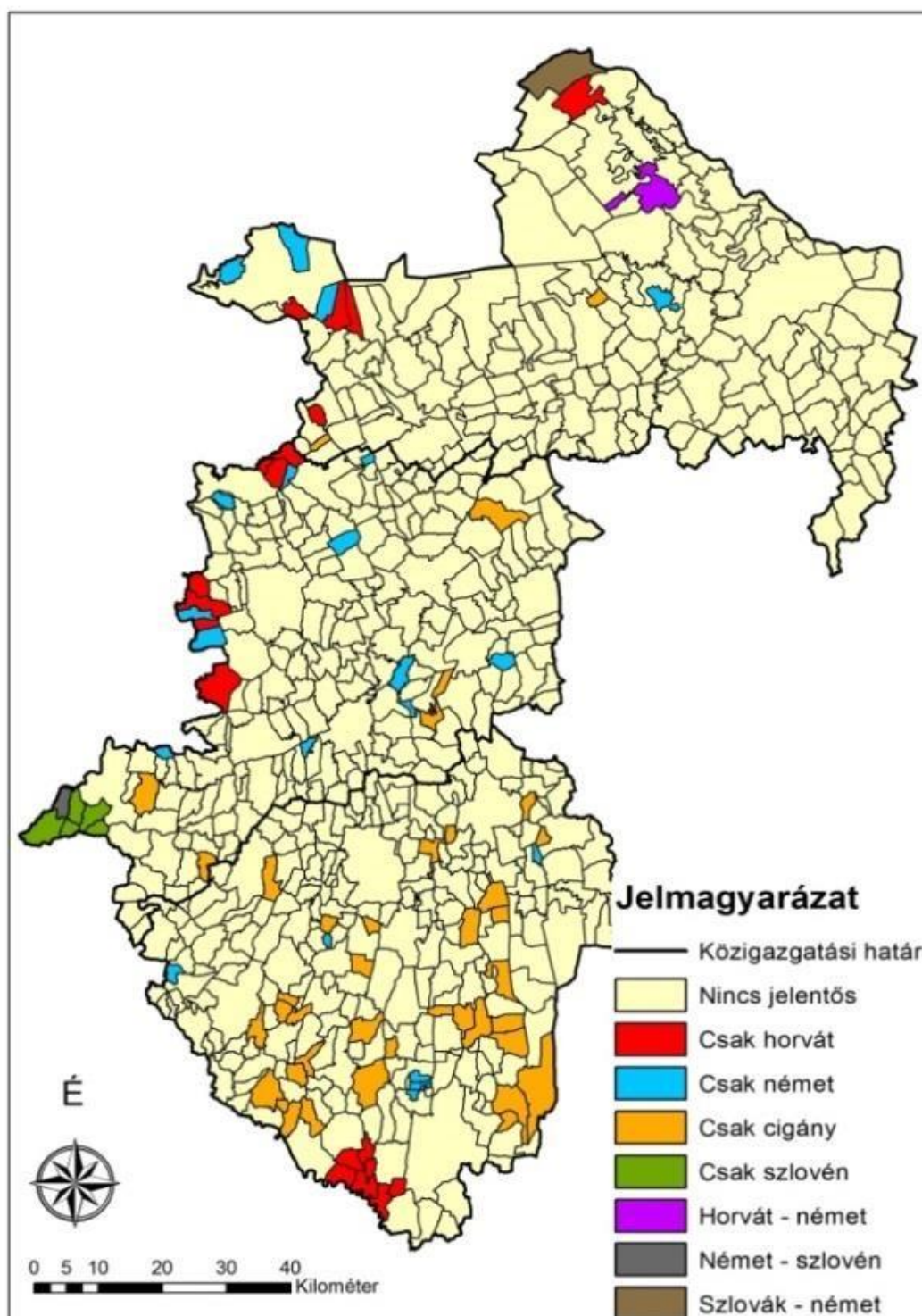
Mivel 2011 óta nem került sor népszámlálásra, ezért az előző népszámlálás adatai kerülnek elemzésre.

A nemzetiséghez tartozók száma 2011-ben a városban 130 fő. Az alábbi ábra szemlélteti a nemzetiségek arányát:

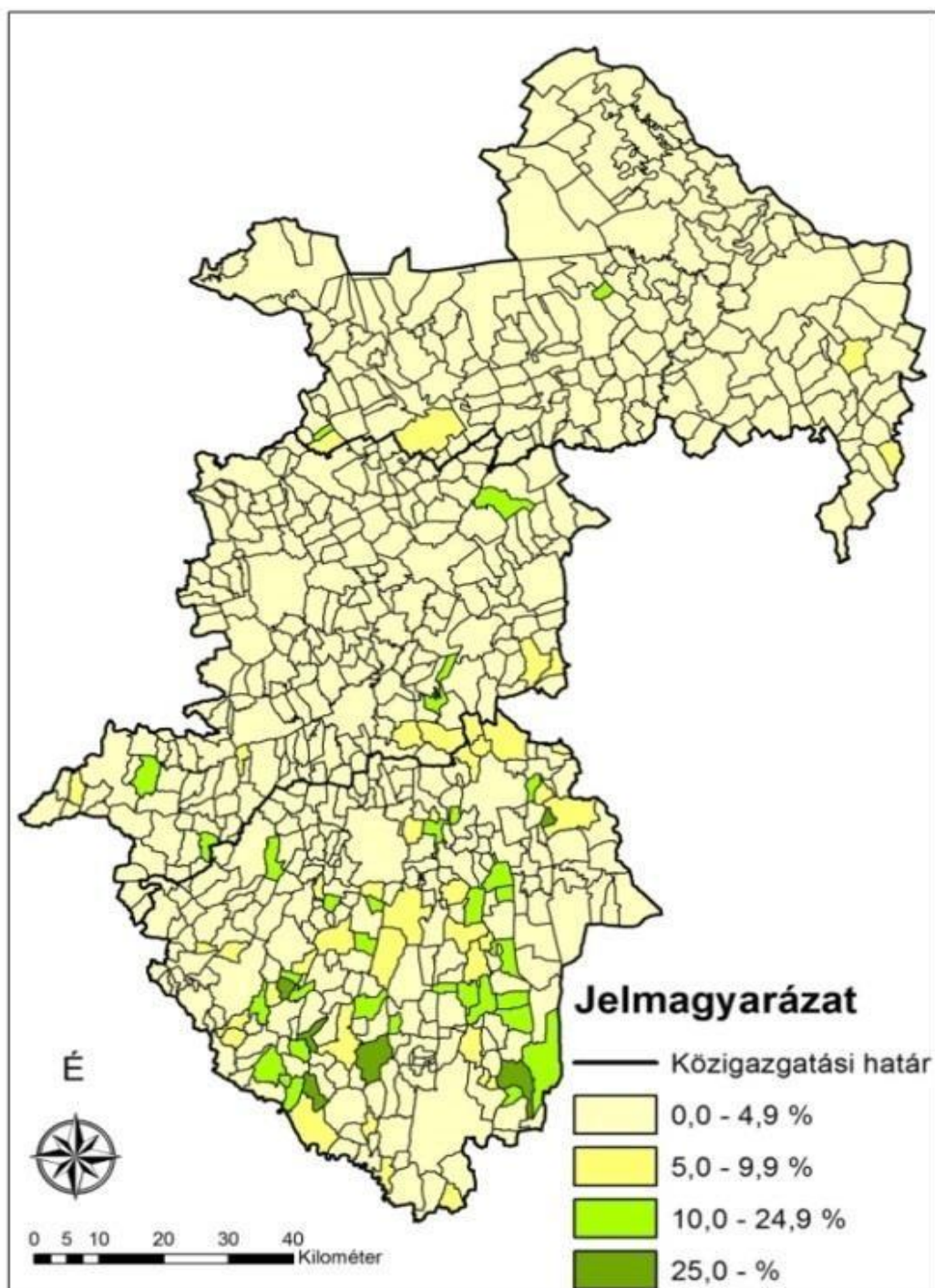

1-20. ábra: Nemzetiségek aránya Téten 2011 Forrás: KSH

Az ábrából kiderül, hogy a legnagyobb számban a cigányok szerepelnek a nyilvántartásban 89 fővel, őket követik a németek 30 fővel. A fentiek egyikébe sem tartozó nemzetiségek száma 18 fő. A regionális és járási viszonyokat az alábbi térképek mutatják be (1-21. ábra, 1-22. ábra):

1-21. ábra: A 10 % feletti részesedéssel rendelkező nemzetiségek, 2011 (forrás: KSH Népszámlálás)

1-22. ábra: A cigány nemzetiségűek aránya a népességből (%), 2011 (forrás: KSH Népszámlálás)

A térképekről leolvasható, hogy az etnikumok közül elsősorban a cigány lakónépesség száma emelkedik ki, azonban ez sem jelentős. A határmenti településeken nagyobb az adott országhoz tartozó nemzetiségek száma, azonban ez esetben sem számottevő.

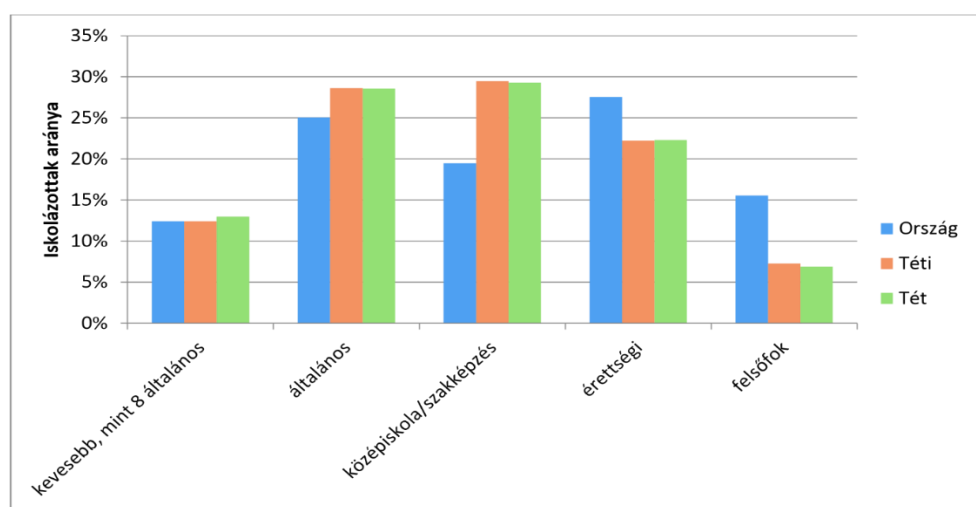
Iskolai végzettség

Mivel 2011 óta nem került sor népszámlálásra, ezért az előző népszámlálás adatai kerülnek elemzésre.

A lakosság iskolai végzettségét tekintve 2010-ben: általános iskolai végzettséggel 29%, középfokú végzettséggel 27% és felsőfokú végzettséggel kb. 3–4% rendelkezik. Ez a munkaképes lakosságnak 3,6%-a. Az általános iskolai és szakmunkás végzettség jellemző. A középfokú végzettség alacsonyabb színvonalú, s rendkívül alacsonynak mondható a diplomások száma az összlakossághoz képest.

Az alábbi grafikon szemlélteti a 2011-es iskolázottsági viszonyokat a Téten, a Téli járáson belül, valamint országos szinten. Ebből látható, hogy a kevesebb, mint 8 általánossal rendelkező lakók száma a téti járásban és országosan megegyezik, Téten viszont túlmutat ezen az arányon 1%-kal. Téten és a járásban a 8 általánost végzettek aránya nagyobb, mint országosan. Érettségivel az országos szinthez viszonyítva kevesebben rendelkeznek a járásban és a városban is. A felsőfokú végzettségűek száma az országos átlaghoz viszonyítva a fele, ez pedig 7%-nak felel meg. Regionális szinten elmondható, hogy elsősorban a nagyobb városokban szembesülhetünk az érettségizett lakosság magasabb arányával.

Ez alapján elmondható, hogy a téti lakosság nem magasan kvalifikált.

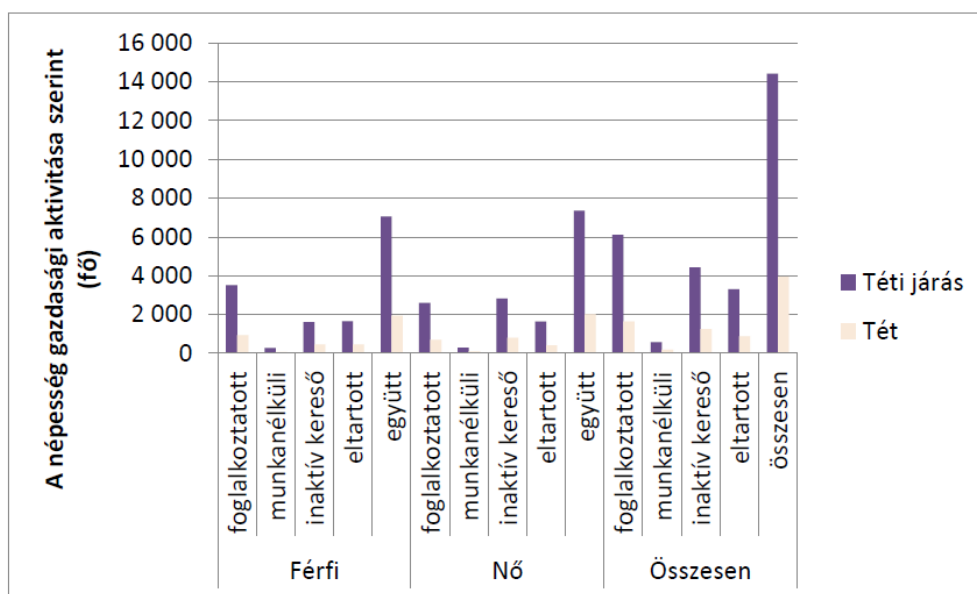

1-23. ábra: A lakosság iskolázottság aránya

Foglalkoztatottság

Mivel 2011 óta nem került sor népszámlálásra, ezért elsősorban az előző népszámlálás adatai kerülnek elemzésre.

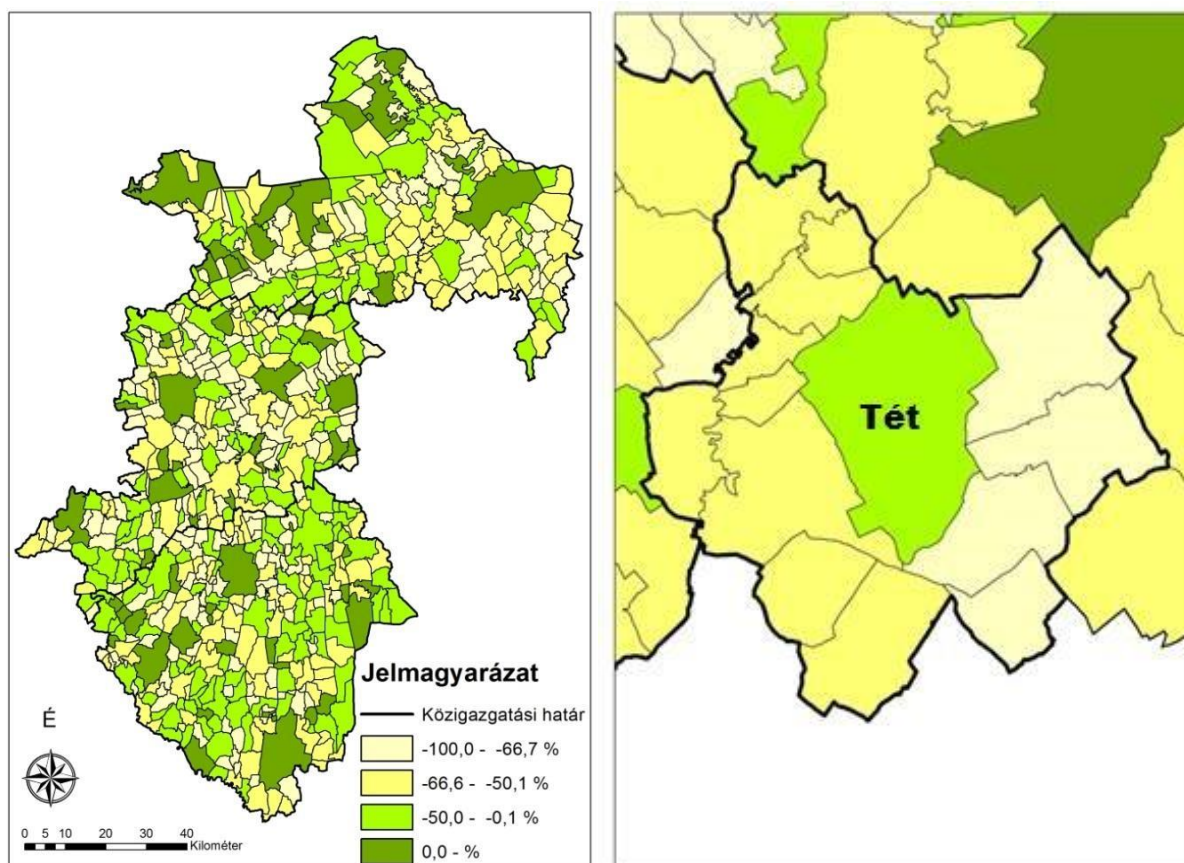
Az alábbi ábra segítségével elemezhető a népesség gazdasági aktivitása a településen és a járásban és regionális szinten. Ebből kiderül, hogy a településen és a járásban is a foglalkoztatottak között több a férfi 2011-ben, ugyanakkor meg kell említeni az inaktív nők kifejezetten magas arányát és számát, mely meghaladja a munkaviszonnyal rendelkezők számát.

1-24. ábra: A népesség gazdasági aktivitása Téten és a Téti járásban (2011) Forrás: KSH

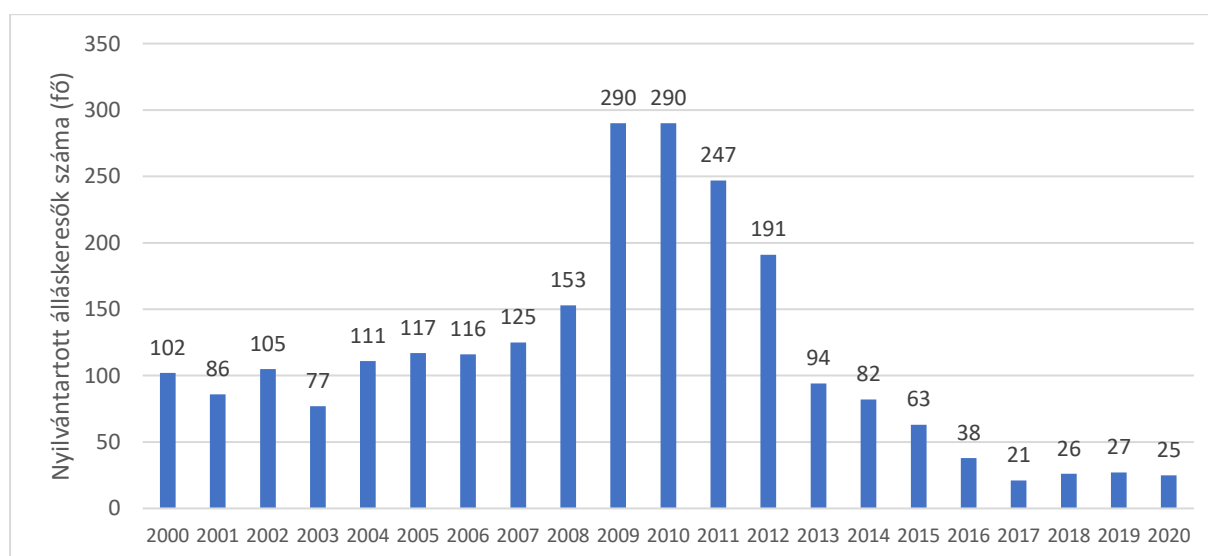
Az alábbi térképek (1-25. ábra) mutatják be az ingázók arányát regionális és járási szinten. Ebből látható, hogy a régióban és a járásban is elsősorban két sávba esik az ingázók aránya. Az értékek alapján elmondható, hogy a lakónépesség több, mint fele biztosan ingázik a munkahelye és a lakóhelye között. A járásban ez az arány ennél néhány településen még magasabb, látható, hogy 66,7% -100% közé is esnek települések.

Az 50% alatti ingázási aránnyal rendelkező települések elsősorban nagyobb városok.

1-25. ábra: Naponta ingázó foglalkoztatottak egyenlege (%), 2011 (forrás: KSH Népszámlálás)

Az alábbi ábra szemlélteti a településen nyilvántartott összes álláskeresőt 2000-től. Ez alapján megállapítható, hogy 3-4% között ingadozott 2008-ig, majd 2009-től nagyobb megugrás tapasztalható, közel duplájára nő az állást keresők száma. 2011-ben azonban ez a tendencia enyhülni látszik, 2013-ra visszaáll 3% környékére a munkanélküliségi ráta, majd onnantól kezdve folyamatos csökkenés figyelhető meg.

1-26. ábra: Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő) évenkénti megoszlásban Forrás: KSH (T-STAR)

	Álláskeresők száma	Lakónépesség száma	Álláskeresők aránya
Tét	25	4315	0,58%
Téti járás	129	15173	0,85%

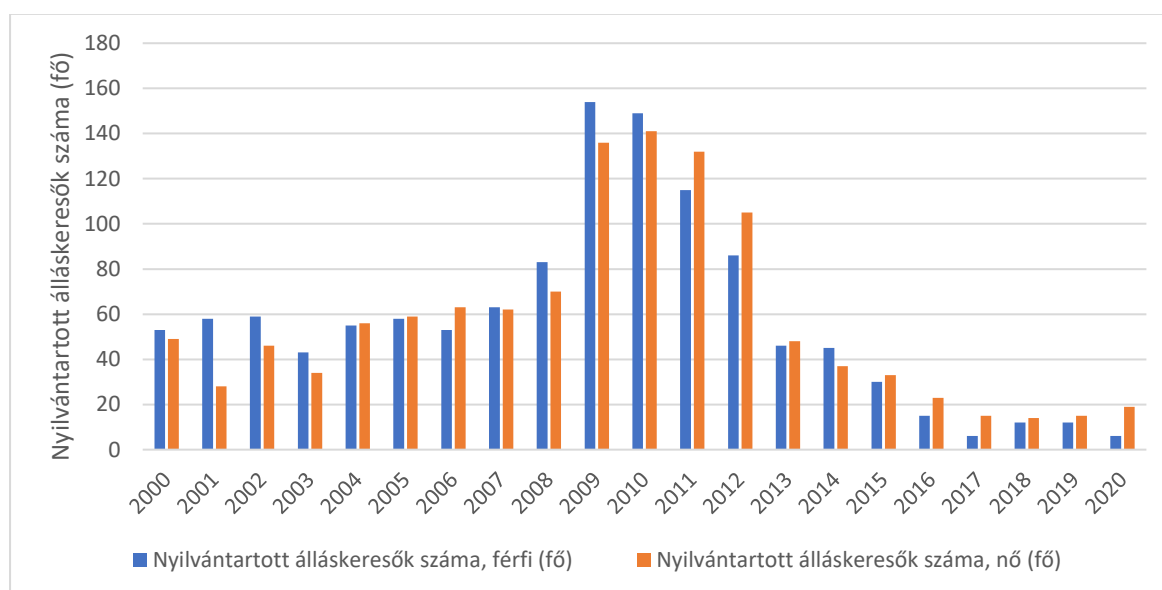
1-5. táblázat: A nyilvántartott álláskeresők aránya 2020 (forrás: KSH (T-star))

A fenti táblázat mutatja be az álláskeresők arányát települési és járási szinten. Ebből látható, hogy Téten az álláskeresők aránya kisebb, mint a járás egészét nézve.

	Álláskeresők száma		Lakónépesség száma		Álláskeresők aránya	
	Tét	Téti járás	Tét	Téti járás	Tét	Téti járás
2015	63	14533	4062	14533	1,55%	1,49%
2016	38	14596	4083	14596	0,93%	0,82%
2017	21	14649	4097	14649	0,51%	0,54%
2018	26	14749	4169	14749	0,62%	0,71%
2019	27	14959	4238	14959	0,64%	0,73%
2020	25	15173	4315	15173	0,58%	0,85%

1-6. táblázat: A nyilvántartott álláskeresők arányának változása 2015 és 2020 között (forrás: KSH (T-star))

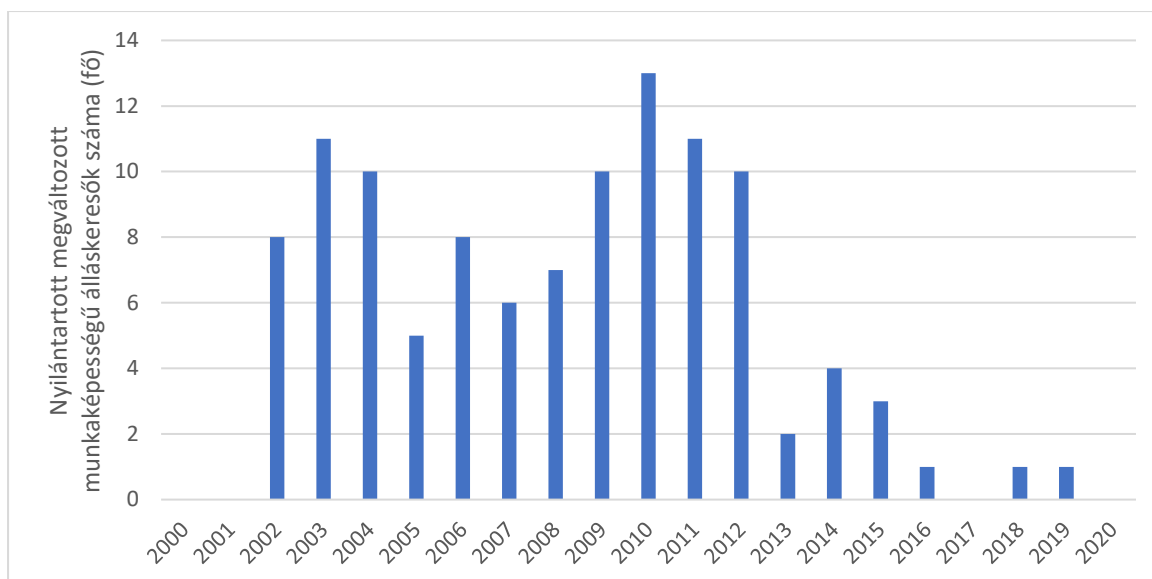
A 1-27. ábra mutatja az álláskeresők nemek szerinti megoszlását 2000-től. A grafikonról leolvasható az álláskeresők nemek közötti viszonylag egyenletes eloszlása. Az egyes években enyhe eltolódás volt tapasztalható a férfi munkakeresők arányát tekintve 2010-ig, onnantól a női álláskeresők kerültek többségbe 2014-et leszámítva, mely adódhat abból is, hogy több nő él a településen. Ez lehet családtervezési, életvezetési okok következménye is.

1-27. ábra: Álláskeresők száma nemek szerinti megoszlásban (fő) évekre bontva

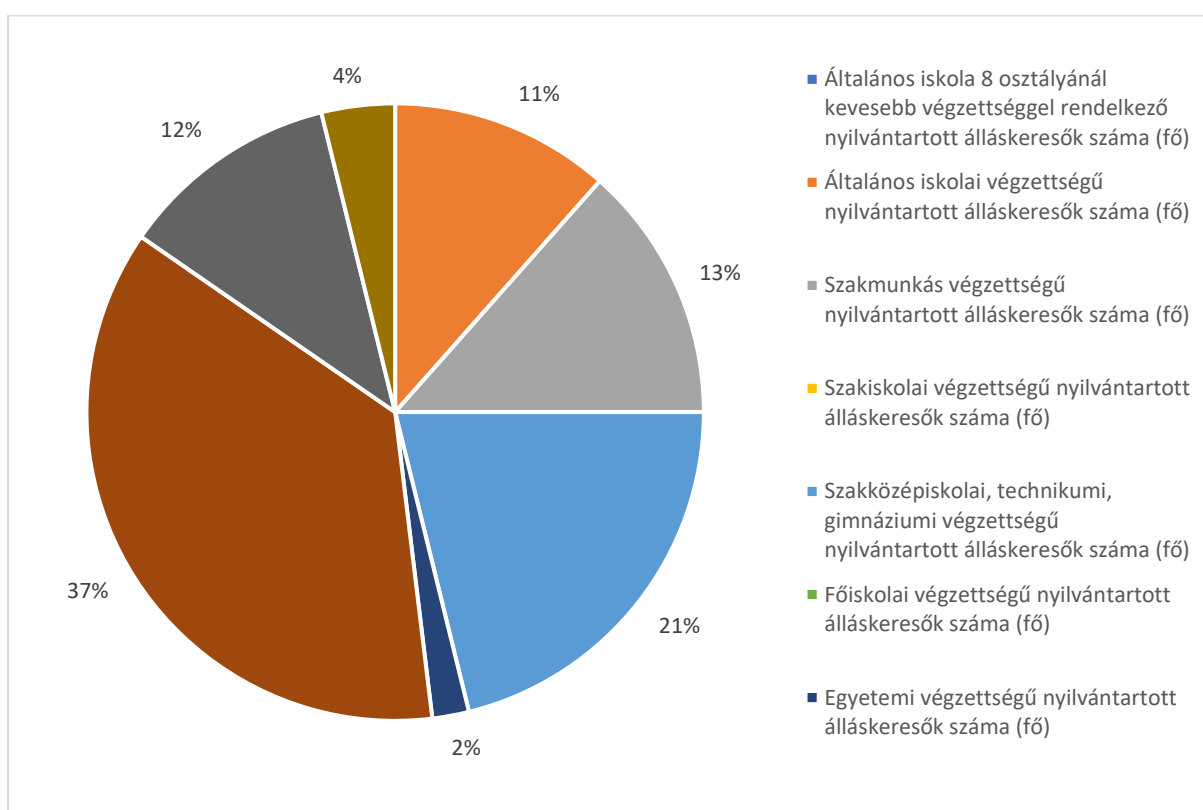
Forrás: KSH (T-STAR)

A nyilvántartott megváltozott munkaképességű álláskeresők számát mutatja az alábbi grafikon:

1-28. ábra: Nyilántartott megváltozott munkaképességű álláskeresők száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)

A diagramból leolvasható, hogy a megváltozott munkaképességűek száma a településen 2000-től nem haladta meg a 13 főt. 2017-ben és 2020-ban nem volt megváltozott munkaképességű álláskereső a városban. Két év között a legnagyobb változás 11 fő volt, 2012-2013 közt.

1-29. ábra: Nyilántartott álláskeresők megoszlása végzettség szerint 2020-ban Forrás: KSH (T-STAR)

A fenti ábra alapján látható az álláskeresők végzettség szerinti megoszlása 2020-ban. Ez alapján megállapítható, hogy a fizikai foglalkozású álláskeresők vannak a legnagyobb arányban, ez 37%-ot jelent. Őket követik az szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettségű munkanélküliek 21%-kal, majd a szaktanulmányi végzettségűek 13%-kal. Ebből látható, hogy a településen az alacsonyabb

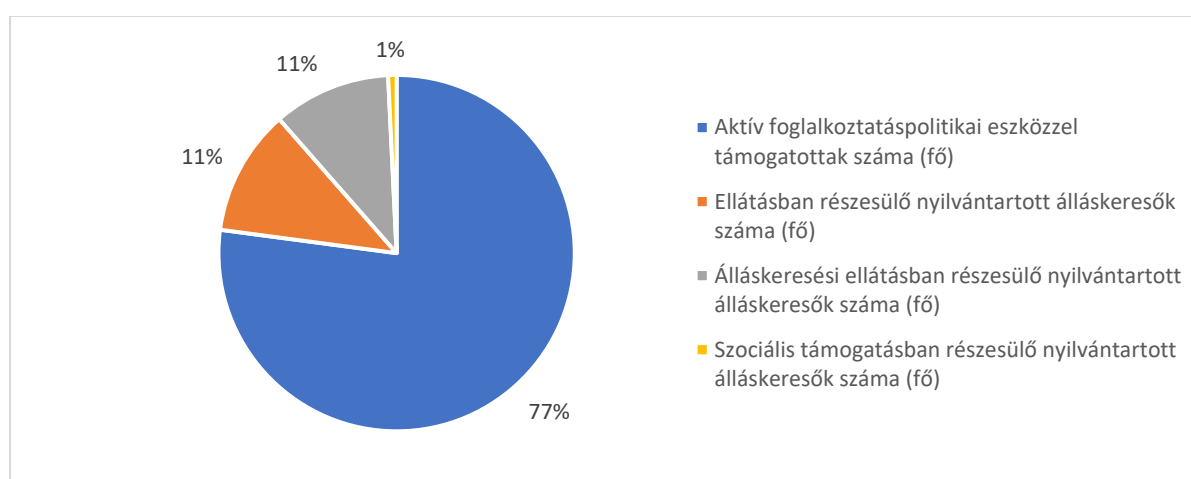
végzettségűeknek okoz gondot elsősorban az elhelyezkedés. A felsőfokú végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma elenyésző.

Ezeket a megállapításokat egészíti ki az alábbi táblázat, amely 2015-2020 között mutatja a végzettség szerinti megoszlást, az általános iskolai 8 osztályhoz viszonyítva:

év	Nyilvántartott állás keresők száma összesen	A nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	63	2	3,2%	25	39,7%	36	57,1%
2016	38	3	7,9%	13	34,2%	21	55,3%
2017	21	1	4,8%	8	38,1%	12	57,1%
2018	26	1	3,8%	6	23,1%	19	73,1%
2019	27	1	3,7%	7	25,9%	19	70,4%
2020	25	0	0,0%	6	24,0%	19	76,0%

1-7. táblázat: Nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint Forrás: KSH

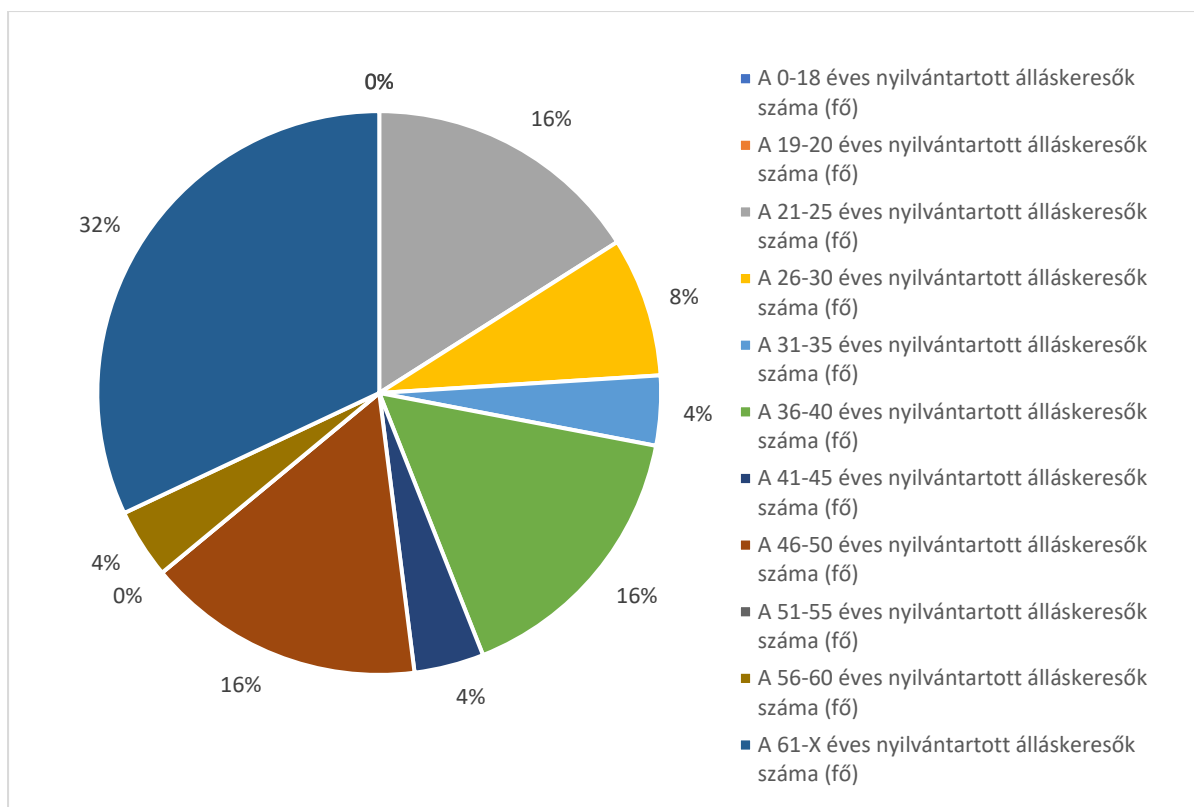
Ebből kimutatható a 8 általánost végzett és annál magasabb végzettségűek többsége a munkanélküliek között.

1-30. ábra: Támogatásban részesülő nyilvántartott állás keresők aránya 2020-ban Forrás: KSH (T-STAR)

Az állás keresők támogatására az önkormányzat különböző eszközöket alkalmaz, a jogosultságoknak megfelelően. Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközzel támogatottak aránya a legnagyobb 77%-kal (101 fő), majd az ellátásban részesülő munkakeresők aránya, 11%-kal (15 fő), az állás keresési ellátásban részesülő nyilvántartott állás keresők száma szintén 11%-ot jelent (14 fő). 1%-kal a szociális támogatásban részesülő munkanélküliek aránya a legkisebb.

A munkanélküliek 2020-as korösszetételét szemlélteti a következő diagram:

1-31. ábra: Nyilvántartott álláskeresők korösszetétel szerint 2020-ban Forrás: KSH (T-STAR)

A diagramból jól látható, hogy a 61 év feletti munkakeresők aránya a legnagyobb Tétén, ami a nyugdíj előtt állókorosztálynak minősül. Ezután következik az 46-50, 36-40 és 21-25 éves korosztályok mind 16%-kal, majd az 26-30 éves munkakeresők 8%-kal. A munkakeresők legalacsonyabb aránya a 31-35, 41-45 és 56-60 éves lakók között tapasztalható. 0-18, 19-20 éves lakók közt 2020-ban nem volt nyilvántartott álláskereső.

2015-től 2020-ig pedig az adatokat összehasonlítóképpen az alábbi táblázat tartalmazza:

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fő		63	38	21	26	27	25
20 éves és fiatalabb	Fő	1	2	0	1	2	0
	%	1,6%	5,3%	0,0%	3,8%	7,4%	0,0%
21-25 év	Fő	7	4	2	6	3	4
	%	11,1%	10,5%	9,5%	23,1%	11,1%	16,0%
26-30 év	Fő	9	2	4	1	2	2
	%	14,3%	5,3%	19,0%	3,8%	7,4%	8,0%
31-35 év	Fő	8	2	2	3	3	1
	%	12,7%	5,3%	9,5%	11,5%	11,1%	4,0%
36-40 év	Fő	11	4	0	1	1	4
	%	17,5%	10,5%	0,0%	3,8%	3,7%	16,0%
41-45 év	Fő	2	4	2	4	2	1
	%	3,2%	10,5%	9,5%	15,4%	7,4%	4,0%
46-50 év	Fő	2	7	1	0	4	4
	%	3,2%	18,4%	4,8%	0,0%	14,8%	16,0%
51-55 év	Fő	5	2	1	2	0	0
	%	7,9%	5,3%	4,8%	7,7%	0,0%	0,0%

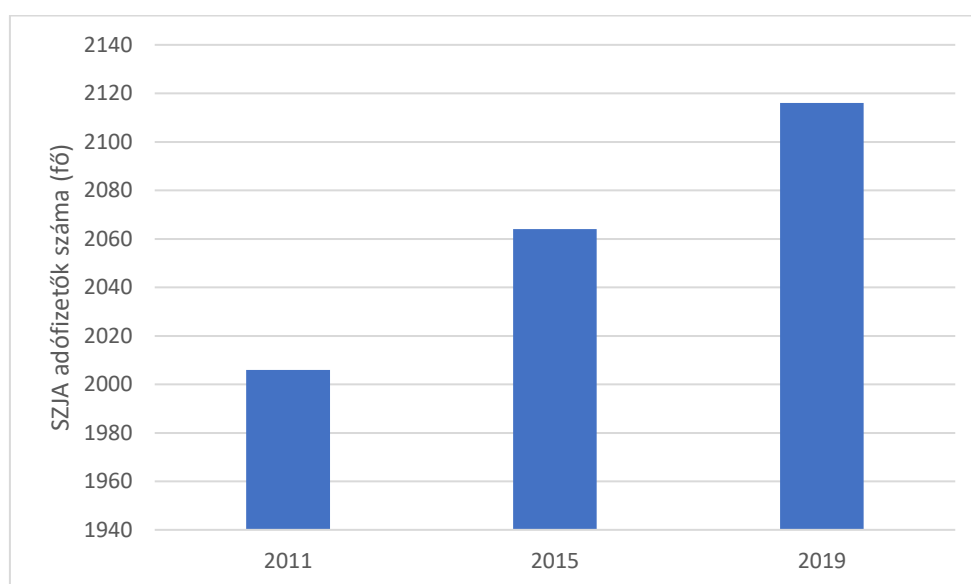
Nyilvántartott állás keresők száma összesen		2015 Fő 63	2016 38	2017 21	2018 26	2019 27	2020 25
56-60 év	Fő	13	6	3	1	2	1
	%	20,6%	15,8%	14,3%	3,8%	7,4%	4,0%
61 év felett	Fő	5	5	6	7	8	8
	%	7,9%	13,2%	28,6%	26,9%	29,6%	32,0%

1-8. táblázat: Nyilvántartott állás keresők száma korösszetétel szerint 2015-2020(fő/ %) Forrás: KSH

Ennek tükrében látható, hogy a 61 év feletti korosztály esetében a legtöbb évet tekintve 7-32% között mozog a munkanélküliek aránya, a legalacsonyabb arány, 7,9% 2015-ben tapasztalható, erről az értékről ugrik fel a 2016-as arány 13,2%-ra, majd 2017-re 28,6%-ra. A 31-35 évesek munkanélküliségi eloszlása 2020-ra 4%-ra mérséklődött, ami a legnagyobb változás az elmúlt évekhez képest. Számottevő még a 36-40 év közöttiek munkanélküliségi rátája, amely 16%-ra emelkedett 2020-ban az előző évi 3,7%-ról.

Jövedelmi viszonyok

A SZJA adófizetők létszámát láthatjuk az alábbi ábra segítségével. A teljes népesség az adott években 4000 fő kerekítve. Így látható, hogy az adózók száma legjobb esetben a népesség közel felét teszi ki. 2019-ben ez az arány 49,9%, ez volt a legmagasabb érték.

1-32. ábra: Adóbevallók száma Téten Forrás: NAV

A személyi jövedelemadó megoszlása az alábbi táblázatban látható:

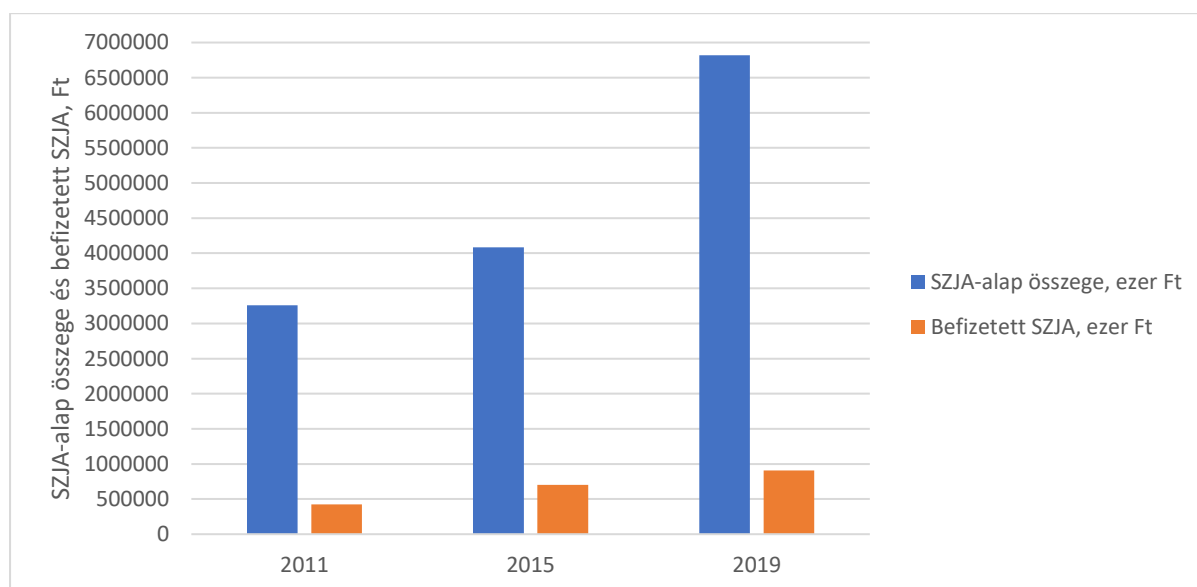
	Befizetett SZJA	Állandó népesség	Egy állandó lakosra jutó befizetett SZJA
Árpás	49 555 665	270	183 540
Csikvánd	114 195 161	500	228 390
Felpéc	244 044 875	977	249 790
Gyarmat	340 229 868	1368	248 706
Gyömöre	323 648 855	1249	259 126
Győrszemere	831 943 605	3359	247 676
Kisbábót	49 303 324	250	197 213
Mérges	22 812 132	111	205 515
Mórichida	185 843 205	830	223 907

	Befizetett SZJA	Állandó népesség	Egy állandó lakosra jutó befizetett SZJA
Rábacsécsény	139 804 542	609	229 564
Rábaszentmihály	125 265 836	495	253 062
Rábaszentmihály	26 551 699	143	185 676
Szerecsény	163 752 865	807	202 916
Tét	907 652 281	4109	220 894
Járás összesen	3 524 603 913	15 077	3 135 976

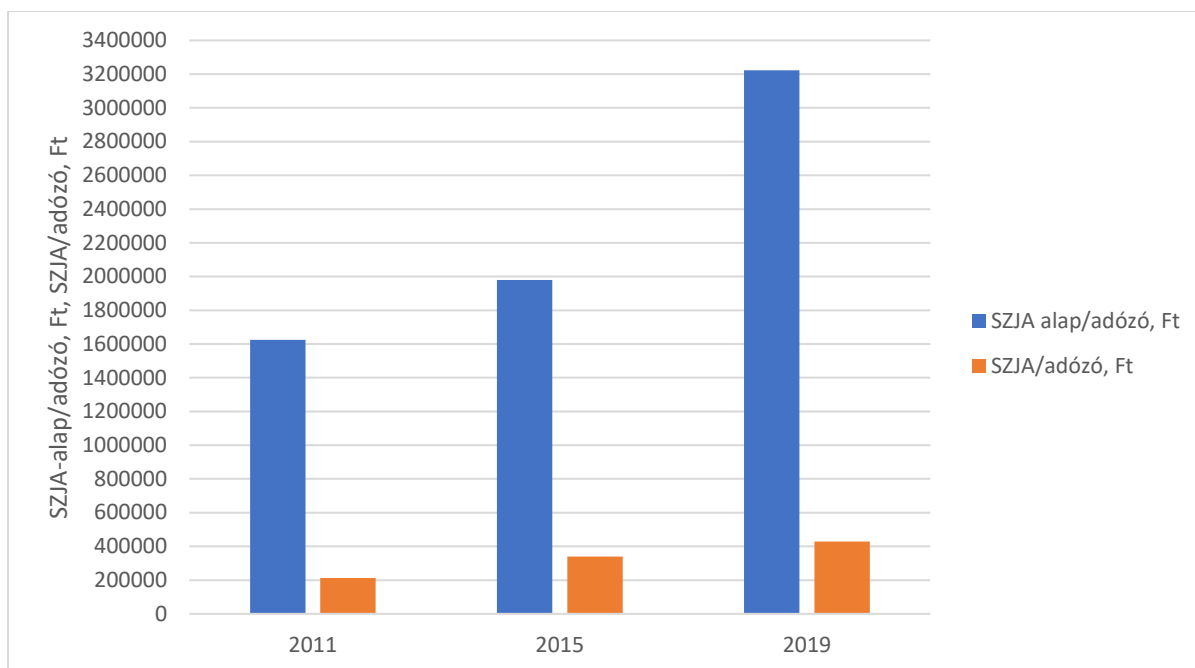
1-9. táblázat: Egy állandó lakosra jutó befizetett személyi jövedelemadó (Ft), 2019 (forrás: NAV)

Ez alapján elmondható, hogy többségben a járásban a 220 e Ft fölötti sáv tapasztalható túlnyomórészt, átlagosan 223 998 Ft a befizetett SZJA.

A következő grafikon a személyi jövedelemadó alapjának összegét és a befizetett személyi jövedelemadó összegét mutatja Téten 2019-ben.

1-33. ábra: SZJA-alap összege és a befizetett SZJA összege, ezer Ft, 2019 Forrás: NAV

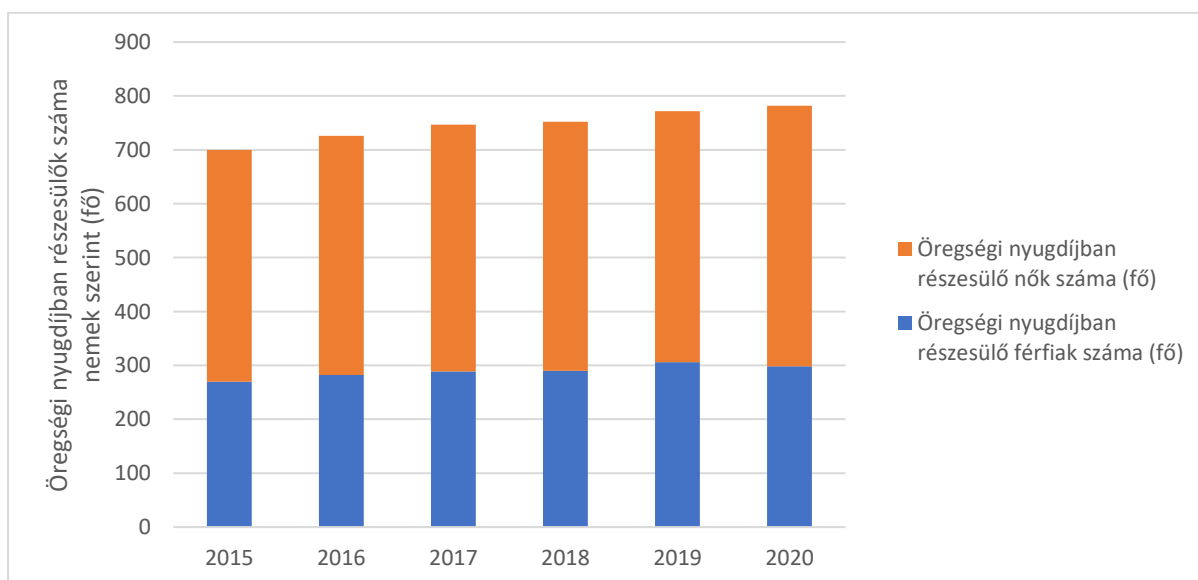

1-34. ábra: SZJA-alap/adózó, Ft és SZJA/adózó, Ft Forrás: NAV

A 1-33. ábra szemlélteti az SZJA-alap és a befizetett személyi jövedelemadó egy adózóra jutó értékét 2019-ben.

Év	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	Összes nyugdíjas
2015	643	393	1036
2016	635	404	1039
2017	635	404	1039
2018	619	406	1025
2019	608	409	1017
2020	616	398	1014

1-10. táblázat: Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők megoszlása Forrás: KSH

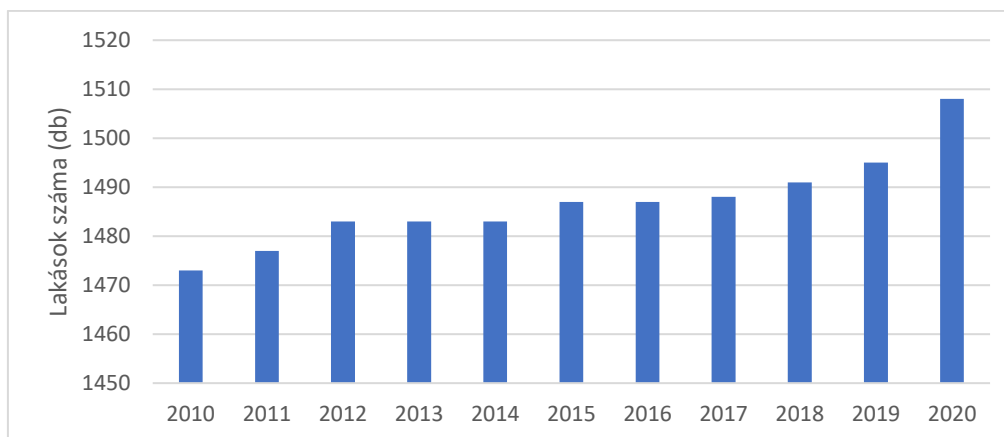
1-35. ábra: Öregségi nyugdíjban részesülők száma nemek szerinti eloszlásban Forrás: KSH (T-STAR)

A frissebb adatokat mutatja az 1-35. ábra. Ez alapján láthatjuk, hogy a nyugdíjasok száma több, mint 700 fő, a települési társadalom több, mint 15%-a, amelyre a nők többsége jellemző.

Életminőség

Mivel 2011 óta nem került sor népszámlálásra, ezért elsősorban az előző népszámlálás adatai kerülnek elemzésre a térképeken.

Téten a lakások számának alakulását a következő grafikon mutatja:

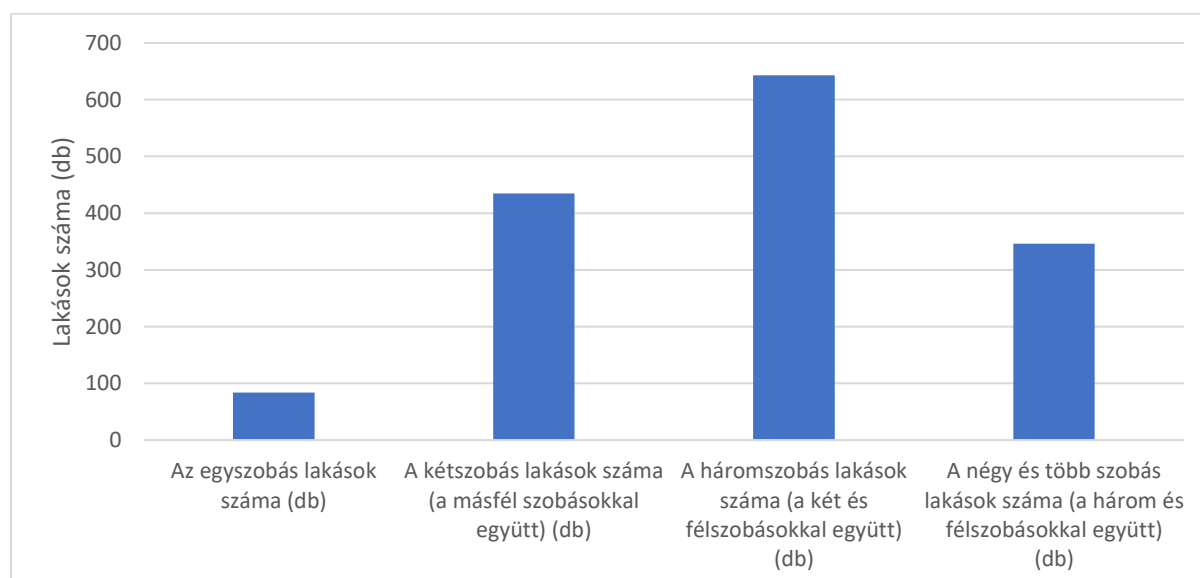

1-36. ábra: A lakásállomány változása Téten 2020-ig Forrás: KSH (T-Star)

2020-ban a településen található lakások száma 1508 db, mely az idősoros adatok alapján enyhe folyamatos emelkedés mellett nagyságrendileg konstansnak mondható.

Látható, hogy Téten a lakások száma viszonylag kiegyensúlyozottan növekszik, 2010-től növekvő tendenciát mutatott, majd 2012 és 2014 között stagnált, 2015-re növekedett, majd 2015-2016 között újra változatlan szinten volt, majd azóta folyamatos növekedés jellemző a lakások számában.

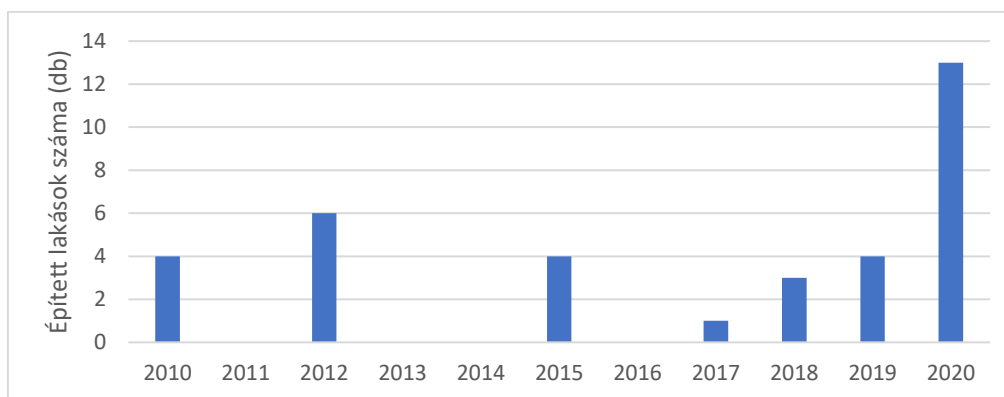
A lakások jellegét pedig az következő ábra mutatja:

1-37. ábra: A téti lakások jellege 2020-ban Forrás: KSH (T-Star)

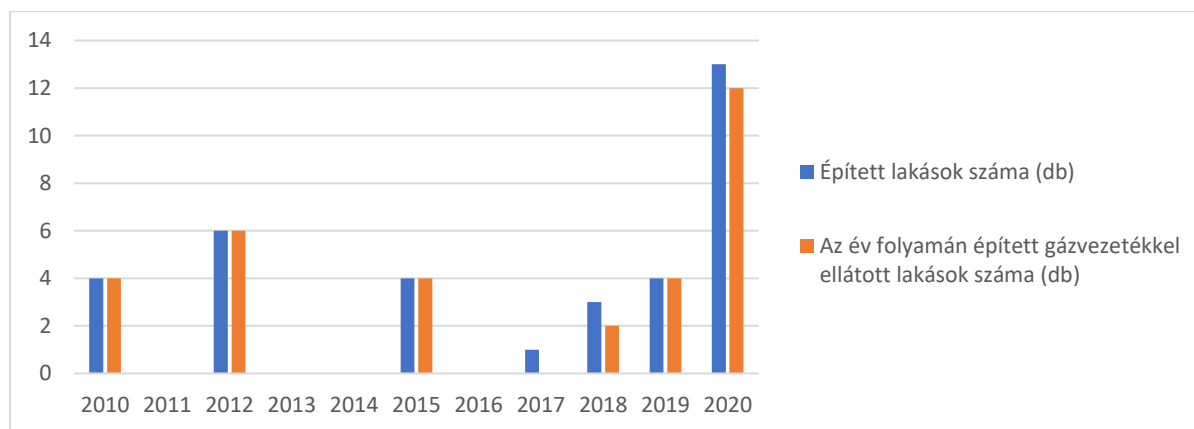
A grafikonból látható, hogy 2,5-3 szobás háztartásokból van a legtöbb a településen, a legkevesebb pedig az egyszobásokból. Ez a településen a családi házak dominanciáját mutatja.

Az alábbi 1-38. ábra mutatja az épített lakások számát 2010-től. Itt látható, hogy a 2010-es évek elején alig épültek új lakások, 2017-től azonban fellendülés volt tapasztalható. 2020-ban kiugróan magas érték látszódik, ekkor 13 lakás épült, ami egyedülálló, hiszen ezt megelőzően a vizsgált időszakban összesen 22 lakás épült. 2011-ben, 2013-ban, 2014-ben és 2016-ban pedig vagy egyáltalán nem épült lakás, vagy nincs rá adat. Épített üdülőegység 2000-től nem épült. A városban az építkezések száma jelenleg tehát növekvő tendenciát mutat.

1-38. ábra: Épített lakások száma Téten 2010-től Forrás: KSH (T-Star)

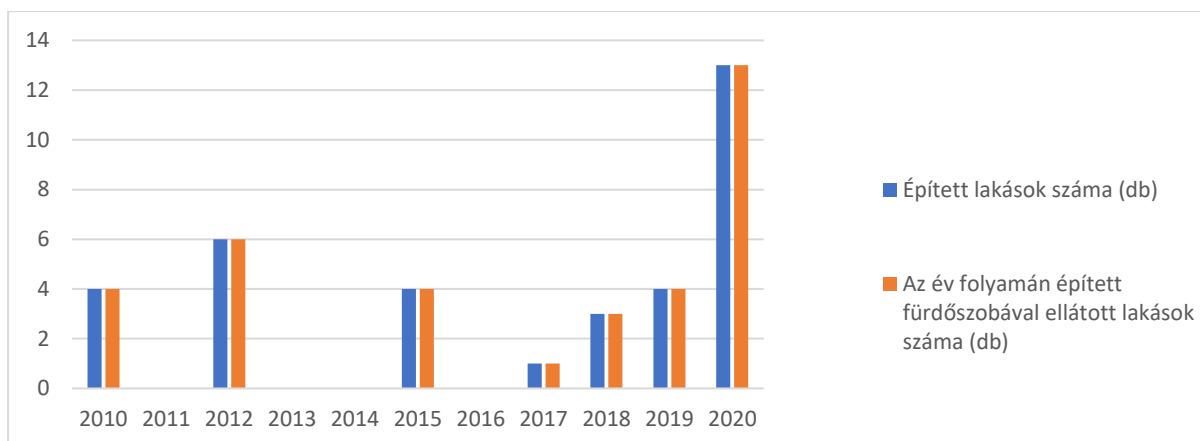
A következő ábra mutatja a gázvezetékekkel ellátott megépült házak számát:

1-39. ábra: Az év folyamán épített gázvezetékekkel ellátott lakások száma (db) Forrás: KSH (T-Star)

Látható, hogy az épített házak többnyire mind gázvezetékekkel ellátottak.

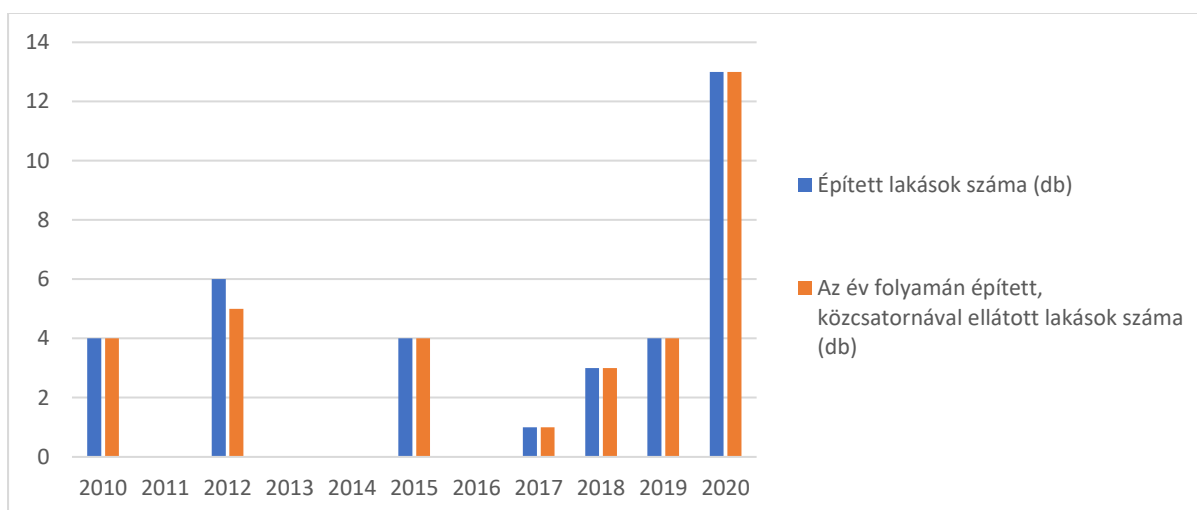
Az alábbi ábra szemlélteti az adott év folyamán épült házak fürdőszobával való ellátottságukat:

1-40. ábra: Az év folyamán épített fürdőszobával ellátott lakások száma (db) Forrás: KSH (T-Star)

A grafikon alapján mondhatjuk, hogy az épített házak 2010-től fürdőszobával ellátottak.

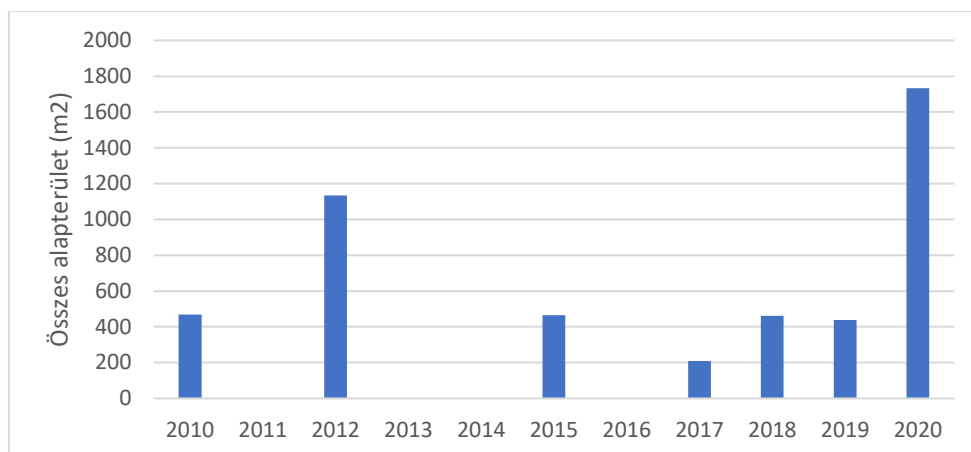
A következő pedig a közcatornával ellátott lakások számát mutatja:

1-41. ábra: Az év folyamán épített, közcatornával ellátott lakások száma (db) Forrás: KSH (T-STAR)

Ez alapján megállapíthatjuk, hogy a 2010-től épült új lakások többsége közcatornával ellátott. 2012-ben 1db lakás épült közcatorna ellátás nélkül.

Az alábbi grafikon ábrázolja az évek folyamán épült házak összes alapterületét:

1-42. ábra: Az év folyamán épített lakások összes alapterülete (m²) Forrás: KSH (T-STAR)

Itt megállapítható, hogy az évek folyamán épített lakások átlagos alapterülete 147 m². Ez, ahogy a szobák jellemző száma is, jól tükrözi a családi házak többségét.

Bérbeadás céljából házak nem épültek.

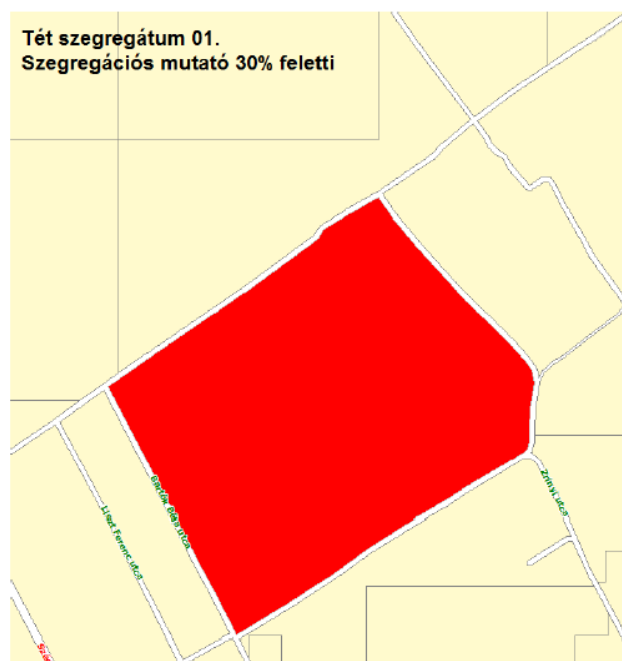
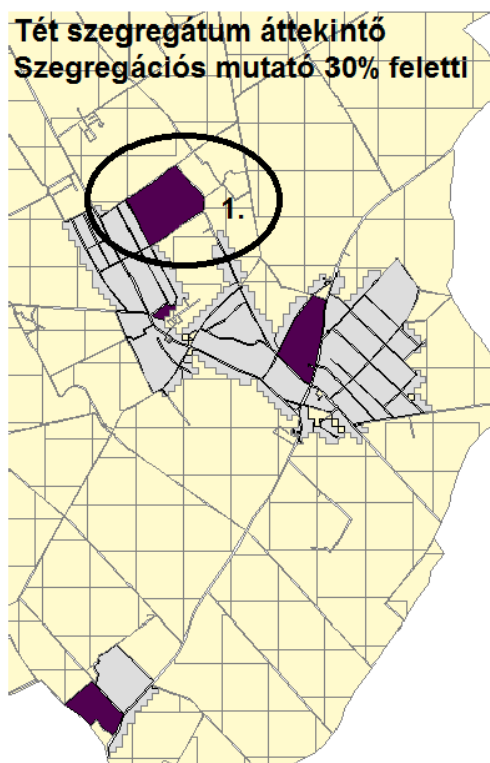
Megállapítható, hogy a lakások ¾-e minőségileg kedvező képet mutat (összskomfortos). 7 db közkifolyó van a városban azon lakások számára, ahová nem vezették be a vizet.

1.7.2 Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Téten a társadalmi és területi folyamatok megegyeznek az ország más vidéki területein jelentkező trendekkel. A magyar vidék problémái között szerepel az elvándorlás, az agglomerálódás, az elégtelen infrastruktúra; úthálózat, összeköttetések, csatornahálózat.

Tét is szembesül a fenti problémákkal, az agglomerálódástól és elvándorlástól eltekintve. A lakónépességre jellemző az ingázás, ami elsősorban a munkavállalók esetében jelentős. Téten az általános iskolai ellátás megfelelőnek mondható, azonban a középfokú oktatást a megye vagy a régió további oktatási intézményei látják el, elsősorban Győr, Csorna, Kapuvár.

A településen található alacsony státuszú lakossági szegregátum, Ürgehegy területén egy infrastruktúrával elégtelenül ellátott, mélyszegénységben élő társadalmi réteg telepedett meg, emellett egy kisebb szegregációs terület található a város belterületén is, ahogy az alábbi térképek mutatják (az adatok a 2011-es népszámlálásból származnak, de a problémás területek továbbra is léteznek):

1-43. ábra: Szegregációs terület a város belterületén

Téten a hajléktalanprobléma nem okoz gondot, nincsenek a városban. Tudatmódosító szerekkel élők tekintetében nincs információ, de szenvedélybetegek alacsony százalékban élnek a településen.

Klasszikusnak mondható, zenés, szórakozóhelyek a településen nem találhatók, a fiataloknak a nagyobb településekre kell látogatni ennek érdekében. Az éjszakai közlekedések nehézsége miatt azonban a fiatalok gyakran választják inkább a településen maradást. Ilyenkor gyakori a település különböző szabadtéri objektumain való időtöltés nagyobb csoportokba verődve. Ennek eseti következményei közé tartozik a rongálás.

1.7.3 Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)

A települési identitást erősítő tényezők stabilizálása, továbbfejlesztése kulcsfontosságú feladat a város életében. Ennek a motiváló erőnek a segítségével tartható meg a település lakossága, növelhető a vállalkozási kedve, amelynek eredményeképpen további településfejlődési lehetőségek állnak majd rendelkezésre, valamint valósulnak meg. Ide sorolhatók a történelmi, kulturális adottságokból származó hagyományok, szokások, de közösségmegtartó ereje van a vallási közösségeknek és a civil szerveződéseknek is.

A városmarketing eszközök alkalmazása kifejezetten előnyös módszer a meglévő értékek menedzselésére, kihangsúlyozására, amelynek következtében nem csak a helyi lakosság válik érdekeltté, hanem lehet számítani a járási, esetleg távolabbi pontokról érkező vendégekre is.

Tét város nem rendelkezik városi szlogennel sem városmarketing akciótervekkel.

Minden évben az év elején a művelődési ház vezetője összeállítja az aktuális év eseménynaptárát. Ebben szervezetenként és havonta megjelölésre kerülnek a rendezvények, amelyek s lehetőséget adnak az itt élőknek a kultúra megismerésére és kapcsolódásra. A ma már 28 civil szervezet pedig olyan közösségi együttműködésre ad módot, amely az mindenki érdeklődési körének megfelelő.

Jelentős civil szerveződések a városban: (2022. évi adatok alapján)

Civil szervezet neve	Tevékenység
Téti Sokoró FC	sport
"Életet az Éveknek" Téti Nyugdíjas Klub	szociális
Téti Polgárőr Egyesület	közbiztonság
Téti Ifjúsági Fúvószenekekar Egyesület	művészet, kultúra
Tét Város Tűzoltó Egyesülete	humán
Rába Parti Lovas Klub S. E.	sport
Hajnalcsillag Téti Dalkör Egyesület	művészeti, kulturális

1-11. táblázat: Jelentős civil szerveződések Téten 2022 Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

A művelődési házban minden jelentős napról, évfordulóról megemlékezés történik, amelyeken a műsort a fúvószenekekar, énekekar és az irodalmi színpad biztosítja. Sajnos a lakosság, de még gyakran az érintettek részéről is kevés az érdeklődés, néha úgy tűnik, mintha a gyermekek maguk ünnepelnének. A fúvószenekekar a 46. életévébe lépett, 40. születésnapjukat nagyon színvonalas fesztivál keretében ünnepelték meg. Műsoraik mindig „teltházások” tényleg településünk legjobb nagykövetei, mert ma már a határon túl is terjesztik a város jó hírnevét. Az évi 65-70 előadás, fellépés egy profi zenekarnak is a dicsőségére válik. A majorettek is már 23. éve működnek a városban színesítve színvonalas fellépéseikkel a programokat, rendezvényeket. Bemutatóik iránt nagy a kereslet az egész megyében, helyi és országos versenyeken rendszeresen hozzák haza a legmagasabb díjakat.

A helytörténeti kiállítások több látogatót vonzanak, mint sok esetben a 120000 fős Győrben. Művész körökben már olyan elismerése van a téti kiállításnak, hogy fél évvel korábban jelentkeznek, hogy egy kiállítást itt szervezhessenek meg.

A zenekar, mint minden évben szokásos hangversenyei telt házak előtt zajlanak, nincs olyan települési rendezvény, amelyen ne vennének részt. A művészeti tevékenységen túl Tét követei, hiszen általuk lett településünk ismert a szerbiai Ada városban, a lengyelországi Uniejów város pedig a zenekaron keresztül kereste a testvérvárosi kapcsolat felvételét velünk. A holland vendégszereplésre már négy évvel korábban felkérték az együttest, további jellemző, hogy a Dunántúl minden fúvósrendezvényére várják őket. 1999-ben alakították meg a Tétiek Baráti Körét a helyi lokálpatriótákra alapozva. 2001 júniusában adták át a Vocational Academy Alapítvány téti Európa házát. A gyermekek és az unokák "Jövőháza", ami a téti és a sokoróaljai polgárok találkozási pontja lett. Az IHH nyelviskola oktatott itt angol, német, spanyol, francia és cigány nyelvet. Ezenkívül OKJ-s szakmatanítás is folyt. Internetkávézó is működött benne. Ez az új típusú közösségi ház mintája. Pár éve azonban a szolgáltatások nem elérhetők, a ház nem üzemel.

A művelődési ház ad otthont számos rendezvénynek, itt működik a kábel tv, több civil szervezet itt otthonra talált a falain belül: Idősek Klubja, Diabétesz Klub, Tini Klub, Ifjúsági Klub stb. A művelődési ház tevékenysége kiterjed a polgárok tájékoztatását negyedévenkénti Téti Híradó Szülőföldem című újság megjelentetésére és folyamatos gondozására.

A lakosság nagyobb része vallásfelekezeti szerint katolikusokra és evangélikusokra oszlik. Kisebbszámban megtalálhatók a reformátusok és a baptista vallásúak. 4 templom található, a Szentháromság

Római Katolikus templom, a Tetszentkúti Pádai Szent Antal templom, egy evangélikus templom, és a baptista gyülekezet temploma.

1.8 A település humán infrastruktúrája

1.8.1 Humán közszolgáltatások

A lakosok életminőségét jelentős mértékben meghatározza az elérhető humán közszolgáltatások (oktatás, szociális ellátás, egészségügy, kultúra, sport stb.) elérhetősége és azok minősége. Kedvező alapellátottságúnak minősíthetjük azokat a településeket, ahol mind iskola, mind pedig orvosi ellátás fellelhető. Az alap ellátottságot mutatják az alábbi táblázatok:

	Háziorvosi ellátás van?	Általános iskola van?
Árpás	Nincs	Nincs
Csikvánd	Nincs	Nincs
Felpéc	Nincs	Nincs
Gyarmat	Igen	Igen
Gyömöre	Igen	Igen
Győrszemere	Igen	Igen
Kisbábót	Nincs	Nincs
Mérges	Nincs	Nincs
Mórichida	Igen	Igen
Rábacsécsény	Igen	Igen
Rábaszentmihály	Nincs	Igen
Rábaszentmiklós	Nincs	Nincs
Szerecsény	Igen	Nincs
Tét	Igen	Igen

1-12. táblázat: Általános iskolai és háziorvosi ellátás megléte a településen, 2020 (forrás: KSH, dari.oktatas.hu)

Látható, hogy az alapellátottsági szint a régióban közepesen mondható kedvezőnek, a kis települések túlnyomórészt nem rendelkeznek sem orvossal sem iskolával, az elaprózódott településszerkezetnek köszönhetően számuk nagy, kifejezetten a déli területeken. Azonban, ahogy a táblázatról leolvasható, a legtöbb nagyobb településen található orvos és iskola is, vagyis az alapfokú ellátottság kérdése rendezett.

1.8.1.1 Oktatás

1993-tól az önkormányzat működtette – jelenleg a KLIK a fenntartó - a településen található Kisfaludy Károly Általános Iskolának és Alapfokú Művészeti Iskolának. A Téli Kisfaludy Károly Óvoda-Bölcsőde fenntartója az önkormányzat. Ezeknek része a két bölcsődei csoport, illetve a 164 férőhelyes napközi otthonos óvoda 6 csoporttal, a 8 évfolyamos általános iskola, zeneiskola, a könyvtár, az eltérő tantervű osztályok és a művelődési ház. 2000 év őszétől esti gimnáziummal is rendelkezett a település, de a tanulók hiányában már nem elérhető ez az oktatási forma.

Az óvoda –amelynek része a bölcsőde 24 férőhellyel- néhány évben nem tudja vagy nem szükséges, hogy biztosítsa a 164 férőhelyes ellátást.

Tagóvoda található Rábacsécsényen, valamint 2014. szept. 1-től Rábaszentmihályon is, így ezek a települések is rendelkeznek bizonyos szintű elszívó erővel a közelben lévő aprófalvak esetén.

Jelenleg a téti óvodában 164 férőhely található 6 csoporttal és 13 óvodapedagógussal. A bölcsőde 24 férőhelyes, tagintézményekkel a maximális gyereklétszám 188 fő, míg az óvónői létszám a

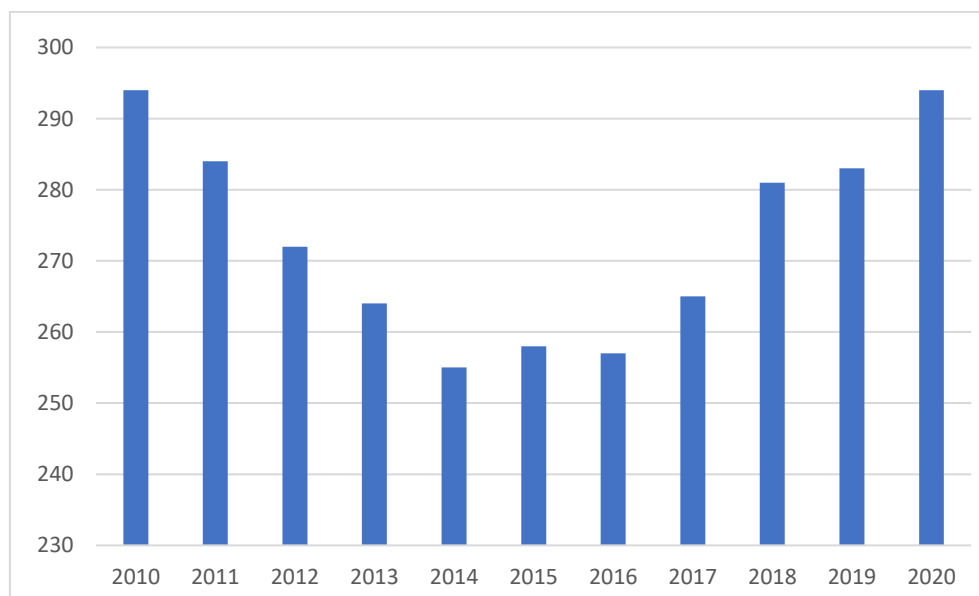
tagintézményekkel együtt 22 fő. Az óvoda épületében működik ezen felül a családi napközi, amely 7 gyermeket lát el.

Az óvodai gyerekcsoportok száma 6 csoporttal működik, az óvodapedagógusok száma 10-14 fő között mozog, de a statisztikák szerint átlagosan 11 óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel. Az óvodák 2010-től már rendelkeznek számítógéppel, amelyen használható az internet. A hátrányos helyzetű gyerekek száma az óvodások közül 2019 és 2020-ban 7 és 15 fő volt.

Óvodai tehetséggondozás külön foglalkozások keretében zajlik az intézményben, lehetőség van részt venni zene-ovi, ovis néptánc, bábjáték, játékos mozgás-fejlesztés, ovis majorette, zenés relaxáció, és ovis hittan foglalkozásokon is.

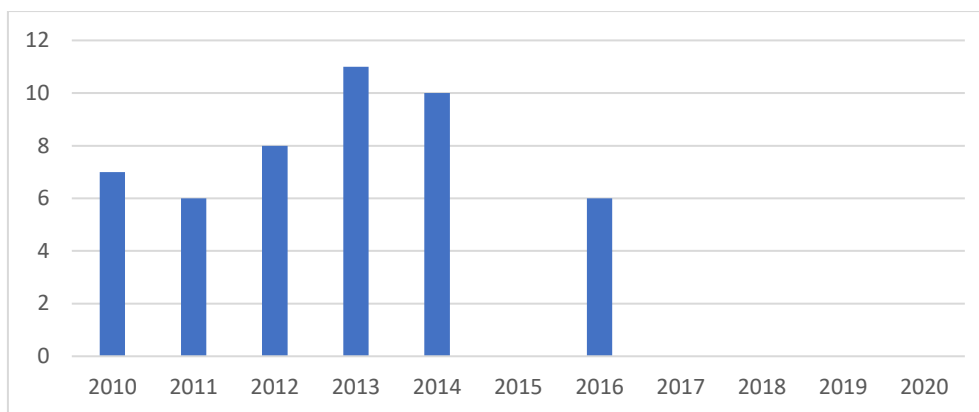
Az általános iskola 4 településen látja el feladatait; Téten, Mórachidán, Rábacsécsényen és Győrszemerén. A 6-14 éves korosztály nevelése-oktatása az összevont intézmény általános iskolájának 3 épületében történik. Az iskola maximális befogadóképessége 450 fő, mely rendelkezik 1 tornateremmel, 1 tornaszobával (60 m²) és egy szabadtéri kézilabdapályával, valamint gyakorlókerti területtel, 1 önálló intézményi konyhával - étkezővel, továbbá 1 önálló iskolai könyvtárral. Az iskolai tevékenység szerves részét képezi a 2 összevont tanulócsoporthal működő fogyatékos gyermekeket oktató-nevelő eltérő tantervű kiegészítő iskolai képzés. Az általános iskolai osztálytermek száma 2000ben még 21 volt, 2003 és 2004-ben 24 db, 2013-ra ez a szám 10-re csökkent, 2020-ban pedig ismét 13 tanterem állt rendelkezésre. Az osztályok száma csökken, 2009-2016 között 17 volt, előtte volt 22 is, 2017 óta pedig már csak 16 osztály van. a gyógypedagógiai ellátással együtt, tehát minden évfolyamon 2 osztály található.

A tanulók számának eloszlását a következő ábra mutatja:

1-44. ábra: Az általános iskolai tanulók létszáma a nappali oktatásban Forrás: KSH (T-STAR)

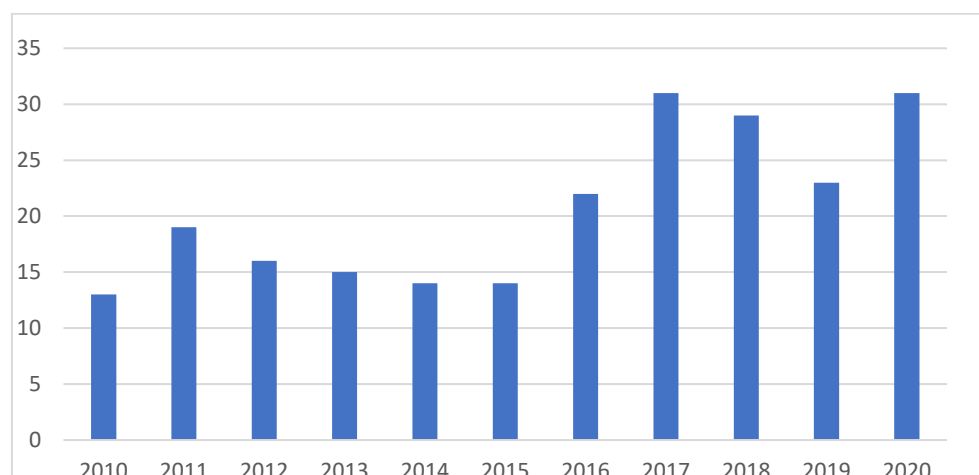
Az adatok alapján az általános iskolás gyerekek száma a 2010-es majdnem 300 tanulóhoz képest 2014-ig rohamosan csökkent, 260 alá is csökkent, 2015-re kis emelkedés, majd 2016-ra újra csökkenés volt tapasztalható. 2017-től folyamatos növekedés figyelhető meg. A két szélsőérték között 39 iskolás a különbség.

1-45. ábra: Gyógypedagógiai oktatásban részesülő iskolai tanulók száma Forrás: KSH (T-STAR)

A fenti 1-45. ábra szemlélteti a gyógypedagógiai oktatásban résztvevő tanulók számát. Problémás, hogy 2016 óta nem áll rendelkezésre adat, vagy nem voltak gyógypedagógiai oktatások. 2011-ről 2013-ra növekedés volt megfigyelhető, majd 2016-ig csökkenés tapasztalható, azóta pedig nem áll rendelkezésre adat. Az általános iskolai főállásban dolgozó pedagógusok száma 2010-től 34 és 27 fő között mutatkozik, az utóbbi években folyamatosan változott, 2020-ban 30 fő dolgozott.

A más településekről bejáró általános iskolai tanulók számát mutatja a következő ábra:

1-46. ábra: Más településekről bejáró általános iskolai tanulók száma Forrás: KSH (T-STAR)

Az ábra alapján kijelenthető, hogy a más településekről bejáró iskolások száma napjainkban növekvő tendenciát mutat, de alapvetően nem magas, az iskolások körülbelül 10%-a. Ezt mutatja települési és járási szinten is az alábbi táblázat is:

	Más településről bejáró általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Más településről bejáró tanulók aránya
Tét	31	294	10,5%
Téti járás	254	896	28,3%

1-13. táblázat: Az általános iskolába járók közül a más településről bejárók aránya (%), 2020 (forrás: KSH)

A számítógépek száma a feladatellátási helyeken a legutolsó adatok szerint 2020-ban 55 db volt, a számítógépet használó tanulók száma pedig 161 fő. Ebből következik, hogy közel 3 tanulóra jut egy számítógép, amelyek mindegyikén elérhető az internet.

A hátrányos helyzetű tanulók száma 2019-ben és 2020-ban 16 és 33 fő volt. Megoszlásukat települési és járási szinten a következő táblázat szemlélteti, melyből látszik, hogy Téten járási szinten is magas értékkel találkozhatunk, ami a város járás-, és oktatási központi szerepéből is adódik:

	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)	Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (fő)
Tét	33	294	11,2%
Téti járás	67	896	7,5%

1-14. táblázat: A hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali tanulókból (%), 2020 (forrás: KSH)

Az iskola kistérségi közoktatási együttműködés keretében - 10 iskola részvételével - aktívan vesz részt a pedagógusok szakmai továbbképzésében, az oktatásszervezési feladatok előkészítésében és megoldásában. Az intézmény felkészült, hogy e tevékenységet tovább szélesítve térségi feladatokat lásson el.

Az 1980-ban épült új iskolaépület szomszédságában 1993-ban 800 m²-es tornacsarnok épült, melyet az általános iskolások és a falu lakói közösen használhatnak. Az iskola 2013-ba bővült egy új épületszárnyal, így az alsó és felső tagozatos iskola egy helyen található meg.

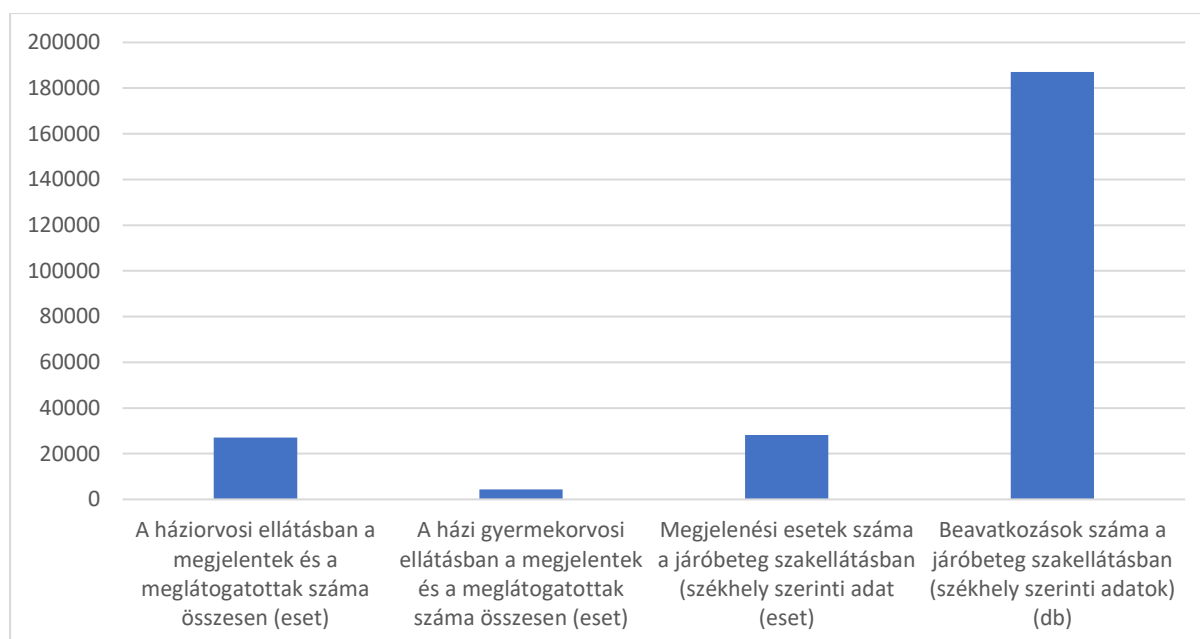
Középfokú gimnáziumi oktatás az új iskola épületében már nem működik.

1.8.1.2 Egészségügy

Téten több egészségügyi szolgáltatás működik, a városban található 2 patika, valamint kiemelkedő szerephez jut a Gyógyítóház is, melynek fenntartása érdekében 18 település fizet hozzájárulást. A fizioterápiás kezelőt és a minilabor feladatait a Gyógyítóház vette át, így elkerülhető a győri szakrendelő terhelése. A Gyógyítóház következő szakrendeléseket biztosítja a városban és a járásban élők számára: általános belgyógyászat, belgyógyászati kardiológia, sebészet, szülészet-nőgyógyászat, csecsemő-és gyermekgyógyászat, fül,-orr,-gégegyógyászat, szemészet, bőr-és nemibeteg ellátás, neurológia, urológia, reumatológia, pszichiátria, röntgendiagnosztika, ultrahang-diagnosztika, fizioterápia-gyógytorna, gyógytorna, gyógymasszázs és laboratóriumi diagnosztika. A település és a környék egészségügyi ellátásában rendkívül fontos szerepet tölt be 1954 óta a mentőállomás, mely 2 gépkocsival áll a betegek, bajba jutottak szolgálatára. Sajnálatos módon a mentőállomás nem ad bázist rohamkocsinak, így az ilyen jellegű sürgősségi mentőszolgálatot Győrből kell igénybe venni.

A közigazgatási területen két védőnői körzet működik, melyekben egy védőnő dolgozik. 1985 óta gyermekorvos is tevékenykedik Téten, aki szintén körzeti feladatokat is ellát. A házi orvosok száma 2, a házi és gyermekorvosok száma 1. Az egy felnőtt házi orvosra jutó lakosság szám 1684,5 fő.

A megjelenési, meglátogatott és beavatkozást igénylő esetek számát 2013-ban a házi orvosi ellátásban és a járóbeteg szakellátásban az alábbi 1-47. ábra mutatja be:

1-47. ábra: Megjelenési, meglátogatási és beavatkozási esetek a házi orvosi és járóbeteg szakellátásban, 2020. Forrás: KSH Tájékoztatói adatbázis

Látható, hogy a legtöbben a járóbeteg beavatkozást vették igénybe, ez 187052 főt jelent, legkevesebben pedig a gyermekorvosi szolgáltatást vették igénybe, ami 4354 főt jelent. Megjegyzendő, hogy ez az érték kiugróan magasnak tekinthető, mivel a Téli Gyógyítóház megépülésével már nem kell Győrbe járni szakszerű orvosi ellátásra a kistérségből, mely indokolja a járóbeteg szakellátás magas értékét. Téten a leggyakrabban előforduló betegségtípusok a felnőttek körében a magas vérnyomás betegségek, szívbetegségek, a cukorbetegség, az anyagcsere rendellenességei, valamint a vér és a vérképző szervek betegségei. A megyében a szívbetegségekből eredő halandóság áll az első helyen, a második a daganatos halandóság, amit a májbetegségek követnek. Ugyanez megállapítható Tét vonatkozásában is.

1.8.1.3 Szociális ellátás

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdése alapján a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít.

A város a szociális törvényben meghatározott feladatai közül az alábbi szociális alapszolgáltatásokat biztosítja: étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi gondozás, nappali ellátás, támogató szolgáltatás (pl. személyi segítség, személyi szállítás, információ, tanácsadás, klubfoglalkozás, sportolási lehetőség, eszközkölcshozzás), családsegítő és gyermekjóléti szolgálat. Mindezek mellett szakellátás keretében működik az időskorúak otthona és gondozóháza.

Tét városa rendelkezik Szolgáltatástervezési koncepcióval és Esélyegyenlőségi programmal is, melyek megfogalmazzák a legfontosabb alapelveket és tennivalókat a város szociális ellátásával és felzárkóztatási programjával összefüggésben.

A szociális szolgáltatások két alapvető ellátási formára oszthatók: alapszolgáltatásokra és szakosított szolgáltatásokra, melynek során a szociálisan rászorultak személyes gondoskodásban részesülnek az

önkormányzat (illetőleg az állam) részéről. Az alapszolgáltatások közül több szolgáltatás is igénybe vehető a városban, míg a szakosított ellátásokhoz a hozzáférést biztosítja az önkormányzat.

Alapellátásként az étkeztetés, a tanyagondnoki szolgáltatás, a házi segítségnyújtás, a családsegítés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a közösségi ellátások, a támogató szolgáltatás, és a nappali ellátás (valamint a gyermekek napközbeni ellátása) vehető igénybe. Ezen alapszolgáltatások közül az étkeztetést és a házi segítségnyújtást az önkormányzat közvetlenül, míg a többi alapszolgáltatást a Téli Önkormányzatának Gyermekjóléti és Szociális Intézménye útján nyújtja lakosai részére. Az étkeztetés során az önkormányzat a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg étkezéséről, ebédjéről gondoskodik.

A közétkeztetésben részt vevők száma 2020-ban Téten 52 fő volt, mely érték az utóbbi években állandósulni látszik. Az étkezés a helyi óvoda és iskola konyhájáról történik. Az ebédhez a gondozottak hozzájuthatnak akként, hogy maguk viszik el az óvoda vagy iskola konyhájáról az ebédet, mód van arra is, hogy a nappali ellátás keretében az Idősek Klubjában étkezzenek illetőleg a szociális gondozó juttatja el számukra az ebédet. Utóbbi esetben az óvoda vagy iskola konyhán kiadagolják (éthordóba teszik) az ételt, a szociális gondozó onnan szállítja házhoz. Egy 8 órás szociális gondozó alkalmazott végzi a városban az ebédszállítást.

Házi segítségnyújtás keretében gondoskodik az önkormányzat azokról a személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak. A gondozás magában foglalja azokat a tevékenységeket, amelyek az életvitelhez a legszükségesebbek: bevásárlás, ebédszállítás, orvosi ellátás, környezet tisztán tartása, minimális ügyintézés. A házi segítségnyújtásra Téten 23 fő tart igényt.

A nappali ellátás Téten az Idősek Klubjában valósul meg. A nappali ellátást nyújtó szociális intézmény (neve: Tét Város Idősek Klubja) alaptevékenysége a szociális ellátás biztosítása állandó elhelyezés nélkül. A klub tevékenységét 1973 óta végzi Tét város (előtte község) közigazgatási területén, mint önálló jogi személy és részben, mint önálló költségvetési szerv. Feladatainak ellátásához rendelkezésre áll az Idősek Klubja épülete a hozzátartozó telekkel és kiszolgáló helyiségekkel: melegítő konyha és étkező. A klub biztosítja az egyedül élő emberek napközbeni tartózkodását, hogy nyugodt, kulturált körülmények között tölthessék el idejüket. Felvehető kérelemre az a 18. életévét betöltött személy, aki egészségi állapotára figyelemmel szociális és mentális támogatásra szorul. Feladata a hiányzó családi gondoskodás pótlása, főként az idős emberek szociális helyzetének javítása, egyedüllétének megszüntetése, a tétlenséggel járó hatások megelőzése, valamint az egészségügyi és higiénés viszonyok javítása. Emellett a személyzet a gondozottak gyógyszerének felíratásáról, szükség esetén tisztálkodásukról is gondoskodik. A Klub 35 férőhelyes, a személyzet (vezető, szociális gondozó és kisegítő) gondoskodik a gondozottak napi háromszori étkeztetéséről.

Évről évre nagyobb azoknak az embereknek a száma és az aránya, akik rendszeres vagy rendkívüli támogatást igényelnek a városban és egyre többen vannak, akik élethelyzetét megoldani csak beavatkozással lehet. Egyre kisebb viszont a családok kohéziós, egymást segítő és támogató tevékenysége, még akkor is, amikor arra jogszabályi kötelezettség is létezik (szülőttámogatás). Az egyedül élő idősök esetében minőségi változást jelentett a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bevezetése, amelynek az anyagi oldalát a kormányzat jelentősen csökkentette. A segítségnyújtás a „HelpBox” fantázianevű szociális távfelügyeleti rendszer segítségével működik a településen, mely vezetékes analóg telefonvonalra telepített hangkommunikátorból, egy csuklóra vagy nyakra

helyezhető nyomógombból áll (HelpBox készülék), amely rendszerről a jelzések s szolgáltató diszpécser központjába futnak be. A segélykérő a diszpécserrel tudja közölni a problémáját, ezt követően a diszpécser intézkedik a szükséges lépések megtételéről: mentők, háziorvos, tűzoltók stb. riasztásáról. A diszpécserközpontot a szolgáltató napi 24 órában üzemelteti.

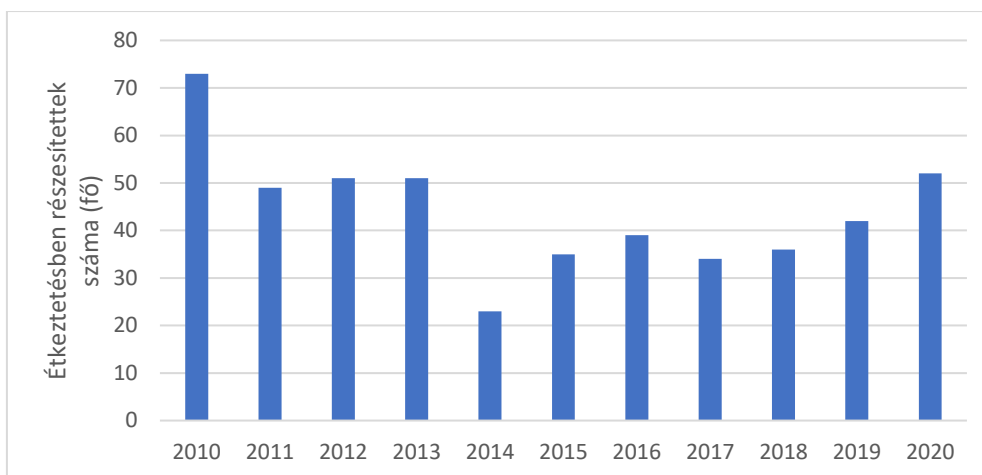
A családsegítő szolgálat családgondozója a település teljes lakosságára kiterjedve végzi családsegítő tevékenységét: ellátásokat közvetít és szervezési feladatokat old meg a szociális törvény értelmében. A hatályos jogszabályokban meghatározott feladatokat ellátások közvetítésével /szolgáltatással/ és szervező tevékenységgel biztosítja. Az ellátások igénybevétele önkéntes és ingyenes. A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll, a gyermekjóléti központ kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintenek.

Az önkormányzat megpróbált kereteihez mérten egy minőségileg is elfogadható szolgáltatási kört nyújtani az évek folyamán. A változások azonban újabb és újabb helyzeteket szültek. A legnehezebb időszak 2004-ben volt, amikor a szolgálat kénytelen volt a településektől pénzügyi hozzájárulást kérni, ennek ellenére nem tudta meghosszabbítani a pszichológus szerződését sem, holott a pszichológus szakember munkájára mostanság nagy szükség mutatkozik. Napjainkban egyre nagyobb az igény a pedagógusokban arra, hogy pszichológus segítse munkájukat, mert mindazok a nehézségek, amelyekkel nevelőmunkájuk során találkoznak, általános pedagógiai eszközökkel egyre többször nem leküzdhetők. A tanulási problémákkal, magatartási zavarokkal, pszichés problémákkal küzdő gyerekek száma egyre nő.

A támogató szolgáltatás ellátásában közreműködik a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, akik járási szinten jelenleg 5 főt foglalkoztatnak, 1 vezető, 2 személyi segítő, 1 gépkocsivezető, 1 kísérő. A Támogató Szolgálat az alapszolgáltatásokon túl kiegészítő tevékenységként klubfoglalkozásokat, segédeszköz kölcsönzést nyújt minden rászoruló részére. Ezeket a pluszszolgáltatásokat a Támogató Szolgálat dolgozói látják el munkaidőben, illetve azon túl.

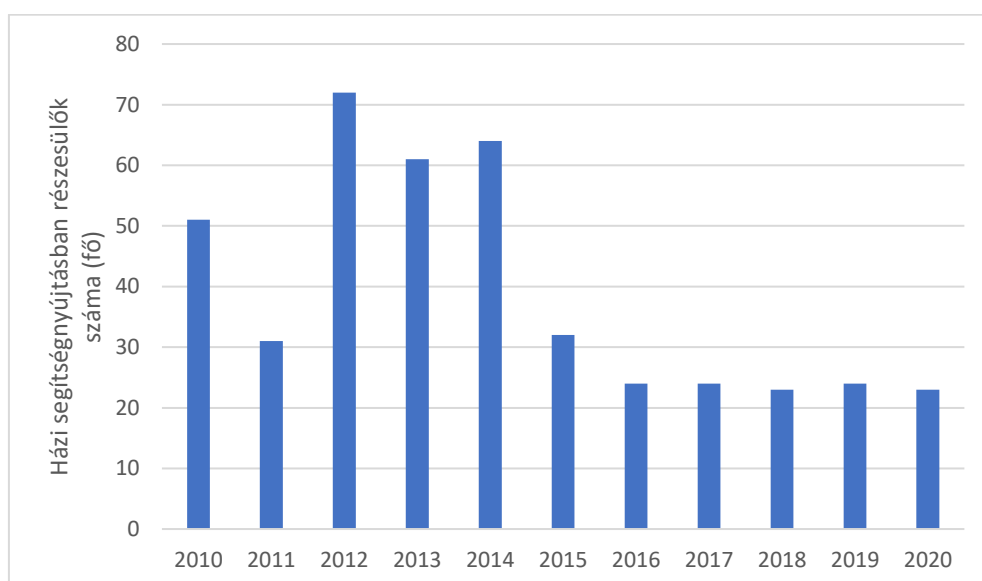
A településen működik a Szociálpolitikai Kerekasztal, amely évente legalább egyszer ülésezik. A Képviselő –testület a szociálisan rászorult személyek számára a biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározásának érdekében szolgáltatási koncepciót készít. Ezen feladatok megvalósulásának érdekében a Képviselő-testület Szociálpolitikai Kerekasztalt hoz létre.

A tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézményeinek gondozottak száma az elmúlt években folyamatos növekedést mutat 2014-ben átlagosan 20 fő lakott idősotthonban, 2020-ban 30 fő, amely a lakosság elöregedésével is szoros összefüggést mutat. A szociális étkeztetésben részesülők száma (1-48. ábra) alapján látható, hogy 2010-ben több, mint 70 fő részesült, mely a vizsgált időszakban a legtöbbnek tekinthető, ez után ennél csak kevesebb volt a legkevesebb 2014-ben volt, akkor 23 fő élt a kapott lehetőséggel. A következő években az érték csökkent, de így is átlagosan 40-50 fő körül ingadozik az ellátottak száma.

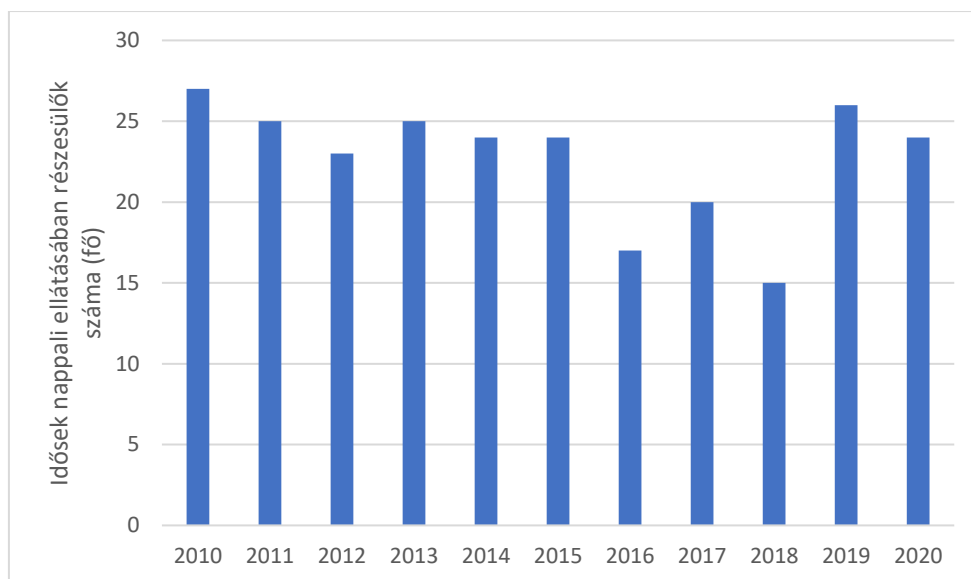
1-48. ábra: Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)

A házi segítségnyújtásban részesülők számát láthatjuk az 1.8-7. ábrán. Megállapítható, hogy 2010-től 2011-re nagyot csökkent, majd 2012-re nagyot emelkedett a számuk. A legmagasabb értékkel 2012-ben találkozunk ekkor 71 fő részesült házi segítségnyújtásban. A 2010-es értéket befolyásolhatta a hazánkat is nagy erővel sújtó gazdasági világválság okozta következményei ugyanis a csökkenő foglalkoztatottság és jövedelmi szint jelentősen megemelte a rászorulókat is. 2014 után újra nagy csökkenés volt tapasztalható 2015-re mely érték azt követően egészen 2020-ig nagyjából állandósult.

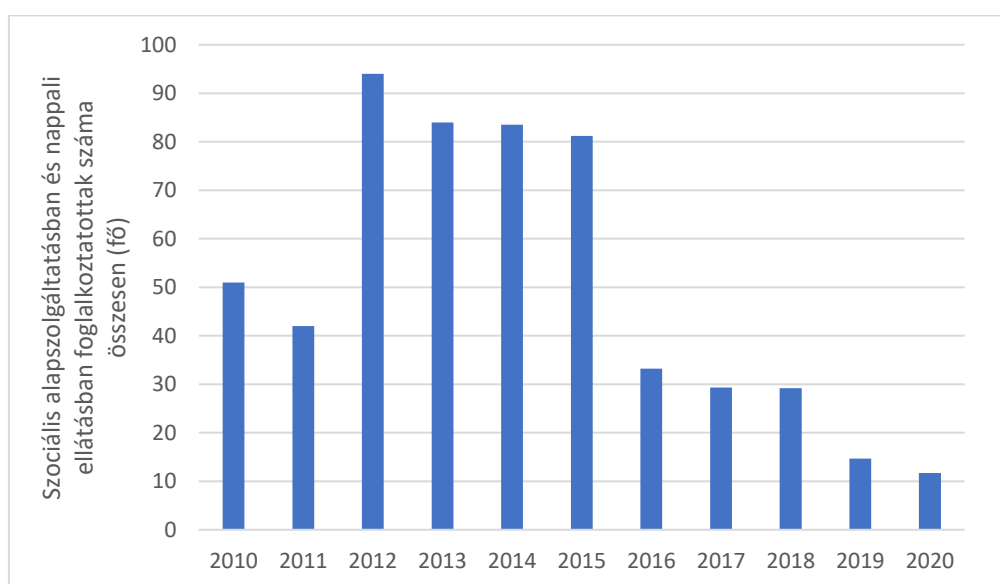
1-49. ábra: Házi segítségnyújtásban részesülők száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)

Az idősok nappali ellátásában részesülők száma az évek folyamán nem mutat kiugró eltérést, 25 fő körül tapasztalhatók az értékek szinte a teljes időszak folyamán. Egyedül 2016-ban és 2018-ban tapasztalható jelentős csökkenés. Ezt támasztják alá az 1-50. ábra adatai:

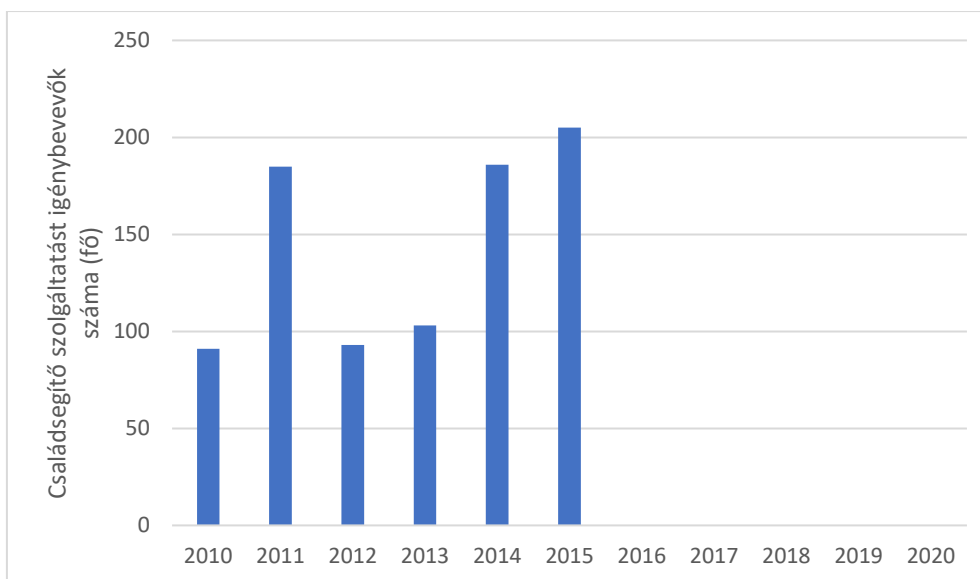
1-50. ábra: Idősek nappali ellátásában részesülők száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)

Az 1-51. ábra értékei szemléltetik a szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak számát. Látható, hogy az évek során nőtt az ellátottak száma, 2012-2015 között nagyjából állandó értéken volt, majd utána nagyot csökkent.

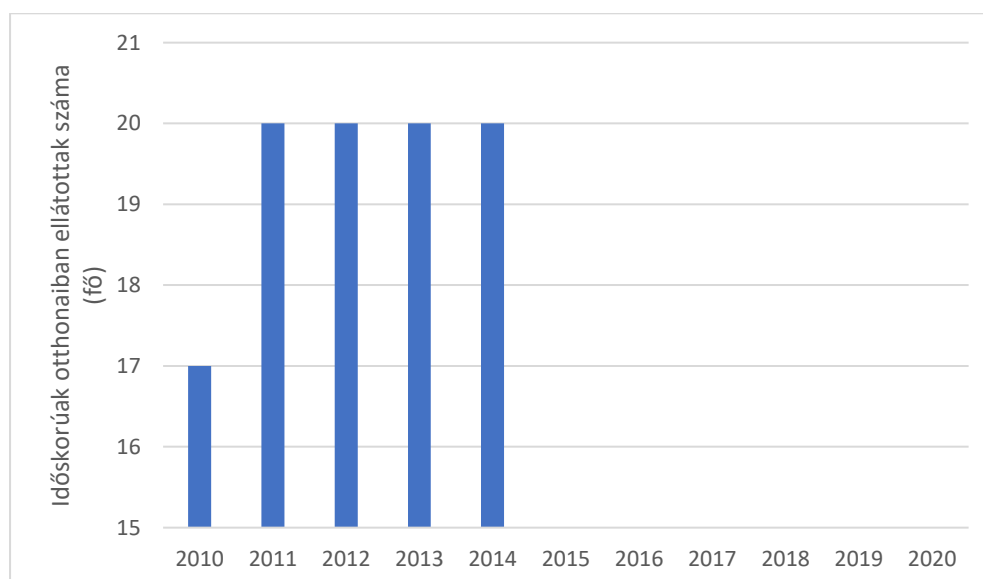
1-51. ábra: Szociális alapszolgáltatásban és nappali ellátásban foglalkoztatottak száma összesen (fő) Forrás: KSH (T-STAR)

A családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma 2010-ben, 2014-ben és 2015-ben kiugróan magas volt, több mint 200 fő fordult segítségért. A többi évben ez a szám a töredéke volt, körülbelül 100 fő igényelte a szolgáltatást (1-52. ábra).

1-52. ábra: Családsegítő szolgáltatást igénybe vevők száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)

Az időskorúak otthonaiban ellátottak száma is emelkedett 2010-ről-től 2011-re 17 főről 20 főre, majd 2014-ig ez állandó volt, a további évekre nem áll rendelkezésre adat, ezt az 1-53. ábra is mutatja. Megjegyzendő, hogy a kitagolási szabályok értelmében a jövőben bentlakásos intézmények fejlesztésére, bővítésére, esetleg építésére támogatás nem nyerhető el, így a rászoruló személyek kezelésének megoldása kiemelt önkormányzati feladat kell, hogy legyen a jövőben.

1-53. ábra: Időskorúak otthonaiban ellátottak száma (fő) Forrás: KSH (T-STAR)

1.8.1.4 Kultúra

A városban található 28 civil szervezet olyan közösségi együttműködésre ad módot, amely a városban élők széles rétegei számára megfelelő érdeklődési kört jelenthet. A művelődési házban minden jelentős napról, évfordulóról megemlékezik a település, amelyeken a műsort a fúvószenekar, énekkar és az irodalmi színpad biztosítja.

A városi könyvtár több mint 14500 kötettel rendelkezik, számos napi,- hetilap és folyóirat mellett számítógépek is várják a betérőket. A helytörténeti kiállítás több látogatót vonz, mint sok esetben a 140000 fős Győrben. Művész körökben komoly elismerésre tett szert a téti kiállítás, gyakran fél évvel korábban jelentkeznek, hogy egy kiállítást a városban szervezhessenek meg.

A zenekar, mint minden évben szokásos hangversenyei telt házak előtt zajlanak, nincs olyan települési rendezvény, amelyen ne vennének részt. A művészeti tevékenységen túl Tét követi, hiszen általuk lett településünk ismert a szerbiai Ada városban, a lengyelországi Uniejów város pedig a zenekaron keresztül kereste a testvérvárosi kapcsolat felvételét Téttel.

1.8.1.5 Sport

A magyar társadalom, s ezen belül Tét város polgárainak megítélése szerint kiemelkedő fontosságú a sport minden területe. Ugyanakkor, nem csak a fiatalok, hanem – egyik fontos célkitűzése a sportfejlesztési koncepciónknak – az idősebb korosztály megmozgatása, a sportba, a mozgásba való bevonása. A helyzet megváltoztatása érdekében a sportkoncepcióban megfogalmazott jövőkép úgy került kialakításra, hogy ne csak a versenyszerűen sportolóknak nyújtson iránymutatást, hanem a társadalom minél szélesebb ágait meg lehessen mozgatni, bevonni a sportéletbe, a mozgást megszerettetni az emberekkel.

Cél tehát, a sportos életmód érdekében aktivizálni az embereket, s ezáltal:

- javítani a város polgárainak életminőségét, és ezáltal javulást érni el a népegészség terén; életvezetési és probléma-megoldási képességek fejlesztésével a felgyorsult világ kihívásaira felkészíteni az ifjúságot;
- hozzájárulni a közösségi, családi kapcsolatok erősítéséhez;
- növelni a foglalkoztatottak és a társadalom produktivitását;
- csökkenteni az egyenlőtlenségeket, s ezzel hozzájárulni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és egyének integrációjához.

Tét Város Önkormányzata 2005-ben elfogadta közoktatási-fejlesztési tervét, amelyben az iskolai testnevelés diáksport kiemelt szerepet kapott, külön testnevelési osztály indult a felső tagozaton. Mindezek érdekében a rendszeres sportolás iránt igényt, mind az egészséges életmód, s a szabadidő eltöltésének fontos részét a nevelési, oktatási intézményekben kell megalapozni.

Az országos, évenkénti iskolai testnevelési felmérések sajnos azt mutatják – így Téten is -, hogy a tanulók fizikai állapota, edzettségi szintje egyre rosszabb. Ezt a kedvezőtlen folyamatot feltétlenül meg kell állítani. Ennek egyik leghatékonyabb színhelye a testnevelési óra és a sportfoglalkozások. Fontos tehát egy egységes programot létrehozni, ami az egész társadalom vertikumát felöleli, bevonja a mozgásba.

Az óvoda úszófoglalkozási lehetőséget biztosít a gyermekek számára, de sajnos jelenleg a szülőket terheli a foglalkozások és az utazás költségei. A város célja a költségek átvállalása, így minél több gyermek bevonása az úszásoktatásba, a biztonságot nyújtó magabiztos úszástudás megszerzésébe.

A települési nevelés egyik alappillére a sport. Nevelési tervében is kiemelt jelentőséget kap a sporttevékenység, 2005-től sport szakos osztályokat indítottak 5. osztálytól 8. osztályig. Gondot jelentett az oktatási törvény azon hiányossága, hogy a tanulók testnevelését döntően nem a szakképzett testnevelők végezték, hanem az erre csak részben felkészített alsó tagozatos tanítók. Az

egykori KKÁMK vezetősége úgy döntött, hogy ezt a vonalat erősítve 2 fő testnevelő végzettségű tanárt alkalmaz, akik megfelelően tudják oktatni a 10-14 éves korosztályt. Hosszú távú cél az iskoláskorú gyermekek úszásoktatáson való taníttatása is.

Fontos cél a gyógytestnevelés állandó biztosítása, valamint a rászoruló gyermekek megfelelő testmozgásának előmozdítása. Óvodáskortól kezdődően foglalkozik a gyógytestnevelő pedagógus a gyermekekkel, heti rendszerességgel.

Az utóbbi évek tapasztalatai alapján számottevően megnőtt a szervezett sporttevékenységben résztvevők aránya. Jelentősen emelkedett Téli Sokoró FC tagjainak a száma, az óvodás korú gyermekektől kezdve a felnőtt korosztályig minden korcsoport képviselteti magát a futball területén, hiszen a tagok között szerepelnek az óvodások, iskolások és a felnőttek is.

A Téli Kézilabda Sport Egyesület tagjai inkább a felnőtt korosztályból kerültek ki, a legfiatalabb tagjuk 19 éves. A női és férfi kézilabda sportág versenyszerűen működik.

Tét színfoltja a „Csillagfény” Téli Majorette Csoport, mint közhasznú egyesület, akik közel 10 éve tevékenykednek. Számos szép eredményt értek el több nemzetközi és hazai megmérettetésen.

A Rába Parti Lovas Klub S.E. rendszeresen szervez fogathajtó versenyt Téten és tagjai szívesen vesznek részt a megye más településein megmérettetésekben. A Postagalamb Sport Egyesület szintén színfolt Tét életében, egy közösséget alkotnak, segítik egymás tevékenységét a tagok.

Egyre inkább megfigyelhető sajnós a rendszeres testmozgás hiánya a gyermekek körében nő az elhízott gyermekek száma. Az ő megsegítésükre jött létre az Egészségmegőrző Klub, ami folyamatos tanácsadásaival, rendszeres programjaival felhívja a gyerekek figyelmét az egészséges táplálkozásra és életmódra. Annak ellenére, hogy egyre többen kapcsolódnak be a különböző programokba a lakosság, és ezen belül az ifjúság edzettségi állapota még mindig elszomorító. Sajnos egyre több a gyógytestnevelésre, illetve könnyített testnevelésre utalt tanulók száma, ami részben a mozgásszegény életmódnak köszönhető. A város életében kiemelt szerepet kapott eddig is az egészségkárosultak sportja. Nagy hangsúly kerül a különböző szervezetek, csoportok kapcsolatának koordinálására, programjaik támogatására.

Megállapítható, hogy Tét városában annak sportéletéhez viszonyítva a létesítményhelyzet közel sem képes minden igényt kielégíteni. A létesítmények 100%-ban önkormányzati tulajdonban vannak, azok működtetéséről, karbantartásáról, felújításáról az önkormányzat gondoskodik. A téti általános iskola jelenleg kettő ellátási hellyel üzemel, a téti és a rábacsécsényi iskolákat. Valamennyi iskola rendelkezik tornateremmel és szabadtéri udvarral. Célunk az integráció erősítése a sport területén is, ezért a csatlakozott tagiskoláknak is lehetőséget nyújtunk a Téten szervezett sportfoglalkoztatásokon a részt vételre, melyeknek a téti iskola sportcsarnoka ad otthont. Sajnos a tagiskolák és a téti iskola tornaterme és a hozzájuk tartozó szertárak (régie és új, kicsi és nagy egyaránt) korszerűtlenek és ez negatívan befolyásolja a szakszerű munkát. A használt szereket nehéz vagy lehetetlen (fizikailag) mozgatni, így a termekben maradnak a szőnyegek, szekrények, padok stb. E szerek akadályozzák a munkát, illetve állandó javításra szorulnak. A termék és szertárak közötti szállításuk nem megoldott, a legtöbb szabadtéri sportpálya burkolata ugyancsak korszerűtlennek mondható, az atlétikai mozgások oktatására pedig csak kevés helyen található lehetőség. Az iskolai épület régi helyiségeit (pincék, kamrák) sok helyen ötletesen átalakították sportolási tevékenység végzéséhez.

A versenysportot szolgáló létesítmények a téti sportcsarnok és a sportpálya. Maximális kihasználtsággal szolgálja a labdajátékokat, és egyéb városi rendezvényeket. Ugyanakkor befogadóképessége, technikai felszereltsége, edzőterem, bemelegítő terem, öltöző hiánya okán már nem tudja biztosítani a nagyobb nemzetközi rendezvények igényeit. Új lehetőséget jelent a városban a 2022-ben átadásra kerülő tanuszoda.

Tét Város Önkormányzat rendelkezik Kulturális és Sport Bizottsággal, ahol a bizottsági munka segítségével látja el az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatait, működteti létesítményeit, illetve irányítja a sportéletet.

1.8.2 Esélyegyenlőség biztosítása

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Tét Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

2012-ben egységes Képviselő-testületi határozattal elfogadták a pénzügyi és természetbeni, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló önkormányzati rendeletét. A törvényi előírásokon túl a rendelet célja, hogy a városban olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll. A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgálják. A rendelet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgálatra kerül.

A legfontosabb beavatkozási területek és intézkedések közül kiemelhető a település, mélyszegénységben élők, a gyermek- és időskorúak, a nők, valamint a romák, munkanélküliek (különös tekintettel az 50 év felettiekre), fogyatékkal élők helyzetének javítása. Az esélyegyenlőségi programban beazonosított problémák mellett a következő tényekkel kell szembenéznie Tét városának.

Célcsoport	Az esélyegyenlőség szempontjából beazonosított problémák és lehetőségek	
	beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek, feladatok
Település	- Biztonságos közlekedés hiánya - Sportolási szolgáltatás hiánya, mozgásszegény életmód - Lakossági egészségi állapot javítása - Munkahelyek ipari park, kereskedelmi központ hiánya, munkanélküliség - A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása nem megoldott	- Járdák, közutak felújítása, közterületek rendezése, kerékpárút kialakítása, fejlesztése - Tornaszoba kialakítása, tornacsarnok felújítása sportszolgáltatások létesítése - Egészségi állapot javítása, gyógyulás elősegítése, közegészségügy és egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, rekreáció, szűrővizsgálatok biztosítása - Ipari park, kereskedelmi központ kialakítása, munkahely teremtés

Célcsoport	Az esélyegyenlőség szempontjából beazonosított problémák és lehetőségek	
	beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek, feladatok
	- A település lakossága előregedő félben van - A település intézményeiben (óvoda, bölcsőde) a férőhelyek száma kevés - A környezettudatos magatartás hiánya - Kulturális élet hiánya - Forráshiány a területrendezési terv felülvizsgálatához - Autóbuszforduló hiánya - Hivatal épületének állapota nem megfelelő - Tűzoltószertár állapota nem megfelelő	- A település közigazgatási területén elhelyezett illegális szemét felszámolása - Népességszám növekedése, építési telkek kialakítása, sporthoz, kultúrához való hozzáférés - Óvodai és bölcsődei férőhelyek számának növelése - Környezettudatos életmód elterjedése, növekvő zöldterületek - Közművelődési tevékenység megszervezéséhez személyi feltétel biztosítása, színterek kialakítása, hagyományörző programok - Településrendezési terv felülvizsgálata - A településen autóbusz forduló létesítése - Hivatal épületének korszerűsítése, felújítása - Tűzoltó szertár épületének felújítása, korszerűsítése
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	- Tét-Ürgehegy és Tétszentkút évek óta egyre magasabb számban települnek be a szociális és mentális problémákkal küzdő gyermekek és családok - Tömegközlekedés hiánya Ürgehegyből - Magas munkanélküliség aránya, 59 év felett, 20-34 év között - Lakossági adósságállomány újratermelődése	- Szegregálódás megakadályozása - Tét-Ürgehegy élhetőbbé tétele, intézmények elérése - A fiatalok és a középkorosztály elhelyezkedési esélyeinek javítása - Lakossági adósságállomány csökkentése, újratermelődés megakadályozása, adósságcsökkentési szolgáltatás bevezetése
Gyermekek	- Továbbtanulás hiánya - Közbiztonság hiánya - A gyermekek körében a tetű és rühátka terjedése - Nappali ellátás hiánya iskola-óvoda szünetben - A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	- Továbbtanulás ösztönzése szakképző intézményekben hogy a munkanélküliség csökkenjen - Kamerarendszer megfelelő működtetése, kialakítása - Megfelelő személyi higiéné a gyermekek körében - Táborok, szünidei foglalkoztatás - Veszélyeztetettség csökkentése
Idősek	- Közbiztonság hiánya - Magas az egyedül élők aránya, közösségi élet hiánya, generációk közötti különbségek	- Áldozattá válás csökkentése, betörések csökkentése - Elszigetelődés megelőzése idős kori mentális problémák csökkentése - Buszközlekedés bővítése

Célcsoport	Az esélyegyenlőség szempontjából beazonosított problémák és lehetőségek beazonosított problémák		fejlesztési lehetőségek, feladatok
		Kistérségi tömegközlekedés hiánya, Sokorópátka, Kajárpéc, Felpéc és Tét között.	
Nők	- Családbarát munkahely hiánya - Családon belüli erőszak, a magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz vezethet. - Preventív egészségügyi beavatkozások hiánya - Továbbképzési, átképzési lehetőségek hiánya	- A nők munkába állását nehezítő körülmények miatt szükséges az atipikus foglalkoztatási forma kialakítása. Családok könnyebb megélhetése, középpontban a család ellátása legyen. - Érdekvédelmi szervezetek, családterápia, tájékoztatás - HPV oltás támogatása, ingyenes nőgyógyászati szűrések - Helyi szintű felnőttképzés elindítása	
Fogyatékkal élők	A településen a fizikai és a vizuális akadálymentesítés csak részben megoldott	Járdák, közterek fejlesztése, önkormányzati honlap teljes akadálymentesítésének befejezése.	

1-15. táblázat: Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos problémák és megoldási elképzelések Téten

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi, 2007. április 19-én elfogadták Tét Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját. A koncepció célja, hogy átfogó képet adjon az önkormányzat ellátási kötelezettsége teljesítésének helyzetéről, feltárja a szolgáltatások rendszerébe rejlő hiányosságokat. Alapul szolgál az önkormányzat kötelezettsége körébe tartozó szolgáltatások tervezéséhez, felvázolja a fejlesztést szolgáló együttműködés kereteit és megfogalmazza a fejlődési prioritásokat.

2002-ben a településrendezési terv került elfogadásra, mely értelmében a városfejlesztési beavatkozások során biztosítani kell az emberhez méltó környezet folyamatos alakítását, értékeinek védelmét, az egészséges lakó-és munkakörülményeket, a népesség demográfiai fejlődését, a lakosság lakásszükségleteinek kielégítését, az oktatás, a sport, a szabadidő és az üdülés, valamint a társadalmi szervezetek, egyházak működési feltételeinek lehetőségét.

2010-ben elkészült a Téti Kistérségi Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulása Köznevelési Esélyegyenlőségi Helyzetelemzése és Intézkedési terve. Ennek értelmében a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Többcélú Társulása (Társulás) a köznevelési feladat keretén belül ellátja:

a) a köznevelési intézményi feladatot, amelynek keretében gondoskodik a köznevelési feladat ellátásában részt vevő önkormányzatok fenntartásában működő, a köznevelésről szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény) 20. § (1) bekezdése a) és b) pontja szerinti intézmények hatékonyabb működésének szervezéséről, az intézményekben folyó nevelés-oktatás színvonalának javításáról.

A feladat ellátásában részt vevő önkormányzatok Képviselő-testületei vállalják, hogy az általuk fenntartott óvodákban és általános iskolákban az óvodai csoportok és iskolai osztályok átlaglétszáma megfelel a 36/2005. (III.1.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének I. fejezetében foglalt feltételeknek.

A közoktatási feladatellátást a Társulásban mikro térségi intézményi társulások, valamint a települési önkormányzat által önállóan fenntartott intézmények útján biztosítja.

A Társulás a pedagógiai szakszolgálatok kistérségi szintű működtetését az alábbiak szerint:

- gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás,
- logopédiai ellátás,
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás,
- nevelési tanácsadás,
- fejlesztő felkészítés,
- gyógytestnevelés biztosítja.

A Társulás a vállalt közoktatási szakszolgálati feladat ellátásáról intézményfenntartóként, a Téti Kistérség Egységes Pedagógiai Szakszolgálati Intézménye gondoskodik. A gyermekjóléti alapellátási feladat keretén belül a Társulás a gyermekjóléti szolgáltatás integrált formában történő ellátását vállalja. A Társulás a feladat ellátásáról intézményfenntartóként, a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye útján gondoskodik. A szociális alapellátási feladat keretén belül a Társulás a családsegítés, a támogató szolgáltatás, az időskorúak nappali intézményi ellátása, a házi segítségnyújtás, illetve a gyermekek napközbeni ellátása feladatok ellátását vállalja és a gyermekjóléti szolgáltatás. A Társulás a családsegítés, a házi segítségnyújtás, közösség, az időskorúak nappali intézményi ellátása, illetve a gyermekek napközbeni ellátása feladatokról a Téti Kistérség Sokoróaljai Önkormányzatainak Gyermekjóléti és Szociális Intézménye útján gondoskodik. A gyermekjóléti alapellátást, a gyermekek napközbeni ellátását minden település vállalta. Az alapfokú művészetoktatást a Téti Kisfaludy Károly Általános Művelődési Központ biztosítja.

1.9 A település gazdasága

1.9.1 A település gazdasági súlya, szerepköre

A település egykor meghatározó gazdasági szereppel rendelkezett a megyén belül, azonban ma nem képvisel jelentős gazdasági erőt és járásközponti helyzete sem segíti elő ezen pozícióját. Az 1948-49-es évek után az elsők között alakultak meg a szövetkezetek, amelyek jó hírnevet szereztek Tétnek. Ilyen volt az Autójavító-, az Építő-, a Cipész-, és a Hangya szövetkezetek, a Mezőgépjavító Állomás, a Műmalom és a Pékség, a Sajtgyár és bár a sorból kilóg, de itt kell megemlíteni a kórházat is. Az üzemek és szövetkezetek – mindazok ellenére, hogy Tétnek nincs vasútja, olyan fejlődést produkáltak, amelynek az alapja az összefogás, a településért tenni akarás volt. A járási székhely megszüntetésével hivatalokkal együtt elköltözött az értelmiség nagyobb hányada, majd a TSZ-ekbe kényszerítéssel a fiatalok jelentős hányada is inkább Győrben a nagyüzemekbe kereste a boldogulását. Jellemzővé vált, hogy a fiatalok inkább választották a győri panellakást, a sajátos gondjaival, mint a helyben történő építkezést, pedig legtöbbjük még építési telekkel is rendelkezett. Az 1970-es évek végére konszolidálódott Tét gazdasága, a legtöbb üzem folyamatosan termelt, szolgáltatott, új üzem létesült az évtized elején, a Tsz. Melléküzemágak megfelelő jövedelmet biztosítottak, bár az ÁFÉSZ-t beolvasztották a győri központba, amely szintén negatívumot jelentett.

Az 1988-tól 1994-ig megközelítően 600-800 munkahely szűnt meg Téten. A Lenszövő után az Elzett, majd a Tsz. melléküzemek fejezték be a munkát, jelentős létszámcsökkenés volt tapasztalható a szövetkezeteknél, de ebben az időszakban a győri gyárak is folyamatosan építették le a létszámukat, majd szűntek meg, tehát a teljes megyét sújtotta a munkahelyek számának drasztikus csökkenése.

1997-98-tól kezdődött egy újabb megélénkülés, amely első sorban a Sokoró Kft. új tevékenységének köszönhetően következett be, amikor elindult a termelés az újonnan létesített kábel üzemben. Sajnos jelentősebb üzemek nem települtek a városba, a vállalkozási kedv is jelentősen elmarad a megyei átlagtól, illetve az autóipar és az építőipar is messze elmarad még az 1975-ös átlagtól is. Ugyanakkor a Sokoró Ipari és Kereskedelmi Kft. az elmúlt években felére csökkentette az aktív dolgozói létszámát (250 fő) – veszteséges részleget leépítettek, gyakorlatilag a mezőgazdasági maradt – ez eredményes (külföldre szállítanak gépeket) még mindig jelentős gazdasági erőt képvisel a településen. Tevékenységi köre döntő mértékben a fémmegmunkálás köré koncentrálódik, ezen belül is az autóipari gyártóeszközök, hegesztett szerkezetek gyártása a termelés meghatározó profilja.

Települési és járási szinten működő vállalkozásokat a létszám függvényében az alábbi táblázat szemlélteti:

	0 és ismeretlen fős	1-9 fős	10-19 fős	20-49 fős	50-249 fős	250-499 fős	500 és több fős
Árpás	9	64	1	0	0	0	0
Csikvánd	15	60	1	0	0	0	0
Felpéc	15	107	2	1	0	0	0
Gyarmat	28	185	0	1	0	0	0
Gyömöre	27	147	0	0	0	0	0
Győrszemere	71	310	4	2	0	0	0
Kisbabet	9	46	0	0	0	0	0
Mérges	7	23	0	0	0	0	0
Mórichida	7	155	1	0	0	0	0
Rábacsécsény	19	119	2	0	0	0	0
Rábaszentmihály	8	111	0	0	0	0	0
Rábaszentmiklós	2	44	0	0	0	0	0
Szerecseny	12	93	0	0	0	0	0
Tét	71	452	3	0	0	1	0
Járás összesen	300	1916	14	4	0	1	0

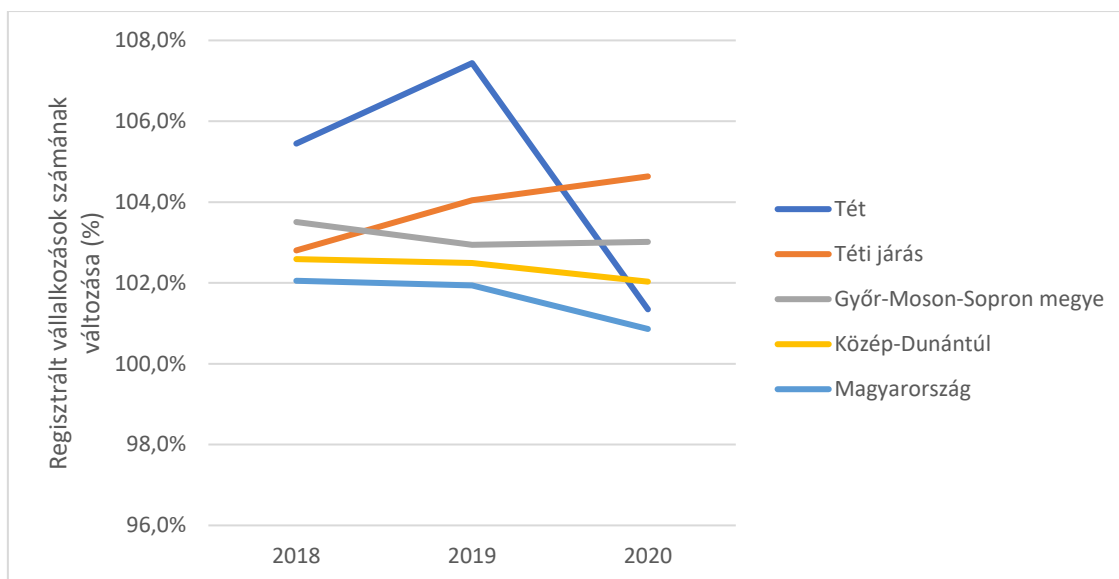
1-16. táblázat: Vállalkozások foglalkoztatottak száma szerint (db), 2020 (forrás: KSH)

Látható, hogy a legalább 10 főt foglalkoztató vállalatok száma a járásban alacsony. A járás egyetlen nagyvállalata szintén Téten található. Megállapítható tehát, hogy a járás aprófalvas jellege együtt jár a jelentősebb foglalkoztatók hiányával. Ez az állapot Tét központi szerepét erősíti, azonban a járás gazdasági sérülékenységet növeli, a több lábon állás képességét szinte teljesen elveszi.

A városban a Téli Építőipari és Szolgáltató Szövetkezet tevékenysége is már közel fél évszázadra tekint vissza. A szövetkezet épületek felújításával, karbantartásával foglalkozik, működési területe főként a megyére korlátozódik.

A településen alapvető gond a megyei, országos átlag alatti vállalkozói kedv, ezen belül a társas vállalkozások hiánya számottevő, amelyek tagjai olyan bevételeket tudnak produkálni, amely az átlag feletti foglalkoztatottságot és bevételeket indukálhatnak a jövőben, egyben újabb vállalkozások megindítását eredményezhetik.

A város gazdasági súlyát és szerepkörét a vállalkozások számának alakulásával és gazdasági vonzáskörzetén keresztül lehet szemléltetni. Az alábbi segítségével elemezhető a vállalkozások alakulása. Ez alapján láthatjuk, hogy Téten a vállalkozások száma csökkenő mértékben növekedett, illetve a vállalkozássűrűség bőven a járási értékek alatt található.

1-54. ábra: Bejegyzett vállalkozások számának változása a különböző területi egységeken Forrás: KSH

A vállalkozások sűrűségét Téten és a Téti járásban mutatja az alábbi táblázat:

	Regisztrált vállalkozások száma	Lakónépesség	1000 főre jutó regisztrált vállalkozások száma
Árpás	74	237	312,2
Csikvánd	76	503	151,1
Felpéc	125	927	134,8
Gyarmat	214	1352	158,3
Gyömöre	174	1222	142,4
Győrszemere	387	3416	113,3
Kisbábót	55	243	226,3
Mérges	30	117	256,4
Mórichida	163	834	195,4
Rábacsécsény	140	583	240,1
Rábászentmihály	119	451	263,9
Rábászentmiklós	46	139	330,9
Szerecsény	105	834	125,9
Tét	527	4315	122,1
Téti járás	2235	15173	147,3

1-17. táblázat: 1000 főre jutó regisztrált vállalkozások száma (db), 2020 (forrás: KSH (T-STAR))

Megállapítható, Tét városában a vállalkozások sűrűsége jellemzően elmarad a szomszédos települések értékeitől.

A megszűnt vállalkozások számát a 1.9-1. táblázat mutatja. A megyében található járásközpontok közül Csornán, Győrött és Pannonhalmán csökkent az előző évhez képest a megszűnő vállalkozások száma, hasonlóan Tét városához, míg Kapuvár, Mosonmagyaróvár, és Sopron esetében a 2013-as évben több vállalkozás szűnt meg, mint 2012-ben. Az adatok abszolút értékeinek összehasonlítása az egyes városok eltérő mérete, lakosságszáma és gazdasági szerepe okán is értelmetlen lenne, azonban az előbb vázolt tendencia áttekintése érdemi információkkal szolgálhat Tét gazdasági életét tekintve.

Terület	Megszűnt vállalkozások száma (db)	
	2019. év	2020. év
Magyarország	101720	110099

Terület	Megszűnt vállalkozások száma (db)	
	2019. év	2020. év
Nyugat-Dunántúl	7843	10150
Győr-Moson-Sopron megye	3418	3451
Tét	13	26

1-18. táblázat: Megszűnt vállalkozások száma országos, regionális, megyei és települési szinten Forrás: KSH (T-STAR)

1.9.2 A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A 2020-as gazdasági ágazati viszonyokat az alábbi 1.9-2. táblázat mutatja:

Ágazat	Vállalkozások száma
Mezőgazdaság	197
Feldolgozó ipar	37
Építőipar	45
Szállítás	13
Kereskedelem	49
Vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás	18
Szakmai, tudományos, műszaki	20
Oktatás	12
Szolgáltatások	86
Művészet, szórakoztatás, szabadidő	8
Egészségügyi, szociális, kulturális	9
Egyéb	33
Összesen	527

1-19. táblázat: Vállalkozások száma ágazatonként Téten 2020 Forrás: KSH

Látható, hogy a mezőgazdasági ágazatban a legaktívabbak a vállalkozások (37%), melyet az szolgáltatói szektor követ össztelepülési szinten 16.32%-os értékkel.

Megállapítható, hogy a vállalkozások számában eltolódás történt a legaktívabb ágazatot illetően: a mezőgazdasági vállalkozások kerültek túlsúlyba, melyeket a szolgáltató vállalkozások követnek, majd harmadik a kereskedelmi szektor.

1.9.2.1 Mezőgazdaság

A településen nagyobb állattartással foglalkozó cégek, illetve magánszemélyek egyaránt megtalálhatók, azonban a belterületi állattartás mértéke elenyésző, így sem a lakosok, sem a környezet számára nem jelent kockázati tényezőt. Az állattartó telepeket az alábbi 1.9-4. táblázat tartalmazza:

Állattartó telepek			
Gazdaság neve / tulajdonosa	Tartott állatok fajtája	Számuk (db)	Trágyahasznosítás / kezelés – kihelyezés
AGROTÉT Kft.	sertés	9000	Zárt trágyatárolók / szántóföldre kihordás
T-SÁMA Kft. Barcza-tagi baromfitelep	baromfi	n.a.	n.a.
Horváth György - Béketelepi sertéstelep	Sertés	n.a.	n.a.

1-20. táblázat: Állattartó telepek adatai Forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

A szántóterületek részben a Nozso Kft. kezelésben, részben magán gazdálkodók tulajdonában állnak, akik jellemzően gabonaféléket, repcét és napraforgót termesztenek. A trágyázás alapvetően műtrágyával történik, a szerves trágya használata kisebb mértékű.

A település erdőterületei kivétel nélkül magántulajdonban állnak, melyekről gazdálkodási információk nem állnak rendelkezésre. Az erdőterületek aránya folyamatosan növekvő tendenciát mutat, mivel a szántóföldek igen alacsony aranykorona értékűek, így terjeszkedésük nem akadályozza az erdőterületek növekedését.

A város művelési ágak szerinti megoszlását az alábbi 1.9-5. táblázat mutatja:

Művelési ágak	Összes terület (ha/m ²)	Összes belterület (ha/m ²)	Összes külterület (ha/m ²)	Zártkert (ha/m ²)
Szántó	25 200 488			
Gyep (rét)	560 950	-		
Szőlő	443 461	-		
Kert	104 897	-		
Gyümölcsös	348 238	-		
Gyep (legelő)	1 648 273			
Erdő	20 655 144	-		
Kivett	7 182 913			
Fásított terület	210 964	-		
Összesen	56 355 328	3 700 030	50 878 384	1 776 914

1-21. táblázat: A város művelési ágak szerinti megoszlása Forrás: Takarnet

1.9.2.2 Ipar

A település területén egy nagyobb volumenű ipari létesítmény, a Sokoró Ipari és Kereskedelmi Kft. található, mely - nem számítva a környező városok (Pápa-Győr-Csorna) munkaerő piaci helyzetét - a környező térség egyetlen, jelentős létszámot foglalkoztató vállalkozása. Mintegy 55 km-es vonzáskörzetből, 70 településről érkezik az összlétszámot tekintve közel 250 dolgozó. A központ Tét városában, a külső gyáregység Mezőlakon található. A munkaerő nagyobb hányada az autókábel összeszerelő üzemben világszínvonalú gépkocsik csoportkábelének összeállítását végzi, míg a gépgyári vonalon az autóiipari berendezésgyártás, különböző nagyméretű hegesztett szerkezetek, gyártórendszerek, kiszolgáló berendezések tervezése, gyártása a fő meghatározó termelési profil. Jelentős hányadot tesz még ki a hagyományosnak számító mezőgazdasági gépek gyártása, kommunális berendezések és gépek előállítás.

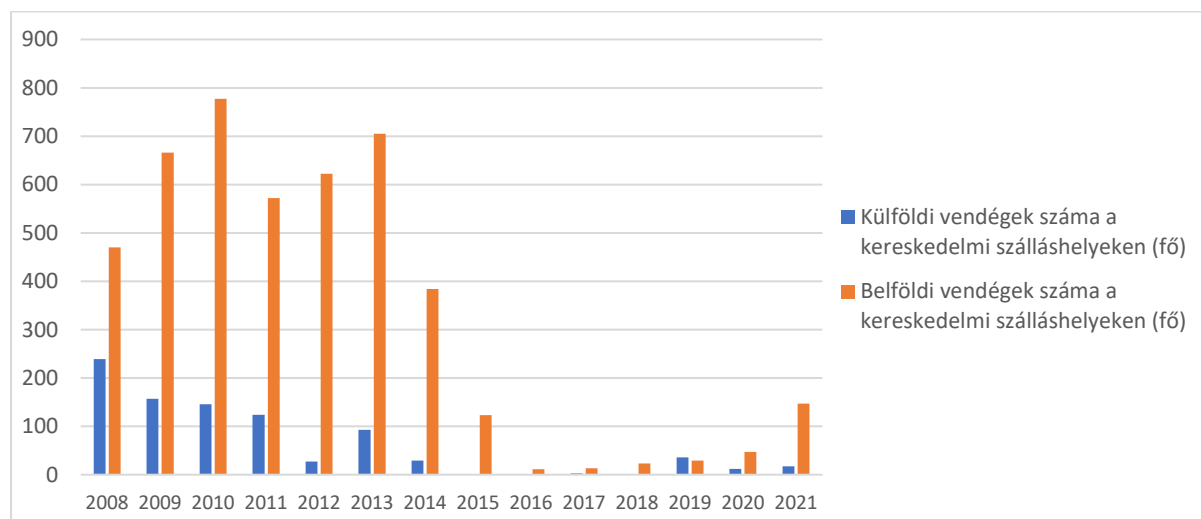
1.9.2.3 Turizmus, vendéglátás

Tét a járásban és megyei szinten is kiemelkedő turisztikai desztinációkkal bír, az ide látogatók a következő látványosságokat tekinthetik meg:

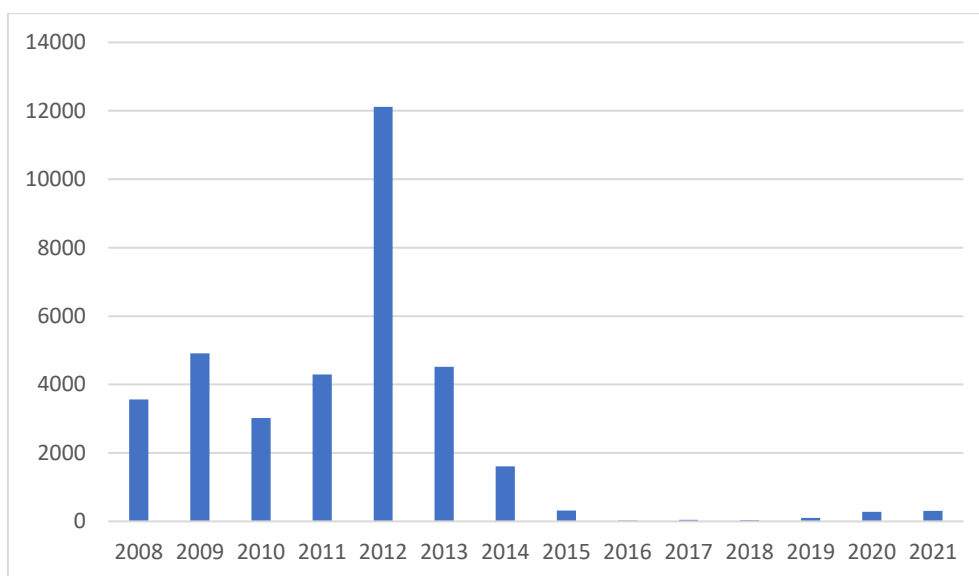
- 1 A Kisfaludy emlékmű: a Kisfaludy utcában emlékmű jelöli, hol állt a Kisfaludy család háza. Az épületet már évtizedekkel ezelőtt lebontották, és a Fő utca 129. szám alatt alakítottak ki emlékszobát.
- 2 Az evangélikus harangtornyot.
- 3 Az evangélikus templomot: 1778-ban épült klasszicizáló késő barokk stílusban. A torony nélküli épületben igazi különlegesség az 1780 körül keletkezett szószékoltár. A vörös márvány keresztelőkútja 1868-ból való.

- 4 A római katolikus templomot: 1818-ban késő barokk stílusban építették. Tornya a homlokzatból ugrik előre. Hajója ötboltszakaszos, szentélye félköríves záródású. Berendezése: klasszicista oltár, a padok a XIX. század első feléből valók.
- 5 Tétszentkút: Római katolikus templomot (Tétszentkút - Tétől 3 km-re a 83-as számú út mellett): búcsújáró hely. Barokk stílusban épült 1726-ban. A XVIII. század végén átalakították. Homlokzati toronnyal és félköríves szentéllyel épült, hajója síkmennyezetes. Az oltárok, a szószék és a Pieta-szoborcsoport rokokó alkotások, gazdag szobordíszekkel a XVIII. század első feléből. A képeket Maulbertsch és Dorfmeister festette. A templom mellett a Magyarok Nagyasszonya-szobor.
- 6 Pádai Szent Antal-kápolna (a temetőben) a kápolnától jobbra az 1849-es csornai csatában hősi halált halt Dzwonkovszky László és Münster Ede magyar honvéd századosok obeliszk síremléke.
- 7 Pokyvár: településtől 3 km-re lévő pusztát. Pokyvár várként nem, csak monostorként létezett. Ma magánkézben van.
- 8 Helytörténeti kiállítást: ahol megtalálhatók régi használati tárgyak (a háztartásokban használatos eszközök, tárgyak); mesterségek szerszámai (cipész-, szabóműhely, kádár, bognár, ácsszerszámok); nevelés és iskolatörténet (téli óvodával, iskolával kapcsolatos dokumentumok, naplók, fényképek stb.); a Római Katolikus Plébánián működő Játsházban készült gyermekmunkák.

Téten az idegenforgalom nem túl élénk, kereskedelmi szálláshelyek és falusi szálláshelyek nagyon kis számban találhatók a településen. A belföldi és külföldi vendégek és a vendégéjszakák számát mutatja az 1-55. ábra, valamint az 1-56. ábra a 2008-as évtől idősoros bontásban a kereskedelmi szálláshelyeken. Látható, hogy Tétre a vendégek túlnyomó része belföldről érkezik. A belföldi vendégek száma 2010-ig növekvő tendenciát követett, majd 2011-re és 2012-re visszaesett 550-600 főre. 2013-tól ismét körülbelül 700 fő látogatott Tétre. Az őszi-téli időszakban jellemzően a vadászatot kedvelők érkeznek a környékre és szállnak meg a településen. Ők inkább osztrák és olasz nemzetiségűek, és átlagosan 3-4 éjszakát töltenek a városban.

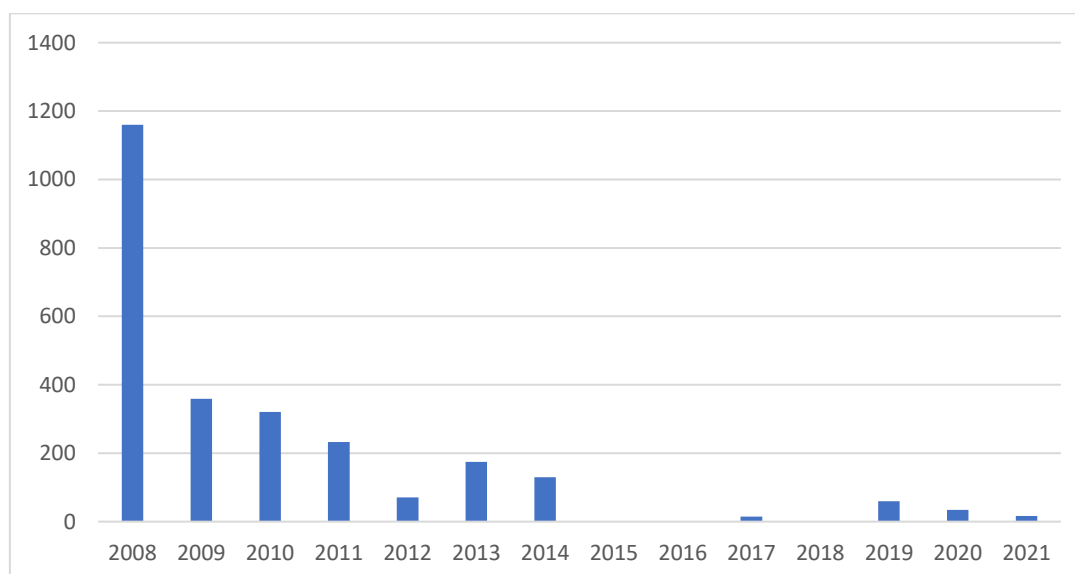

1-55. ábra: Belföldi és külföldi vendégek száma a kereskedelmi vendéglátóhelyeken (fő) Forrás: KSH

1-56. ábra: Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken Forrás: KSH

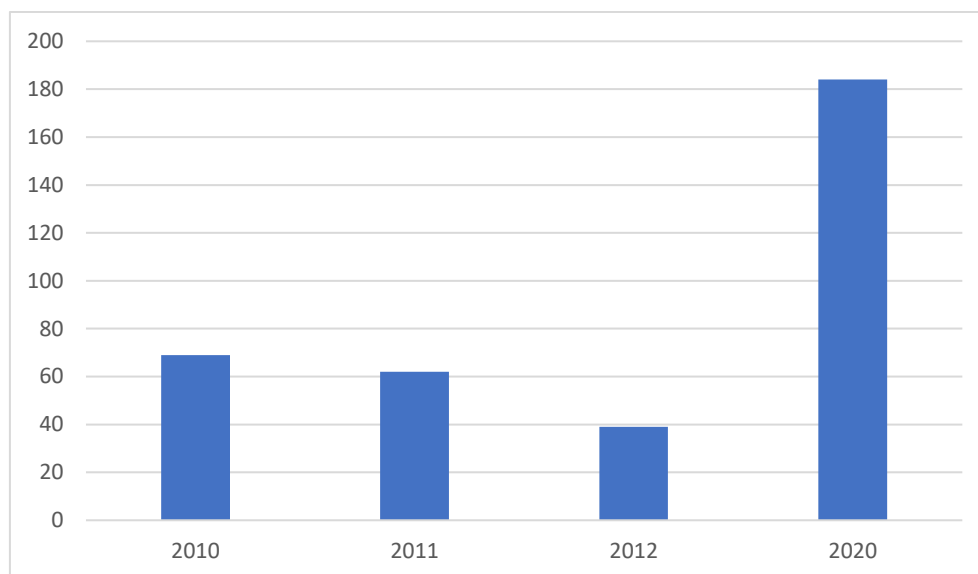
A vendégéjszakák száma 2012-ben volt a legmagasabb, ekkor töltötték a legtöbb időt a látogatók a településen. Ez kiugró évnak számított a több, mint 12000 vendégéjszakával, hiszen ezek száma folyamatosan ingadozott, 2008-tól 4000 körül szórt. 2013-ban a tendencia nem folytatódott, az erőteljes emelkedés után a vendégéjszakák száma visszaesett 4520-ra, ez folytatódott 2014-re is, amikor már csak 1608 volt, és utána drasztikusan lecsökkent.

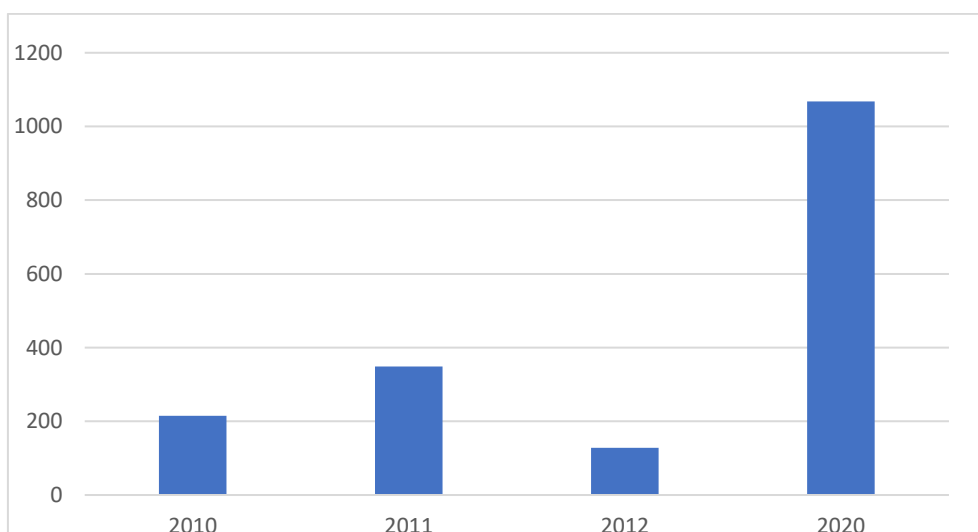
1-57. ábra: Külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db) Forrás: KSH

A fenti ábra alapján jellemezhető a külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken. A külföldi vendégek esetében a 2008-as év volt kiugró, az itt töltött vendégéjszakák száma elérte a közel 1200-at. Ez alapján megállapítható, hogy a jelzett évben egy vendég 4-5 éjszakát töltött el a települési szálláshelyen. 2009-re azonban ez az érték visszaesik a harmadára, és a következő években folyamatosan csökken. A mélypont 2015, 2016, 2018, melyekre feltételezhető, hogy nincs adat vagy valóban nem töltöttek ott külföldi vendégek éjszakát. Ezeken kívül mélypont 2017-ben volt, mikor 15 éjszakát töltöttek el külföldi vendégek, de 2017-ben is csak 17-et. 2 Magán szálláshelyekből 2

volt megtalálható a településen 2013-ban. A magán szálláshelyek száma 2008 és 2012 között volt a legmagasabb, de ekkor is csupán 4 szálláshelyről beszélhetünk, mely számhoz 33 férőhely tartozik, amely években két szálláshely található, úgy 13 a férőhelyek száma. A vendégek és a vendégéjszakák száma a következőképpen alakult (1-58. ábra, 1-59. ábra):

1-58. ábra: Egyéb magán szálláshelyek vendégeinek száma (fő) Forrás: KSH

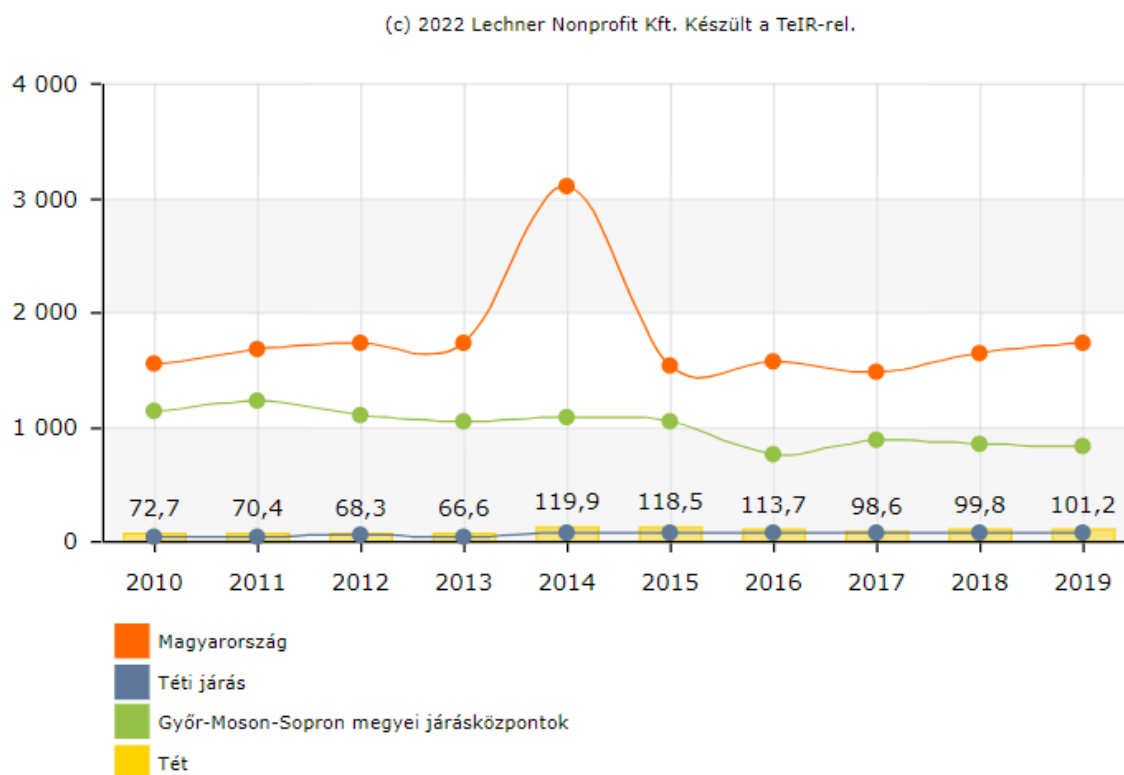

1-59. ábra: Egyéb magán szálláshelyek vendégéjszakáinak száma (db) Forrás: KSH

A diagramokról látható, hogy a vendégek száma a magán szálláshelyeken a 2008-as évig szinte folyamatosan növekedett, 2009-től kis mértékben, ezután pedig a vendégek számának és az eltöltött éjszakák számának tekintetében jelentősen visszaesett. 2011-ben ismét emelkedés, majd folyamatos csökkenés látható 2013-ig, ahol az érték közelít a nullához.

1.9.3 A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)

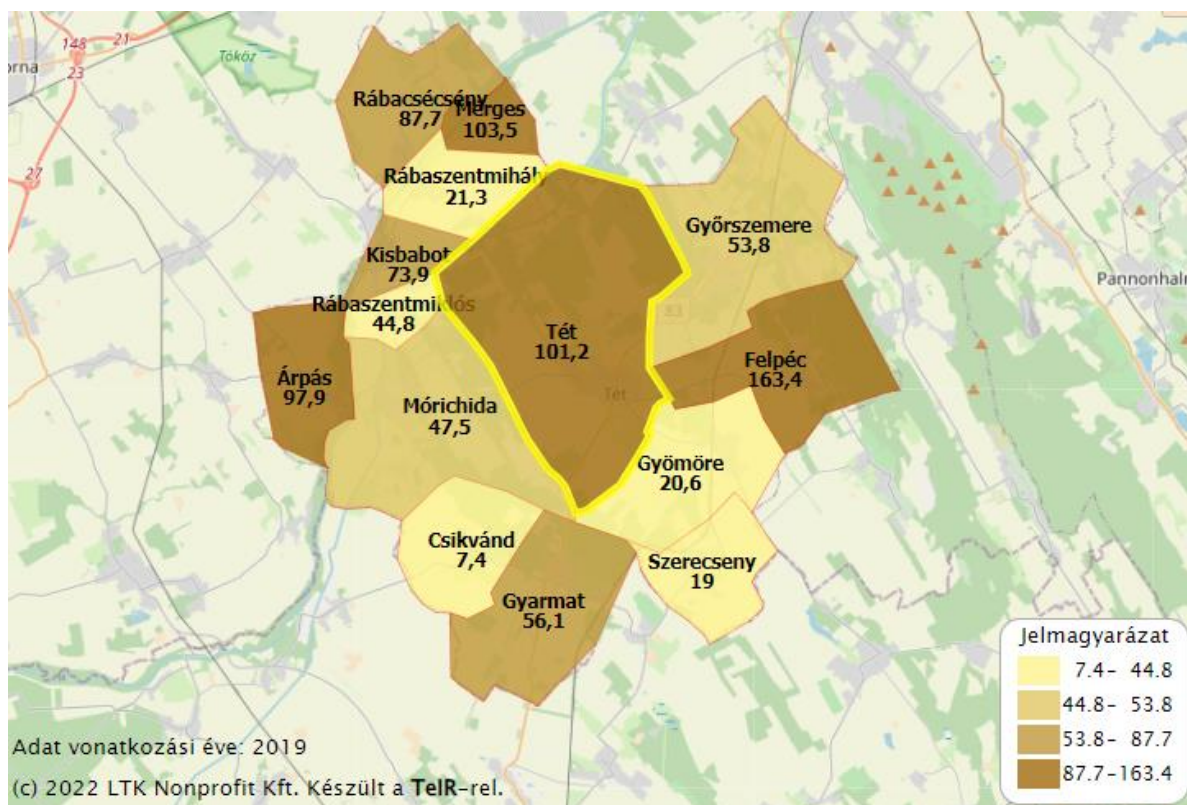
A város gazdasági versenyképességének leírásához két mutatót használunk, melyek közül az első az egy lakosra jutó jegyzett tőke. Ennek alakulását országos, járási, települési és megyei járásközpontok szintjén a következő grafikon mutatja be:

1-60. ábra: Egy lakosra jutó jegyzett tőke (ezer Ft-ban). Forrás: TeIR, 2022

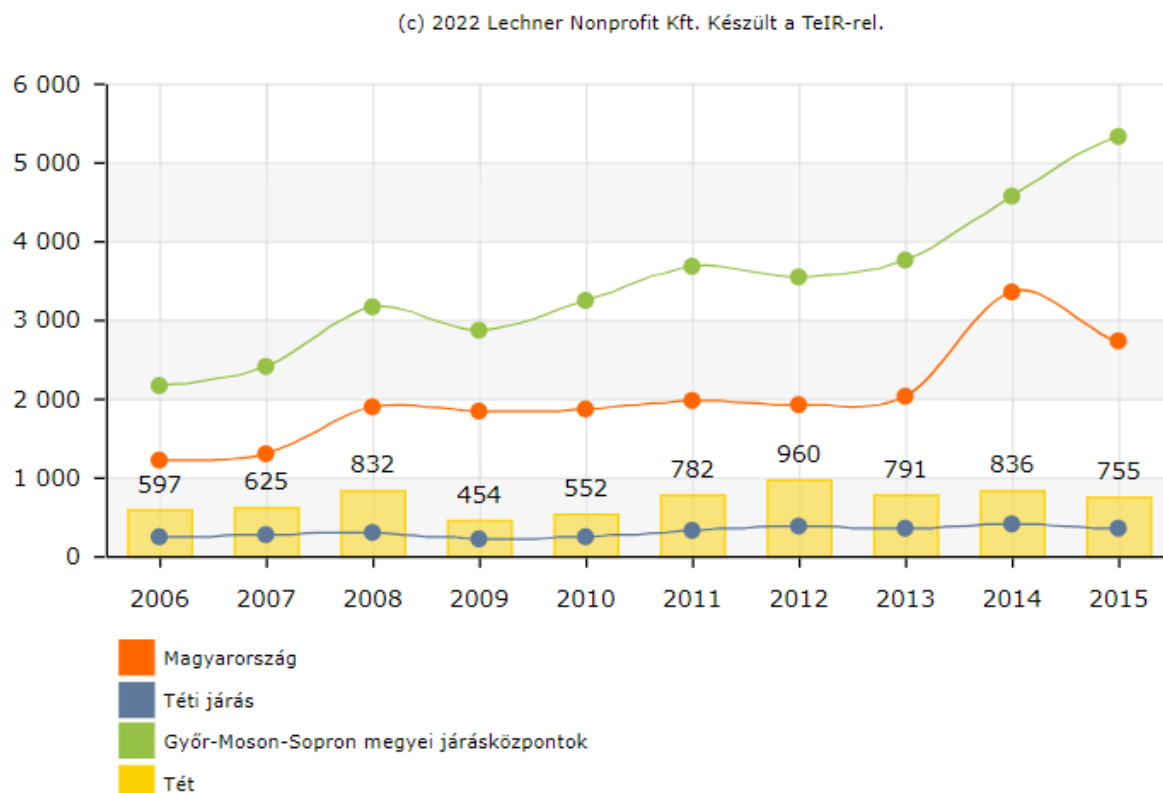
A grafikonról az országos tendenciáktól eltekintve, összességében megállapítható, hogy Tét város értékei közel hasonlóak a megyei járásközpontok, a járási, valamint a települési egy főre jutó jegyzett tőke alakulásának tükrében. A megyei járásközpontok összesen kedvezőbb értékeket produkáltak, kisebb közeledés figyelhető meg, 2015 után 2016-ra volt egy jelentősebb visszaesés. A települési és járási trendek megfeleltethetők egymásnak, ami alapján megállapítható a jegyzett tőke egy főre eső fogyatkozása. A jegyzett tőke értéke reflektál a területi versenyképességre, így ez alapján a versenyképességben is visszaesést feltételezhetünk.

Az egy főre jutó jegyzett tőke járáson belüli értékeit az alábbi ábra szemlélteti:

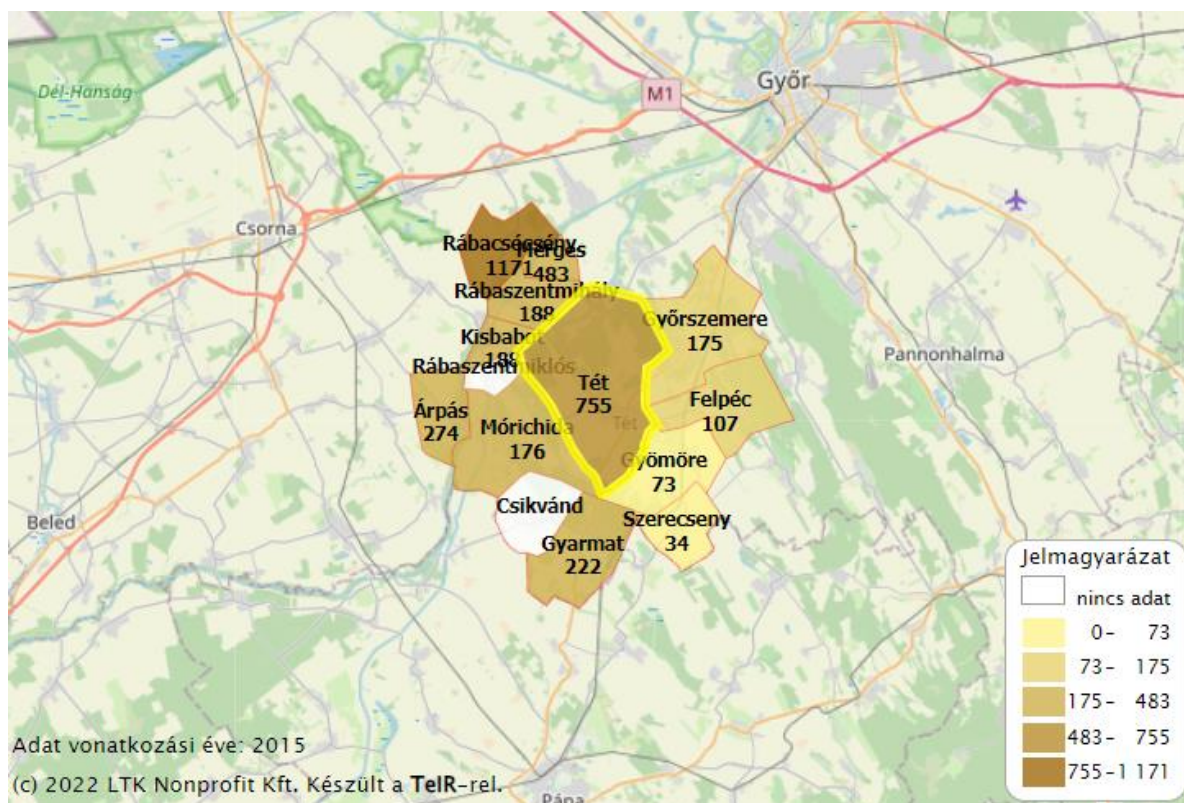
1-61. ábra: Egy lakosra jutó jegyzett tőke a járási településeken (ezer Ft-ban) Forrás: TEIR, 2022

A térkép alapján a legkedvezőtlenebb helyzetben a járás tekintetében Csikvánd és Szerecseny település tartozik, a legmagasabb érték pedig Felpécen tapasztalható, mely jelentősen meghaladja a járásközpont eredményét is. A versenyképességet jól tükrözi a bruttó hozzáadott érték mutató is, amely esetében Tét értékei a járási, valamint országos, illetve a megyei járásközpontokkal összehasonlítva az alábbi grafikonról olvashatók le:

1-62. ábra: Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (ezer Ft-ban). Forrás: TeIR, 2022.

A bruttó hozzáadott értékről csak 2015-ig vannak adatok, trendjei országos és megyei járásközponti szinten 2011-ig megegyeznek, azzal a különbséggel, hogy 2015-ben országos viszonylatban csökkenés jelentkezett, míg a megyében továbbra is növekedés volt tapasztalható. A megyei járásközpontok összes bruttó hozzáadott értéke jóval magasabb az országos értékeknél. Tét esetén látható, hogy a város teljesítménye meghaladja a járási értékeket, a 2000-es évek végén erősen ingadozó, majd növekvő trendekkel, amely köszönhető a településen működő magas hozzáadott értékkel bíró nagyvállalkozónak.

1-63. ábra: Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték a téti járásban (ezer Ft-ban), 2019. Forrás: TeIR, 2022.

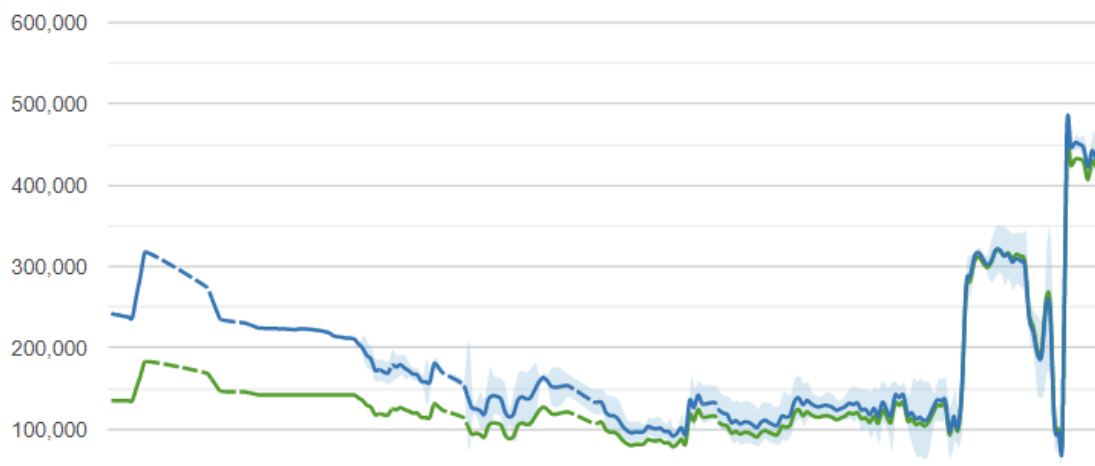
Az 1-63. ábra segítségével is látható a település járáson belüli kiemelkedő szerepe, mely mellett figyelemre méltó Rábacsécsény, valamint Mérges települések eredménye is.

1.9.4 Turisztika, vendéglátás

A településen a turizmus nem mondható élénknek, a szektor elhanyagolható mértékben járul hozzá a város gazdasági versenyképességéhez. Habár megtalálhatók turisztikai attrakciók a településen és környékén, az érdeklődés alacsony, emellett szálláshelyekből és vendéglátó egységekből egyaránt kevés található a városban. A szálláshelyek kihasználtsága korántsem maximális, így a fennmaradásuk is kérdéses lehet a turisztikai trendek további folytatása esetén. Tét mindeddig korlátozottan tudott a környező nagyobb, illetve sokoróaljai településekkel közös programkínálatot kialakítani. A meglévő attrakciók vonzereje és száma alapján elsősorban ilyen együttműködésekben keresztül áll rendelkezésre turisztikai potenciál a településen.

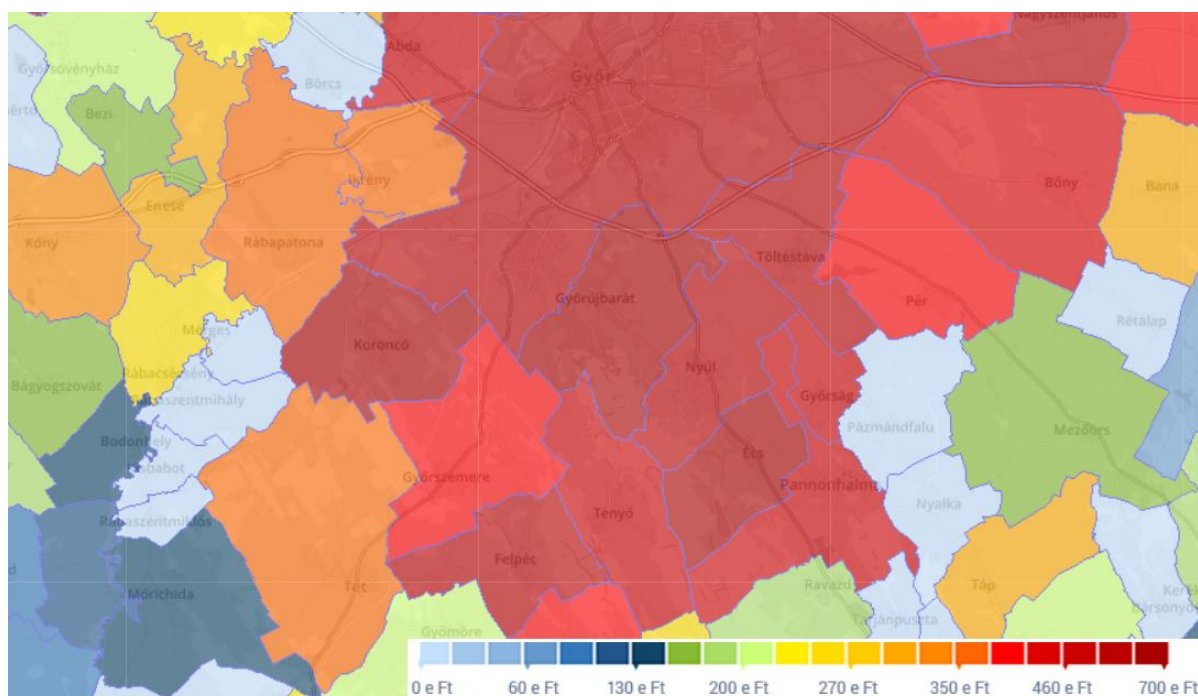
1.9.5 Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Lakóingatlanok tekintetében 2022 januárjában Tét és vidékén a legolcsóbb négyzetméterár 213 333 Ft, a legdrágább négyzetméterár 525 862 Ft volt. A míg a legdrágábbat 36,9 millió forintért hirdetik. Az átlagos négyzetméterár 452 706106 ezer forint. A négyzetméterárak alakulását 2002 és 2022 között nominális és reálárfolyamon az alábbi ábra szemlélteti:

1-64. ábra: Négyzetméterárak alakulása Forrás: ingatlanet.hu

A diagram alapján látható, hogy a négyzetméterárak a településen 2019-ben jelentősen növekedni kezdtek, ami az épülő társasházaknak köszönhető. Az országos ingatlanpiacon tapasztalt visszaesés és nehéz helyzet 2009-ig a településen is megmutatkozott, ugyanis több mint a felére csökkentek a négyzetméterárak. 2009-ben meredek emelkedés volt tapasztalható. Ezután ismét drámai esés figyelhető meg és 2012-ben eléri a mélypontot, közel 50 e Ft-ot. Azonban ez a csökkenés nem tartott sokáig, 2013 elejére már ismét növekedés tapasztalható az árak tekintetében, ez 2019-ig viszonylag stabil szinten állt, majd 2019-től óriási emelkedés volt tapasztalható, mely 2020-ban jelentősen visszaesett, de 2021-re még nagyobb növekedés jelentkezett.

1-65. ábra: Négyzetméterárak alakulása Győr vonzáskörzetében Forrás: ingatlanet.hu

A fenti ábra mutatja be a négyzetméterárak alakulását Győr vonzáskörzetében. A térképről jól leolvasható, hogy Győr közvetlen agglomerációs gyűrűjében az ingatlanok meghatározó négyzetméterenkénti ára magasabb-ikrény kivételével-, mint a gyűrűn kívül eső településeken. Több

környékbeli településen azonban magasabb árak láthatók, Töltéstaván, Győrújbaráton, Écsen, Felpécen, Koroncón, Győrújfalun és Vámoszabadin. Az árfelhajtó hatások közé sorolható a kiváló környezeti és kulturális értékek megléte a települések kifejezetten jó megítélése és természetesen Győr közelsége. Győr esetében a négyzetméterárak 650 e Ft körül mozognak az 1-65. ábra szerint, Téten a legfrissebb adatok szerint átlagosan 270-350 e Ft között található a négyzetméterenkénti ingatlanár, ami valamivel több, mint a járás többi településén. Felpéc és Győrszemere esetében magasabbak az árak a tétinél, ez köszönhető Győr közelségének, agglomerációjának.

1.10 Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.10.1 Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

1.10.1.1 Költségvetés

A 2020-2024. évekre szóló gazdasági - és humán programját a Képviselő testület az alábbi jogszabály figyelembevételével fogadta el, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. számú törvény 116. Paragrafus.

A költségvetési bevételek összege 1 679 796 ezer forint, ami a 2020. évi állapothoz képest 355 520 ezer forinttal magasabb értéket jelent.

Az egyenleget a következő táblázat mutatja:

768 167 E Ft	Költségvetési bevétellel
1 084 781 E Ft	Költségvetési kiadással
-316 613 E Ft	Költségvetési egyenleggel

1-22. táblázat: *Költségvetési egyenleg előirányzata 2021.*

Tét Város Önkormányzatának 9/2021. (IX.23.) számú rendeletét Tét Város Önkormányzata 2021. évi költségvetéséről szóló 3/2021. (II.23.) rendelettel módosította.

Ennek értelmében a költségvetési egyenleg a következőképpen változott:

1 319 400 E Ft	Költségvetési bevétellel
1 656 427 E Ft	Költségvetési kiadással
-337 027 E Ft	Költségvetési egyenleggel

1-23. táblázat: *Költségvetés módosítása. Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás*

1.10.1.2 Bevételek

A bevételek alakulásáról általánosságban megállapítható, hogy az eredetileg tervezetthez képest az évenkénti tényleges adatok túlteljesítést mutatnak. Tét város önkormányzatának saját folyó bevételei az elmúlt években folyamatos bővülést mutattak. A 2021-es évi előirányzat szerint a költségvetési bevételek összege 768 167 ezer Ft. A költségvetésben szereplő saját bevételek között a legjelentősebb továbbra is a helyi adókból származó tervezett bevétel 52 146 000 forintos összege, amely a módosítás értelmében 53 956 000 Ft-ra nő.

1.10.1.3 Kiadások

A bevételi oldalon tapasztalható nagyságrendi növekedés a kiadási oldalon is jelentkezik, ugyanis a jelenlegi módosított kiadási előirányzatokhoz képest - 1 656 427 802 Ft -, a 2020-as érték 1 041 346 235 Ft volt.

A 2021. évi felhalmozási kiadások legjelentősebb tételét a különböző beruházások és felújítások képezték, ezek értéke 194 486 889 Ft és 182 152 214 Ft.

A felhalmozási kiadások (befektetések, felújítások) az elmúlt két évben váltak jelentős tétellé, a felhalmozástól a bevételek növekedése, illetve a kiadások további csökkenése várható, ami hosszú távon biztosíthatja a város gazdálkodását.

1.10.1.4 Gazdasági program

Tét városa 2020. szeptember 30-án fogadta el Gazdasági és Humán Programját (2020-2024), amely rögzíti az időszak költségvetés-tervezésének elveit, az önkormányzat településfejlesztésének elveit, céljait:

- 1 Épitési telkek és ehhez kapcsolódva esetleges, új utcák igénye szerinti kialakítása
- 2 Belterületi közutak felújítása, szükség szerint építése
- 3 Járdák felújítása, szükség szerinti építése
- 4 Középületek környezetének rendezése, az épületek akadálymentesítése
- 5 Csapadékvíz-elvezető rendszer építése, felújítása
- 6 Ivóvíz-rendszer felújítása, rekonstrukciója, szükség szerinti bővítése, irányítás technikai fejlesztése (szolgáltató bevonásával)
- 7 Temető létesítményeinek felújítása, építése
- 8 Turisztikai jellegű területek fejlesztése, kialakítása
- 9 Elhanyagolt ingatlanok feltérképezése, eljárás a tulajdonosokkal szemben, szükség szerint azonnali beavatkozás, (pályázati forrás bevonása)
- 10 A rendezési terv szerinti utak felülvizsgálata és rendbetétele
- 11 A rendezetlen vagy rosszul funkcionáló közterületek rendezése

1.10.2 Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

A települési fejlesztésekről a Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság gondoskodik, 3 képviselő és 2 nem képviselő taggal.

A Mötv. 120. §-ában leírtakon kívül a továbbiakat látja el:

- 1 Véleményezi az önkormányzat vállalkozási, fejlesztési koncepcióinak kidolgozását;
- 2 Véleményezi az önkormányzat tulajdonában, illetve kezelésében lévő ingatlanok hasznosítását;
- 3 Véleményezi az önkormányzati lakások elidegenítését, építési telkek hasznosítását;
- 4 Előzetesen állást foglal a városrendezéssel összefüggő kérdésekről;
- 5 Közreműködik az önkormányzat fejlesztési programjainak kidolgozásában, figyelemmel kíséri megvalósításukat;
- 6 Ellenőrzi a település fejlesztésével kapcsolatos tevékenységet, véleményezi a nagyobb beruházásokat, vizsgálja a gazdasági adottságokat és lehetőségeket;

- 7 Előzetesen véleményezi a területi szabályozási tervekkel, azok tervezésével kapcsolatos elképzelésekről szóló beszámolókat.

Megvitatja, véleményezi, valamint javaslatot tesz:

- 1 kommunális szolgáltatások javítására;
- 2 építési telkek kialakítására, hasznosítására;
- 3 a közlekedési infrastruktúrát, közlekedésbiztonságot javító intézkedések megtételére;
- 4 utak, hidak, fenntartására;
- 5 közműtársulásra, víz-, csatorna-, gázfejlesztési lehetőségekre;
- 6 zöldterület, parkolók fejlesztésére;
- 7 műemlékvédelem, idegenforgalom fejlesztésére;
- 8 köztisztaság fenntartására;
- 9 utcaelnevezésekre.

1.10.3 Gazdaságfejlesztési tevékenység

Tét város elkötelezett a városfejlesztési tevékenységeket illetően, a településfejlesztés a 2000-es évekre visszanyúlóan napirenden szerepel, mely tevékenységet a különböző fejlesztési, rendezési dokumentumok kialakítása foglalja keretbe. Emellett a város kihasználja a pályázási lehetőségeket, amit az Európai Unió, illetve a hazai források biztosítanak.

1.10.4 Foglalkoztatáspolitikai

Tét Város Önkormányzata 2015. évben indított járási Startmunka Mintaprogramok tevékenységeinek, és elért eredményeinek folytatása és megtartása érdekében hosszabb időtartamú közfoglalkoztatást kíván fenntartani.

2020-2021-ban a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási tevékenység keretein belül az alábbi tevékenységeket szeretné önkormányzatunk ellátni:

- A 2015-ben indult mintaprogram folytatásaként végzendő mezőgazdasági tevékenységek
- Önkormányzat tulajdonában levő ingatlanok javítása, karbantartása
- Önkormányzati tulajdonban levő külterületi és belterületi utak javítása, padkázása
- Önkormányzati tulajdonban levő közterületek, parkok gondozása

A foglalkoztatás célja a nyilvántartott álláskereső - elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők - munkavállalásának elősegítése, értékteremtő munka biztosítása közfoglalkoztatásra irányuló jogviszonyban. A program folytatásának keretében, munkavállalás szempontjából olyan aktív álláskeresőket kívánunk alkalmazni, akik hátrányos helyzetükből, vagy korukból adódóan akár több évre is kiszorultak a munkaerőpiacról, de a közfoglalkoztatás keretében újra lehetőséget kaphatnak a rendszeres munkavégzésre. A közfoglalkoztatásban résztvevők munkatapasztalatra tehetnek szert, ami növeli a munkához jutásuk esélyeit a valódi munkaerő piacon.

Tét Város Önkormányzata komoly célokat tűzött ki a hosszabb időtartamú közmunka program keretén belül, az eredményes közfoglalkoztatás megvalósításában. A település az elmúlt évben a kormányzat által nyújtott Start-mintaprogramokban részt vett, ennek következtében a munkanélküliségi mutatói

óriási mértékben csökkentek. Átlagosan 45 fő munkanélkülinek biztosít a város teljes foglalkoztatását, melyre a rendszerváltozás óta nem volt példa.

1.10.5 Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az önkormányzat tulajdonában 2 db ingatlan van a 2021-es adatok szerint. A lakások állapota leromlott, mindkét lakás külső és belső felújításra szorul.

1.10.6 Intézményfenntartás

A Köznevelési tv. (2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről) 74. § (1) bekezdése alapján 2013. január 1. napjától az állam gondoskodik – az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével – a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.

A. tv. 74. § (4) bekezdése alapján a 3000 főt meghaladó lakosságszámú települési önkormányzat gondoskodik – a szakképző iskola kivételével – az illetékességi területén lévő összes, saját tulajdonában álló, az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyon működtetéséről.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján tehát 2013. január 1-jétől a Téten lévő nevelési-oktatási intézmények közül az alábbiakban felsorolt intézmények állami fenntartásba kerültek, működtetésük az alábbiak szerint alakul:

Állami fenntartású, önkormányzati működtetésű intézmények 2013. január 1-jétől: Kisfaludy Károly

Általános Iskola (9100 Tét, Debrecen utca 3.). A fenntartói feladatokat a Győri Tankerületi Központ gyakorolja.

1.10.7 Energiagazdálkodás

Az önkormányzati fenntartású intézmények energiajellemzőinek megfelelő mélységű elemzéséhez nem állnak rendelkezésre adatok. Ennek pótlásához elengedhetetlen az említett épületek részletes víz, gáz és áram fogyasztásának nyomon követése, valamint ezen adatok kiértékelése. A jövőbeni felújításoknál ma már országos gyakorlat az energetikai jellemzők javítása, így ezek prioritásként kezelése hozzájárul az önkormányzati kiadások lefaragásához, mely felszabaduló források további beruházások önrészeként is felhasználható.

A városban távhőszolgáltatás nem létezik, a gáz, elektromos áram, víz-közmű szolgáltatást a térségben megszokott vállalatok végzik.

1.11 Településüzemeltetési szolgáltatások

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény értelmében az önkormányzat kötelezően ellátandó, településüzemeltetéssel összefüggő tevékenységei a következők:

1. településüzemeltetés

- köztemetők kialakítása és fenntartása
- a közvilágításról való gondoskodás,
- kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása,
- a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása,

- közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása,
 - gépjárművek parkolásának biztosítása
2. környezet-egészségügy
 - köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása,
 - rovar- és rágcsálóirtás;
 3. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
 4. hulladékgazdálkodás;
 5. távhőszolgáltatás;
 6. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

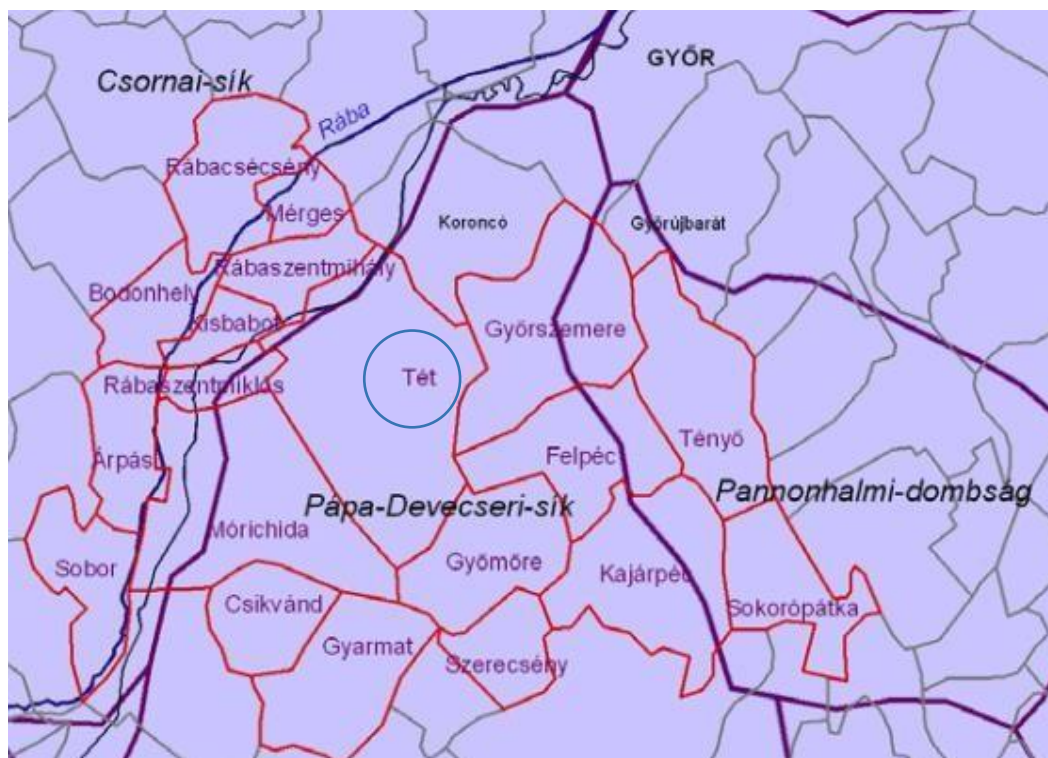
Ssz	Intézmény/ szervezet neve	Tevékenység
1.	Önkormányzat	Településüzemeltetés (közvilágítás, köztemetők, közparkok, kéményseprő, közutak, parkolás stb.)
2.	Önkormányzat	Környezet- egészségügy
3.	Volán (nincs helyi járat)	Helyi közösségi közlekedés
4.	GHGY Nonprofit Kft.	Hulladékgazdálkodás
5.	MVM Gázművek Zrt	Távhőszolgáltatás
6.	Pannon-Víz Zrt.	Víziközmű szolgáltatás

1-24. táblázat: A főbb településüzemeltetési szolgáltatások ellátói

1.12 A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1 Természeti adottságok

A település a Kisalföld nagytájon, a Marcal-medence középtáján és azon belül a Pápa-Devecseri kistájban fekszik:

1-66. ábra: Tét elhelyezkedése Forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

1.12.1.1 Geológia és domborzat, talaj

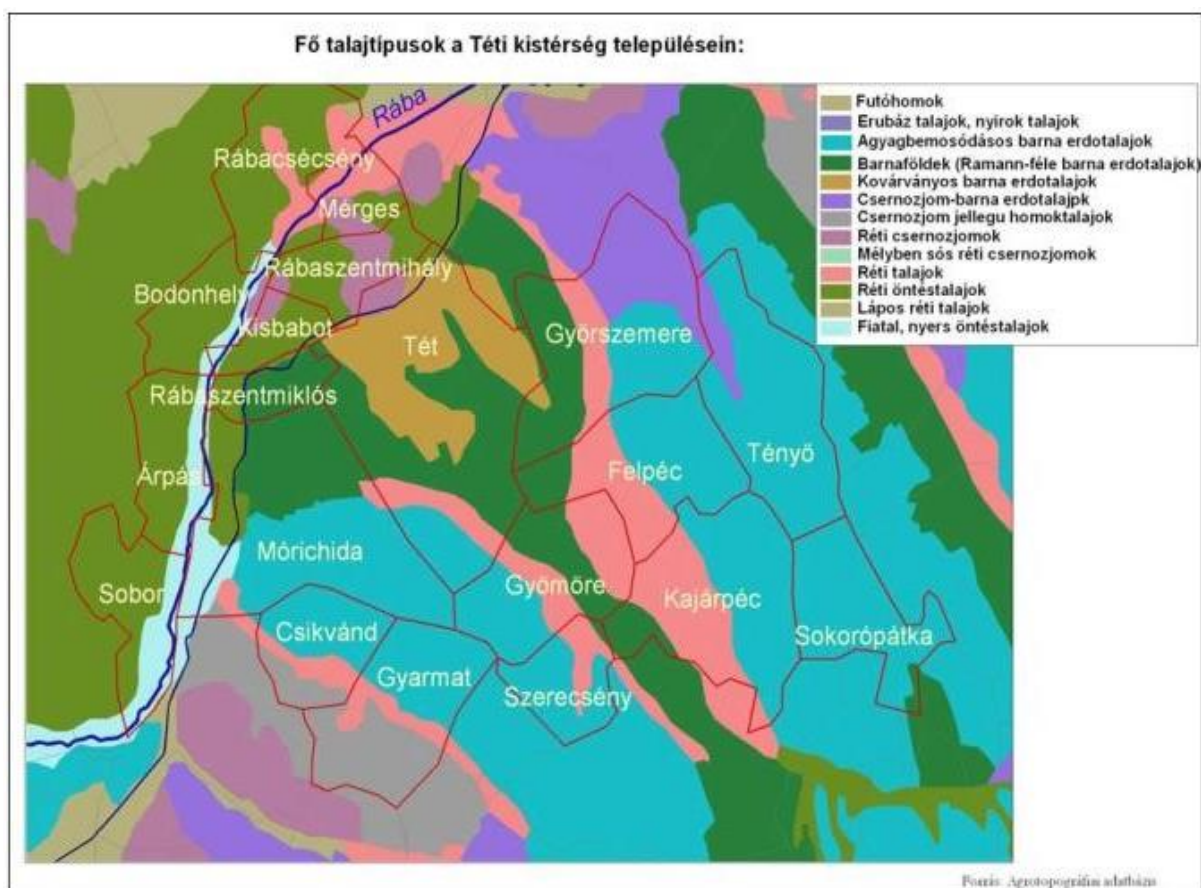
Tét a Pápa-Devecseri-sík kistáj területén fekszik, melynek területe 1162 km² (a középtáj 73,4 %-a, a nagytáj 21,2 %-a).

A Bakony és a Marcal-völgy között elterülő terjedelmes kistáj K-i fele közepes helyzetű (150 m feletti), Ny-i fele alacsony helyzetű (125-150 m közötti) enyhén tagolt hordalékkúp síkság. Tájképileg sajátosan színezi a Somló (432 m) vulkanikus tanúhegye. A relatív relief a táj Ny-i harmadában 5-10 m/km², középső harmadában 10-25 m/km², K-i peremén 25-50 m/km², eltekintve természetesen a Somlótól, ahol 250 m/km²-ig fokozódik. A Bakonyból a Marcalhoz siető patakok K-ről Ny-ra tartó párhuzamos völgyekkel szabdalják a felszínt. A völgyűrség értéke: átlag 0,99 km/km² a mélyebben fekvő völgytalpak nedvesebb, a köztes hátaik – főleg a K-i részben – szárazabb termőhelyeket jelentenek a területhasznosítás számára.

A kistáj a Rába és a bakonyi vízfolyások közös hordalékkúp maradványa, amelynek kavicsanyaga számos helyen megmaradt. A felszín nagyobb részét azonban löszös-iszapos-homokos folyóvízi és lejtőüledékek borítják. Alóluk számos helyen felszínre bukkan a fekvő homokos, helyenként kavicsos pliocén anyaga is, amelyet helyenként tekintélyes vízhozamokat adó tározó rétegek tagolnak. A szerkezeti vonalakkal tagolt medencealjzatot főként paleozoos metamorf képződmények és kréta időszaki kőzetek alkotják. A késő-miocénben megélénkült vulkáni tevékenységre utal, hogy Tét környékén folyamatosan trachitvulkán működött, s legalább 1800 m vastagságú vulkáni kőzettömeg keletkezett.

Mivel azonban az egészében aszeizmikus terület geotermikus gradiense nagyobb az országos átlagnál, csak 50 °C feletti hőmérsékletű vizet lehet kitermelni. A mélységi hőfluxus hasznosítása nem éri el a 25 %ot.

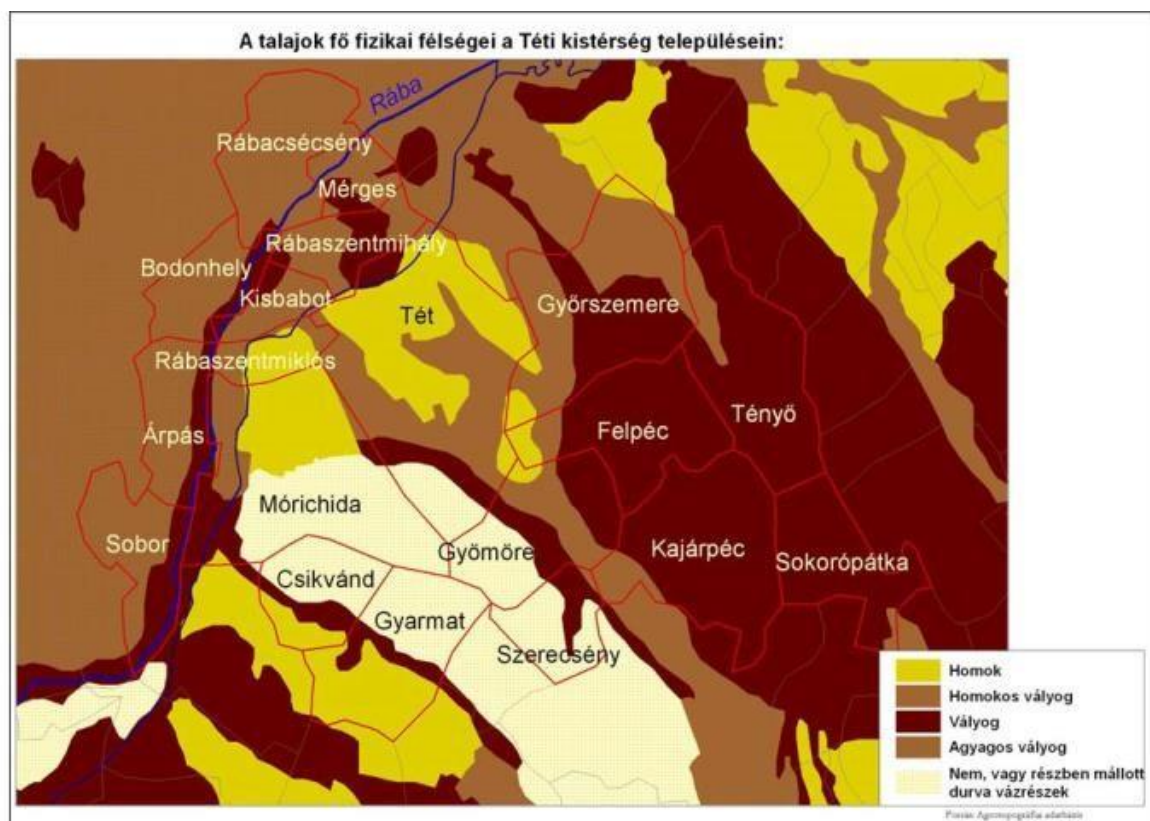
A talaj típusát Téten a következő 1-67. ábra mutatja:

1-67. ábra: Fő talajtípusok a Téli járásban, forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Ez alapján megállapítható, hogy a településen jellemző talajtípus kovárányos barna erdőtalaj és barnaföldek (Ramann-féle barna erdőtalajok), emellett agyagbemosódásos barna erdőtalajok és réti talajok fordulnak még elő.

A talajok fő fizikai típusait a Téli járásban az alábbi térkép szemlélteti:

1-68. ábra: A talajok fő fizikai félségei a Téli-járásban, forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Az ábráról látható, hogy a település nagy részén homok mellett homokos vályog található. Egy kisebb részen vályog és nem, vagy részben mállott durva vázrészek is találhatók.

1.12.1.2 Vízrajz

A kistáj teljes egészében a Marcal jobb oldali vízgyűjtő területe a Kisalföldön, amelyet az egymással párhuzamosan a Marcalba siető patakok tagolnak. A járás legnagyobb része a Rába-Rábca és Marcal vízrendszeréhez tartozik, de a keleti rész vizeit már a Sokorói-Bakony-ér vezeti le. A térség mérsékelt lefolyású terület. A két folyóból jelentősebb vízkifolyások találhatók Téten.

Tét közigazgatási területén az alábbi vízfolyások találhatók:

- 1 Csángota-ér – Pápai Vízársulat kezelése
- 2 Téli-árok – önkormányzati kezelés
- 3 Szilas-árok – önkormányzati kezelés
- 4 Két db halastó - magántulajdon

1.12.1.3 Klimatikus viszonyok

Tét mérsékelt meleg, mérsékelt száraz éghajlatú. A napfényes órák száma 1950 körüli, nyáron 770 óra napsütés várható. Télen 180 órát szokott sütni a nap.

Az évi középhőmérséklet átlagosan 9,5 és 10,0 °C közötti, a vegetációs időszaké pedig 16,5-16,8 °C közötti. A 10 °C középhőmérsékletet meghaladó napok száma mintegy 190 nap; a 10 °C átlépésének tavaszi napja általában ápr. 10-12. körül, míg az őszié okt. 20. körül van. A fagymentes időszakok hossza

átlagosan 190-195 nap. Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok és minimumok átlaga 33,0-34 °C közötti, illetve -16,5 °C körüli.

A csapadék évi összege 580 és 620 mm között van, míg a vegetációs időszakban 340-370 mm-re számíthatunk, a járás csapadékosabb területen fekvő települései Tét, Gyömöre, Gyarmat, Csikvánd. A hótakarós napok átlagos száma 30-35 nap, míg az átlagos maximális hóvastagság 20-25 cm körüli.

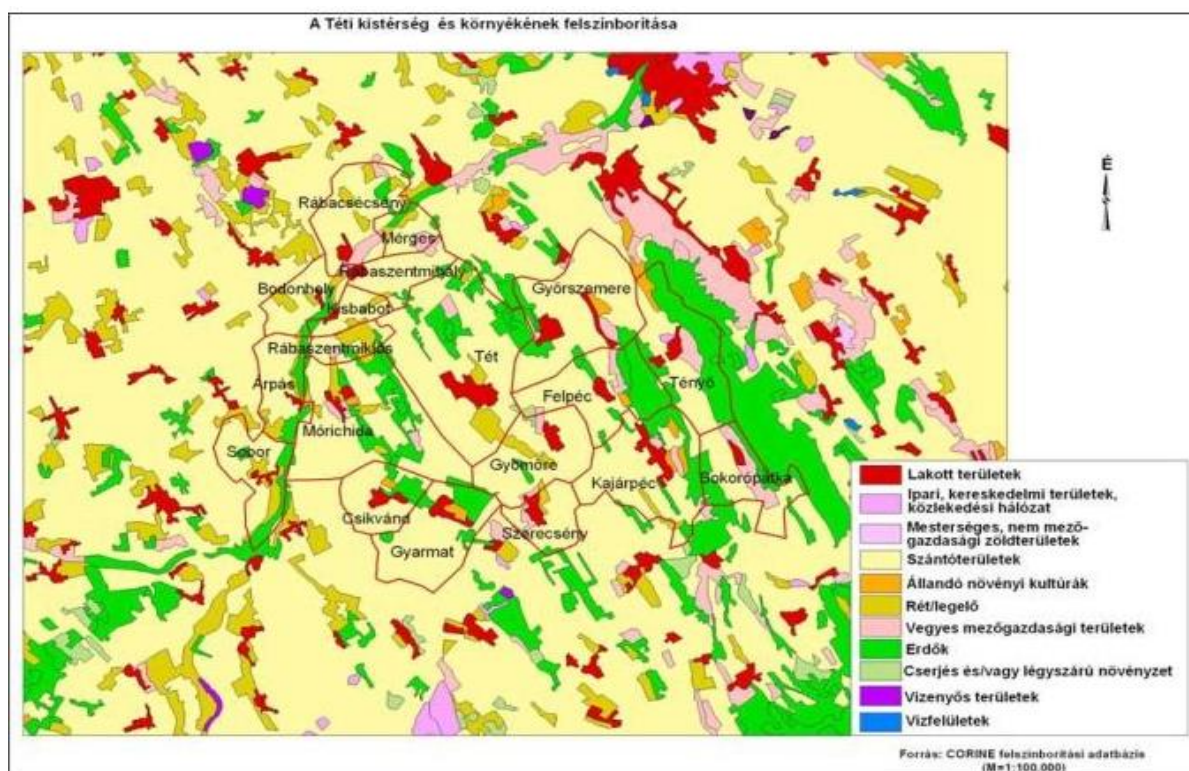
Az ariditási index a területen 1,14-1,18 között változik.

Az uralkodó szélirány ÉNy-i, az átlagos szélsébség 3 m/s körüli, a járás nyugati településein ennél valamivel kevesebb, a középső területeken (Tét) ezt valamivel meghaladó értékeket mérnek. Az éghajlat a területet gabonafélék, kapások és kertészeti növények termesztésére egyaránt alkalmassá teszi.

1.12.1.4 Élővilág

A terület túlnyomó része a Kisalföldi (Arrabonicum), de keleti fele már a Bakony-Vértesi (Vesprimense) flórajárásba tartozik. A legelterjedtebb potenciális erdőtársulások a fűz és égerligetek (*Salicetum albae-fragilis*; *Alnion glutino-incansea*), a tölgy-kőris-szil ligeterdők (*Querceto-Ulmetum hungaricum*). Kisebb területi előfordulásban gyertyános kocsányos tölgyesek (*Quercus-robore Carpinetum hungaricum*), gyöngyvirágos kocsányos tölgyesek (*Convallario-Quercetum roboris*), illetve a terület keleti felében cseres mohos tölgyesek (*Quercetum pubescenti-cerris*) találhatók meg. A legszárazabb termőhelyeken az erdei gyöngyköleses társulások (*Lithospernum purpureocoreuleum*) is megjelentek. Az aljnövényzetben jellegzetesek a sások (*Carex acutiformis*, *C. remota*, *C. brizoides*, *C. alba*), a medvehagyma (*Allium ursinum*), a csalán (*Urtica dioica*), a szálkaperje (*Brachypodium silvaticum*), a müge (*Asperula odorata*), a gyöngyvirág (*Convallaria majalis*), keleten a csenkeszfélék (*Festuca vaginata*, *F. heterophylla*) és pusztagyepék (*Festucion Sulcatae*) előfordulása.

1.12.2 Tájhasználat, tájszerkezet

1-69. ábra: A Téti járás és környékének felszínborítottsága Forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

A Téti járás és környékének felszínborítottsága alapján láthatjuk, hogy Tét lakóövezetét elsősorban szántóterület veszi körbe, két nagy területű és néhány kisméretű erdő is található a település területén. Az erdők mellett rétek és legelők is tartoznak a város területéhez, valamint egy kisméretű vegyes mezőgazdasági terület.

1.12.2.1 Táj történeti vizsgálat

A táj történetét vizsgálva elmondható, hogy elsősorban lakó és mezőgazdasági területként funkcionált, a terület nem esett speciális felhasználás alá történelme folyamán, egyedül a napóleoni háborúk idején vált katonai központtá az akkor még községnek számító Tét. A világháborúk alatt a területen jelentős harci tevékenység nem folyt, ezért az épített környezet sértetlensége a huszadik század közepén biztosított volt.

1.12.2.2 Tájhasználat értékelése

A tájegység éghajlati, domborzati, vízrajzi viszonyai miatt a tájat természetes állapotban erdők, homokpuszták, rétek borítanak, ezt azonban az emberi jelenlét fokozatosan alakította, változtatta és a település fejlődése, gazdasági hasznosítás és a vízszabályozás védművei mára már szinte teljes egészében átformálta.

A város belterületi mérlegét az alábbi táblázat Tét város belterületi mérleget szemlélteti:

megnevezés:	ha	m ² /fő	%
lakóterület:	270,4	575 m ² /fő	77,8
vegyes terület(intézmény)	4,0		1,1
gazdasági terület	14		4
üdülő terület	-		
különleges terület (temető, sportpálya, piac)	11,6		3,2
közlekedési és közmű területek:			
- kiépített	9,6		2,6
- kiépítetlen	36,5		10,1
- állami	3,6		1
zöldterület (közpark)	0,6	1,50 m ² /fő	0,2
vizek, közcélú vízellátási létesítmények	14,5		
belterület összesen:	361,2		100

1-25. táblázat: Tét város belterületi mérlege Forrás: Tét Város Területrendezési Terv 2002

A város külterületi mérlegét az alábbi táblázat mutatja:

megnevezés:	KSH adat ha	ha	%
különleges terület (bányatelek)	-	-	-
közlekedési és közmű terület		67	1,3
erdő terület:	(555,63)	1176	22
mezőgazdasági terület:			
szántó	(1 160)	3323	63
szőlő	(22,32)	177,7	3,3
gyümölcsös	(11,56)	24	1
gyep, rét, legelő	(11,56)	373	7
major (Lesvárpusztával 15,8 ha)		33,34	0,6
egyéb vízgazdálkodási terület		100	1,8
külterület összesen:		5274	100

1-26. táblázat: Tét város külterületi mérlege Forrás: Tét Településrendezési Terv 2002

A terület elsősorban mezőgazdasági művelésre alkalmas, így a legnagyobb mértékben ez az ágazat meghatározó.

1.12.3 Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.12.3.1 Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Tájképvédelem szempontjából két kategória szerint emelik ki a védendő területeket: „országos jelentőségű”, valamint „térégi jelentőségű” tájképvédelmi területekként azonosítva az eltérő védettséget.

A járás településeinek közigazgatási területén kataszterezett földvár, szikes tó és láp nem található.

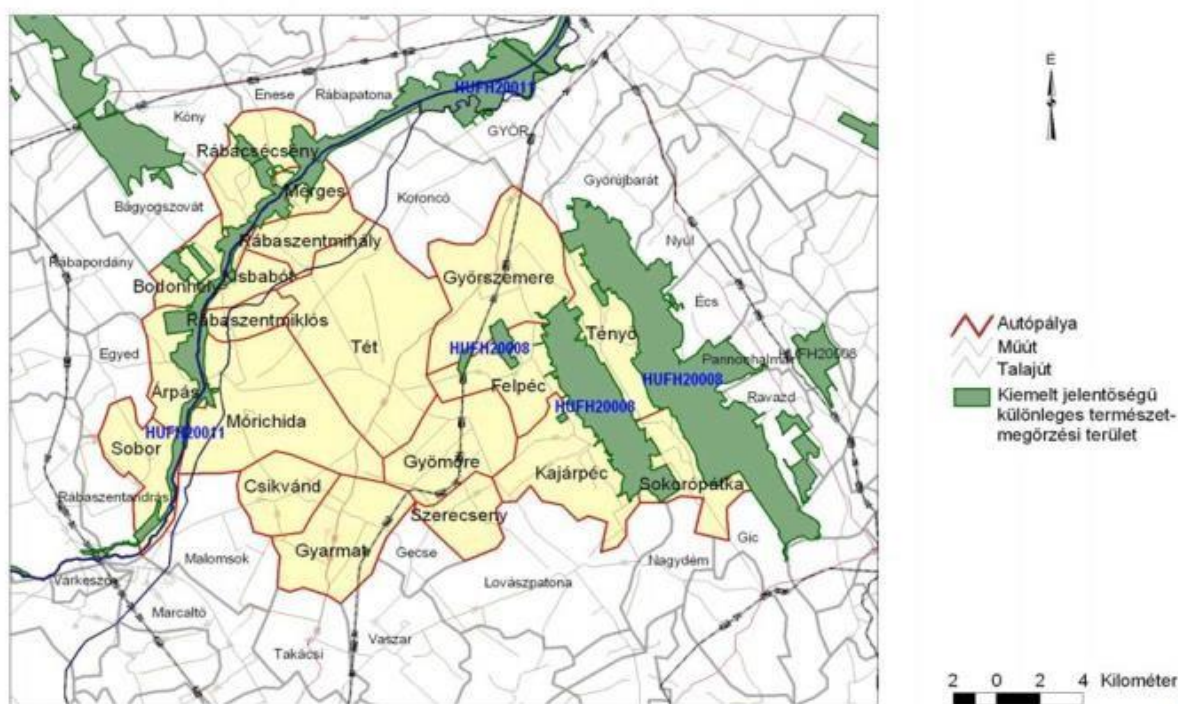
Potenciális érzékeny természeti területek (továbbiakban: ÉTT) célterületek azok, amelyek környezetérzékenységi térképek alapján átlag feletti sérülékenységet mutatnak. Az ÉTT területeket - természetvédelmi támogatás fontossága szempontjából - három kategóriába sorolták:

- A kiemelt területeken nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő természeti értékek jelentős állománya fordul elő, melyek fennmaradása 5-10 év távlatában is kétséges, amennyiben a természetkímélő gazdálkodás nem részesül támogatásban.
- A fontos területeken országos viszonylatban jelentős természeti, táji értékek fordulnak elő, melyek fennmaradása, vagy állapotuk javítása érdekében természetkímélő gazdálkodás támogatása szükséges
- A lehetséges területek azok, ahol jelentős az extenzív élőhelyek aránya, az értékek jelentősége kisebb, illetve, ahol az extenzív gazdálkodás ösztönzésével növelhető lenne a terület természeti értéke.

Tét - az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról szóló 2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet 2. számú melléklete alapján – a II. (fontos) kategóriába, a Rába – mente ÉTT-hez került besorolásra (település kódja: 19035).

1.12.3.2 Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Natura 2000 madárvédelmi (SPA) területek nincsenek a településen. Ezt támasztja alá a következő ábra is:

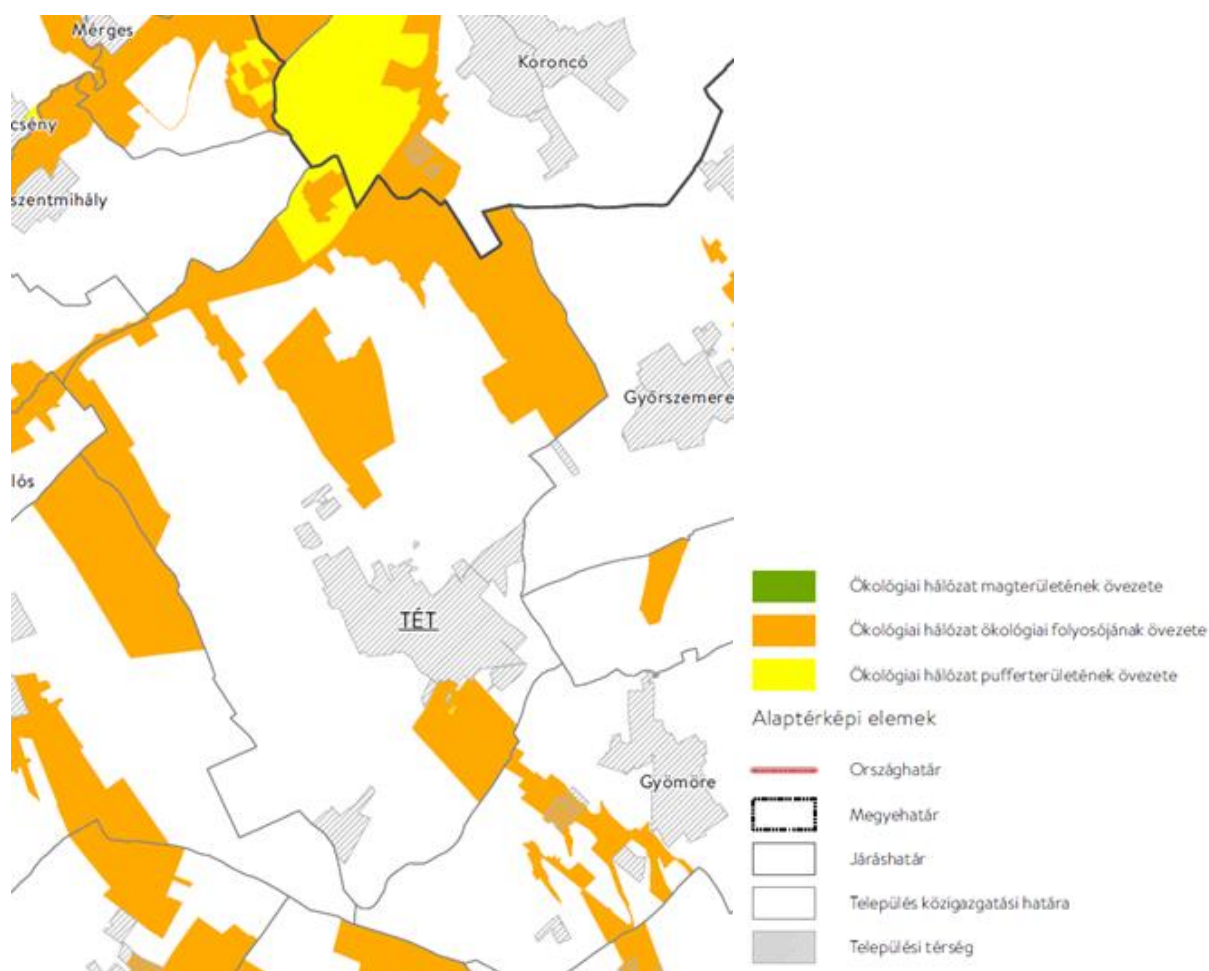
1-70. ábra: A Tét járás községeit érintő Natura 2000 területei, forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Országos védelem alatt álló terület szintén nem található.

1.12.3.3 Ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózat elemeit az Országos Területrendezési Terv egységesen jeleníti meg, míg az övezeti három kategóriáját (magterület, ökológiai folyosó, puffterület) a megyei rendezés terv vonatkozó melléklete jelöli.

A járást érintő megyei tervi ökológiai hálózati övezetek az alábbi térképen kerültek ábrázolásra:

1-71. ábra: A Téti járás településeit érintő ökológiai hálózati elemek Forrás: Országos Területrendezési Terv

1.12.4 Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A helyzetfeltárás alapján a meglévő problémák nem tekinthetők jelentősnek, ám kezelésükkel hosszú távon egy harmonikusabb ember-táj kapcsolat alakulhat ki, legyen szó a víz-rehabilitációs munkálatokról vagy éppen az utak melletti fásításokról.

A nem célzottan tájhasználati konfliktusok feloldását célzó fejlesztési beruházások minden erőfeszítés ellenére előbb-utóbb bizonyos fokú konfliktushoz vezetnek, melyek lehetnek területhasználati és funkcionális, tájökölógiai vagy tájképi (vizuális) gyökereűek. A konfliktusok mértéke azonban összehangolt, átgondolt tervezéssel csökkenthetők. Leggyakoribb probléma az infrastruktúra fejlesztések, a beépített területek növelése és a természetvédelem, tájvédelem szempontjainak ütközése. A tervezett fejlesztések közül előreláthatóan a napelempark létesítése, a vízelvezetők rehabilitálása, az ipartelep kialakítása, valamint az útépítés fog tájhasználati konfliktussal járni.

1.13 Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

A település zöldfelületi rendszerének elemei a közterületen kialakított közparkok, közkertek a jelentős zöldfelületű létesítmények kertjei (pl. különleges területek – temető, sport- és rekreációs területek;

oktatási- és egészségügyi létesítmények kertjei), lakókeretek, erdő- és mezőgazdasági területek (kiskertek), valamint vonalas zöldfelületi elemek (utakat, vízfolyásokat kísérő gyepek, illetve fásított zöldsávok, fasorok).

A város területén található zöldterület jellegű különleges területek elsősorban a nagy zöldfelülettel rendelkező, alacsony beépítettséget igénylő létesítmények elhelyezésére szolgálnak.

A város közparkjainak (0,6 ha) és közkertjeinek (6 ha) fenntartója az önkormányzat. A SOKORÓ Kft. telekhatára mentén minimálisan 50 m-es védőerdő létesítése indokolt saját területen belül, figyelembe vehető a szomszédos lakóingatlanok kert vége mint gyümölcsös a maga levegő és zajvédelem szempontjából. Jelentős zöldfelületi intézmény a sportpálya (2,3 ha), a temető (6,0 ha) és a piactér (3,9 ha).

A településen kevés közpark található, összesen 0,6 ha kiterjedésben. A Győri úton jobb oldalán az Európapark, a Gyömőrei úton a közpark kopjafával, tűzoltó szertár körüli terület a Kisfaludy utcában, a Sokoró Kft.-vel szembeni terület, melynek jelentős részét parkolóvá alakították, a Révai, a Pázmándi utcák végén korábban játszótereket alakítottak ki. Ezeken felül jelentős számú közkert van használatban, mint a temető kertek, térszentkúti templom kert, nagyobb zöldterületek találhatóak a sportpálya környékén, a temetők körüli területeken melyek megtartásáról a terv a továbbiakban intézkedik.

Jelentős zöldfelületi intézmény a temetők területe 6,00 hektáron, a sportpálya területe 2,3 ha, a piactér 3,9 ha, összesen tehát 11,6 ha kiterjedésűek ezek a nagyobb zöldfelületek. Belterületen számításba vehető erdő Téten nem található. Jelentős a közutakon lévő fásítás, a Fő utca egyes részein kivágták a kiöregedett, az elektromos vezetékeket zavaró fákat.

A belterületi zöldfelületi mérleget mutatja az alábbi táblázat:

megnevezés:	ha	m ² /fő	belterület %-ában
közpark (0,6 ha), közkert (6 ha)	6,6		
jelentős zöldfelületi intézmény: sportpálya (2,3 ha), piac (3,9 ha)	6,2		
belterületi erdő			
lakókeretek	162,2		
zöldfelületek összesen:	175	425	48,5

1-27. táblázat: Belterületi zöldfelületi mérleg Forrás: Tét Város Területrendezési Terv 2002

A külterület zöldfelületi mérlege pedig a következő táblázaton látható:

megnevezés:	ha	m ² /fő	külterület %-ában
gazdasági erdő összesen: ebből	1176	286	22
- magántulajdonban KSH adat	555		
- állami tulajdonban	621		
gyepes terület	149	90,8	7
zöldfelületek összesen:	1325		25,1

1-28. táblázat: Külterületi zöldfelületi mérleg Forrás: Tét Város Területrendezési Terv 2002

Zöldfelületi ellátottság értékelése

A zöldfelületek ellátottságának értékelésekor különbséget kell tenni az övezeti szabályozás szerinti és a valós zöldfelületi hányad között. A továbbiakban a valós zöldfelületi hányadot vesszük figyelembe.

Tét városának zöldfelületben leggazdagabb településrészei belterületen a sportpálya (2,3 ha), a temető (6,0 ha), és a piactér (3,9 ha). A telkek növényzettel fedett része a lakóterületi 270,4 ha-nak (30 %-os átlagos beépítéssel és 10 % burkolt felületek figyelembevételével) kb. 60 %-a, vagyis nagyságrendileg 162 ha. A település igazgatási területének 22 %-a erdő felület (1176 ha), ami megfelelőnek mondható, a gyepes területek nagysága 373 ha, 40 % aktivitás értéken számolva 149 ha. Az igazgatási terület egységes zöldfelülete összesen 1 325 ha, az igazgatási terület 25,1 %-a megegyezik az országos átlaggal.

1.13.2 A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

A város az általa tervezett fejlesztéseknél törekszik az egységes városkép kialakítására, a közterületek megújításánál az egymásra épülés, az összehangolás fontos szempont. A városban a zöld felületek az új beépítések, projektek hatására csökkenhetnek, azonban a meglévő beépített területek fenntartása nem ütközik problémákba. A településen a zöldfelületi rendszert érintve vandalizmus nem tapasztalható, illegális szemétkukák csak elvétve találhatók a településen elszórtan. Mindezek mellett feltétlenül szólni kell a nagyobb fejlesztések zöldfelületet érintő hatásairól, ugyanis a potenciálisan zöldmezős beruházások jelentős zöldfelületi csökkenéssel is járhatnak. Ezért a fejlesztési döntések előtt a jogszabályi előírásoknak megfelelően alapos és körültekintő hatásvizsgálatokat kell végezni a fenntarthatósággal szembemenő fejlesztési döntéseket elkerülendő.

1.14 Az épített környezet vizsgálata

1.14.1 Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1 A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A város településszerkezetének alakulását, arculatának fejlődését kezdetben spontán folyamatok, később, a XX. századtól már tervszerű beavatkozások jellemezték. Az ebből adódó kettősség - organikus, nőtt jellegű hálózat a Győri úttól nyugatra, míg geometrikus, mérnöki rend attól keletre – máig a szerkezet alapvető sajátossága.

A 83. sz. országos főút és a rá merőleges mellékutak nem egy pontban találkoznak, így nem alakult ki klasszikus, a nagy szerkezeti tengelyek kereszteződésében elhelyezkedő településközpont. Markáns centrum hiányában a Fő utca eredetileg lakófunkciót betöltő telkein létesültek Tét intézményei, az alapfokú ellátást biztosító kereskedelmi-szolgáltató létesítmények, többnyire lakófunkcióval vegyesen.

A településszerkezet kialakulásának folyamatát a katonai felmérések, történeti térképek segítségével követhetjük nyomon a 18. század utolsó évtizedeitől. Az 1783-85 között készült I. katonai felmérés szelvényén jól azonosítható a Pápa-győri úttól nyugatra fekvő történeti településmag. A Fő utca, Kisfaludy utca, Szabadság utca, Rákóczi utca és a Győri út által határolt terület épült be ekkoriban, utcára merőlegesen, vélhetően hosszú szalagtelkeken álló házakkal. A település katolikus templomát a Győri út keleti oldalán ábrázolja a térkép, az evangélikus egyház a Fő utcát zárta nyugatról. A szabálytalan telektömbök középső részét mezőgazdasági művelésű kertekként hasznosították. A 18. század végére kialakult struktúra alapvető jellegvonásait tekintve változatlanul fennmaradt napjainkra a történeti településmag területén. Feltűnnek a felméréseken Szentkút épületei is a búcsújáró templommal.

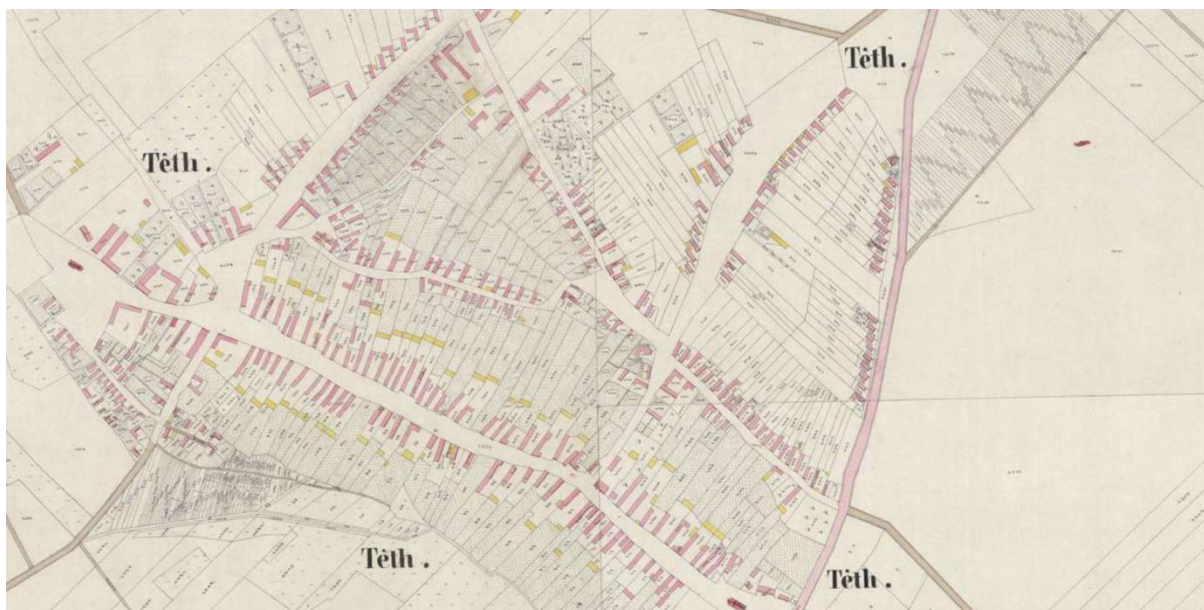

1-72. ábra: Tét az I. katonai felmérés térképén (1783-1785) (Forrás: A Habsburg birodalom történelmi térképei. <http://mapire.eu/hu/>)

A 19. század közepének viszonyait tekintve irányadó kataszteri felmérésen és a második katonai felmérés térképén csak kisebb növekedés tapasztalható a 18. század végéhez viszonyítva, inkább stagnálás regisztrálható. Erre az időszakra már körvonalazódik a Debreceni utca házsora és épületeket emelnek a Győri út nyugati oldalán is. A katolikus templom a Fő utca Győri úti torkolatának orsós kiteresedésébe kerül. A mai fogalmaink szerint is pontos felmérésen jól látható a hosszú szalagtelkek fésűs beépítése, a lakóházakhoz tartozó udvarrészt lezáró keresztcsűrökkel. Feltűnő, hogy a Fő utca evangélikus templom körüli részén több polgári jellegű, utcával párhuzamos főtömegű, ún. fordított ház épült, ami talán a nemesség intenzívebb tétii jelenlétével magyarázható.

1-73. ábra: Tét a II. katonai felmérés térképén (1819-1869) (Forrás: A Habsburg birodalom történelmi térképei. <http://mapire.eu/hu/>)

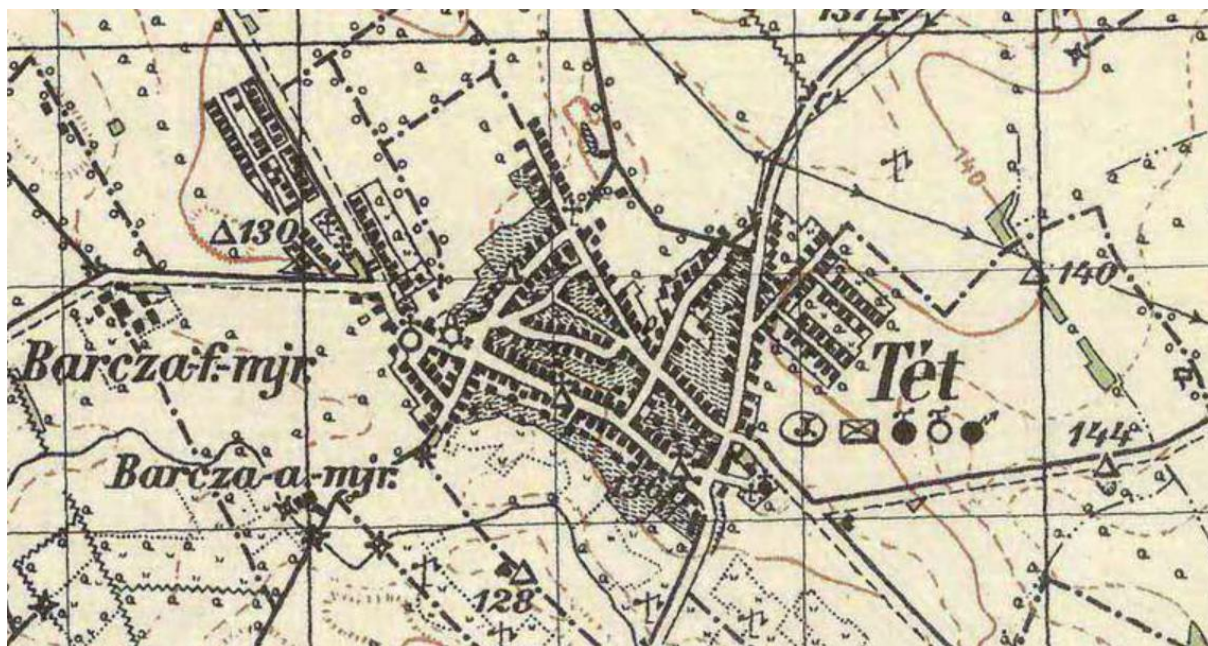
1-74. ábra: Tét a kataszteri felmérés térképén (1856.) (Forrás: A Habsburg birodalom történelmi térképei.
<http://mapire.eu/hu/>)

1-75. ábra: Tét a III. katonai felmérés térképén (1869-87.) (Forrás: A Habsburg birodalom történelmi térképei.
<http://mapire.eu/hu/>)

A harmadik katonai felmérés (1869-87) térképe jelentősebb területi fejlődést nem rögzített, az épületek száma, a beépítési mód és a beépített területek nagysága gyakorlatilag megegyezik a néhány évtizeddel korábban is jellemzővel.

A 20. század első felében lezajlott változásokat az 1941-ben készített negyedik katonai felmérés mutatja be. A településfejlődés kilép korábbi keretei közül, újabb, immár geometrikus, mérnöki rend szerint kitűzött utca és telekstruktúrával jellemezhető lakóterületek jönnek létre a mai Révai Miklós utca és Petőfi Sándor utca környékén. Nagy horderejű fejlemény a településtörténetben, hogy a belterület kelet felé átlépi a Győri út vonalát.

1-76. ábra: Tét a IV. katonai felmérés térképén (1941.) (Forrás: <http://mapire.eu/hu/>)

A II. világháború után következett be Tét területének jelentős növekedése. Az újabb lakóterületek a megelőző korszak geometrikus, mérnöki jellegű hálózatához csatlakoztak, azok raszterét továbbfejlesztve, úgy a felpéci úttól északra (Alkotmány és Veres Péter utcák környéke), mint a Bartók Béla és a Fő utca között. Utóbbi telektömbök kijelölésével történhetett meg, hogy a kezdetben a település szélén fejlődésnek indult mezőgazdasági gépgyár - a jelenlegi SOKORÓ Kft - területét a lakóövezetek körbefogták.

A történeti településmag mára bekövetkezett népességszám változásának következtében, a hosszú szalagtelkek hátsó részén nagyméretű, feltáratlan tömbbelsőik alakultak ki, melyek kert-, ill. mezőgazdasági funkciója az utóbbi időben jelentősen háttérbe szorult. Gazdasági rendeltetésű övezet a volt autójavító összefüggő területe, a volt lencszövő és szövőipari vállalat üzemi területe, a volt sajtgyár és a SOKORÓ Kft. összefüggő, a lakótelkek kertrészének megvásárlásával terjeszkedő telephelye.

Tétszentkút önálló városrész falusias lakóövezetekkel, templommal, temetővel, kocsmával és a volt iskola épületével, melyek utcára merőleges hosszú telkeken állnak. Jelentős kertes mezőgazdasági területek Kánya és az ürgehegyi volt zártkertek, keskeny földutakkal, szőlőműveléshez szükséges mezőgazdasági épületekkel, pincékkel.

A település jellegét alapvetően meghatározzák földrajzi- és épített környezeti adottságai. A hektáronkénti 12 fős lakósűrűség falusias, kellemes lakókörülményeket biztosít. A településszerkezet hátránya ugyanakkor, hogy az ágakra bomló struktúra egyes elemeinek összekötései nem alakultak ki, így minden forgalom a főutak kereszteződésén keresztül bonyolódik. A fentebb vázolt fejlődési folyamatok következtében nem jött létre markáns településközpont, kevés a zöldterület, és a további városias fejlődéshez hiányoznak az új lakóterületek.

1.14.1.2 Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

lsd. 1.12.2.2. fejezet.

A területen a mezőgazdasági területek értéke alacsony, amely alapvetően meghatározza a művelési ágak elterjedését és az egyes haszonnövények termesztési lehetőségeit.

1.14.1.3 Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Beépítésre szánt területek

A hatályos településrendezési terv a kijelölt, új beépítésre szánt területek igénybevételével 39%-os belterületi növekedést irányoz elő. Az új beépítésre szánt területek túlnyomó része a tervezett elkerülő utak és a jelenlegi belterület között helyezkedik el, nagyobb részük műszaki igénybevétele eddig nem történt meg.

- **Lakóterületek** - KL (kisvárosias), KEL (kertvárosias), FL (falusias lakóterület)

A lakóterületek a központi belterületen és Tétszentkúton helyezkednek el, a tervezett lakóterületi bővítéseket a meglévőkhöz csatlakozva jelölték ki. A rendezési tervben jóváhagyott fejlesztések megvalósulását követően a község lakóterülete mintegy 6,95 %-kal gyarapodhat, mely növekmény mintegy 289,20 ha-t tesz ki.

- a) Kisvárosias lakóterületek: Kisvárosi lakóterület kíséri a Fő utca központi szakaszát és a Győri utat. A „kisvárosias” besorolás néhány tömb esetében nem elsősorban azok pillanatnyi állapotának szól, inkább egy remélt jövőképet fejez ki.
- b) Falusias lakóterületek: A hagyományos lakóterületek döntő hányada tartozik ide, hagyományos fésűs (előkert nélküli oldalhatáros) jellegű beépítési móddal kialakult területek és az újabb 20. században létrejött tömbök. A kijelölt új lakóterületek jórészt falusias besorolást kaptak.
- c) Kertvárosias lakóterületek: Az egyedi telkes lakóterületek kisebb része „kertvárosias” besorolást kapott a Tét történeti településmagjának Fő utca menti kisvárosias övezetéhez délről csatlakozó területen.

- **Településközpont vegyes terület**

Tét centrumában, a Fő utca és a Győri út kereszteződésének környékén lakóházakkal vegyesen helyezkedik el a város intézményeinek jelentős része. A városközpont szerteágazó szerepköre miatt a kialakított vegyes területek egyaránt befogadják a térségi és települési intézményi, valamint lakófunkciókat.

- **Gazdasági területek fejlesztése**

A kereskedelmi-szolgáltató területek jórészt a belterület közelében elhelyezkedő egykori üzemi telephelyeken, majorokban és a bevezető utak mellett találhatók. A munkahelyteremtés és az iparűzési adó növelése céljából szükséges új gazdasági területek kijelölésével biztosított a letelepedni szándékozó gazdasági egységek számára a terület. A kereskedelmi-szolgáltató terület kialakítása a belterületek arányát a külterület rovására további 15 %kal növeli (55,90 ha-ral).

- **Ipari terület fejlesztése**

Az iparterületek elhelyezkedése kedvezőtlen, hatalmas telephely ékelődik a lakóterületekbe. A tervezett iparterületek jórészt a meglévőhöz csatlakozva jelölték ki, véderdősáv közbeiktatásával a lakótömbök felé.

- **Különleges területek:**

A temető (szokatlan módon beépítésre szánt terület Téten), a sportterület, piac és vásártér, szélérőművek területe, szennyvíztelep, egyes települési kihelyezett funkciók területe, a Szarkavár térségében tervezett golfpálya.

Beépítésre nem szánt területek

- **Közlekedési és közmű terület**

A közművek és az úthierarchia szerint „lakóutcánál” magasabb besorolású közlekedési célú területek, dűlőutak tartoznak ide. A Terv jelentős útfejlesztéseket vizionál a település környezetében.

- **Vízgazdálkodási terület**

Az igazgatási területen lévő, vízfolyások, csatornák, vízállások tartoznak ide. Ezen területek védelme az értékes vízi és vízparti növényzetük, a nagyobb kiterjedésű természetközeli élőhelyeket összekötő ökológiai folyosó szerepük miatt kiemelt fontosságú.

- **Zöldterületek**

A jelentősebb közhasználatú zöldfelületek, közparkok, közkertek tartoznak ide. Jelentős kiterjedésű új zöldterületet jelöltek ki a település központi részén a jelenlegi lakótelkek rovására.

- **Erdő területek, védelmi erdő, gazdasági erdő**

A közepes szinten erdősült határ tervezett és meglévő erdőinek területe, legyen az védelmi, gazdasági, vagy egyéb célú. Az igazgatási terület jelentősebb erdei a határ észak-keleti részén Pokvár körül terülnek el.

- **Mezőgazdasági terület**

Az igazgatási terület elsősorban mezőgazdasági termelést szolgáló területei. Tét speciális adottságai alapján a mezőgazdasági területfelhasználási kategóriát tíz (!) további egységre bontja a terv. E rendhagyó felosztás magyarázata ismeretlen a szerkezeti terv egyes jelkulcsi elemeinek feloldása hiányzik. Sajátos módon mezőgazdasági területek közé soroltak az anyaggödörök és a mezőgazdasági üzemi területek is.

1.14.1.4 Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatos)

A település, mint járásközpont funkcióit tekintve gazdagnak mondható a környező településekhez képest. Az egészségügyi ellátás lefedi az igényeket, kiemelt szerep jut a Gyógyítóháznak, amely nem csak Tétről, hanem járáson kívüli településekről is fogad pácienseket. A mentőállomás, az Idősek napközi otthona, a gyógyszertárak jól kiegészítik, valamint biztonságosabbá teszik az egészségügyi ellátást. A Kisfaludy Károly Általános Művelődési Központ hangsúlyos szerepet játszik a járásban, négy településen folytat kihelyezett oktatási tevékenységet. Óvoda, bölcsőde és általános iskola is működik a településen, annak központjában. Az iskolai férőhelyek kihasználtsága a gyerekek számának

csökkenése következtében nem maximális, amiben közrejátszik a szülők jelentős hányadának ingázása is. Tét igazgatási intézményi ellátottsága megfelelő, Földhivatal, Posta, Okmányiroda, rendőrség is van a városban.

Feltétlen szükség van azonban egy, a városiasodást is erősítő többfunkciós közösségi épület létesítésére, amely alkalmas a konferenciaszervezésre, a lakosság kultúra és sport iránti igényeinek kielégítésére. Téten nagy jelentőséggel bír a piac, de hiányzik a fedett, a térség igényeit is szolgáló vásárcsarnok. Noha számos kiskereskedelmi egység található a településen, vendéglátóhelyekben a város belterülete nem bővelkedik, ahogy turisztikai célú szálláshelyekben sem. Panzió mindössze egy található, jóval népszerűbbek a magán vendéglátóhelyek. Jelentős turisztikai potenciállal bír ugyanakkor a külterületen elhelyezkedő pokvári Kastélyszálló.

Sport terén jó lehetőségekkel rendelkezik a város, a felújított létesítmények, mai igényeknek megfelelő öltözővel és szociális helyiségekkel várják a lakosságot. Az épületek bővítésének lehetősége a területen biztosított.

1.14.1.5 Alulhasznosított barnamezős területek

Nem található a településen barnamezős terület.

1.14.1.6 Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

Konfliktussal terhelt területként az azonosított szegregátumok, a Téglavetőnél kialakult illegális hulladéklerakó, valamint a városon belül található vastelep környezete definiálható, mely utóbbinál rendszeres lakossági panaszokat lehet tapasztalni.

1.14.2 A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1 Telekmorfológia és telekméret vizsgálat

Tét Győri út keleti és nyugati oldalán fekvő két településrészének morfológiai jellegzetességei eltérők, hiszen míg a 83. sz. főúttól keletre eső telektömbök mérnöki közreműködéssel jött létre, addig a történeti településmag kialakulásában több spontán jellegű folyamat játszott közre. A 20. századot megelőzően Tét szerkezete a Nyugat-dunántúli falvak alapvető ismérveit mutatta. A hosszú, keskeny, utcára merőleges szalagtelkeken oldalhatáros, fésűs elrendezésben álltak a házak, s a hozzájuk kapcsolódó udvarrészt keresztcsűrök zárták le, elválasztva azt a telek hátsó, termelésre szolgáló részétől. Ez a struktúra kiválóan tanulmányozható a II. katonai felmérésen és az 1856-os kataszteri térképen is.

A II. világháborút követő fél évszázad és napjaink fejlesztései sokszor szakítottak a történelmi gyakorlattal. Az iparterület telephelyei tömbtelkes rendszerben épültek, a tömbtelkeket ahol lehetett később önálló területekre tagolták az igényeknek, vállalkozások osztódásának, egyesülésének megfelelően. Az intézménytelkek esetében a korábbi telekstruktúrát felülíró rendszer azzal a következménnyel járt, hogy sokszor körülményes a területfelhasználás elhatárolása a közhasználatú, közterületként funkcionáló, de az egyes intézmények saját telkét alkotó területek esetében.

1.14.2.2 beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

Hazánk mezőgazdasági háttérrel rendelkező településeinek legnagyobb részéhez hasonlóan Tét esetében is alapvető az ún. „fésűs” beépítés. Az utcára merőleges hossztengelyű porták optimális,

paraszti gazdálkodáshoz legjobban illeszkedő épületelrendezése ez. Az általában kéttraktusos (helyiség + tornác), hosszúkás alaprajzi elrendezésű lakóház a kedvezőtlenebb tájolású telekhatárhoz simul, mai fogalmaink szerint oldalhatáros beépítéssel. A telek utcai frontjának kerítésében alakították ki a porta nagykapuját a fogatok számára. Általában a lakóház folytatásában épültek az istállók és gazdasági épületek, míg a lakóházhoz kapcsolódóan elhelyezkedő udvart keresztcsűr választotta el a hátsó kertrésztől.

Téten a polgári, városi építészet hatására jelentek meg a XIX. század 60-as éveire az utcával párhuzamos hossz tengelyű, mai szóhasználattal: zárt sorú, hézagosan zárt sorú beépítésben álló épületek. A XIX. század végi, XX. század eleji középületek mellett így épült néhány igényesebb lakóház is. Utóbbiakat a néprajzi szakirodalom, a fésűs beépítéshez képest merőlegesen elforgatott beépítés okán „fordított” háznak nevezi. Az utcával párhuzamos tömegű épületek a Fő utcai evangélikus templom környezetében fésűs beépítésekkel vegyesen találhatók, helyenként szinte kisvárosi hangulatot teremtve.

Egy-egy utca beépítésének sűrűsége nemcsak az adott utca szerkezeti jelentőségével áll egyenes arányban, hanem utal annak korára is. Banális egyszerűséggel: minél több ideje volt egy utcamenti beépítésnek helyben fejlődnie, annál tovább gazdagította önmagát. Ez megnyilvánulhatott telekaprózásban, az épületek hézagos vagy szakaszosan összezáró elhelyezkedésében és a kiteresedések egyre tudatosabb építészeti megformálásban. Ugyanígy alakultak ki, főleg a telekaprózódás következtében, az egyre változatosabb szerkezeti elemek az idők során. A fentiek értelmében Tét legsűrűbben beépült területe annak magjában a Fő utca központi szakaszán található.

A szocialista településfejlesztés új, a korábbinál korszerűbbnek gondolt beépítési módokat erőltetett a településszerkezetre. Az ipari, mezőgazdasági telephelyek méretes épületei szabadonálló, minden irányban körüljárható tömegükkel felborították az utcakepeket.

Fontos jellemzője a tradicionális telekhasználatnak, hogy a hagyományoktól idegen előkertes beépítés ismeretlen, a lakóházak a legtöbbször az utcafrontra épültek. Az előkertes beépítések a kertvárosi jellegű urbánus településkultúra képviselői, amelyek a polgári villaépítészet hatására jelentek meg az 1900-as évek körül, de általánossá csak az 1960-as évektől váltak a településen, elsősorban a 20. század második felében kiosztott lakóterületeken.

Korunk jellemző építészeti túlzásainak egyike a Rákóczi utca Győri úti torkolatával szemben épült „Forrásház”, amely hatalmas háromemeletes tömegével a Tétnél lényegesen nagyobb léptékű városokban lenne illő helyén. A Gyógyítóház modern épülete a Fő utcán ugyanakkor a kisvárosi léptékbe való illeszkedés szép példája.

A lakóházakra a történeti korszakokban túlnyomórészt a földszintes beépítés volt jellemző. A tetőidom a fésűs beépítések esetében utcára merőleges nyeregtető. A közterületre legtöbbször tömör falazott oromfal néz, a tető kontyolása viszonylag ritka. A zártabb jellegű utcaképet alkotó fordított házak fő tetőgerince az utcával párhuzamos, a hézagosan zárt sorú épületek legtöbbször kontyolt nyeregtetővel fedettek. Bonyolult, túlformált tetőidomok nem voltak jellemzők.

Az ipari, mezőgazdasági épületek magasságát, szintszámát mindenkor a technológiai kötöttségek szabták meg elsősorban.

1.14.3 Az épített környezet értékei

1.14.3.1 Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

- Marcal közti csatorna partja,
- Marcal közti dűlő, Marcal balpart, koroncói határ,
- Fő utca 56. előtt, ill. a Terményforgalmi Hivatal előtt,
- Járási Pártbizottság egyemeletes épülete (1953),
- Szentimre puszta - Bézsán dűlő, a Marcalon átvezető fahíd K-i oldalán.
- Régebbi, terepszemle nélkül csak nagyjából azonosítható adatok:
- Érerdő - „A Marcal közelében, annak hídjá mellett” - „az út és a Marcal alkotta szögben dny felől,
- Pokvár,
- Szarkavár - Kerék domb,
- Szarkavár - Barát rét,
- Szarkavár (Jaross -tag) - mellett a Sóstói dombon,
- Lesvár puszta - a pusztától é-ra,
- Szunyog majorral szemközt - a Marcal jobb partján, az egyenes vonalú kis csatorna és a Marcal alkotta szögbe délről egy domb nyúlik be,
- Tét-Szentimrétől Kisbabót felé 1 km-re a szántóföldön a Marcal mellett,
- Csangota puszta - az uradalomhoz tartozó szőlők területén, ill. a pusztától ny-ra, ahol a kivezető út betorkollik a Tét-Mórichidai útba, ennek is a bal oldalán,
- 15. Mórichida-Koroncó úttal párhuzamosan - annak ény-i oldalán töltés-szerű kiemelkedés a római út nyomvonalát jelezheti.

Régi, azonosíthatatlan vagy nehezen azonosítható feljegyzések:

- Szarkavár: kőszerszámok, törpenge, rézkarperec Ebenhöch jegyzékében. A gyűjteményben br. Spiráltekercs, bronzkori edénytálcák és kelta urna, sodronyköteges római karperec - közelebbit nem jegyezték fel (Lovas kataszter) (V.ö. 8-10 lh.),
- Pok vár - Bay puszta, római pénzek lelőhelye, a monostor helye, Árpád kori dénár, IV.
- István féle bronzpénzek lelőhelye (V.ö. 7. Lh.),
- Koroncó és Tét határvonalán Kutyor „a Rába árterébe beszögellő részen kőkori leletek, a futóhomokon kovakő eszközök.
- Milkovics régi birtokának d-i részén a Zsédely domb és Kutyor: br. és vas nyílhegyek, br. Kések, karperecek, karvédő spirális, a Kutyornál fibula, a Zsédely domb mellett 2 urna II.

Constantinus és Crispus pénzével, tükrök, átfúrt Valens érem, benne vas sodronylánc,

- Gyömöre felé húzódó homokdombok területéről római kori pénzek (Lovas kataszter),
- Takács tag (XIX. sz. hetvenes évei!) római fibulák, tűzben olvadt és tört üvegedények (talán a Zsédely domb hamv. Temetőjével),
- közelebből nem ismert helyről bronzkori és hallstatt-kori edények, 3 élű és szakállas br. nyílhegyek, br. Sarlótöredékek, kelta fibulák és boglárók (Lovas kataszter),
- ismeretlen lh.: más római leletek, népvándorláskori nyílhegyek, későbbi vas pallos (Lovas kataszter),

- Ebenhöch 20-nál több kőtárgyat gyűjtött (Lovas kataszter).

1.14.3.2 Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

A település igazgatási területén nem találunk a XVIII. századnál korábban létesült épületet, a műemléki védelem alatt álló három templom a barokk stílus jellemvonásait mutatja. Máig a föld alatt rejtőzik a Pok-nemzetség által alapított, először 1271-ben említett pokvári monostor romja, amely feltételezhetően a környék középkori építészetének jelentős emléke volt. Az egykori premontrei prépostság köveit a XIX. században a pokvári kastély előzményének tekinthető kúria (kiskastély) építéséhez használták fel.

A XVIII. század végére kialakult településmag jellemző vonása, hogy a központ fontosabb épületei a XIX. század közepétől esetenként az utcavonallal párhuzamos tömeggel épültek, hiszen telkük utcafrontja jóval szélesebb volt, mint a jobbágyportáké. Ez utóbbiak döntően utcavonalra merőleges, „fésűs” beépítésben álltak, ma ezeket oldalhatárosnak neveznénk, de ez a terminológia a telekrendezések időpontját megelőzően kevésbé értelmezhető, tekintettel a telekhatárok, tulajdonviszonyok képlékenységre. A jobbágyi sorban élő lakosság túlnyomó része hagyományos, egytraktusos szobakonyha-kamra elrendezésű, háromosztatú parasztházakban élt. Elképzelhető, hogy néhány ilyen – a jobbágyfelszabadítás korát megelőző – átépített ház található még, de ezek azonosítása tipológiai alapon igen nehéz, tekintve, hogy a típus az 1950-es évekig általános volt. A főhomlokzatot legtöbbször két ablak tagolta, az oromzat többnyire falazott volt, de kontyolt tetővel is előfordul.

A földesúri befolyás megszűntével az 1850-es évektől minőségi változás történt a széles néprétegek lakáskultúrájában. A kibontakozó falusi kisipar korszerűbb szerkezeteket honosított meg, kialakult a helyi építőipar, természetesen szintén kisipari keretek között. Mindez a lakóházak, az alkalmazott szerkezetek korszerűsödését hozta magával, annak ellenére, hogy az épülettípusok jó része alapvetően változatlan maradt, túlnyomórészt a háromosztatú parasztházak változatai épültek.

A téglalapépítészet megjelenésével, illetve a polgári, városi épületek hatásával magyarázható a homlokzatképzések gazdagabbá válása a múlt század második felében. A Reform-kor klasszicista stílusának szép emléke a lesvárpusztai Zámory-kúria, amelyet az 1840-es években emeltek a birtokosok.

A historizáló-eklektikus stíluskorszakból származó házak, az azokon alkalmazott vakolatdíszek, részletek hasonlóak az ország más településein található egykorú alkotásokhoz. Ezek a múlt században közközen forgó mintakönyvek alapján készültek.

A lakóházakon kívül egyes középületek is fontos formálói a környezetnek, még akkor is, ha építészeti nem kiemelkedő alkotások. Elválaszthatatlanul hozzátartoznak viszont a városképhez, nélkülük elveszne a település megszokott karaktere. Legfontosabbak ezek közül a műemléki védelem alatt álló három templom és a harangláb. Jelentősebb építészettörténeti értékkel bír a külterület egyik majorjában épült pokvári Bay-Halászy-kastély, amely az 1850-60-as években általánossá váló romantikus stílus kései emléke, ma látható formája a XX. század elején zajlott építkezésekkel alakult ki.

A XIX. század végén, XX. század elején emelt jelentősebb épületek a városmagban találhatóak, jobbára átépített formában. Ezek eredetileg a kisvárosi eklektika stílusjegyeit hordozó, a lakóterületek döntően fésűs beépítésű lakóházaival ellentétben utcával párhuzamos tetőidomú zárt sorú, illetve hézagosan zárt sorú beépítésben álló építmények.

Az építészeti értékes, de nem műemléki védettségű épületállomány legjavának helyi védelméről a településrendezési eszközök intézkednek.

1.14.3.3 Világörökségi és világörökségi várományos terület

Tét esetében nem beszélhetünk ilyen kategóriáról.

1.14.3.4 Műemlék, műemlékegyüttes

A településen található egyedi országos védettségű műemlékek:

- Római katolikus templom 181 hrsz Törzsszám: 5152
- Evangélikus templom: 377 hrsz Törzsszám :5153
- Tétszentkút római katolikus templom: 1858 hrsz Törzsszám: 5154

1.14.3.5 Műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

Nem található a településen védett történeti kert. A pokvári kastély és a lesvárpusztai Zámory-kúria mellett még megtalálhatók az épületeket övező egykori parkok maradványai.

1.14.3.6 Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

A három országos műemlék „ex lege” műemléki környezete található Téten.

1.14.3.7 Nemzeti emlékhely

Nem található a településen.

1.14.4 Az épített környezet konfliktusai, problémái

A korábban említettek szerint ki kell emelni a SOKORÓ Kft. városbéli helyzetét. Tét növekedése során körbenőtte a kezdetben még a település szélén található ipari területet, ezáltal az ipari telephely hosszú szakaszokon lakóterületekkel érintkezik.

A településszerkezet nagy problémája, hogy a központba futó utak mentén hosszan szétbomló belterület nyúlványait nem kötik össze merőleges irányú úthálózati elemek, így közöttük a forgalom kényszerűen áthalad a centrumon.

Az utóbbi évek egyes fejlesztései, semmibe véve a települési arculatot és annak történetileg kialakult léptékét, a településképet uraló, a központ tradicionális középületeivel konkuráló tömeget erőltetnek a városképbe.

Természetesen, a Rendszerváltás előtti évtizedek átlagépítészetének gyermekbetegségei is jól tanulmányozhatók Tét utcáin, de ez nem tekinthető helyi jellegzetességnek, az ország szinte minden településére igaz. Gondolunk itt a sátortetős kockaházakra, a később megjelenő emeletes „villákra”, a kereskedelmi-vendéglátó létesítmények igénytelen épületeire, vagy az üzemi funkciókat szolgáló telepek „szokásos” rendezetlenségére.

Napjainkban egészen más, de nem kevésbé kártékony veszélyek leselkednek az épített környezetre. A korunk városaira, falvaira jellemző rendkívül kedvezőtlen építészeti és esztétikai tendenciák erőteljesen és sok esetben visszafordíthatatlanul nyomják rá bélyegüket a településképre.

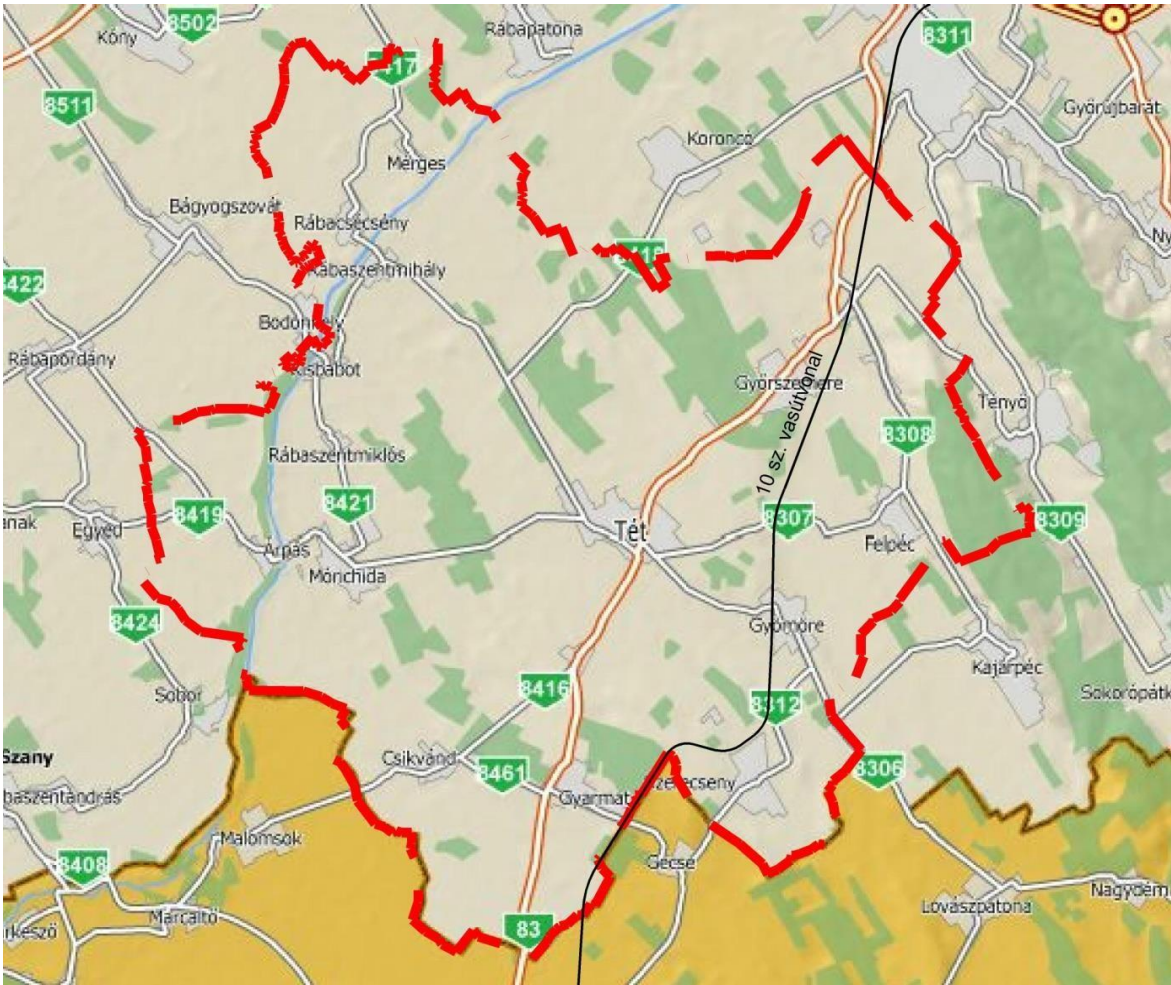
Szaporodnak a mind építészeti világában, minőségében és méreteiben igen heterogén épületek, és – az előbbiek folyamánként – a diszharmonikus utcaképek. Sajnos, jellemzőek a magyar környezeti kultúra és építészeti hagyományaitól mind formálásukban, mind színvilágukban, arányrendszerükben, anyaghasználatukban elrugaszkodott, a valós igényekhez képest rendkívül túlméretezett lakóházak is. Míg a 60-80-as években a sáttortetős kocka-, majd később az „integetőerkélyes” tekintélyházaktól kellett városainkat, falvainkat féltetni, mára a kis Hollywoodok és Disneylandek kialakulásának igencsak reális veszélye fenyeget. A Rendszerváltás előtt szokásban lévő „egyenházak” és sematikus, de legalább egyöntetű, utcaképek után tehát itt is megjelentek a gazda anyagi lehetőségeit minden áron tükrözni hivatott épületek, a hazai építészeti hagyományoktól teljesen idegen, terpeszkedő, vagy alacsony hajlású tetővel fedett ún. „amerikai típusú” lakóházak, vagy a német és osztrák folyóiratok kissé steril és környezetidegen megoldásai. A környék építési hagyományait felvállaló és alkotó módon továbbfejlesztő újabb épület kevés található, ezért különösen fontos a jelentős középületek példaadása (Gyógyítóház).

Nem kevesebb kárt okoznak sokszor az energiahatékonyság növekedését célzó átalakítások a részleteket eltüntető hőszigeteléssel, tetőket elborító napelemekkel, a nyílászárók cseréjével. Nagyon ritka az épületek jellegéhez igazodó asztalosszerkezet, a mind megjelenésében, mind szerkezeti tulajdonságait tekintve kifogásolható műanyag termékek dominálnak.

1.15 Közlekedés

1.15.1 Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Tét térségét a páneurópai közlekedési hálózatba a IV Drezda- Budapest- Isztambul eleme kapcsolja be. Az országos közlekedési hálózatok erőteljesen Budapest irányúak. A különböző szintű térségi központok elérhetősége jónak mondható, amik megközelíthetőek gépjárművel, autóbusszal vagy vasúttal, ahogy mutatja az 1.15-1. térkép:

1-77. ábra: Tét járás közlekedési hálózata Forrás: utadat.hu

Különböző szintű térségi központok elérhetősége személygépkocsival				
Központok	Útvonal	Távolság	Átlagos utazási idő	Átlagos utazási sebesség
Megye székhely/régió központ - Győr	Autópálya nélkül	25,1 km	32 perc	47 km/h
Főváros - Budapest	M1	141,0 km	91 perc	93 km/h
Főváros - Budapest	Autópálya nélkül	152,0 km	154 perc	59 km/h
Különböző szintű térségi központok elérhetősége távolsági autóbusszal				
Központok	Távolság	Átlagos utazási idő	Átlagos utazási sebesség	Átlagos napi járatszám (oda-vissza)
Megye székhely/régió központ - Győr	24,5 km	36 perc	41 km/h	53-52
Főváros - Budapest	193,8 km	270 perc	43 km/h	18-19
Különböző szintű térségi központok elérhetősége vasúttal				
Központok	Távolság	Átlagos utazási idő	Átlagos utazási sebesség	Átlagos napi járatszám (oda-vissza)
Megye székhely/régió központ - Győr	25,0 km	25 perc	60 km/h	19-20
Főváros - Budapest	165,0 km	118 perc	84 km/h	19-19

1-29. táblázat: Különböző szintű térségi kapcsolatok elérhetősége

Az 1.15-1. táblázat mutatja a különböző térségi központok elérhetőségeit. Látható, hogy a személygépkocsival közlekedők a kiemelt központokat viszonylag gyorsan el tudják érni. Amennyiben a főváros a cél, autópálya nélkül az időtartam megnövekszik, több, mint két óra a szükséges idő.

Az autóbuszok esetén Győr 40 perc alatt elérhető, azonban a főváros elérése irreálisan sok időt vesz igénybe, több, mint 4 órát, ami alatt akár többször át is kell szállni.

A vasútvonal jobb lehetőséget biztosít Győr elérésére, 30 perc alatt megtehető a távolság. Budapestet 2 óra alatt lehet elérni.

1.15.2 Közúti közlekedés

Magyarország közlekedési hálózatára jellemző a Budapest középpontból kiinduló sugaras I. rendű főút és gyorsforgalmi úthálózat, melyet érintőirányban II. rendű és egyéb közutak kötnek össze. Tét járás területén a 83 sz. II. rendű főút halad végig Észak-Dél irányba.

Elsőrendű főút nem érinti a települést, de a másodrendű főúttal könnyen megközelíthető az M1 autópálya.

83 sz. Városlőd-Pápa-Győr II. rendű főút

A településen belül a Győri utat viseli. A járási központon belül 2x1 sávós aszfalt burkolatú út. Északi irányban az M1 autópályát, míg déli irányban a 8 sz. főutat éri el.

8417 sz. Tét-Lébény összekötő út

A településen belül a Fő utca-Széchenyi utca neveket viseli. A főút város központjából kiindulva teremti kapcsolatot ÉK-i irányban fekvő településekkel. 2x1 sávós aszfalt burkolatú út.

8306 sz. Csót-Lovászipatona-Tét összekötő út

A településen belül Gyömörei út nevet viseli. 2x1 sávós, aszfalt burkolatú, ami rossz állapotban lévő út.

8307 sz. Tét-Felpéc összekötő út

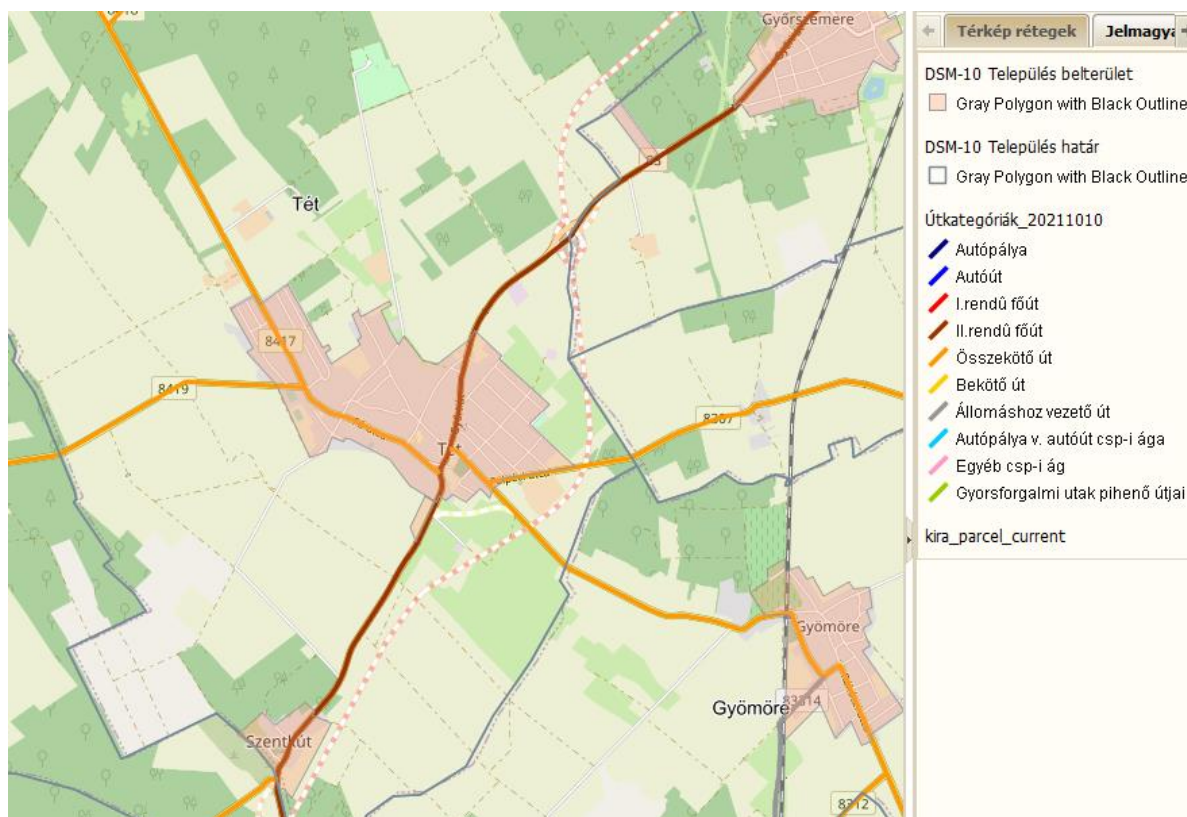
A településen belül Felpéci utca nevet viseli. Keskeny 2x1 sávós aszfalt burkolatú út, ami Keleti irányba kapcsolja be a települést a hálózatba.

8419 sz. Tét-Rábacsanak összekötő út

A településen belül az Arany János utca nevet viseli. 2x1 sávós, aszfalt burkolatú út, ami a település nyugati részéből indul ki és teremti kapcsolatot Rábacsanak irányába.

Tét és a járási települések között a gépjárművel való közlekedés eljutási idejét és távolságát a következő térkép és táblázat (1.78. térkép, 1.30. táblázat) foglalja össze. Jól látszik, hogy bármelyik településre a járásközpontból könnyen el lehet jutni.

Tét önkormányzat helyi útjainak hossza mintegy 48 km, melyből 42% rendelkezett burkolattal 2021-ben¹. Mindemellett a közigazgatási területen 6,3 km állami kezelésű út biztosítja a térségi és országos kapcsolatokat.

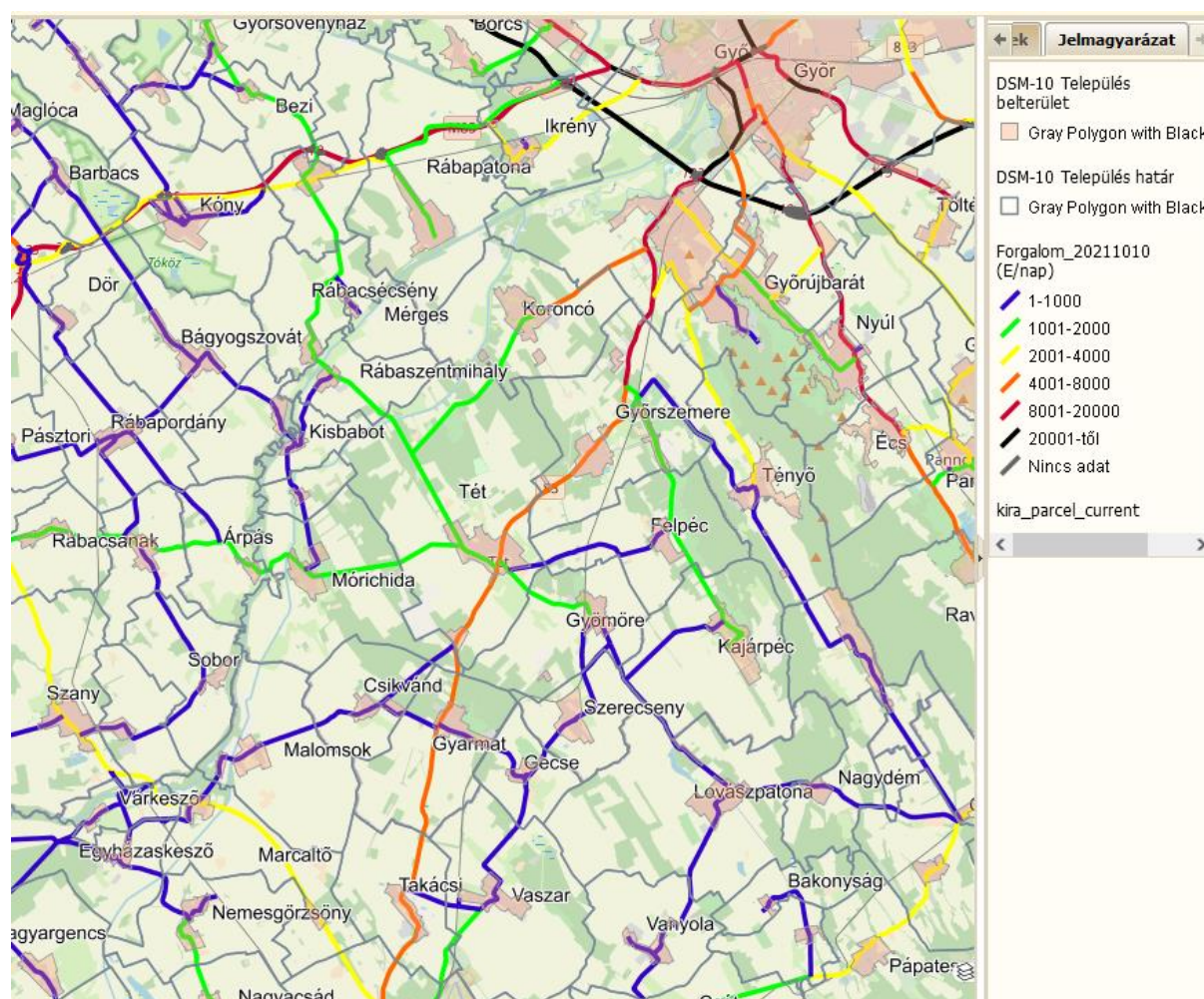
1-78. ábra: Tét belterületének közúti hálózata (Forrás: KIRA)

Járás települései	Távolság	Átlagos utazási idő	Átlagos utazási sebesség
Árpás	10,8 km	11 perc	59 km/h
Csikvánd	7,6 km	8 perc	57 km/h
Felpéc	6,8 km	7 perc	58 km/h
Gyarmat	6,9 km	7 perc	59 km/h
Gyömöre	4,7 km	6 perc	47 km/h
Győrszemere	5,6 km	5 perc	67 km/h
Kisbábót	11,5 km	24 perc	29 km/h
Mérges	13,5 km	28 perc	29 km/h
Mórichida	8,0 km	8 perc	60 km/h
Rábacsécsény	11,2 km	11 perc	61 km/h
Rábaszentmihály	10,1 km	10 perc	61 km/h
Rábaszentmiklós	10,2 km	17 perc	36 km/h
Szerecsény	9,1 km	16 perc	34 km/h

1-30. táblázat: Járési települések elérése Tétről gépjárművek

¹ Forrás: Tét Város Önkormányzata

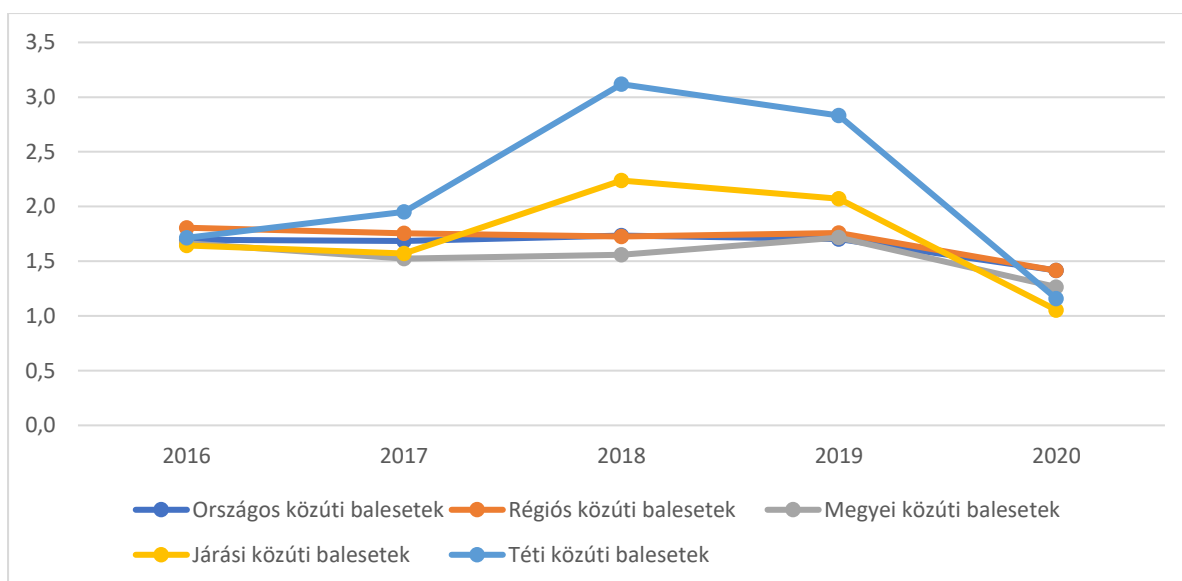
Tét térségében az országos közutak forgalmát az 1-80. ábra mutatja. Jelentősebb forgalmi terhelés a várost északi és déli kapcsolatát biztosító 83 sz. főúton tapasztalható. Tőle keletre és nyugatra lévő országos összekötőutakon már kisebb a forgalmi terhelés. A 83 sz. főút elkerülő szakaszának megépítésével várhatóan a városon belüli, észak-déli irányú tranzitforgalom csökkenni fog.

1-80. ábra: Közúti forgalom nagysága Tét térségében (Forrás: KIRA 2021.)

1.15.2.1 Baleseti mutatók

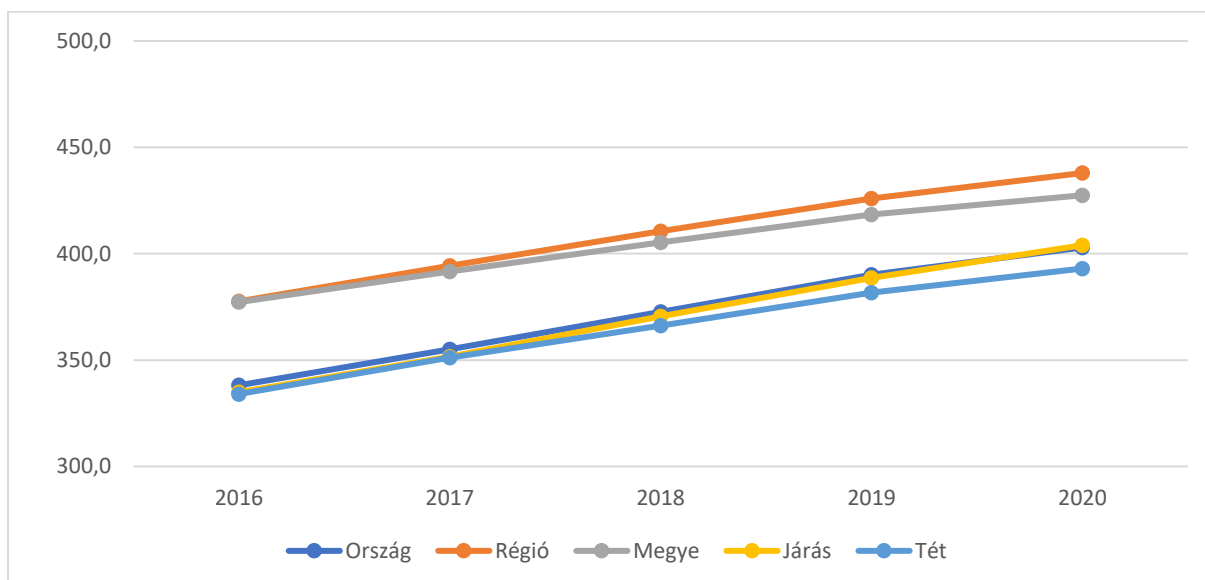
Tét és a járási települések személyi sérüléses balesetekre vonatkozó mutatói 2016 és 2020 között romló tendenciával elszakadtak a megyei, a regionális és az országos trendektől (1-81. ábra). A legrosszabb év 2018 volt, amikor a városban 1000 főre 3,1 személyi sérüléses baleset jutott, míg az országos, a regionális és a megyei átlag 1,7-es érték körül mozgott ekkor. 2020-ra kedvező változásként mind a járás, mind Tét mutatója a többi területi mutató alá csökkent 1,1-es és 1,2-es értékkel. A vizsgált időszak során a személyi sérüléses balesetek mutatói csökkenő trendet mutatnak.

1-81. ábra: Személyi sérüléssel járó közúti balesetek száma 1000 főre vetítve (Forrás: KSH 2021.)

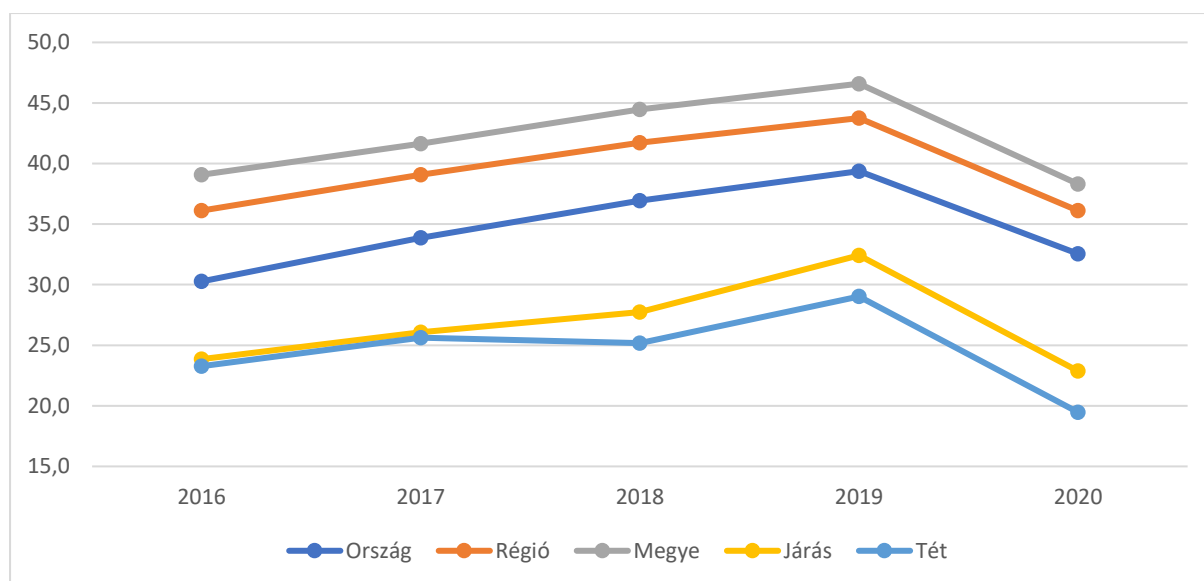
1.15.2.2 Motorizációs mutatók

A település motorizáltsága a vizsgált időszakban nem éri el az országos, régiós, megyei és járási átlagos értékeket, viszont az általános trendekkel összhangban növekszik az érték, mely 2020-ban 393 személygépkocsi/1000 fő volt.

1-82. ábra: Személygépjárművek száma 1000 lakosra vetítve (Forrás: KSH)

Téten évente forgalomba helyezett gépjárművek száma nem éri el az országos, regionális, megyei és járási átlagos értékeket. Követve az országos és térségi trendeket 2019-ig növekedés, majd 2020-ban jelentős visszaesés volt tapasztalható, melyben vélhetően a világvárvány és annak gazdasági következményeiből fakadó bizonytalanság is szerepet játszott.

1-83. ábra: Évente elsőnek forgalomba helyezett gépjárművek száma 1000 lakosra vetítve (Forrás: KSH)

Összefoglalva a településből sugarasan kiinduló főút és összekötő utak segítségével könnyen megközelíthető bármelyik járási település, köszönhetően annak is, hogy a járás közepén helyezkedik el a város. Személyi sérüléssel járó balesetek terén csökkenő tendencia mellett nem mutat markáns eltérést az országhoz és más térségekhez képest. Motorizációja az országos trendekkel összhangban növekszik, mértéke ettől kevesebb, kis mértékben a megyei és járási átlag alatt mozog. A motorizáció növekedésével egyre sürgetőbbé válik a belterületi úthálózat fejlesztése, pormentes burkolatú utak kiépítése. A 83 sz. út elkerülő szakaszának forgalomba helyezésével az Észak-Dél irányú tranzitforgalom várhatóan csökkenni fog, mely lehetővé teszi, hogy a Győri út és a Fő utca belterületi szakaszai még inkább a helyi közlekedés érdekeit szolgálják (pl. körforgalom a két utca csomópontjában, új járdák, kijelölt gyalogátkelőhelyek, gyalogosvédő szigetek, egységes fasorok stb.). Az önkormányzati kezelésben lévő utak jelentős része nem rendelkezik pormentes burkolattal (pl. zártkertek), melyek kiépítése a következő időszak feladata lesz.

1.15.3 Községi közlekedés

A távolsági közlekedés meghatározója a távolsági autóbusz közlekedés, de a vasúti közlekedés is biztosítja a többi megye megközelíthetőségét, annak ellenére, hogy vasúti megállóhely nincs Tét településen, csak összevontan Gyömörével. Helyi autóbusz közlekedés nincs Tét településen.

1.15.3.1 Közúti közlekedés

Helyközi közösségi közlekedés

Buszpályaudvar nincs a településen, csak a Fő utcán és a Győri úton elhelyezett fedett megállóban szállhatnak fel és le az utasok. A városi, a térségi és a távolabbi települések közötti utasforgalmat a helyközi és távolsági járatokkal az Északnyugat-Magyarországi Közlekedési Központ Zrt. szolgálta ki 2019. október 1-ig, amikor feladatait jogutódként a VOLÁNBUSZ Zrt. vette át, melynek tulajdonosa 2021-től a MÁV Zrt.

A helyközi közlekedés minden járási települést elér, de a szolgáltatási színvonala eltérő. A következő táblázat mutatja be az egyes települések elérhetőségét.

Járás települései	Távolság	Átlagos utazási idő	Átlagos utazási sebesség	Átlagos napi járatszám (oda-vissza)
Árpás	10,2 km	16 perc	38 km/h	13-14
Csikvánd	10,5 km	19 perc	33 km/h	12-10
Felpéc	18,6 km	42 perc	27 km/h	14-13
Gyarmat	6,8 km	8 perc	51 km/h	29-25
Gyömöre	4,7 km	7 perc	40 km/h	8-10
Győrszemere	5,8 km	8 perc	44 km/h	48-47
Kisbábót	13,4 km	39 perc	21 km/h	7-9
Mérges	22,7 km	56 perc	24 km/h	12-15
Mórichida	7,9 km	11 perc	43 km/h	14-17
Rábacsécsény	17,9 km	33 perc	33 km/h	8-8
Rábaszentmihály	16,3 km	41 perc	24 km/h	7-8
Rábaszentmihály	11,1 km	26 perc	26 km/h	7-9
Szerecseny	14,2 km	23 perc	37 km/h	12-11

1-31. táblázat: Tét elérhetősége a járás településeiről helyközi autóbusz járással

Az egyes települések a kis távolságok ellenére nagyon rosszul érhetőek el, mivel sok időt kell várni az átszállásoknál az autóbusz csatlakozások rossz menetrendi összehangolása miatt.

1.15.3.2 Kötőpályás közlekedés

Megállóhely vagy állomás nincs a településen, de a szomszédos Gyömöre település vasúti megállóhelye a Gyömörei úton érhető el. Kiépített gyalogos és kerékpáros infrastruktúra nincs ezen az útszakaszon és közvilágítás sem működik a külterületen. A távolság a városközpont és a megállóhely között közel 4 km. A Gyömöre-Tét megállóhely a MÁV Zrt. által üzemeltetett 10 sz. Győr–Celldömölk vasútvonal része (1-84. ábra). A vonal nem villamosított, egyvágányú. Autóbusz csatlakozás lehetséges az érkező és induló vonatokkal. A felvételi épületet 2019-ben felújították.

1-84. ábra: 10. sz. vasútvonal

A Győmöre-Tét állomásról nem mindegyik járási települést lehet megközelíteni vasúttal. A következő táblázat foglalja össze az eljutási időket és távolságokat, melyeknél még a vasúti megálló városból történő elérését is figyelembe kell venni.

Járás települései	Távolság	Átlagos utazási idő	Átlagos utazási sebesség	Átlagos napi járatok száma (oda-vissza)
Árpás		Nincs vasúti közlekedés!		
Csikvánd		Nincs vasúti közlekedés!		
Felpéc		Nincs vasúti közlekedés!		
Gyarmat	8,0 km	9 perc	53 km/h	14-13
Győrszemere		Nincs vasúti közlekedés!		
Kisbábót		Nincs vasúti közlekedés!		
Mérges		Nincs vasúti közlekedés!		
Mórichida		Nincs vasúti közlekedés!		
Rábacsécsény		Nincs vasúti közlekedés!		
Rábaszentmihály		Nincs vasúti közlekedés!		
Rábaszentmiklós		Nincs vasúti közlekedés!		
Szerecseny	4,0 km	5 perc	48 km/h	20-19

1-32. táblázat: Tét elérhetősége a járási településekről vasúttal

Összességében elmondható, hogy a település fő közösségi közlekedése az autóbuzos közlekedés, mivel a vasúti megálló túl messze helyezkedik el a központtól és a megközelíthetősége is nehéz, csak személygépjárművel, illetve a közúton kerékpárral lehetséges.

1.15.4 Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Kerékpáros hálózat a Fő utcán és a Győri úton működik, mely 2019-ben valósult meg. A Fő utcán, a katolikus templom és az evangélikus templom előtti parkoló között önállóan vezetett egyoldali kétirányú kerékpárút, míg a Győri úton a Katolikus templom és a Gyömörei út között elválasztott gyalog- és kerékpárút épült. A kettő közötti kapcsolatot a katolikus templom mögötti zsákutca biztosítja. A város térségi kerékpáros kapcsolatokkal nem rendelkezik, amelyek megvalósítása különösen az aktív turizmus terén jelentene előrelépést jelentene. Az összesen mintegy 1,2 km hosszú kerékpárút, valamint gyalog- és kerékpárút szakasz nyomvonalát az alábbi mutatja.

1-85. ábra: Tét meglévő kerékpárforgalmi létesítményei (Forrás: KIRA)

Mintegy 15 km kiépített járdával rendelkezik a város, de ezek jelentős részben rossz állapotúak. Közel 7 km hosszban volna szükség új járda építésére, hogy a gyalogos közlekedés minimálisan elvárható feltételei rendelkezésre álljanak². A városon hagyományosnak mondható településközponttal és a hozzá tartozó térrel nem rendelkezik. Erre a funkcióra leginkább a Szentháromság Templom és környezete volna alkalmas, mely az elkerülő út miatt várható forgalom csökkenést is figyelembe véve, a gyalogos- és zöldterületek növelésével átalakíthatóvá válik.

1.15.5 Parkolás

Kijelölt fizető parkoló nincs a településen. Az evangélikus templom előtt, a Fő utcán a templom és a található egy nagyobb, burkolt merőleges és ferde parkoló. A városközpontban, a 83 sz. főút mentén, 2019-ben párhuzamos parkolók létesültek. A motorizáció növekedésével számolni kell az állóforgalom

² Forrás: Tét Város Önkormányzata

területigényével is, amely a legfrekvenciáltabb területeken parkolók bővítését, építését teheti szükségessé.

1.15.6 Vízi közlekedés

Vízi közlekedés a településen nincs.

1.16 Közművesítés és elektronikus hírközlés

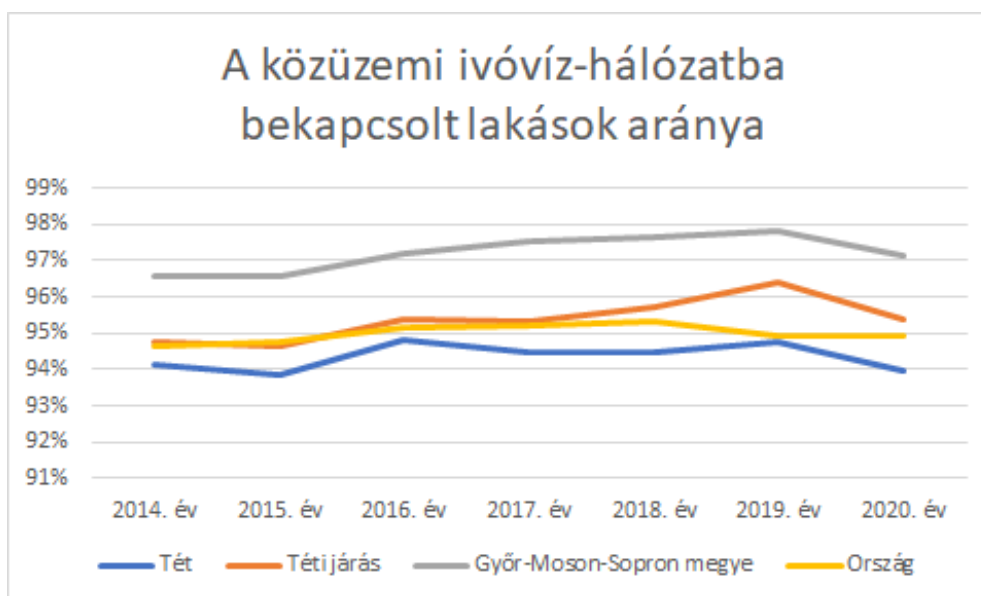
1.16.1 Víziközművek

1.16.1.1 Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

A településen az ivóvíz szolgáltatást a Pannon-Víz Zrt. végzi. A háztartások csaknem 100%-a ellátott vezetékes ivóvízzel. A település területén kb. 2 db működő közkút található.

Győr-Moson-Sopron megyében területén 28 közüemi vízmű üzemel, amelyeknél folyamatos fertőtlenítés nem kerül megvalósításra, de a fertőtlenítés lehetősége mindenhol biztosított. A helyszíni szemlék során az egészségügyi hatóságok nem tapasztaltak közegészségügyi szabálytalanságot. A megyében gyakran magas az ivóvíz mangántartalmának a határértéke, de ennek kiküszöbölésére az intézkedéseket az illetékes hatóságok megtették.

Az ivóvíz minősége jónak minősíthető. Az ivóvíz hálózatba bekapcsolt lakások arányát az alábbi ábra mutatja:

1-86. ábra: Közüemi ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya (%) 2020 (forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis)

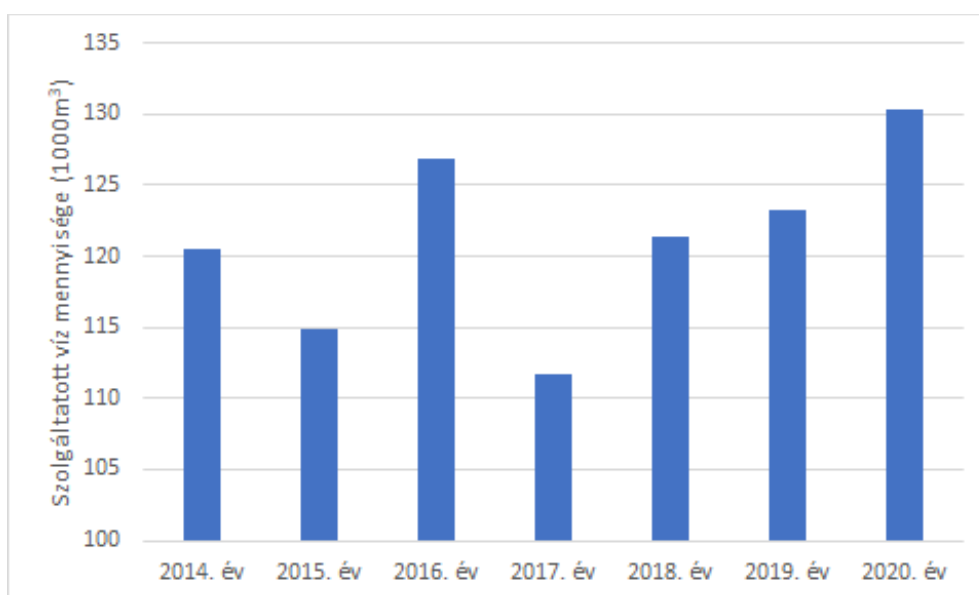
A Pannon Víz Zrt. Nyúli Üzemmérnökségén történt egyeztetés szerint a szolgáltató a város vízellátását a Fő utca Tétszentkút felőli kert végében meglévő vízműtelep kútjairól biztosítja egy a polgármesteri hivatal udvarában felállított hidrolóbuszon keresztül. A 195/3 hrsz-ú vízmű területén működő 1. sz. kút 450 l/perc, a 3-as sz. kút 330 l/perc víz hozamú. A 234/1 hrsz-ú vízmű területén működő 2. sz. kút szünetel, a 4. sz. kút 320 l/perc víz hozamú. A rendszer Tét, Tétszentkút és Gyömöre településeket látja el 24 406 m³/D csúcsfogyasztással. A vízmű területén 200 m³-es térszíni vastalanító van.

A felszíni vízhasználat a településen a következőképpen alakul:

Név	Székhely	Vízikönyvi szám	Vízhasználat típusa	Elsődleges befogadó/víz kivétel		Vízjogi alapengedély típusa	Eng. menny. m ³ /év	Eng.érv.
				vízfolyás neve	szelvény fkm			
Pannon Víz Rt. (Téti Szennyvíz-telep)	Győr	Tét-16	felszín alatti eredetű kommunális szennyvíz bevezetés	Csángota-ér	9+720	üzemeltetési	472200	2006. 12.31.
Tóközi Lajos	Győr-Ménfőcsanak	Tét-4	öntözés	Marcal	7+900	üzemeltetési	8000	határozatlan ideig
Vendel Gyula	Tét	Tét-24	halastó	Téti ér-Marcal	2+500	létesítési	20300	2003. 06.30.

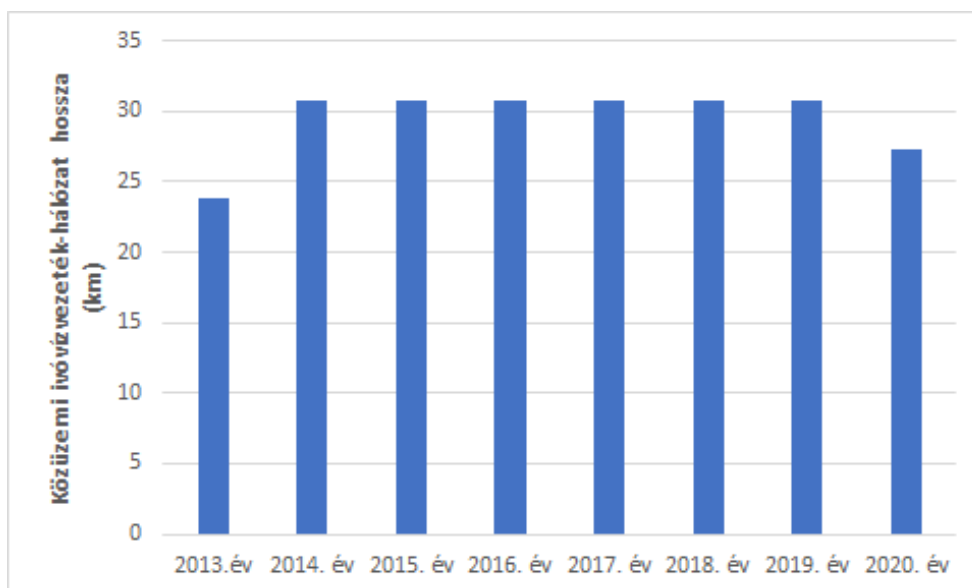
1-33. táblázat: Felszíni vízhasználat Téten Forrás: A SOTT környezetvédelmi programjának felülvizsgálata

Az 1-87. ábra szemlélteti a háztartásoknak szolgáltatott víz mennyiségét, ami alapján látható, hogy az utóbbi években 130e m³ körüli a szolgáltatott víz mennyisége:

1-87. ábra: Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (1000m³) Forrás: KSH

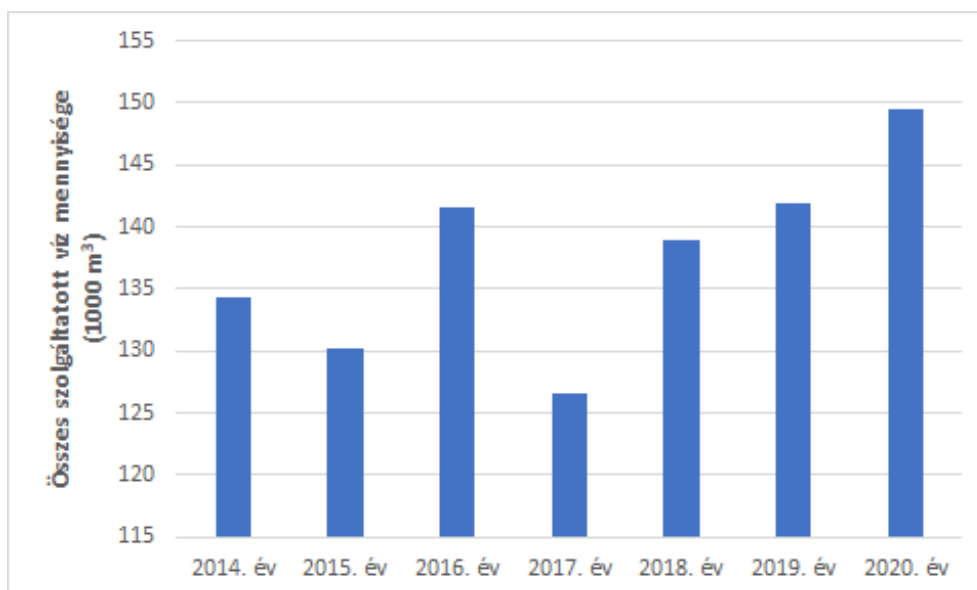
Az 1-88. ábra segítségével látható a közüemi ivóvízvezeték-hálózat hossza az adott években:

1-88. ábra: Közüemi ivóvíz-hálózat hossza (km) Forrás: KSH

Megállapítható, hogy 2013-és 2014között száz méteres nagyságrenddel bővült a kiépített infrastruktúra, míg 2019 és 2020 között megszűnt egy rövid korábban kiépített szakasz, viszont a közműolló ivóvízre vonatkozó szegmense megfelelőnek mondható.

Az összes szolgáltatott víz mennyiségét a településen pedig az alábbi ábra mutatja:

1-89. ábra: Összes szolgáltatott víz mennyisége (1000m³) Forrás: KSH

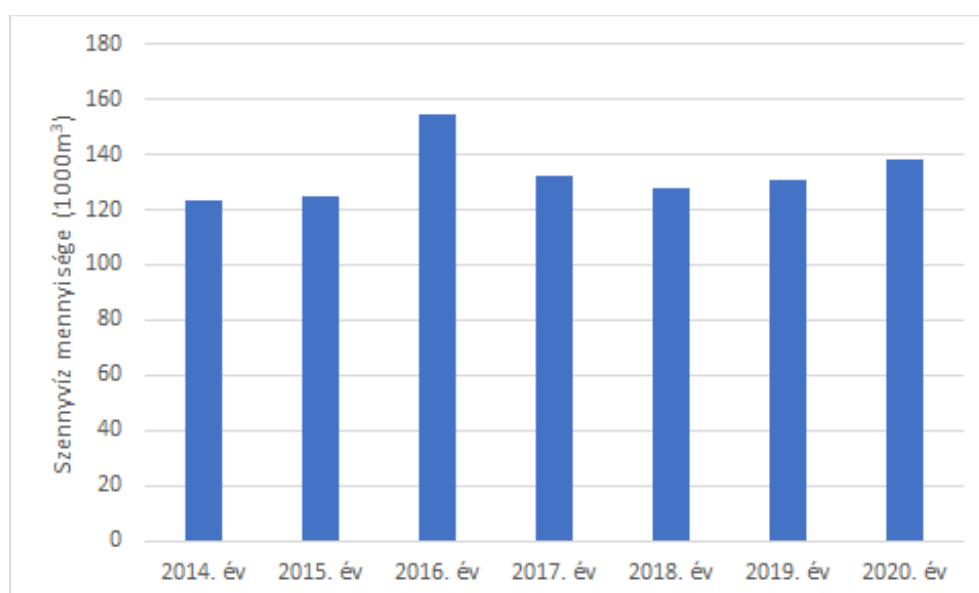
Ez alapján kiszámítható, hogy a víz legnagyobb hányadát a háztartások számára szolgáltatják, ami megközelítőleg 90% volt 2020-ban. A szolgáltatott érték 140-150 m³ körül alakult 2000-es évek elejétől kezdve, azonban az elmúlt időszak bővülő fogyasztása miatt közelíti a meglévő kutak kapacitásának határát.

1.16.1.2 Szennyvízelvezetés

A településen 1999. évben kiépített gravitációs ill. nyomott rendszerű csatornahálózat működik a pápai útról megközelíthetően, 8 település szennyvizét befogadó regionális 1000 m³/D kapacitású szennyvízteleppel, jelenlegi kihasználtsága 466 m³/D.

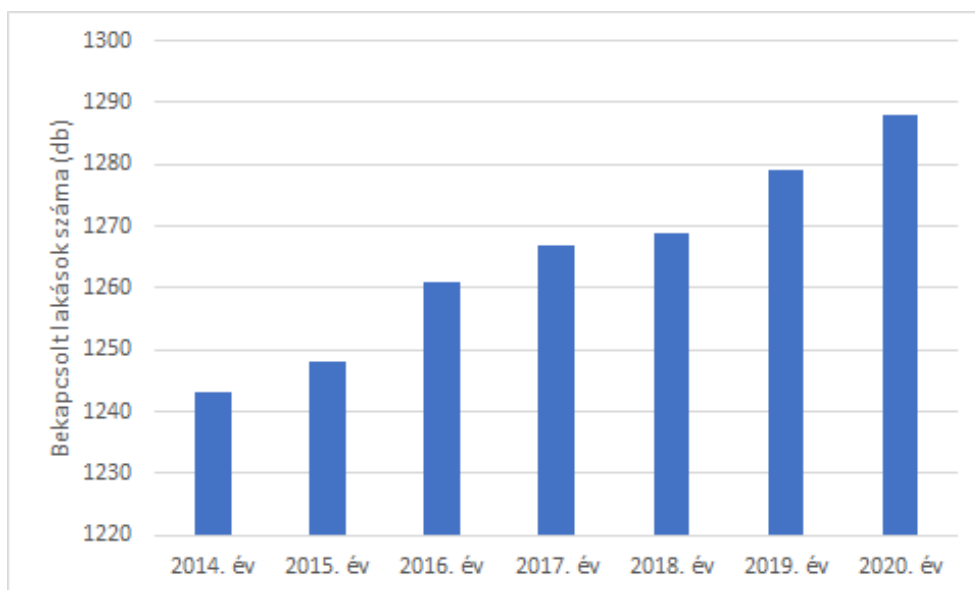
A még működő házi szennygyűjtőkből szippantással viszik a szennyvíztelepre a szennyvizet. Mielőbbi hálózatra kötésük elsőrendű feladata képviselő testületnek, mivel az elszikkasztott szennyvíz potenciális talajvíz szennyező forrás. A meglévő gravitációs ill. nyomott rendszerű szennyvíz csatorna rendszer 1999-ben készült el, melynek tervezése során már akkor figyelembe vették a fejlesztési területeken keletkező szennyvíz többleteket. Az új beépítések várható szennyvíz kibocsátási többletét a téti szennyvízfogadó be tudja fogadni, mivel a településen 2 db szennyvíz átemelő berendezés biztosítja az összegyűjtött szennyvíz szennyvíztelepre juttatását.

Az alábbi ábra mutatja a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban elvezetett összes szennyvíz mennyiségét:

1-90. ábra: A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatban elvezetett összes szennyvíz mennyisége Forrás: KSH

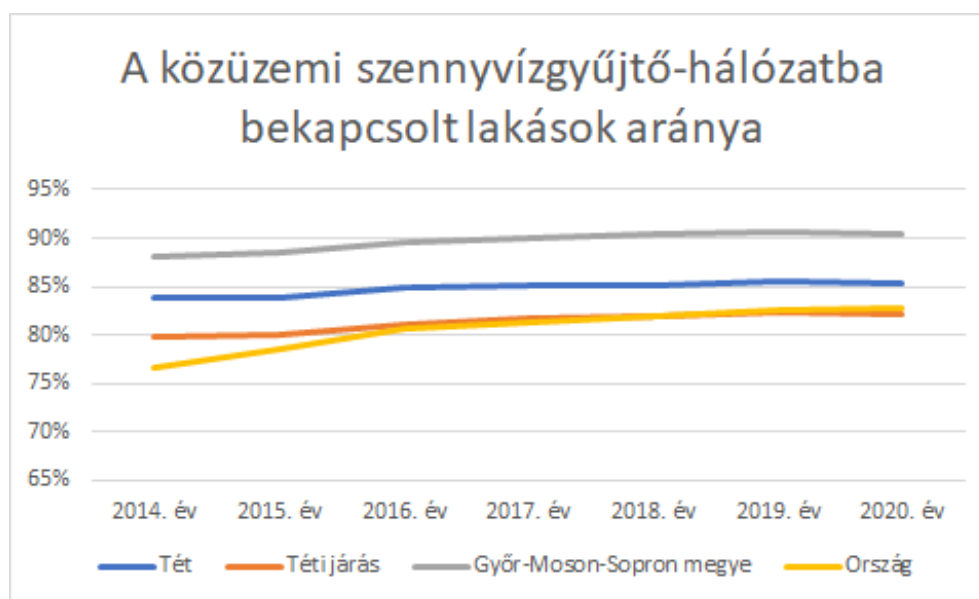
A következő ábra szemlélteti a közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt házak számát:

1-91. ábra: A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt házak száma Forrás: KSH

Az ábrából kiderül, hogy a lakások körülbelül 85%-a van bekötve a hálózatba, a 2020-as lakásállomány alapján, amely érték mielőbbi és jelentős javításra szorul.

Regionális és járási szinten az érték a következőképpen oszlik meg:

1-92. ábra: Közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (%), 2020 (forrás: KSH Tájékoztatási adatbázis)

Megállapítható, hogy a régióban számottevő az alulcsatornázott települések száma, azonban a csatornahálózattal jól ellátott településeken a csatornára kapcsolt lakások aránya túlnyomórészt 80% fölött van.

1.16.1.3 Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A város vízrajzi szempontból a Marcal vízgyűjtő területéhez tartozik, a belterületet a Csángota ér érinti, mely a település csapadékvizeinek elvezetését biztosítja. Kiépített csapadékvíz árokhálózattal rendelkezik a város, habár a zárt csatornák nem jellemzőek.

A településen a csapadékcsatorna hálózat mintegy 65%-os kiépítettségű, és ennek alig 5%-a burkolt. Ugyan eddig jelentős probléma nem merült fel, de a rendszer állapota nem megfelelő, szükséges a csapadékvízvezető rendszer kiépítése az egész városban.

1.16.2 Energia

1.16.2.1 Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

Tét Város Önkormányzat területének villamosenergia ellátása a Csorna 120/20 kV-os transzformátor-állomásból induló Tét 20 kV-os gerincvezetékéről történik.

A terület biztonságos villamosenergia ellátására, üzemzavar esetén, tartalékol szolgálnak a:

- 1 Győr Déli 120/20 kV-os állomásból induló Ménfőcsanak 20 kV-os gerincvezeték a Tét 20 kV-os kapcsoló állomásban lévő, üzemszerűen kikapcsolt távműködtetett oszlopkapcsolón keresztül;
- 2 Győr Déli 120/20 kV-os állomásból induló Tét 20 kV-os gerincvezeték a Tét 20 kV-os kapcsoló állomásban lévő, üzemszerűen kikapcsolt távműködtetett oszlop kapcsolón keresztül;
- 3 Pápa 120/35/20 kV-os állomásból induló Tét 20 kV-os gerincvezeték a Tét 20 kV-os kapcsoló állomásban lévő, üzemszerűen kikapcsolt távműködtetett oszlopkapcsolón keresztül.

A község területén lévő kommunális fogyasztók villamos-energia ellátására 11 (tizenegy) db 20/0,4 kV-os transzformátorállomás szolgál.

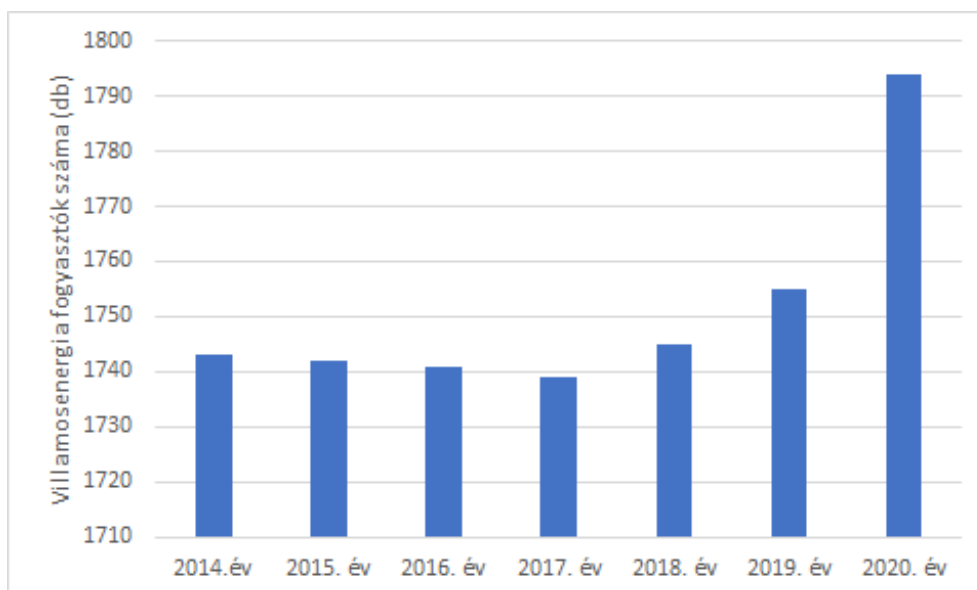
I. jelű. OTR 20/400 betonoszlopos 400 kVA II. jelű OTR 20/400 250 kVA

- jelű FOTR 20/125 faoszlopos 160 kVA
- jelű OTR 20/400 400 kVA
- jelű VOTR 20/400 vasoszlopos 400 kVA
- jelű OTR 20/250 250 kVA
- jelű OTR 20/400 400 kVA
- jelű OTR 20/400 250 kVA
- jelű OTR 20/400 250 kVA
- jelű OTR 20/63 63 kVA
- jelű VOTR 2*20/200 2*250 kVA

Az ipari és mezőgazdasági fogyasztók ellátása külön ipari-mezőgazdasági transzformátorállomásokról történik (Malom, Mezőgép, stb.)

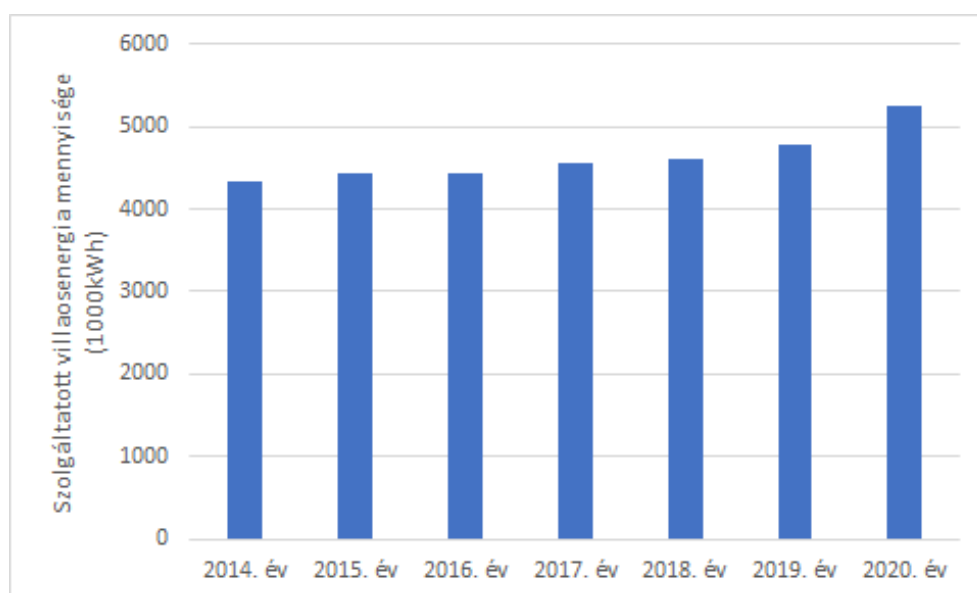
Távfűtő közmű nem található a városban.

A települési villamosenergia fogyasztók számát a következő ábra mutatja:

1-93. ábra: Háztartási villamosenergia fogyasztók száma (db) Forrás: KSH

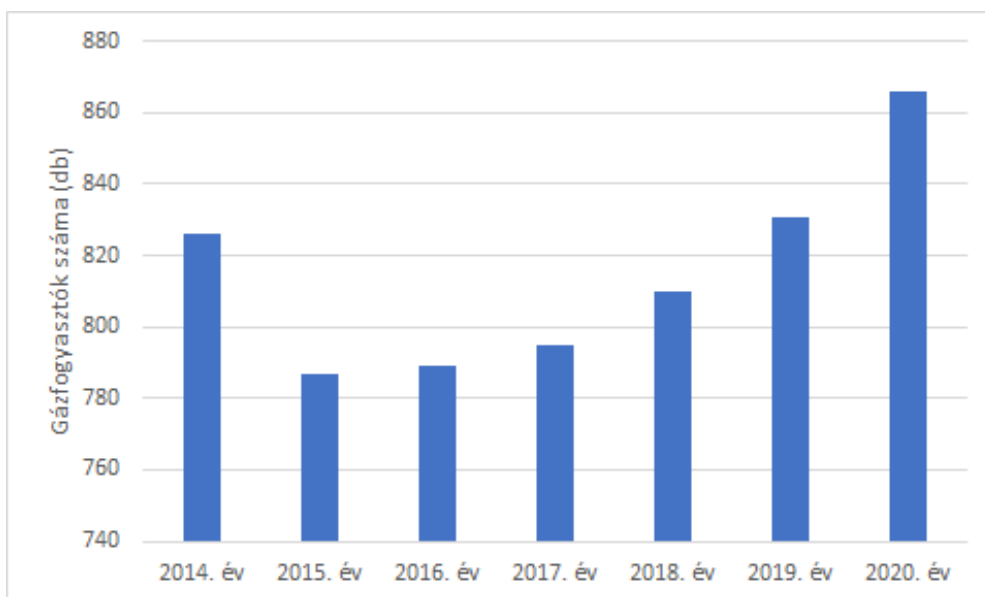
Az alábbi ábra a háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyiségét mutatja, ami alapján látható a csökkenő tendencia a villamosenergia fogyasztásban:

1-94. ábra: A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége (1000 kWh) Forrás: KSH

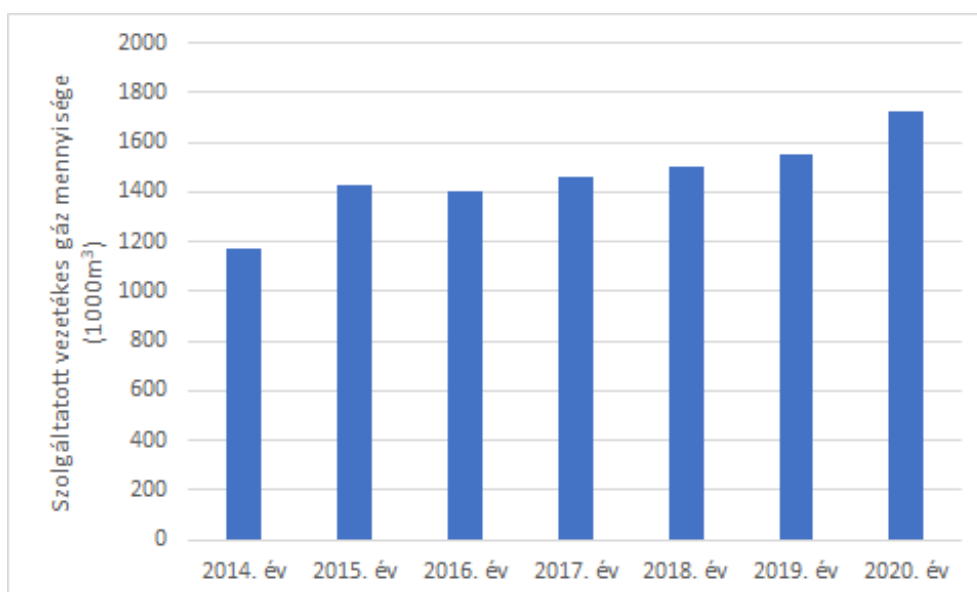
A településen kiépített gázelosztó hálózat működik, a gázfogadó állomás Tétszentkút délkeleti oldalán van. Az MVM Next Energiakereskedelmi Zrt. nyilatkozata szerint a rendezési tervi igényelt lakóterületek gázellátást biztosítani tudják.

A következő ábra segítségével láthatjuk a háztartási gázfogyasztók számát:

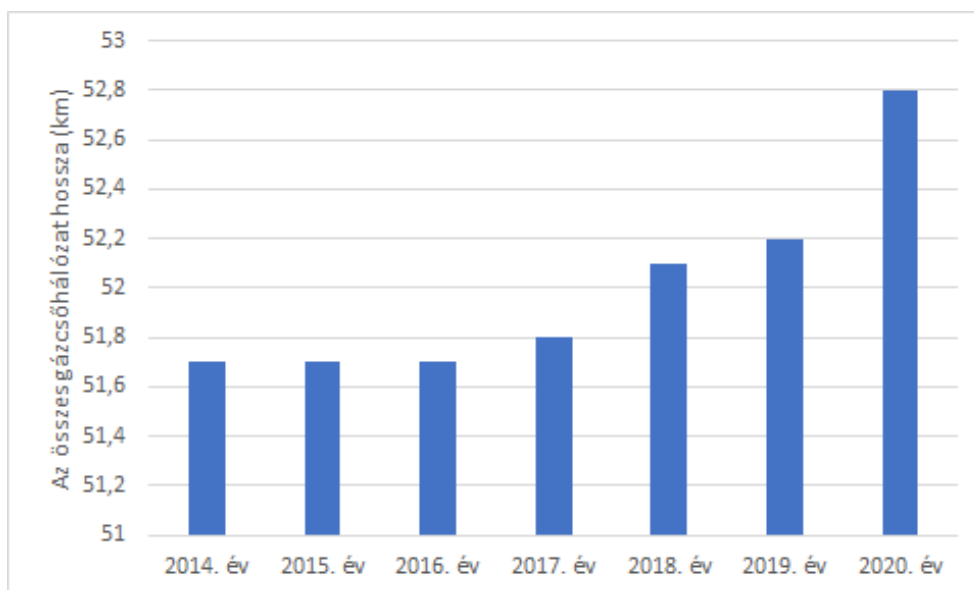

1-95. ábra: Háztartási gázfogyasztók száma (db) Forrás: KSH

Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyiségét az 1-96. ábra szemlélteti, ahol a 2014 és 2020 között folyamatos fogyasztás-növekedés látható:

1-96. ábra: Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (1000m³) Forrás: KSH

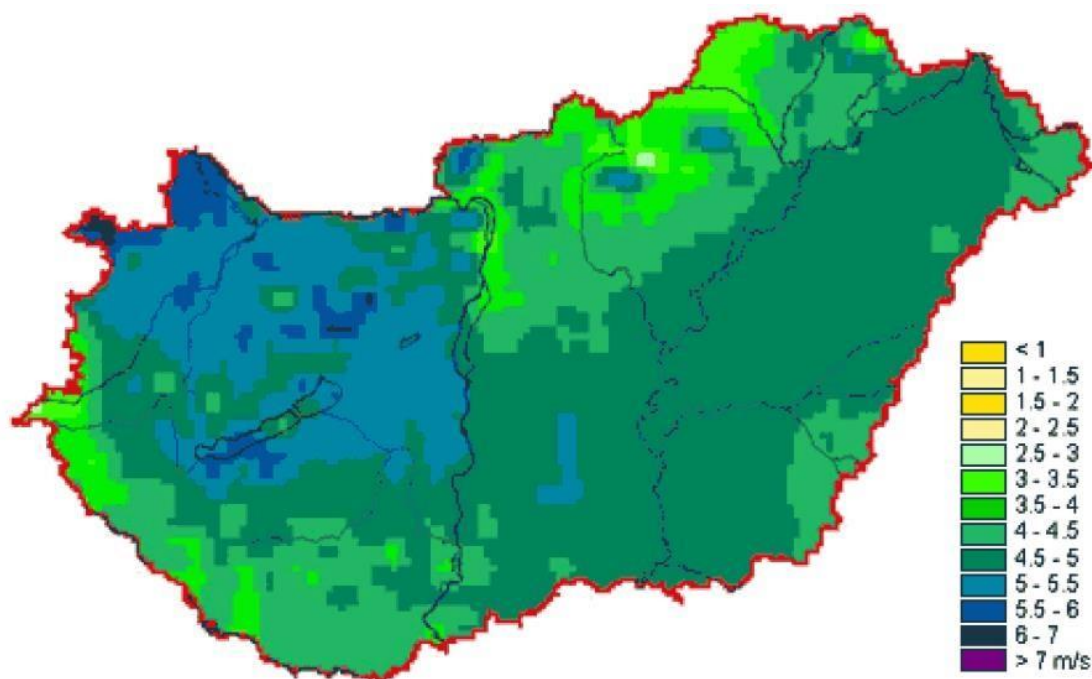

1-97. ábra: Az összes gázcsőhálózat hossza (km) Forrás: KSH

Az összes gázcsőhálózat hosszát a fenti segítségével elemezhetjük, ami alapján látható, hogy a gázcsőhálózat bővítése 2016 óta folyamatos 2020-ra 52,8 km hosszú a hálózat, melynek jelentősebb bővítése a 2020-as évben történt meg.

1.16.2.2 Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

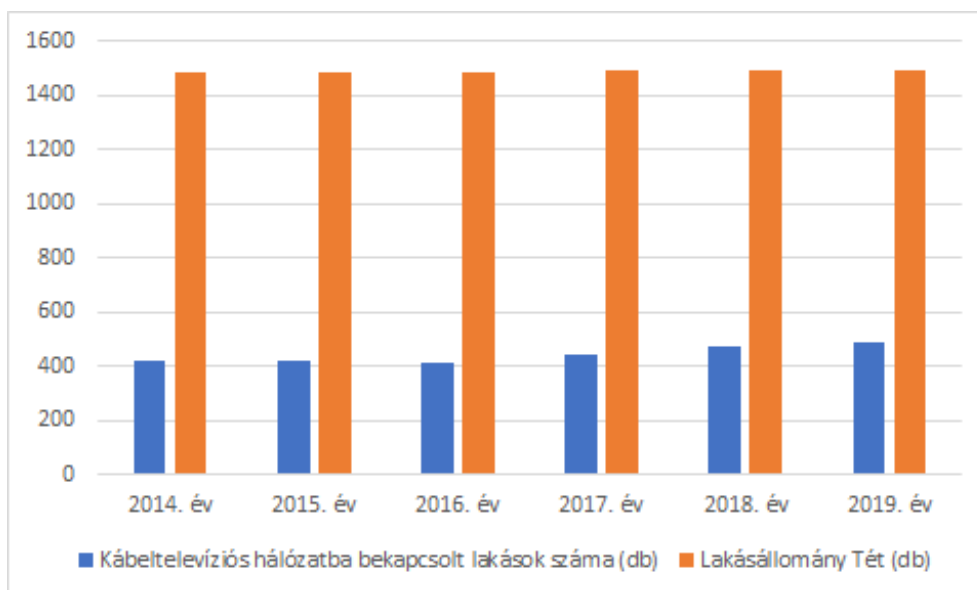
A járásban nem elterjedt a megújuló energiaforrások használata. A településen szerepelt a tervek között szélérőmű park létrehozása, de a projektet a városlakók elégedetlenséges és tiltakozása megghiúsította. A 2015-ös évtől kezdve az önkormányzat – jó példát mutatva – napelemek felszerelését valósította meg, a hivatali épületen, jelentős külső forrásokat bevonva a városba. Továbbá, az önkormányzati ingatlanok energetikai felújítására is sor került. A település elhelyezkedésénél fogva alkalmasabb a szélérőművek telepítésére. Ezt támasztja alá az alábbi ábra is:

1-98. ábra: Országos energetikai széltérkép Forrás: Magyar Meteorológiai Szolgálat

1.16.3 Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Az Európai Bizottság irányelvének eleget téve hazánkban idén kettő ütemben történt meg az analógról a korszerű digitális műsorterjesztésre való átállás. Az első ütem 2013. július 31-én zárult le, amelybe Tét is beletartozott. A digitális átállás célja az volt, hogy a korábbi több műsorközvetítésre szolgáló frekvencia megszűnjön, és a helyét egy vegye át. Infrastrukturális téren óriási elrugaszkodás történt az utóbbi hat év során. Ebben az elrugaszkodásban a felhasználói igények növekedése és a szolgáltatások iránti igény megváltozása éppúgy szerepet játszott, mint az új technológiák elterjedése és a 1990-es évek végén, 2000-es évek elején határozott formát öltött kormányzati programok hatásának begyűrzése. Az olyan államilag támogatott infrastruktúra és eszközpark-bővítési programok, mint a Közháló, a Sulinet vagy az eMagyarország program a közszférát, a közoktatást és a közösségi eléérés minőségének javítását célozta meg az országban, de egyik eredményeként a lakossági felhasználók háztartásaiban is változásokat indukált. A megyében az infokommunikációs eszközök száma a 2003-as évhez képest az elmúlt években megsokszorozódott.

1-99. ábra: Kábeltelevíziós hálózatra bekapcsolt lakások számának változása Téten Forrás: KSH

Mobilszolgáltatók közül az összes nagyobb szolgáltató jelen van (Telekom, Vodafone, Yettel), a vonalas telefont igénybe vevők száma töredékére esett vissza a korábbi felhasználói szinthez képest. A vezetékes telefonra igényt tartók az Externet, a Vidanet, valamint a Telekom szolgáltatásaira fizethetnek elő.

Az internetszolgáltatók közül a Vidanet, a Telekom, az Externet és az Invitel van jelen.

A digitális átállást követően a Digi TV, a UPC, a Telekom működik, analóg sugárzásról pedig a Vidanet gondoskodik, magyar nyelvű közszolgálati és helyi adók számára.

1.17 Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény az ellátandó helyi önkormányzati feladatokként nevesíti a **helyi környezet- és természetvédelmet**, vízgazdálkodást, vízkárelhárítást, környezet-egészségügyi feladatok elvégzését. A helyiek érzékenységet mutatja, hogy az önkormányzatok mellett a térségben számos civil szervezet is feladatának tekinti a helyi természeti értékek védelmét, illetve a környezeti elemek szennyeződésének megszüntetését, valamint a szennyezés megelőzését.

Az önkormányzatok **környezetvédelmi** feladatait a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt) határozza meg, amelyben a települési környezetvédelmi program készítése kiemelt szerepet kap. Tét Városára vonatkozóan 2002-ben készült el a környezetvédelmi program, mely újraalkotásra szorul az eltelt időszakot figyelembe véve.

1.17.1 Talaj

Tét területén a jellemző talaj a kovárványos barna erdőtalaj és a homok. Maradandó talajszennyezésről a településen nem tudni. A mezőgazdasági tevékenységhez köthető állattenyésztési tevékenység okoz veszélyt.

1.17.2 Felszíni és a felszín alatti vizek

Magyarország a **felszíni vizeket** illetően jellegzetesen tranzitország, ami azt jelenti, hogy a vízkészletek mind mennyiségileg, mind minőségileg döntő mértékben függenek a szomszédos országokban tett beavatkozásoktól. A magyarországi folyók vízkészlete csaknem teljes egészében (96%-ban) külföldről származik.

A **felszín alatti vizek** Magyarország stratégiai jelentőségű készletét adják, hiszen az ország vízellátása 95%-ban a felszín alatti készletekre támaszkodik, és ez az arány magasabb, mint a legtöbb európai ország mutatója. A felszín-közi talajvizek a települések környezetében azonban általában szennyezettek

A **felszín alatti vizeket** a jelenleg még művelésben tartott területeken mezőgazdasági eredetű terhelések érik.

Az Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság adatai a települési felszín alatti vízkivételről:

OBJ. KOD	OBJ. SZAM	termelés	település	HELYI_NEV	EOVY	EOVX	TSZF	TIPUS
e	1	960	Tét	Kisfaludy Mg.Sz. /Kossuth te	525100	241200	0.00	e
e	3	0	Tét	Tibold K. önt.	533100	239800		e
k	1	3180	Tét	Sokoro Kft. (gepgyar)	532400	242900	130,60	R
k	12	80494	Tét	Téti Vízmű /1.sz.kút/	533927	242637	129.00	k
k	13	41845	Tét	Téti Vízmű /2.sz.kút/	534360	242354	125.00	k
k	14	16000	Tét	MONKOF-SER Kft., /sertéstelep	532860	244673	127.00	k
k	16	46196	Tét	Téti Vízmű /3.sz.kút/	534360	242258	127.00	k
k	16	80509	Tét	Téti Vízmű /4.sz. kút/ 16/a	535100	242600	0.00	k
k	17	33131	Tét	Téti Vízmű /4.sz.kút/				

1-34. táblázat: Felszín alatti vízkivétel

A településen a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálynak nincs tudomása talaj-, illetve talajvíz szennyeződésről, illetve jelenleg is üzemelő potenciális talaj-, illetve felszín alatti víz szennyező forrásról. A terület felszín alatti vízbázist nem érint, viszont felszíni szennyeződésre érzékeny. A potenciális szennyezés egyetlen jelentősebb forrása a mezőgazdaság, illetve kismértékben közvetlen lakossági emisszió lehet.

1.17.3 Levegőtisztaság és védelme

A levegőminőségi állapotot jellemzően a közlekedési eredetű légszennyező-anyag kibocsátás határozza meg. A településen levegőminőség problémát az átvezető 83. számú főút okoz, melyen a jelentős személy-, és teherforgalom komoly levegőszennyezéssel jár, ennek ellenére a szálló por okozta szennyezés nem számottevő a városban. A szántóterületek, belterületi zöldfelületek gondozottak, így az allergén gyomok elterjedtsége nem magas. A településen a háztartások csak 60-65%-a csatlakozott a vezetékes gázhálózatra, így a korszerűtlen tüzeléstechnikai berendezések használatából adódó levegő terhelés mértéke számottevőnek mondható.

1.17.4 Zaj- és rezgésterhelés

Közúti közlekedésből eredő zaj- és rezgésbocsátás terheli elsősorban a települési környezetet, mely környezeti zajterheltséget nagymértékben meghatározza a város földrajzi adottsága, a kialakult városszerkezeti- és terület-felhasználási módszere. Tét város esetében is meghatározó a zajterhelés kialakulásában a közúti forgalom nagysága, mivel a városi úthálózat, így elsősorban a városközpont forgalmi terhelése magas. Az úthálózat egyes szakaszai nem alkalmasak a növekvő forgalom befogadására, nem biztosítják a forgalom gyors lefolyását, mivel nem történt meg az úthálózat bővítése a növekvő igények kiszolgálására.

A településen nincs hivatalosan nyilvántartott jelentősebb zajforrás, lakossági panasz, hivatalos mérés, intézkedés nem történt.

1.17.5 Sugárzás védelem

Nem releváns Tét esetében.

1.17.6 Hulladékkezelés

A településen a szennyvízcsatorna hálózat kiépítésre került. A Téli Kistérség központjában lévő szennyvíztisztító telepre nyolc (Tét, Gyömöre, Szerecseny, Felpéc, Kajárpéc, Sokorópátka, Győrszemere és Tényő) település szennyvize érkezik. A maximális kapacitás 1000 m³/nap, az átlagos terhelés 466 m³/nap. Harmadfokú biológiai tisztítás után az elfolyó víz a Csángota patakba kerül. A tisztítási folyamat során keletkezett iszapot fél éves tárolás után és stabilizálás után a mezőgazdaságban hasznosítják.

A településen a kommunális hulladék szervezett gyűjtése és lerakása megoldott, a belterületen található háztartások 100%-ánál gyűjtik a hulladékot, heti egy alkalommal. A gyűjtőedények 120 literesek, a gyűjtést a GYHG Győri Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi.

A GYHG Győri Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. működési területén a családi házas övezetekben működik az elkülönített hulladékgyűjtés. Ehhez a családok otthon két kukával rendelkeznek. A barna fedeles hulladékgyűjtő edénybe gyűjthető a lebomló anyagok. Ide kerül pl. az ételmaradék, a pelenka, a fahamu, a kerti nyesedék. A szürkefedeles hulladékgyűjtő edénybe dobhatóak a nem lebomló anyagok és a szennyezett csomagoló anyagok, pl. a szálamik, sajtok csomagolása.

A fentiek miatt már otthon célszerű külön válogatni a tiszta műanyag, a papír, az üveg és a fém csomagolóanyagokat, amelyek a társaság által üzemeltetett szelektív szigetekre helyezhetők el.

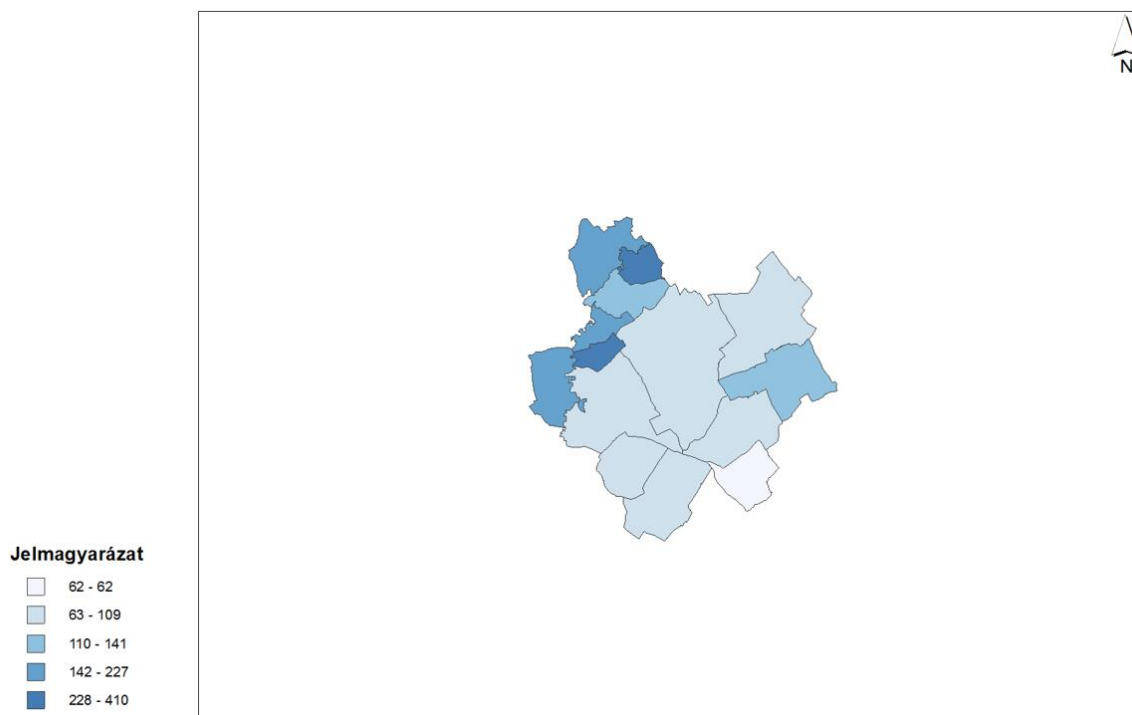
A több lakásos társasházaknál vegyes hulladékgyűjtés működik. Ennek lényege, hogy a lakók az ingatlanon belül egy hulladékgyűjtő edénybe dobják a háztartási hulladékot. A gyűjtőedényt a közszolgáltató a törvényi előírásoknak megfelelő gyakorisággal üríti. A tiszta műanyag, a papír, az üveg és a fém csomagolóanyagok a szelektív hulladékgyűjtő szigetek edényeibe vihetők.

Tét településen nincs hulladékudvar. A környező települések közül hulladékudvar Győrszemerén, Mórchidán, Gyarmatán található.

Az állattartó telepeken, illetve a háztáji gazdaságokban elhullott állatok tetemét a győri ATEV szállítja el.

A település területén csak elszórva találhatóak kisebb-nagyobb illegális hulladéklerakatok, szemétkupacok. A korábbi hulladéklerakó területét, valamint a Téglavetőnél található nagyobb illegális hulladéklerakót rekultiválták, a területen Napelempark került kialakításra.

A Téli járásban, az egy főre jutó hasznosított települési hulladékot a következő térkép mutatja:

1-100. ábra: Egy főre jutó hasznosított települési hulladék (kg/fő), 2020 (forrás: KSH)

A térképek alapján látható, hogy az egy főre jutó hasznosított települési hulladék a Téli járás északi és keleti területein nagyobb mennyiséget mutat. Téten az egy főre jutó hasznosított hulladék: 97 kg.

1.17.7 Vizuális környezetterhelés

Vizuális környezetterhelésről olyan esetben beszélhetünk, amikor bizonyos épített, vagy emberi beavatkozás hatására létrejött tájelemek látványa zavarólag hat közvetlen, vagy tágabb környezetükre. Gyárkémények, hírközlési tornyok, magasházak, víztornyok, bányák hatása távolabbról is érzékelhető, míg a közművezetékek, és nagyméretű földművek döntően közvetlen környezetükben zavaróak.

1.17.8 Árvízvédelem

Nem releváns a terület.

1.17.9 Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A települések fejlesztése, illetve fejlődése, építése, működése és fenntartása jelentős környezeti problémák forrása lehet. E problémák adódhatnak a települési és területi funkciók kialakításából, a létesítmények okozta alapvető környezeti változásokból, illetve számos esetben a település létesítményei maguk is környezetterhelő forrásokká válhatnak. A települési környezetben leggyakrabban előforduló főbb környezeti problémák származhatnak az építési tevékenységből, a

beépítési módból, a településfenntartással és -üzemeléssel együtt járó terhelésekből, szennyezésekből.

Konfliktust jelent az elhagyott hulladék nagy mennyisége egyes kül- és belterületi városrészekben.

1.18 Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.18.1 Építésföldtani korlátok

1.18.1.1 Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

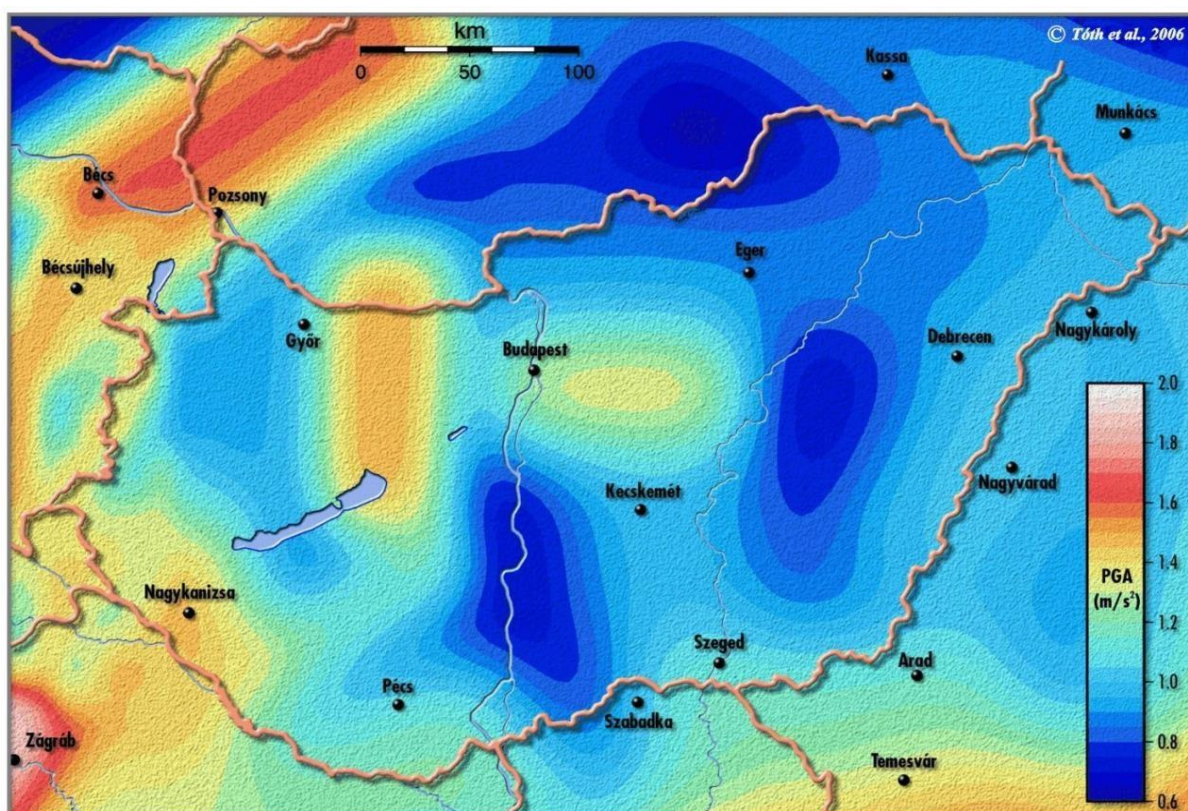
Nem releváns a városban.

1.18.1.2 Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

Nem releváns a városban.

1.18.1.3 Földrengés veszélyeztetett területei

Tét nem földrengés veszélyeztetett terület, ahogy az alábbi ábra is mutatja.

1-101. ábra: Magyarország földrengés-veszélyeztetettsége (Forrás: <http://mkweb.uni-pannon.hu/tudastar/ff/10-vesz/images/001.png>)

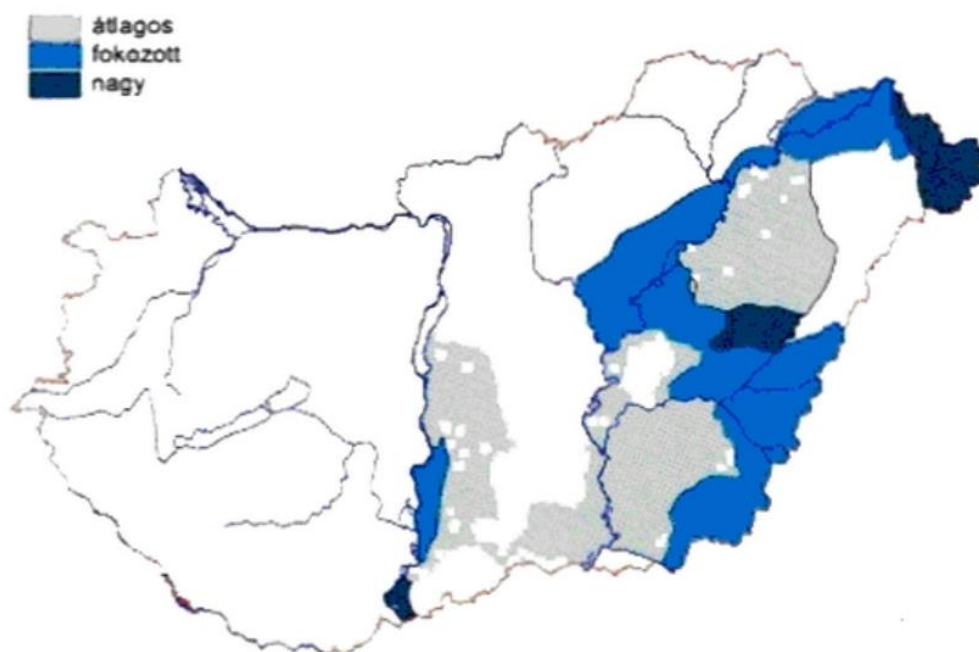
1.18.2 Vízrajzi veszélyeztetettség

1.18.2.1 Árvízveszélyes területek

Téten nincsenek árvízveszélyes területek.

1.18.2.2 Belvízveszélyes területek

Az alábbi ábra mutatja Magyarország belvív által veszélyeztetett területeit.

1-102. ábra: Belvízi veszélyeztetettség (Forrás: <https://katasztrofavedelem.hu/287/katasztrofatisok-belviz>)

Téten nincs belvízveszélyes terület.

1.18.2.3 Mély fekvésű területek

Nincs mélyfekvésű terület.

1.18.2.4 Árvíz és belvízvéddelem

Nem releváns.

1.18.3 Egyéb

1.18.3.1 Kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

Nincs információ.

1.18.3.2 Mélységi, magassági korlátozások

Mélységi, magassági korlátozásokról nincs információ.

1.18.3.3 Tevékenységből adódó korlátozások

Nincs információ.

1.19 Ásványi nyersanyag lelőhely

Tét város területe a hatályos megyei területrendezési terv szerint nem tartozik az ásványi nyersanyag-gazdálkodási területek közé, ezért ez a szakterület jelen megalapozó vizsgálat keretei között nem számít relevánsnak

1.20 Városi klíma

A városi klíma kérdése Téten a klímaváltozás hatására nagy valószínűséggel bekövetkező extrém esőzések esetén veszélyeztetheti a város és a benne élők biztonságát. A város fekvése és a környező domboldalakról hirtelen lezúduló esőmennyiség növeli az itt élők sérülékenységet. A város jelenleg nem rendelkezik klímastratégiával, valamint nem tagja a Klímabarát Települések Szövetségének. Napjaink városaiban a helyi mikroklíma és a regionális, valamint globális éghajlatváltozási jelenségek összefüggései egyre intenzívebben jelenik meg a városvezetők döntéseiben. Ennek oka, hogy egyre több olyan befektető van, akik hangsúlyozottan figyelnek az adott város klímavédelmi törekvéseire, és telephely-választási döntéseiknél szerepet kap az adott város klímatudatos tervezése, alkalmazkodási stratégiája, klímaközpontú városvezetése és területrendezése. Ilyen formán a jövőben bekövetkező változásokra való felkészülés konkrét pénzügyi hasznokkal is jár, nem beszélve olyan nehezen monetarizálható eseményekről, mint a be nem következett kár mértéke és ennek aránya a korábbi ráfordításokkal. Összefoglalva tehát elmondható, hogy Tét esetén is lehetséges olyan kritikus rizikófaktorokat megkülönböztetni, melyek nagy hatással lehetnek a város jövőjében, egyben fontos kitörési pontot is jelentenek a fenntartható, ezáltal klímabarát és alkalmazkodóképes város tervezésében, fejlesztésében és irányításában.

2 HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1 A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

2.1.1 Településhálózat

Tét városának településhálózati szerepét elsődlegesen Győr és Ausztria közelsége határozza meg. Ez egyben a megyeszékhely kiterjedt agglomerációs hatásain érződik, vagyis a városból szép számmal dolgoznak Győrben, illetve ennek hozományaként gyakran a gyermekeiket is ugyanoda íratják iskolába. Tétnek egy olyan térségben kell helyt állnia, mely alapvetően aprófalvas szerkezetű, vagyis igazgatási szempontból a legfontosabb funkciók hosszú távon biztosítottak a város számára, ugyanakkor Győr közelsége nagyon megnehezíti a saját lábón állást és nagyban kiszolgáltatott a társadalmi és gazdasági tendenciákon keresztül a város fizikai környezete is a megyeszékhely éppen aktuális helyzetétől.

A nagyobb városokhoz képest Tét tehát funkcióhiányos városnak tekinthető, azonban a járáson belül betöltött szerepe predesztinálja ezen funkciók bővítésére, melyben a környező településekkel való együttműködés erősíti a kohéziós törekvéseket, valamint az egyes szolgáltatások ésszerű és gazdaságos optimalizálását is maga után vonja, melynek következtében a város településhálózatban betöltött szerepe erősödhet.

Magának a városnak az arculatát alapjaiban meghatározza a 83-as főút, illetve ezen keresztül a Győr-Pápa tengely, melyen elhelyezkedik maga Tét is. Az elkerülő út átadásával, az átmenő forgalom városközpontból való kiszorulásával új lehetőségek nyílnak meg a városi funkciók bővítése tekintetében. Kijelenthető tehát, hogy Tét városa Győr vonzáskörzetéhez tartozik, azonban a SOKORÓ Kft. működése okán az oda bejáró dolgozókon keresztül saját vonzáskörzetet is meg lehet határozni.

2.1.2 Társadalom

Tét város társadalmi tendenciáinak egyik legfontosabb mércéje a népességszám folyamatos növekedése, melynek fő mozgatórugója a tásasházak építési programja, a halálozások száma nem haladja meg az élveszületések számát. Az elmúlt években megfigyelhető a vándorlási egyenleget vizsgálva, hogy jelentősen nőtt az odavándorlók száma, míg az elvándorlás csökkent. Ennek oka Győr közelsége, hiszen többen preferálják az agglomerációban való letelepedést, a belvároshoz viszonyítva. Mindemellett fontos megjegyezni, hogy a városban 2020-ban 115,6% volt az öregedési index, azaz a 65 év felettek száma meghaladta a 0-14 éves korúak számát, vagyis Téten egy erősen előregedő társadalommal kell a jövőben tervezni annak minden hátrányával és előnyével együtt.

Probléma az alacsony képzettségűek magas aránya a munkavállaló korúakon belül, ugyanis a többségnek 8 általános iskolai elvégzett éve, vagy szakmunkás érettségije van, miközben a városban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya harmada az országos átlagnak. Mindemellett a városban az álláskeresők száma az elmúlt évben nagy mértékű csökkenést mutat, mindössze 25 fő 2020-ban, akik döntő része fizikai foglalkozású vagy szakközépiskolai, technikumi, gimnáziumi végzettséggel rendelkezik, vagyis a jövőbeni fejlesztési döntéseknél és vállalkozás-ösztönző rendszerek kialakításánál figyelemmel kell lenni a város társadalmi sajátosságaira.

2.1.3 Gazdaság

A város gazdasági életében meghatározó szerepet tölt be a SOKORÓ Kft., mint Tét legnagyobb munkáltatója. A munkavállalók lakhelyei egyben kijelölik Tét vonzáskörzetét is, mivel több, mint

településről közel 250 munkavállaló napi rendszerességgel jár be a munkáltatóhoz zömében az általa biztosított külön buszokkal.

Mindemellett Téten az országos és megyei átlagnál is alacsonyabb a vállalkozói kedv, amely nyilvánvalóan a társadalom alacsonyabb képzettségi szintjével van kapcsolatban. A vállalkozói kedv mellett a turisztikai ipar is jelentős kihívásokkal szembesül, mivel a városban mindössze egyetlen szálláshely található, holott Tét környezete megszaíhatná az ökoturizmusra is alapuló, jól prosperáló városi gazdaság kialakításának kereteit. A 83-as kétszer két sávós déli elkerülő út elkészülésével várhatóan fellendül a város gazdasága.

2.1.4 Táji és természeti adottságok

Tét táji és természeti adottságai olyan potenciált jelentenek a városnak, melyek kihasználása az ökoturizmus bevételtermelő jellemzője mellett folyamatos növekedést és prosperitást adhat. Ez a hosszú távú célkitűzés mindenképpen a körülvéő környezetre is kell, hogy épüljön, mivel a Fertő-Hanság Nemzeti Park, a Pannonhalmi Tájvédelmi Körzet, illetve a Rábaköz és a Bakony mind-mind olyan lehetőségeket hordoz magában, amelyek Tét hosszú távú virágzását és vonzó mivoltát erősíthetik.

2.1.5 Zöldfelületek

Téten kevés városi szintű közpark található, azonban a temető és a sportpálya, mint a két legnagyobb kiterjedésű egybefüggő zöldfelület nem tudja elfoglalni helyét a társadalom széles rétegeinek napi rekreációs tevékenységének kielégítésében a funkciójuknál fogva. A városban az egy főre jutó zöldterület jóval az átlag feletti, illetve a környező területek zöldfelületei képesek ellensúlyozni a város belső területein esetleg fellépő zöldfelületi hiányt. A tervezett fejlesztések során potenciális konfliktusok alakulhatnak ki a zöldmezős beruházások profitigénye és a terület zöldfelületeinek hasznosítása között, ezekre mindenféleképpen tekintettel kell lenni.

2.1.6 Épített környezet

A város településszerkezetének kialakulását kezdetben inkább a spontán később a tervszerű fejlődés jellemezte. Az utcahálózat a mai napig őrzi az organikus jellegű, szabálytalan és a geometrikus jellegű tervezett struktúra kettősségét. Tét történetében a XIX. század második felétől meghatározó volt járási, körzetközponti ill. kistérségi szerepe, s ennek megfelelően alakult központjának épületállománya is. Az országos főút és a rá merőleges országos mellékutak nem egy pontban találkoznak, így kevésbé tudott markáns településközpont kialakulni, centrális helyzetű településszerkezeti szervező elem máig hiányzik. A fentiek miatt elsősorban a Fő utca eredetileg lakófunkciójú telkein létesültek a település intézményei. Téten döntően a falusias lakóövezeti besorolás a jellemző, az övezeti előírások értelmében többnyire maximum kétszintes épületek emelhetők. A város létesítményei közül hiányzik a korszerű piac és egy többfunkciós közösségi központ, mely a társadalmi kohézió erősödését vonná maga után akár már a közeljövőben. Mindezek mellett meg kell említeni, hogy a Győr tágabb vonzáskörzetében található Tét vonzóvá tehető a beköltözők számára, kihasználva az átlagosnál alacsonyabb ingatlanárakat. A népességyarapodást fogadni képes, településrendezési tervben kijelölt új lakóterületek bőségesen rendelkezésre állnak a belterület körzetében.

2.1.7 Közlekedés

A közlekedési infrastruktúra vizsgálata alapján Tét elérhetősége mind Győrből, mint Budapestről indulva elégségesnek és jól megoldottnak értékelhető. A járás úthálózatán keresztül gépjárművel az összes település 30 percen belül elérhető, ugyanakkor ez a közösségi közlekedés helyzetét nem mondható el maradéktalanul. Ugyan busszal 60 perc alatt a járás összes települését elérhetjük, a vonat csak jelentős időráfordítással érhető el és csak két település irányában. Összefoglalva tehát a település fő közösségi közlekedése az autóbuszos közlekedés, mivel a vasúti megálló túl messze helyezkedik el a központtól és a megközelíthetősége is nehéz.

A város fő közlekedési útvonala a 83-as főút, amely Győr és Pápa között teremti meg a kapcsolatot, azonban az itt jelentkező forgalom erősen megterheli a várost környezetvédelmi szempontból. A tervek szerint 2023-ig egy kétszer két sávos elkerülő út épül Tét déli határán, mely jelentős hatással lesz a város szerkezetére, valamint a jövőbeni fejlesztési elképzelésekre. Az önkormányzati utak jelentős része (jellemzően külterületen) nem rendelkezik pormentes burkolattal, mely csökkenti a közúti közlekedés szolgáltatási színvonalát. A városközpont nincs a „főtér” funkcióit ellátó gyalogos tér, mely hiányzik Tét városiasodó életéből. Az új funkció számára helyet a Szentháromság Templom környezete biztosíthat a 83 számú út elkerülőszakaszának forgalomcsökkentő hatására is figyelemmel.

2.1.8 Közművek

Téten az infrastrukturális deficit a meglévő lakásállomány csatornázottságában mutatkozik, legfőképpen a külterületi szegregátumban találhatóak olyan ingatlanok, melyek nincsenek a közcsonnahálózatra kötve. Ez a jelenség kifejezetten káros lehet a város jövőjére nézve, mivel egy jól működő, virágzó város egyik alapköve a megfelelő infrastrukturális ellátottság. Ezen állapot módosítása mindenféleképpen az egyik prioritás kell, hogy legyen az elkövetkező években annak érdekében, hogy Tétet egy kifejezetten vonzó lehetőségként lássák a potenciálisan beköltözni vágyók. Ennek eredményeként az alacsony ingatlanárak megemelkednek, azonban még ez a megemelt összeg is alacsonyabb, a többi járásközponthoz viszonyítva, ráadásul Győr közelsége és a megfelelő közlekedési kapcsolatok képesek ellensúlyozni a közművesítés kiszélesítéséből adódó áremelkedést. Az egyre növekvő lakosságszám kihívás elé állítja a közműhálózatot is. A kapacitások folyamatos bővítése válik szükségessé (elsődlegesen ivóvízellátás szempontjából) a lakó- és gazdasági ingatlanok fogyasztásának növekedésével.

2.1.9 Környezetvédelem

Téten környezetvédelmi szempontból a talaj-, és vízszennyezés tekintetében nem találunk kiugró értékeket illetve olyan gazdasági aktivitást, mely az előbb említett környezeti elemeket legalább részben veszélyeztetné.

A 83-as főút, illetve magának a településnek az elhelyezkedése ugyanakkor meghatározza a fennálló legkomolyabb környezeti problémákat, melyek a levegőszennyezésben és zaj-, és rezgésvédelem területén jelentkeznek. A városon átmenő jelentős közúti forgalom komoly terhelésnek teszi ki a települést, mely terhelés a jövőben az elkerülő út megépülésével a városon belül csökkenni fog. A 83 sz. út Tétet is érintő Győr és Pápa közötti elkerülő szakasza várhatóan 2023 végén kerül átadásra. Nem szabad ugyanakkor figyelmen kívül hagyni, hogy az érintett területen a forgalom nem fog csökkenni, éppen ellenkezőleg, számítani lehet a meglévő terhelés növekedésére is, amit az új útszakasz átadása és a komfortosabb közlekedési lehetőségek következményeként jelenhet meg Téten. Ki kell emelni, hogy a hivatkozott elkerülő út megléte nem szünteti meg a környezetterhelést, mindössze áthelyezi

azt a város déli területére, mely irányból az új főút megkerüli majd a várost. Erre a megváltozott helyzetre mindenképpen figyelemmel kell lenni a stratégiaalkotás későbbi fázisaiban, ezáltal kivédve a nem várt terhelések nem megfelelő kezelését és a nem effektív beavatkozási csomagok kialakítását.

3 HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1 A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázatértékelés figyelembevételével.

A helyzetelemző, feltáró és értékelő munkarészek megállapításainak legfőbb fejezetei esetén célszerű az ITS felülvizsgálata és monitorozása során az elért eredményeket a térség hasonló adottságú és tulajdonságú településeivel összevetni. Ezáltal a város képes lesz pozícióját helyesen meghatározni, illetve a hasonló települések fejlődési útja alapján optimalizálni saját fejlődési szakaszait.

3.1.1 A folyamatok értékelése

A korábban megismertetett folyamatok legfőbb meghatározó elemei a következők:

- növekvő, mégis előregedő népesség,
- ürgehegyi városrész elégtelen csatornázottsága,
- szegregátum megjelenése a városon belül,
- lehetséges konfliktusok a városi célok és a környezeti fenntarthatóság között,
- elégtelen vasúti kapcsolatok a környező településekkel,
- 83 sz. főút Tétet elkerülő szakasza megvalósítás alatt,
- hiányzó városközponti tér,
- a SOKORÓ Kft. vonzó hatása és aktív népességmegtartó ereje,
- illegális hulladéklerakás megoldatlansága,
- településhálózatban elfoglalt kettős szerep,
- csökkenő diákszám az általános iskolában,
- Győr elszívó ereje.

Az itt felsorolt folyamatok szervesen kapcsolódnak a város abbéli céljához, miszerint egy hosszú távon is prosperáló, szolgáltatási szektora által vonzó terület legyen a város. Az elemzések szerint ennek a folyamatnak az eléréséhez az odaköltözők számát kell stabilizálni, számukra a közszolgáltatásokat biztosítani kell, azonban a területfelhasználási, gazdaságfejlesztési és humán infrastruktúra fejlesztési célokat összhangba kell hozni a városi fenntarthatóság komplex igényeivel és megfontolásaival. Így biztosítható Tét számára a fenntartható, hosszú távon is életképes jövő.

3.1.2 A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

3.1.2.1 A településhálózat SWOT-analízise

Erősségek: - Járasközponti funkció - Városi rang - Járási hivatal, okmányiroda, földhivatal helyben - A közbiztonságot 2013-tól rendőrség biztosítja A helyi postahivatal a postai szolgáltatások mindegyikével rendelkezik - Győr (és Pápa) közelsége - Kistérségi (járási) együttműködés hagyományai (1996-tól) - Települések közti együttműködés elsősorban az egészségügy területén (Gyógyítóház) - Oktatásban, kulturális életben betöltött szerep	Gyengeségek: - Hiányos igazgatási és szolgáltatási funkciók a nagyobb városokhoz képest - Viszonylag gyenge térségi kohézió - A járásban csak egy kisváros található - Járások közötti gyenge együttműködés
Lehetőségek: - Városias jelleg erősödése - Járasközpont funkcióinak bővítése - Kohézió erősítése a járásban - Együttműködés erősítése a környező járásokkal	Veszélyek: A régióközpont dominanciája nő, ezzel Tét „alvóvárosi” jellege erősödik

3.1.2.2 A társadalom SWOT-analízise

Erősségek: - Civil hagyományok (kb. 30 civil szervezet) - Kulturális élet (gyermekek, fiatalok aktivitása is) - Kisebbségi önkormányzat működése - Bölcsődei ellátás, napközi otthonos óvoda, 8 évfolyamos általános iskola, zeneiskola, könyvtár működik a településen - Városi tanuszoda - A Magyar Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat, és a Baptista szeretetszolgálat tevékenysége kiterjed a településre, több helyi önkéntes lakos támogatja munkájukat - Helyi Esélyegyenlőségi Program készült a településre (2013) - Jó közbiztonság (rendőrség)	Gyengeségek: - Magasabb végzettségűek alacsony aránya - Külterületi szegregátum problémái (Ürgehegy) Közösségi élet szintere korlátozott (művelődési ház), nincs rendezvényközpont - Sportolási lehetőségek korlátozottak - Népességszám növekedésével a közintézmények kapacitásának bővítése szükségessé válik
Lehetőségek: - Fiatalok, családok betelepülése a környező nagyobb városokból (Győrből) és kistelepülésekről - Civil szervezetek további erősödése - Városi rendezvények a közösségépítés érdekében (Kisfaludy napok „továbbgondolása”)	Veszélyek: - Szegregáció - Elvándorlás - Elöregedő lakosság - Romló közbiztonság - Betelepülők részvétele a város gazdasági-kulturális életében

3.1.2.3 A gazdaság SWOT-analízise

Erősségek: • Jelentős foglalkoztató jelenléte a településen (Sokoró Kft.) • Jó példák a helyi vállalkozások együttműködésére • Gazdaságfejlesztést megalapozó dokumentumok (pl. turizmusfejlesztési koncepció és program tárta fel az ágazat fejlesztési lehetőségeit a településen) • Sok gazdálkodó • Pénzügyi tevékenységet és szolgáltatást a Téli Takarékszövetkezet végez, térségi kirendeltségi hálózattal • Szerkezeti terv ipari-gazdasági és turisztikai fejlesztési területeket is kijelöl	Gyengeségek: • Infrastrukturális ellátottság Gyórhoz képest gyenge • Kevés foglalkoztató a piaci szférában • Gyenge helyi munkaerőbázis • Gyenge fizetőképes helyi kereslet, a fogyasztás inkább a nagyobb településeken (elsősorban Győr) • Gyenge turisztikai kínálat, környező, hasonló méretű településekhez képest, alacsony szintű együttműködés a környező településekkel • Kevés a magas színvonalú szolgáltatást nyújtó szálláshely • Mezőgazdaság tekintetében a terület gyenge termőhelyi adottsággal rendelkező kategóriába tartozik (átlag aranykorona érték 10 alatt)
Lehetőségek: • Meglévő vállalatok bővítése • 83. sz. főút bővítése által az elérhetőség jelentősen javul • Uniós fejlesztési források bevonása • Új vállalkozások letelepedése • Aktívabb együttműködés a megyei kereskedelmi és iparkamarával • Turisztikai kínálat bővítése, kapcsolódás meglévő programokhoz • Termelői piac létesítése • Mezőgazdaságban az alternatív, ökológikus gazdálkodás megjelenése, elterjedése • Fiatal gazdálkodók számának növekedése • Településekkel való együttműködés erősödése	Veszélyek: • Nagyvállalat piacvesztése • Győr marad a fő befektetési célpont • A helyi lakosság ellenállása illetve érdektelensége a fejlesztésekkel szemben • További turisztikai fejlesztések a közeli településeken rontják a város versenyképességét az ágazatban az együttműködések elmaradása esetén

3.1.2.4 A táji- és természeti adottságok SWOT-analízise

Erősségek: • Kedvező elhelyezkedés a Sokoró-hegyvidék és a Rábaköz síkságának találkozásánál • Fertő-Hanság Nemzeti Park, Pannonhalmi TK, • Rábaköz és Bakony viszonylagos közelsége	Gyengeségek: • Közvetlen közelében nincsen természetvédelmi terület • A 2002. évi, kistérségi környezetvédelmi programban javasolt értéktár nem készült el • Táji hagyományok kiaknázatlansága
Lehetőségek: • Turistaútvonalak kijelölése az adottságok jobb kihasználása érdekében • Biológiai sokféleség megőrzése	Veszélyek: • Természeti környezet állapotromlása (klímaváltozás miatt)

3.1.2.5 A zöldfelületek SWOT-analízise

Erősségek: - Több zöldfelület, park, temetőkert és a templomkert, amelyek gondozottak - Magas az egy főre jutó zöldfelület aránya	Gyengeségek: - Kevés közcélú, tervszerűen megvalósított közpark - A jelentős zöldfelületek (Ifjúsági park, Kisfaludy park, játszótér) növényzete jellemzően vetett fű
Lehetőségek: Zöldfelületek növelése, fejlesztése (faállomány)	Veszélyek: - Háttérbe szorul a zöldfelület-fejlesztés egyéb prioritások, forráshiány miatt - Zöldfelületek állapotromlása (fapótlás elmaradása)

3.1.2.6 Az épített környezet SWOT-analízise

Erősségek: - Élhető, kisvárosiassá váló települési környezet. - A településen belül több eltérő jellemzőkkel bíró lakóterület szolgálhatja az eltérő igényeket. - Országos átlagban korszerűnek tekinthető lakóépületállomány a belterületen. - Településrendezési eszközökben kijelölt fejlesztési területek rendelkezésre állnak.	Gyengeségek: - Jelentős ipari telephely a lakóterületek közé ékelődve. - Zöldterületek, parkok hiánya. - A történeti épületállomány túlnyomó részének eltűnése, átépülése, az ezzel járó jellegvesztés. - A hagyományos településszövetet felülíró beépítések, telephelyek. - Alulhasznosított kertek a településközpont tömbbelsőiben. - Markáns településközpont hiánya. - A sugarakra merőleges irányú szerkezeti összekötő elemek hiánya. - Felhagyott ipari területek (pl. vastelep).
Lehetőségek: - A kisvárosi múlthoz, centrális szerepkörhöz méltó helyi építészeti karakter kialakítása. - A településrendezési tervben kijelölt fejlesztési területek műszaki igénybevétele. - Tétszentkúti búcsújáráshely fejlesztése. - Pokvári monostor bemutatása.	Veszélyek: - A kijelölt lakóterületek, gazdasági- és iparterületek igénybevétele mellett elmarad a centrum erősítése, markáns városközpont létrejötte, zöldterületi fejlesztése. Területhasználati egyensúlyvesztés a városszerkezetben. - Újabb, településképet, szerkezetet szétfeszítő létesítmények megjelenése.

3.1.2.7 A közlekedés SWOT-analízise

Erősségek: • É-D kapcsolat megfelelő • Győr és Pápa közelsége • M1 közelsége • Távolsági autóbusz-közlekedés megfelelő járatsűrűség • A belterületi utak döntő többsége szilárd burkolatú • Szilárd burkolatú kerékpárutak a főutak mentén	Gyengeségek: Tét és Gyömöre összekötő út rossz állapotú, közvilágítás nélküli Vasúti közlekedés problémái: • Gyömöre-Tét állomás (kb. 4 km-re a városközponttól) • Kevés járási települést lehet megközelíteni Autóbusz közlekedés problémái: • Helyi autóbusz közlekedés nincs • Nincs buszpályaudvar, csak átmenő járatok • A megállók lefedettsége alacsony színvonalú • Utastájékoztató és akadálymentesítés alacsony színvonalú, utasvárók elhanyagoltak Kerékpáros közlekedés problémái: • Hiányzó térségi kp. kapcsolatok Utak nem megfelelő minősége Gyalogos főtér és a járdák hiánya, rossz állapota
Lehetőségek: • Lébény-Tét összekötő út aszfaltozása • Új autóbuzsmegállók létesítése • Kerékpáros közlekedés fejlesztése (kerékpárút Tétszentkút-Tét) • 83-as elkerülő építése • Pannonhalma-Tét összekötő út építése	Veszélyek: • Az utak állapotának további romlása • Autóbusz közlekedés romlása (járatsűrűség csökkenés)

3.1.2.8 A közművek SWOT-analízise

Erősségek: • Saját, más településeket is kiszolgáló vízmű • Közvilágítás megfelelő • Vonalas közművek teljes kiépítettsége	Gyengeségek: • Ürgehegy közművesítése csak részben biztosított A háztartás vezetékes gázfogyasztók aránya alacsony • Csapadékvíz elvezetés csak részben megoldott • Ivóvízkút kapacitása határait közelíti a fogyasztás
Lehetőségek: • További lakossági csatlakozás a kiépített gázhálózatra • Közműolló további zárása (szennyvíztisztító kapacitása lehetővé teszi) • Csapadékvíz elvezetés fejlesztése • Közvilágítás korszerűsítése • Új ivóvízkút létesítése, jelenlegi kutak kapacitása vége	Veszélyek: • Ellátásbiztonsági problémák • Gázhálózat viszonylag alacsony kihasználtsága Csapadékvíz elvezetés megoldatlansága heves esőzések esetén problémát okoz, villámárvizek kialakulása

3.1.2.9 A környezetvédelem SWOT-analízise

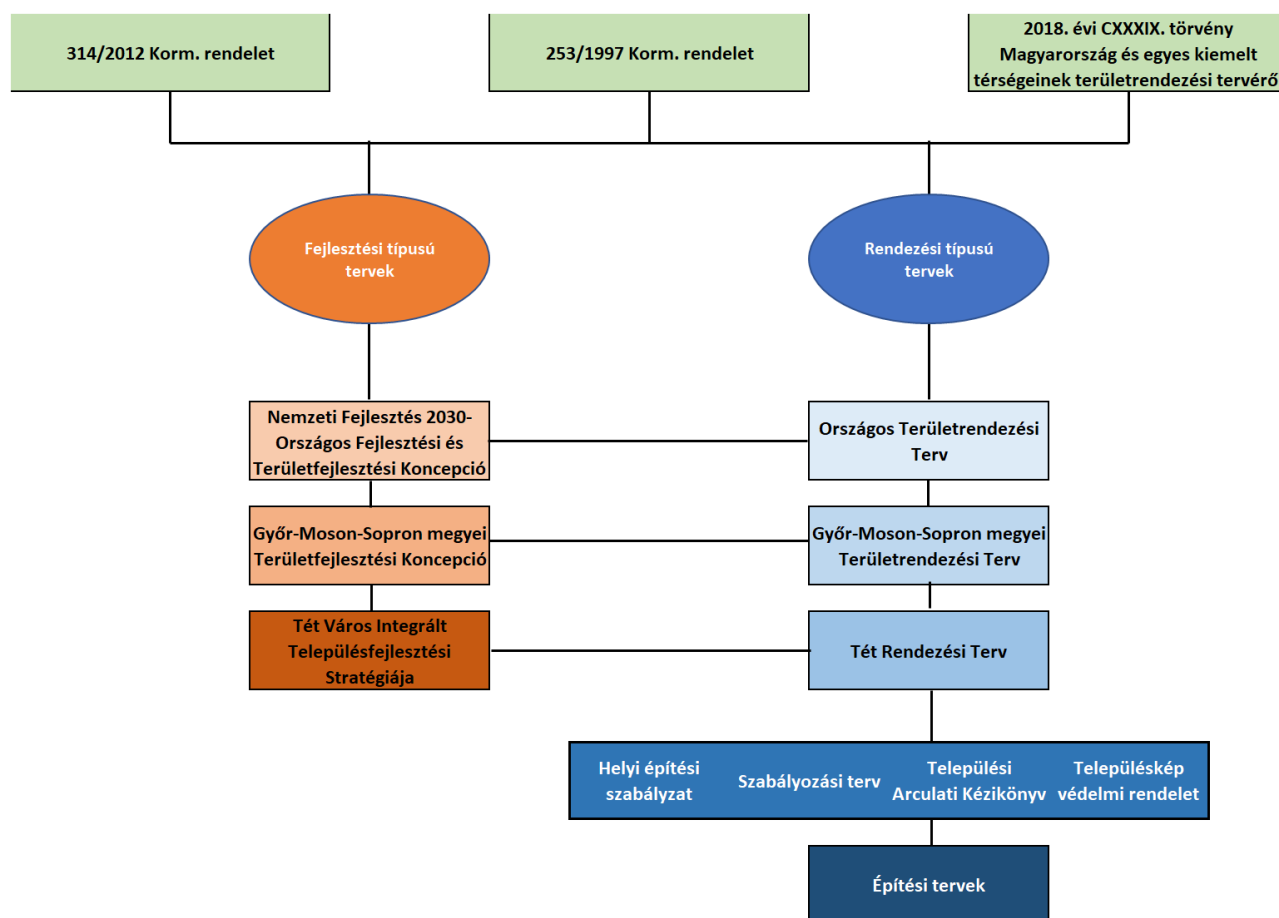
Erősségek: - Jó levegőminőség - Alacsony zajszint (település nagy részén) - Szennyvíztisztító telep nem teljes kapacitáskihasználtsággal - Szelektív hulladékgyűjtés	Gyengeségek: - A 83-as főút közelében jelentős zaj-rezgésterhelés - Konténerrendelés viszonylag magas díja
Lehetőségek: - Oktatási intézményekben környezeti nevelési programok (pl. madárbarát óvoda, iskola, ökoiskola program) - LA 21 készítése - Klímaparát Települések Szövetségéhez való csatlakozás - Elkerülő út megépülésével városközpontban jelentkező környezeti terhelés csökken	Veszélyek: - Újabb illegális hulladéklerakók megjelenése - Ipari tevékenység okozta talaj- és légszennyezés - Allergén gyomok (parlagfű) terjedése

3.1.2.10 Kockázatok felsorolása

Az előző alfejezetek összegzéseként az alábbi kockázatok állítják a legnagyobb kihívás elé Tét városát az elkövetkező évtizedekben:

- Közzolgáltatások fejlesztése nem tartja a lépést a lakosságszám növekedésével
- Előregedő lakosság
- Nagyvállalat piacvesztése
- További turisztikai fejlesztések a közeli településeken rontják a város versenyképességét az ágazatban
- Autóbusz közlekedés romlása (járatsűrűség csökkenés)
- Tranzitforgalom miatt növekvő zaj- és rezgésterhelés
- Újabb illegális hulladéklerakók megjelenése
- Ipari tevékenység okozta talaj- és légszennyezés
- Szegregáció

3.1.3 A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

3-1. ábra: A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

3.2 PROBLÉMATÉRKÉP/ÉRTÉKTÉRKÉP

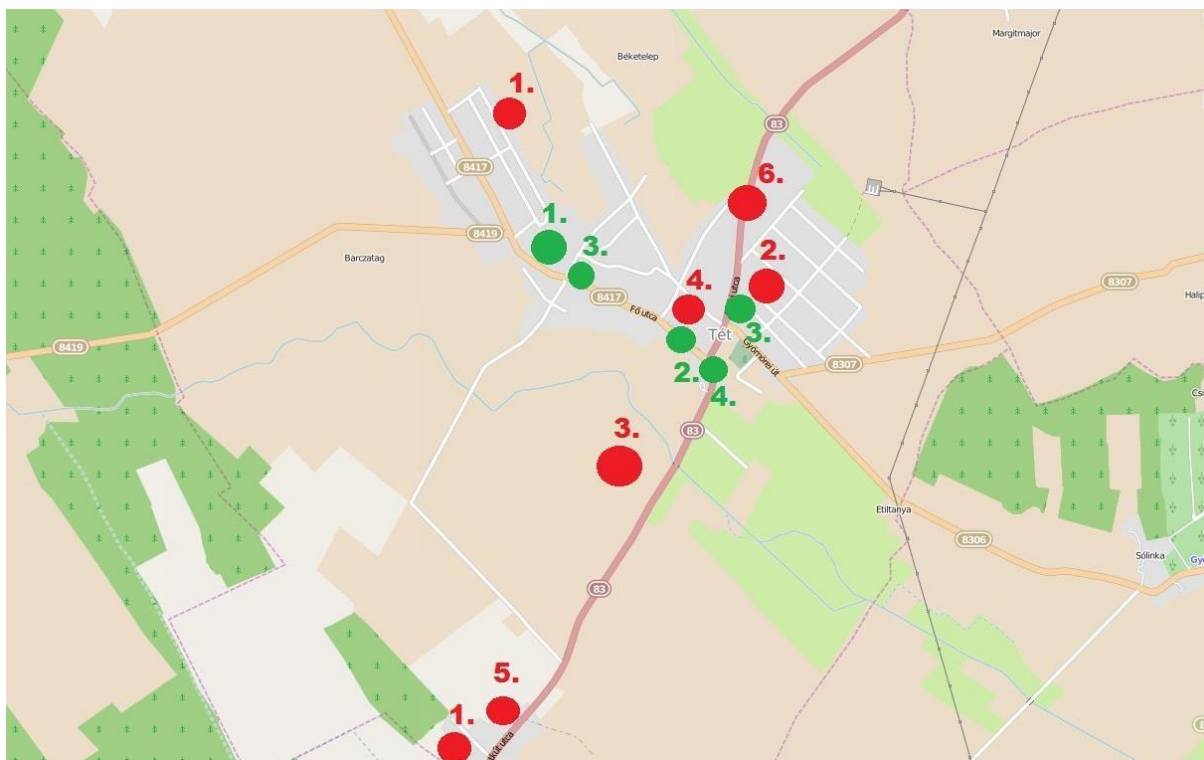
Tét probléma- és értéktérképén a városban definiált értékek és problémák kerülnek vizuálisan is bemutatásra.

A definiált értékek:

- 1. SOKORÓ Kft.
- 2. Polgármesteri Hivatal, mint közigazgatási központ
- 3. Fedett buszmegálló
- 4. Helytörténeti kiállítás, Kisfaludy Emlékkiállítás, Kisfaludy Panzió

A definiált problémák:

- 1. Szegregátummal veszélyeztetett, illetve szegregált területek
- 2. Hiányzó városközpont
- 3. Illegális hulladéklerakás
- 4. Bölcsődei kapacitások betelése
- 5. Közművesítés hiánya
- 6. Jelentős zaj-, és rezgésterhelés a 83-as főút mellett

3-2. ábra: Tét probléma- és értéktérképe. Forrás: saját szerkesztés openstreetmap.org alapján

3.3 Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

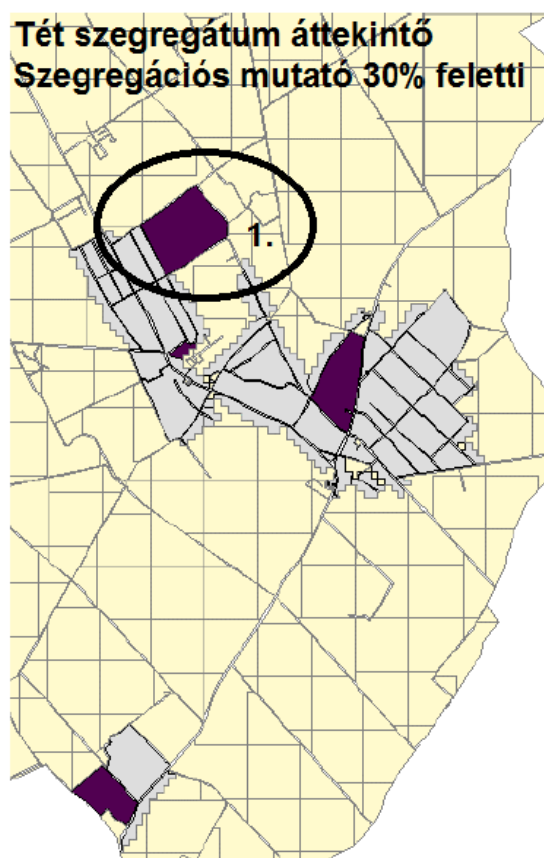
3.3.1 Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Téten nem került kijelölésre külön településrész a népesség és a város méretei miatt, így tervezési és programozási szempontból a városban lehatárolt településrészek nem értelmezhetők.

3.3.2 Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

Tét Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) csak egy szegregált területnek tekinthető településrész szerepel: az Ürgehegy. Ezzel szemben a Központi Statisztikai Hivatal által a 2011-es népszámlálás adatai alapján kiszámított szegregációs mutató³ - amely a szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolásának alapja – Téten egy a város szövetbe kapcsolódó és egy külterületen elhelyezkedő szegregációval veszélyeztetett területet jelzett.

³ 342/2014. (XII. 19.) Korm. rendelet

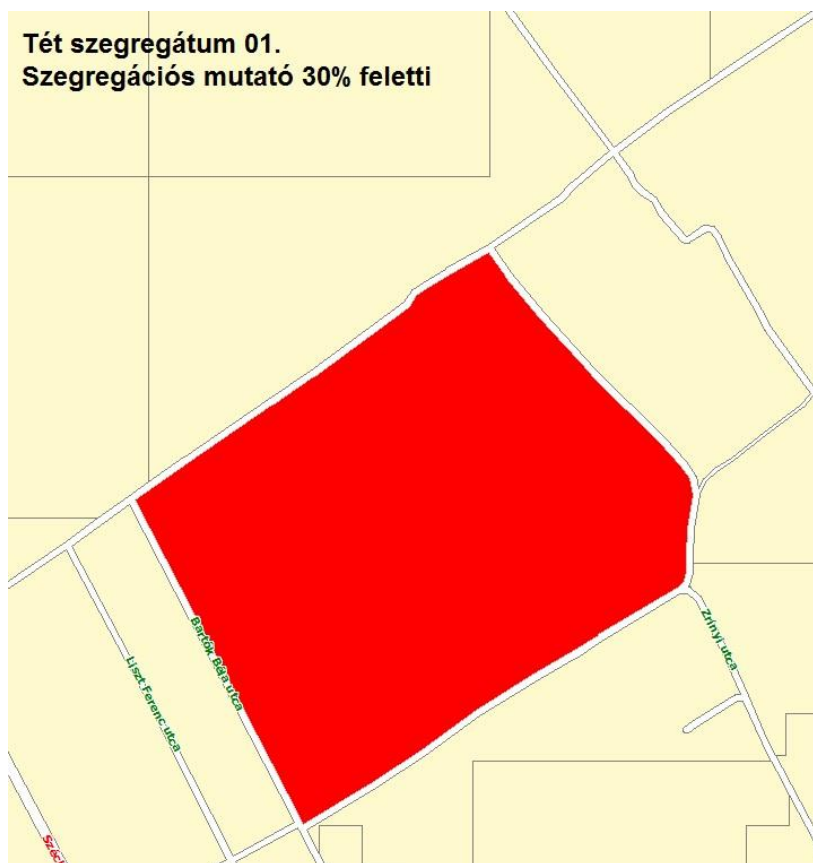
3-3. ábra: A szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek Téten (forrás: KSH, 2011)

Kartogram: a szegregált és a szegregációval veszélyeztetett területek kritériumainak megfelelő területeket ábrázolja. A kartogram olyan területeket is megjelöl, melyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk (kevesebb mint 50 főnél), vagy intézeti háztartásban élők (pl. kollégium, idősok otthona, hajléktalan szálló) miatt mégsem tekinthetők szegregált és a szegregációval veszélyeztetett területeknek.

A járásszékhelyek és 2000 főnél népesebb települések esetén azokat a területeket tekintjük szegreáltnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül $\geq 35\%$. Azok a területek pedig, ahol ez a mutató $\geq 30\%$, de $< 35\%$, veszélyeztetett területnek nevezzük. Erős kritérium, hogy a területen élő népesség száma elérje az 50 főt. A mutatók tömbökre kerültek kiszámításra. A tömb népszámlálási célra létrehozott, általában közterületek és/vagy természetes és mesterséges tereptárgyak (pl. vasútvonal, autópálya nyomvonala, vízfolyás partja), valamint rácshálós térinformatikai megoldás eredményeképpen kialakított, településen belüli kisterületi egység.

A város szövetbe kapcsolódó szegregációval veszélyeztetett terület

A KSH által definiált terület a Bartók Béla utca keleti oldalát, a Kodály Zoltán utcától északra terjedő tömböt foglalja magába.

3-4. ábra: A város szövetbe kapcsolódó szegregációval veszélyeztetett terület

A területen 27 lakás található, melyből egyharmad (33,3%) alacsony komfort fokozatú. A lakott lakásokon belül a komfort nélküli, félkomfortos és szükség lakások aránya 30,8%. Az egyszobás lakások aránya 19,2%. Az adatok azt jelzik, hogy ez a város egyik olyan területe, ahol a lakásállomány összetétel a legkedvezőtlenebb (3.3-1. táblázat).

A területen 2011-ben 111 fő élt. Az aktív korúak aránya 69,4% volt. A 0-14 éves korú gyermekek aránya 12,6%, ami elmaradt a városi átlagtól. A 60 éven felüliek aránya szintén kissé alatta marad a városi átlagnak (18,0%). Az itt élő népesség nagyon alacsony iskolázottságú. Az adatok szerint nincs olyan lakó, aki felsőfokú végzettséggel rendelkezne. Az aktív korúak 58,4% legfeljebb alacsony fokú végzettségű, ami 2,7-szer magasabb a városi átlagnál. A foglalkoztatottság szintje ugyan 10%-kal kisebb a városi átlagnál, de más településeken található szegregátumokhoz képest inkább magasnak mondható. A háztartások 35,5%-ában egyetlen foglalkoztatott sem volt (3.3-2. táblázat).

A foglalkoztatottak 61%-a alacsony presztízsű munkát végzett. A területen a 15-59 éves népességen belül 46,8% volt a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya (munkanélküliségi ráta 24,1%, a tartós munkanélküliek aránya 18,5% volt, ami 2,3-szor, illetve 2,8-szor magasabb a városi átlagnál) (3.3-3. táblázat).

A 2011-re kiszámolt szegregációt jelző mutató⁴ értéke a határérték feletti, 33,8% volt. A szegregációval veszélyeztetett területen és annak közvetlen környezetében élők tehát a tágabb környezetben élőknel sokkal rosszabb helyzetben vannak.

Szegregációval veszélyeztetett külterület - Ürgehegy

A veszélyeztetett terület városszerkezetileg kedvezőtlen helyen van, külterület. A KSH adatai szerint az Ürgehegyen 2011-ben 43 lakás volt, melynek – a városi szegregátumra jellemzőhöz képest kisebb része – 14%-a tartozik az alacsony komfortfokozatúak közé. Hasonló arányú a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya is. Az egyszobás lakások aránya viszont kiugróan magas (59,5%) (3.3-1. táblázat).

A területen 75 fő élt. A HEP szerint az itt élők száma évről-évre növekszik. A város részéről a lakosok összetételét eddig senki sem mérte fel. (HEP, 2013) A KSH adatai szerint 2011-ben a lakók 69,3%-a a 15-59 éves aktív korosztályba tartozott. A nyugdíjasok aránya 28%, a gyermekeké csak 2,7% volt. Az itt élők iskolázottsági mutatói kicsivel jobbák, mint a város szövehez kapcsolódó szegregációval veszélyeztetett területen élőké, mivel itt 10%-nyi diplomás is lakik. A HEP szerint a lakók között magas arányú a szenvedélybetegek, illetve a pszichiátriai gondozottak aránya. (HEP, 2013)

Az aktívak (15-59 évesek) több mint felének (53,8%) nincs rendszeres munkajövedelme. A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya magasabb, mint a másik veszélyeztetett területen élők között (59,5%) (3.3-2. táblázat). A foglalkoztatottak kicsivel több mint fele (54,2%) végzett alacsony presztízsű munkát. A munkanélküliségi ráta kiugróan magas (33,3%), a tartós munkanélküliek aránya 27,8% volt, ami 1,4-szer, illetve 1,5-ször magasabb a városi szegregátumban tapasztaltnál (3.3-3. táblázat).

Tét szegregátuma és szegregátummal veszélyeztetett területének társadalmi-mutatói a KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján:

Mutató megnevezése	Tét összesen	1. szegregátum (Bartók B. u. keleti oldala a Kodály Z. u.-ig)	Ürgehegy (Külterület)
Lakásállomány (db)	1477	27	43
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	9,1	33,3	14,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	7,4	30,8	14,3
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,2	19,2	59,5

3-1. táblázat: Tét szegregátuma és szegregátummal veszélyeztetett területének társadalmi-mutatói a KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján.

Mutató megnevezése	Tét összesen	1. szegregátum (Bartók B. u. keleti oldala a Kodály Z. u.-ig)	Ürgehegy (Külterület)
Lakónépesség száma	3954	111	75
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	13,7	12,6	2,7
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	64,1	69,4	69,3

⁴ A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül

Mutató megnevezése	Tét összesen	1. szegregátum (Bartók B. u. keleti oldala a Kodály Z. u.-ig)	Ürgehegy (Külterület)
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	22,2	18,0	28,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	20,9	58,4	42,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	8,3	0,0	10,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	36,8	46,8	53,8
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	58,3	48,2	40,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	35,1	35,5	59,5

3-2. táblázat: Tét szegregátuma és szegregátummal veszélyeztetett területének szegregációt jelző társadalmi-mutatói a KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján

Mutató megnevezése	Tét összesen	1. szegregátum (Bartók B. u. keleti oldala a Kodály Z. u.-ig)	Ürgehegy (Külterület)
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	12,1	33,8	30,8
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	51,4	61,0	54,2
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	53,9	51,4	52,0
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	10,3	24,1	33,3
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek + foglalkoztatottak száma)	6,6	18,5	27,8

3-3. táblázat: Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

A város településszerkezetéből adódóan összefüggő, jól elkülöníthető beavatkozási terület nem határozható meg.

A város központi területének egésze akcióterületként funkcionál, a városközpont kialakítása, a közszolgáltatások fejlesztése, a sport- és szabadidős fejlesztések egymáshoz közel, egymással összefüggésben kerülnek megvalósításra. Az ipari, gazdasági területek fejlesztése külterületen valósul meg a lehető legkisebb konfliktussal a város belső részei felé.

4 MELLÉKLETEK